

סדר מועד

דפוס באלפסי

- (1) שבת
- (2) עירובין
- (3) פסחים
- (4) תענית
- 5 ביצה
- (6) ראש השנה
- (7) יומא
- (8) סוכה
- (9) מגילה
- (10) מועד קטן
- (11) חגיגה
- (12) שקלים

כתב יד ערפורט וויען ודפוס ווילנא בתנא תוספאה.

- (1) שבת
- (2) עירובין
- (3) פסחים
- (4) שקלים
- (5) יומא
- (6) סוכה
- (7) יום טוב
- (8) ראש השנה
- (9) תענית
- (10) מגילה
- (11) מועד קטן
- (12) חגיגה

הערה: יען כי בירושלמי סדר מועד דפוס קראטאשין יש ערבוב גדול בענין ציון ההלכות לכן ציינתי ההלכות על פי שאר דפוסים. לפני היה דפוס זיטאמיר אבל לא שניתו באופן הציון, כמו בחלק ראשון הצנתי הדף ועמוד, והלכה, דף ועמוד מן דפוס קראטאשין, והלכות מן דפוס זיטאמיר למען ימצא הקורא בכל דפוסים.

עזרי מעם יי.

א ארבעה רשויות שבת רשות היחיד ורשות הרבים וכרמלית ומקום פטור 1
 איזהו רשות היחיד חריץ שעמוק עשרה ורוחב ארבעה וגדר שנבנה עשרה ורוחב
 ארבעה זו היא רשות היחיד גמורה: ² איזו היא רשות הרבים פרטיא ופלטאיא
 ומבואות המפולשין זו היא רשות הרבים גמורה: ³ אין מוציאין מרשות היחיד זו
 לרשות הרבים זו ואין מכניסין מרשות הרבים זו לרשות היחיד זו ואם הוציא והכניס שוגג 5
 חייב הטאת מויד ענוש כרת ונסקל אחד המוציא ואחד המכניס אחד המושיט ואחד הזורק:
⁴ הים והבקעה והכרמלית ואיסמונית והאיסקופה אינן לא כרשות הרבים ולא כרשות היחיד
 ואין נושאין ונתנין בתוכן ואם נשא ונתן פטור אין מוציאין מתוכן לרשות הרבים ולא
 מרשות הרבים לתוכן ואין מכניסין מתוכן לרש' היחיד ולא מרשות היחיד לתוכן ואם הוציא
 והכניס פטור: ⁵ חצר של רבים ומבואות שאינן מפולשין עירבו מותרין לא עיריבו אסורין 10
 אדם עומד על האיסקופה נותן לבעל הבית ובעל הבית נותן לו נותן לעני ועני נותן לו נטל
 מבעל הבית ונתן לעני מעני ונתן לבעל הבית שלשתן פטורין: ⁶ אחרים אומ' איסקופה
 משמשת שתי רשויות כל זמן שהפתח פתוח הרי הוא כלפנים נעול הרי הוא כלחוץ אם
 היתה גבוהה עשרה טפחים הרי זו רשות לעצמה: ⁷ כשם שמפסיקין לקרית שמע כך
 מפסיקין לקריית המגילה ולקריית הלל ולתקיעת שופר ולנשילת לולב ולכל מצוות האמורות 15
 בתורה: ⁸ לא יצא החיים במחטו ערב שבת סמוך לחשיכה שמא ישכח ויצא ולא הנגר
 בקיסם שבאזנו ולא הצבע בדונמא שבאזנו ולא השולחני בדינר שבאזנו ולא הסורק
 במשיחא שבצוארו ואם יצאו כולן פטורין דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר אומן דרך אומנותו
 חייב ושאר כל אדם פטור: ⁹ הסוחר כסות לא יצא בכסות המקופלת ומזנחת על כתפו
 לרשות הרבים אם יצא הרי זה חייב: ¹⁰ לא יצא אדם במעות הצרות לו בסדינו לרשות
 הרבים ואם יצא הרי זה חייב: ¹¹ יוצאין בתפילין עם חשיכה וקורין בכתבי הקודש עם
 חשיכה אבל לא בלילי שבת: ¹² אין קורין לאור הנר אפילו הוא בבית אחר ואפי' היא
 גבוהה הימנו ואפילו עשרה בתים זה לפנים מזה אבל מסתכל הוא לתוך הכוס או לתוך
 הקערה ואינו חושש רבן שמעון בן גמליאל אומר תינוקות ורב מתקינין פרשיותיהן לילי
 שבת לאור הנר: ¹³ אמר ר' ישמעאל פעם אחת קראתי לאור הנר ובקשתי להשותו אמרתי 25
 גדולים דברי חכמים שהיו אומ' אין קורין לילי שבת לאור הנר ר' נתן אומר היטהו ודאי
 וכתב על פינקסו אני ישמעאל בן אלישע קראתי והיטתי הנר בלילי שבת לכשיבנה בית
 המקדש אביא הטאת שמינה: ¹⁴ אמר ר' שמעון בן אלעזר עד היכן פרצה פהרה בישראל
 לא הורו הראשונים לומר לא יאכל טהור עם הנירה שהראשונים לא היו אוכלין עם הנידות

1 י ב' ל' (ב' ב'); 2 ג' א' | 3 י סס; 4 י סס; 5 ג' סס | 6 י סס; 7 י סס; 8 י סס; 9 י סס; 10 י סס; 11 י סס; 12 י סס | 13 י סס; 14 י סס; 15 י סס; 16 י סס; 17 י סס; 18 י סס; 19 י סס; 20 י סס; 21 י סס; 22 י סס; 23 י סס; 24 י סס; 25 י סס; 26 י סס; 27 י סס; 28 י סס; 29 י סס

1 לשבת ד > ב | 1 וכרמלית ומקום פטור > ב ד | 2 וכן גדר ב ד | 3 זו > ב | 3 רשות
 > ב | 3 אי זהו ב | 3 ופלטאיא > ב | גדולה ב | 6 המושיט] המוציא ב | 6 הזורק < חייב אבל
 ב ד | 8 לתוכן ב ד | 10 שאין ב ד | 10 עיריבו ב | 11 איסקופה | 13 הרי הוא > ב ד | 14 זה |
 17 שבאזנו] שבצוארו ב ד | 17 בדגמו ב | 19 כסות > | 20 הצורוין ב ד | 21 בתפילין ב |
 22 אבל אין קורין בלילי שבת לאור הנר ב ד | 23 לתוך הכוס או > | 24 ורב > ב ד | 25 אומ' איסקופה
 גרסאות אשר לקמתי בקצבו כן כתב יד אבל בהעקפה ליתא | 25 אמרתי < גדולים ב ד | 26 שאמרין
 ב ד | 26 בלילי ב ד | 26 דיי ב | 27 אני > ב ד | 27 קראתי > ב ד | 27 הסה ב ד | 28 כיא
 ב ד | 28 אלעזר < בא וראה ב ד | 28 בישראל > ב ד | 29 הורין גורו |

1 אלא אמרו לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עכירה: ¹⁵ בית שמאי אומ' לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ ובית הלל מתירין: ¹⁶ אילו מהלכות שאמרו בעליית חנניה בן חזקיה בן גרון שעלו ובקרו ונימנו ורבו בית שמאי על בית הלל שמונה עשר דבר גזרו בו ביום: ¹⁷ אותו היום היה קשה לישראל כיום שעשו בו העגל ר' אליעזר אומר בו ביום נרשו סאה ר' יהושע אומר בו ביום מהקו סאה שבזמן שהמירה מליאה אדם נותן לתוכה סוף שמוציאין ממה שבתוכה: ¹⁸ בו ביום אמרו כל המטלטלין מביאין את הטומאה בעובי המרדע נימנו ורבו בית שמאי על בית הלל: ¹⁹ בו ביום אמרו השוכת כלי תחת הצינור נימנו ורבו בית שמאי על בית הלל: ²⁰ אמרו בית שמאי לבית הלל אי אתם מודין שאין צולין בשר בצל ובציה ערב שבת עם השיכה אלא כדי שיצלו אף דיו וסמנים וכרשינין כיוצא בהן: ²¹ אמרו 10 להן בית הלל אי אתם מודים שמוענין בקורות בית הכר ותולין בעיגולי הגת ערב שבת עם השיכה אף דיו וסמנין וכרשינין כיוצא בהן אילו עמדו בתשובתן ואילו עמדו בתשובתן אלא שבית שמאי אמ' ששתי מים תעבד ועשית כל מלאכתך גמורה מערב שבת ובית הלל אמ' ששתי מים תעשה מלאכה עשה אותה כל ששה: ²² בית שמאי אומ' אין מוכרין לנכרי ולא מוענין עמו ולא מגביהין עליו אלא כדי שיגיע למקום קרוב איזה הוא מקום קרוב ר' עקיבא אומר כשיצא מן הפתח ויקדש עליו היום אמר ר' אלעזר בר צדוק של בית ר' גמליאל היו מוליכין כלי לבן שלהם לכובם נכרי שלשה ימים קודם לשבת וצנועין מערב שבת ולפי דרכינו למדנו שהלבנים קשין לכבסן יותר מן הצנועין: ²³ פותקין מים לגינה ערב שבת עם השיכה והיא שותה והולכת בשבת נותנין קילור לעין ואיספלונית על נבי מכה ערב שבת עם השיכה והן מתרפאין והולכין בשבת נותנין גפרית תחת הכלים ערב שבת עם השיכה 20 ומתגפרין והולכין בשבת נותנין סקמיר על נבי גחלים ערב שבת עם השיכה ואין נותנין חטים לתוך הריחים של מים אלא כדי שישחגו:

ב ב 1 מדליקין בפחילה המחורכת ולא כסמרטוטין כל אילו שאמרו אין מדליקין בהם בשבת אין מדליקין בהן ביום טוב הוי' משמן שריפה מפני מה אמרו אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב לפי שאין שורפין לא תרומות ולא קדשים ולא חמץ ביום טוב: ² כל 25 אילו שאמרו אין מדליקין בהם ביום טוב מותר לעשותן מדורה כן על נבי הארץ בין על נבי מדורה בין להתחמם כנגדן ובין להשתמש כנגדן לאורן ולא אמרו אלא לעשותן פחילה לנר בלבד: ³ ר' שמעון בן אלעזר אומר אין מדליקין בצרי ר' ישמעאל אומר כל היצא מן העץ אין מדליקין אלא כיוצא מן הפרי ר' מרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד עמד ר' יוחנן בן נורי על רגליו ואמר מה יעשו אנשי כבל שאין להם אלא שמן 30 שומשמיין מה יעשו אנשי מדי שאין להן אלא שמן אגוזין מה יעשו אנשי אלכסנדריא

2 י' ג' ה' (ה' ד'); ג' י' ב' | 6 ע' לקמן אסלום סוף ע"י; י' סס; ג' י"ז: | 8 י' ג' ד' (ה' ה') | 9 טס | 13 י' ד' (טס); ג' י"ט | 17 י' טס (ה' ט'); ג' י"ט | 22 ג' כ"ט | 23 י' ד' ג' ד' (כ' ב' ז') | 24 ג' כ"ט | 27 י' ד' (כ' ז'); ג' כ"ו |

1 שבות שמאי ב ד | 2 הנביא | 3 כשעלו לבקרו ב ד | 3 נבטו ב ד | 4 והיה אותו היום ב ד | 4 קשה < להם | 4 שנעשה בו ב ד | 5 שכל זמן ב ד | 5 ואדם ב | 5 לסוף ב ד | 6 מוציאה | 6 שבתוכה < אמרו בית שמאי לבית הלל ב | 9 בצל > | 10 קורות ב ד | 10 עיגולי ב ד | 12 מלאכתך < שתהא כל מלאכתך ב ד | 13 תעשה | תעבוד ב | 13 ערשה אתה ב ד | 14 קרוב < ובית הלל מתירין | 14 איזה הוא מקום קרוב > ב | 14 מקום קרוב < עד שיגיע לבית הסמך לחומה ב ד | 15 כדי שיצא ב ד | 15 וקדש | 15 אליעזר | 16 בערב ב ד | 17 לכבסן | להעשות ב | 18 למכה ב | 19 מתרפין | 19 כל השבת כולה | 19 עם השיכה > ב ד | 20 והן מתגפרין ב ד | 22 מחורכת | 22 כסמרטוטין < ואף על פי שמחורכין | מחורכין ב | 22 ב ד | 22 בהם > ב | 25 ביום טוב | בשבת ב ד | 26 כנגדן לאורן | לאורה ב ד | 26 אמרו ב ד | 28 העץ אין מדליקין < בו ר' ישמעאל בר' יוחנן ב | יוחנן בן ברוקא אומר ב ד |

1 שאין להן אלא שמן צנונות בלבד מה יעשו אנשי קפומקיא שאין להן לא כך ולא כך
 אלא אין להן אלא מה שאמרו ומדליקין בשמן פקועות ובנפס: ⁴ ר' שמעון שזורי אומר
 מדליקין בשמן דגים ובעיטין סומכוס אומר כל היוצא מן הבשר אין מדליקין בו חוץ משמן
 דגים ר' שמעון בן אלעזר אומר כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על שלש ומסכנין
 בו חוץ מן הפשתן כרך דבר שמדליקין בו בדבר שאין מדליקין בו אין מדליקין בו אמר
 5 רבן שמעון בן גמליאל של בית אבא היו כורכין פתילה באנזו ומדליקין בה: ⁵ אמר ר'
 יהודה שריון בעליית בית ניתזה בלוד והיו נוקבין שפופרת של ביצה וממלאין אותה שמן
 ונותנין אותה על פי הנר ערב שבת עם השיכה כדי שיהא שוהא ומדליק בלילי שבת והיו
 שם זקנים ולא אמר אחר מהם דבר: ⁶ אם חיברה בסיד או בנובסס ערב שבת הרי זה
 מותר: ⁷ נותנין טיפ או חרסית תחת הנר ערב שבת עם השיכה כדי שיהא שוהא ודולק
 10 בלילי שבת: ⁸ נותנין נרניר של מלח או גרים של פול מעלין כדיופי ומסיפין מן אדק
 לחולה בשבת והחותה נחלים הייב הטאת ר' שמעון בן אלעזר אומר משום ר' אלעזר בר'
 צדוק הייב שתי הטאות מפני שמכבה את העליונות ומבעיר את התחתונות והחותה נחלים
 להתהמם כנגדן פמור: ⁹ כלים שניטמאו באב המוטאה אין מטבילין אותן בין השמשות
 ר' שמעון שזורי אומר אף בחול אין מטבילין אותן בין השמשות מפני שצריכין הערב
 15 שמש ושניטמאו כולד המוטאה מטבילין אותן בין השמשות כלל אמר ר' שמעון בן אלעזר
 דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו הטאת אין עושין אותו בין השמשות ודבר שאין
 חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו הטאת עושין אותו בין השמשות: ¹⁰ ר' נתן אומר מפני
 הנדבים נשים מתות בשעת לידתן ר' יוסי אומר שלשה דיבך מיתה מסורין לנשים רבן
 שמעון בן גמליאל אומר הילכות הקודש תרומה ומעשרות הן הן גופי תורה ונמסרו לעמי
 20 הארץ היו שלשתן ליעשות מדליקין את הנר מערבין ושומנין את החמין:
 (ג) ¹ כירה שהסיקה בנפת ובעצים סומכין לה ואין מקיימין לה עד שתהא גרופה וקטומה: (ג)
² נחלים שעממו או שהדליקו עליהן נעורת של פשתן הרי הן כקטומות: ³ שתי כירים המתאימות
 אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה וקטומה מקיימין על גבי גרופה וקטומה ואין
 25 מקיימין על גבי שאינה גרופה ושאינה קטומה מה הן מקיימין עליה בית שמאי אומ' אין
 מקיימין עליה כלום ובית הלל אומ' חמין אבל לא תבשיל עקר את המיחם הכל מודים
 שלא יהויר דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר בית שמאי אומ' חמין אבל לא תבשיל ובית
 הלל אומר חמין ותבשיל עקר בית שמאי אומר לא יהויר ובית הלל אומ' יהויר: ⁴ השוכח
 תבשיל על גבי כירה וקדש עליו היום בשוגג יאכל במזיד לא יאכל במה דברים אמורים
 30 בתבשיל שלא בישל כל צורכו וחמין שלא החמו כל צורכן אבל תבשיל שבישיל כל

2 י טס (ג' נ'); ג כ"ו: | 5 ג כ"ב: | 6 ג כ"ט: | 9 י ט' ט' ט' (ג' ל') | 10 ג ס"ז: | 11 י עיכזין כ"ז
 ל' (י' נ'); ג טס ק"ד | 12 י ט' ט' ט' (ג' ט'); ג כתיסו ט': | 14 י ט' ט' ט' (ג' ט'); ג טילס כ"ט: | 18 י טס
 (ג' ל' ט') | 21 י ט' ט' ט' (ג' ט'): ג ל"ז | 22 י טס | 23 י טס; ג ל"ז | 28 י טס; ג ל"ז: |

1 לא זה ולא זה ב ד | 6 בו > ב | 5 על גבי דבר ב ד | 6 על גבי אנו ב ד | 7 כשהיינו
 שריון ב ד | 7 היינו | 8 פי > | 8 כדי > | 8 דולק ושוהא ב שהוא דולק ד | 9 בנפסוס
 ב ד | 9 הרי זה > ב ד | 10 חרסית ב ד | 11 פול < על פי הנר בערב שבת עם השיכה כדי
 שהוא שוהא דולק בלילי שבת ד > ב מן נותנין | 11 מעלין | מדליקין ב | 11 האדק ב ד | 13 צדוק
 יצחק | 16 שמש < בכלים | 17 מן הדבר עד 18 השמשות > ב | 18/19 אף מפני נדבים ב ד |
 19 הן דבקי ב ד | 20 הקדש ב ד | 20 תרומה | וחטאות ב ד | 20 הן > ב ד | ומסורין | מסורין ב
 הם | 21 היו > | 21 להיעשות ב ד | 22 (עם כירה, מתחיל פרק שלישי בד וגם בא יש סימן הנמצאת
 בסוף כל פרק אבל ליתא סליק פירקא, וגם על הגליון ליכא ג כי אם בפרק שאחר זה וכן ב ליכא הכא פרק:)
 28 שהדליק ב ד | 23 המתאימין | 24 ואינה קטומה | 24 כן ואין עד 25 קטומה > ב | 25 מקיימין > |

1 צורכו חמץ שהוחמו כל צורכן מותרין ר' יהודה אומר חמץ שהוחמו כל צורכן מותרין מפני שרע להן ותבשיל שבשיל כל צורכו וכל המצטמק ויפה לו כנון כרוב ופול ובשר טרוף אסור וכל המצטמק ורע לו מותר: ⁵ המבשל בשבת בשונג יאכל במזיד לא יאכל דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר בשונג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל ר' יוחנן הסנדלר 5 אומר בשונג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים: ⁶ כלל אמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה דבר שחייב על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בין בשונג בין במזיד אסור לו ולאחרים ודבר שאין חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בשונג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא לו ולא לאחרים: ⁷ השוחט בשבת בשונג יאכל למוצאי שבת במזיד 10 לא יאכל: ⁸ סירות שלקטן בשבת בשונג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל: ⁹ התורם והמעשר בשבת בין בשונג ובין במזיד תרומתו תרומה ומעשרותיו מעשרות: ¹⁰ המטביל כלים בשבת בין בשונג בין במזיד עלו ידי מביילה: ¹¹ הנוטע בשבת בשונג יקים במזיד יעקר ובשביעית בין בשונג בין במזיד יעקר מפני שמונין לשביעית ואין מונין לשבתות דבר אחר נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות ר' יהודה אומר חילוף הדברים 15 בשבת בין בשונג בין במזיד יעקר בשביעית בשונג יקים במזיד יעקר: ¹² רבן שמעון בן נמליאל אומר מגלגלין ביצים על גבי סיד רותיה אבל אין מגלגלין את הביצים על גבי עפר הרותח:

ג (ד) 1 לא תמלא אשה קדירה עססיות ותורמוסין ותתן לתוך התנור ערב שבת עם חשכה ואם נתנה למוצאי שבת אסורין עד כדי שיעשו: ² לא ימלא נהתום חבית ויתן 20 לתוך התנור ערב שבת עם חשיכה ואם נתן אסורין עד כדי שיעשו: ³ מרחץ שסתמו נקבים שלו מערב שבת למוצאי שבת רוחץ בה מיד ושסתמו נקבים שלו מערב יום טוב נכנס ביום טוב ומזיע ויוצא ורוחץ בצונין אמר ר' יהודה מעשה במרחץ של בני ברק שסתמו נקבים שלו מערב יום טוב והיו ר' עקיבא ור' אלעזר בן עזריה נכנסין ומזיעין בו ויוצאין ורוחצין בצונן אלא שהיו חמין שלו מחוספין נסמרים משרבו עוברי עבירה חזרו 25 לאסור האבטאות שבכרכין מטיילין בשבת: ⁴ אין משתטפין בין בחמין בין בצונן דברי ר' מאיר ור' שמעון מתיר ר' יהודה אומר בצונן אבל לא בחמין אמר ר' יהודה מעשה בביתום בן זונין שהיו מטלאין לו דלי של צונן מערב שבת ונתנין עליו בשבת כדי שייקר: ⁵ ממלא אדם חבית מים ונתנה כנגד המדורה ולא כרי שיחמו אלא כדי שתפוג צינתן ר' יהודה אומר ממלא אדם צלוחית של שמן ונתנה כנגד המדורה ולא כדי שיחם אלא כדי 30 שתפוג צינתו רבן שמעון בן נמליאל אומר האשה מדיחה ידה שמן ומחממתה כנגד הגר וסכה את בנה סך אדם את עצמו שמן ומתחמם כנגד המדורה ואינו חושש: ⁶ סבין כל

3 י' סס; ג מולין ע"ז | 6 י' סס | 9 סס | 10 לפיל מצוות ז' ב' | 11 סס | 12 י' סס; ג ניסין ל"ג; | 15 י' ב' | 16 (ג' ג'); ג ל"ב | 18 י' ב' | 19 (ג' ב'); ג י"ס; | 20 ג' מ' | 25 ג' ל"ב | 28 י' ב' | 29 (ג' ז'); ג' מ' | 31 ג' קט"ז: |

1 הרי אלו מותרין ב ד < מפני שרע להן ד | 2 מפני שרע להן > ב | 2 אכל תבשיל ב ד | 4 במוצאין | 5 במוצאין | 5 לאחר ב | 5 עולמית > ב ד | 6 שחייבין | 9 למוצאי שבת > א | 11 תרומתו תרומה > ב ד | 11 מעשר ב ד | 13 יעקר < מפני מה אמרו הנוטע בשבת בשונג יקים במזיד יעקר ובשביעית בין בשונג בין במזיד יעקר | 16 גבי < גג של ב של ד [ובא כתב הסופר תחילה גמס רותח ומחק ע"י נקודות] 18 תורמוסין ועססיות ב | 19 הבית < מים | 20 כדי שיחמו ב ד | 21 בה | בו ב ד | 22 ורוחץ ומשתטף | 24 בן בתוכו ב ד | 25 האבטאות | 25 מטילין ב ד | 25 בין . . בין | לא . . לא ב ד | 26 ביתוח | 27 זנין | 27 דלי כל | 28 של מים | 28 שתחם ב | 28/29 מן ר' יהודה עד 30 צינתו > ב | ר' יהודה אומר > ד |

מיני סיכות אבל אין מושחזין את המעיים ואין חונקין בשבת: ⁷ מייחם אדם אלונתה ונותנה 1 על מעיו לא יתן ערשה מלאה חמין על מעיו ממלא אדם כוס של יין ונותנו על פי המים ולא כדי שייחם אלא כדי שתפוג צינתו: ⁸ ממלא אדם כוס מים ונותנו על הספל בין להחם הצונן ובין להצין החמים: ⁹ המערה מייחם למיחם ומאילפס לאילפס ומקדירה לקדירה מותר ליתן לשיני ואסור ליתן לראשון חבית של סבל שנשברה מביא כלי ונותן תחתיה 5 נתמלא אסור למלטלו עבים של ענבים ומעומן של זתים שמשכו אין מסתפקין מהן ביום טוב ואין צריך לומר בשבת: ¹⁰ חבית שנשברה בראש הגג מביא כלי ונותן תחתיה ולא יהא מביא כלי אחר וקולט כלי אחר ומסלק ואם יש אורחים מביא כלי אחר וקולט כלי אחר ומסלק: ¹¹ נותנין כלי תחת הרלף בשבת ואם נתמלא שופך ושונה ואינו נמנע: ¹² נרף של רעי ושל מימי רגלים נוטלו ושופכו ונותן לתוכו מים ומחזירו למקומו: ¹⁰ 13 ממלטלין נר חדש אבל לא נר ישן דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר כל הגרות ממלטלין חוץ מן הנר שהדליקו אותה שבת ר' שמעון אומר כל הגרות מימלטלין חוץ מן הנר הדלק בשבת כבה מותר למלטל אבל כוס עששית וקערה לא יזיז ממקומו: ¹⁴ ר' אלעזר בר' שמעון אומר מסתפקין מן הנר הכבה ומנר המוסף נר הנתון על גבי סבלא משה את הטבלה והנר נוטל ומחזיר את הטבלה למקומה: ¹⁵ אין ממלטלין את המנורה בשבת ור' אלעזר בר' שמעון מתיר אין מגרדין לא מנעלים חדשים ולא מנעלים ישנים אבל סכין אותן: ¹⁶ אין סכין לא מנעלים חדשים ולא סנדלים חדשים לא יסוך את רגלו והיא בתוך המנעל לא יסוך את רגלו והיא בתוך הסנדל אבל סך רגלו ונתנה במנעל סך את רגלו ונתנה בסנדל: ¹⁷ סך אדם את עצמו שמן ומתעגל על גבי קיטבליא חדשה ואינו הושש: ¹⁸ סכין ומדחין ומפרכין באדם אבל לא בבהמה וזה בבהמה מה שאין כן באדם מפספסין את הכסין ובלבד שלא יתלוש: ¹⁹ ניזי צמר של הפתק אין ממלטלין אותו ואם התקינן בעל הבית להיות משתמש בהן ממלטלין אותן: ²⁰ אין מומנן את החמין כתחילה בשבת אבל מוסיפין עליהן עוד כלים רבן שמעון בן גמליאל אומר נוטל את הסדינין ונותן את הגלופקין נוטל את הגלופקין ונותן את הסדינין וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר לא אסרו להטמין אלא כמיחם שהתחמו בו מערב שבת אבל מפנה הוא 25 לתוך מיחם אחר או לתוך קיחון אחר ומטמין: ²¹ הטמין וכיסה בדבר שניטל בשבת או שהטמין בדבר שאינו ניטל בשבת וכיסה בדבר הגיטל בשבת הרי זה נוטל ומחזיר: ²² הטמין וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת או שהטמין בדבר הגיטל בשבת וכיסה בדבר שאין ניטל בשבת אם מגולה מקצתו נוטל ואם לאו אינו נוטל ר' יהודה אומר געורת של פשתן דקה הרי היא כזבל: ²³ מומנן מיחם על גבי מיחם וקדירה על גבי קדירה ומיחם 30

1 י י"ג ט' (ט' ב'); 2 ג מ"ב; 3 ג סס | 4 י' ז' (ג' ד'); 5 ג סס | 6 ז' ז' (ט' ב'); 7 י' ז' (ט' ב'); 8 ג סס | 9 י' ט' (ט' ב'); 10 ע' לעיל כנסה ז' ט"ו | 11 י' ז' (ג' ד'); 12 ג מ"ד; 13 י' ט' (ט' ב'); 14 ג מ"ז; 15 ג מ"ז; 16 ע' לעיל מנעלים י' ט"ו; 17 י' ט' (ט' ב'); 18 ג סס | 19 ג סס | 20 ג סס | 21 ג סס | 22 י' ז' (ט' ב'); 23 ג סס | 24 ג סס | 25 ג סס | 26 ג סס | 27 ג סס | 28 ג סס | 29 ג סס | 30 ג סס

1 מושחזין | משמשין ב | 2 על מעיו | 3 ונותן לתוך ב | 4 להחם לו את ב | 4 ובין לצנן לו את | 6 יסמנן ב | 7 ונותן ומניח | 8 אורחים | כלים א | 9 נותן אדם ב | 9 נמנע | חרש ב | 11 לא ישן ב | 13 הדולק ב | הדולק ד | 13 וקערה ונישית ב | ד < שכבו ב | ד | 14 הנוסין | המנעף ב | 14 נר ששל ב | ד | 16 חרשים | ישנים ב | ד | 16 מנעלין ישנין ב | ד | 16 סכין < ומקנתין אותן ב | ד | 17 הוא | 18 הוא | 18 סך < הוא את ב | ד | 18 למנעל ב | ד | 19 לסנדל | 19 קטבליא ב | טבלא ד | 19 ואינו הושש > ב | 20 ומפרכסין | 20 זה חומר בבהמה ב | ד | 20 מה > ב | ד | 23 בתחילה | 24 הסדין ב | ד | 24 הסדין | 25 אסרו ב | ד | 25 מיחם | 25 שחכו בו | 26 שאין ניטל ב | 27 וכסה בדבר שאין ב |

1 על נבי קדירה וקדירה על נבי מיחם וטח את פיהם בכצק ולא שיחמו אלא כדי שיהו שמורין וכשם שאין מומנין את החמין כתחילה בשבת כך אין מומנין לא את השלג ולא את הצונן ואין מרסקין את השלג שיוזבו מימיו אבל מרסק הוא לתוך הכוס או לתוך הקערה ואינו חושש:

5 ד (ה) ר' ישמעאל בר' יוסי אומ' משום אביו הסוס והסוס והלובדקים והגמל נמשכין ד באפסר רחלים יוצאות כבונות למילת שחזות שעולות עליהן זכר כבולות שלא יעלה עליהן זכר: ² לא יצא חמור באכף שלו ואף על פי שקשור בו רבן שמעון בן נמליאל אומר יוצא חמור באוכף בזמן שקשור בו לחממו ובלבד שלא יקשור את המסרכו ויפשיל את הרצועה תחת זנבו: ³ לא יצא גמל כמטופלת התלויה בחמתו שתיכנס בו הרוח אבל יוצא הוא בזנבו הקשורה לו בחמתו שלא תכנס בו הרוח עקוד שלא יכוף שתי ידיו זו לזו רגול שלא יכוף ידו אחת ורגלו אחת ויקשרנו: ⁴ הסוס יוצא בשיר וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר ומזין עליהן וטובלין במקומן ובלבד שלא יהו מחולחלין ומכניסין אפילו עשרה הכלים לתוך ידו ובלבד שלא יכרוך על נבי ידיו ולא ישלשל הכלים מידו יותר על מפה: ⁵ לא יצא הסוס בזנב השועל ולא בזהרית שבין עיניו ולא תצא פרה בחוסם שלה ולא סייחין בקרסמלין שלהם ולא עיזים בכיסין שבדדיהן ולא תצא בהמה בסנדל ולא בקמיע אף על פי שהוא מומחא וזה חומר בבהמה שאין באדם אבל יוצאה היא באגד שעל נבי המכה ובקשקשין שעל נבי השבד ובשיליא המדולדלת ופוקקין לה זוג ומטילת בהצר: ⁶ לא תצא אשה בעיר של זהב ואם יצאת חייבת הטאת דברי ר' מאיר וחכמ' אומ' לא תצא ואם יצאת פטורה ר' אליעזר אומר יוצאת אשה בעיר של זהב ובטופפות ובסריבסין בזמן שהן תפורין, לא תצא אשה באיסטמא ואם יצאת הרי זו פטורה: ⁷ שלשה דברים נאמרו באיסטמא אין בה משום כלאים ואינה מטמאה בנגעים ואין יוצאין בה בשבת ר' אלעזר אומר אף אין בה משום עטרה לכלות כלל אמר ר' שמעון בן אלעזר כל חיפוי שלמטה משערה יוצאה בו בשבת למעלה משערה אין יוצאה בו בשבת: ⁸ לא ינעול אדם סנדל המסומר ויטייל בו בתוך הבית אפילו מטה למטה אבל נוטלו ומכסה בו את הכלים ור' אלעזר בר' שמעון אומר נשרו רוב מסמותיו ונשתיריו בו ארבע חמש ר' אומר עד שבע חיפהו בעור שלמטה ועשה מסמות הרבה מלמעלה או שעשה לו טס או יתר כדי שיהלך בו ולא תהא הארץ אוכלת הרי זה מותר: ⁹ איזה הוא קמיע מומחא כל שריפא ושנה ושילש בין קמיע שנכתב ובין קמיע שבקירין יוצאין בו ואין צריך לומר שניכסה אלא שלא יכפה ואין צריך לאמר דבר שיש בו סכנה אלא אפילו דבר שאין בו סכנה קשורו ומתירו בשבת 30 ובלבד שלא יתגו לתוך השיר או לתוך הטבעת ויוציאו מפני מראית העין: ¹⁰ קמיע

5 י' ז' ז' (פ' ב'); ג ל"ט: | 7 י' טס (פ' נ'); ג טס | 9 טס | 11 י' טס (פ' ב'); ג טס | 14 י' טס; ג ל"ז | 17 י' ז' (ר' ב'); ג ל"ט: | 20 י' טס; ג ל"ז: | 23 י' ט' (ר' ז'); ג ט': | 27 י' ט' ז' (ט); ג ט"ב: |

5 משם ב ד | 5 והלובקס ב ד | 6 רחלות ב ד | 6 שיעלה ב ד | 7 שמעון בן > | 8 ובלבד | וכדבר ב ד | 8 יקשור < בו ב בה ד | 8 המסוכו ב המסור ד | 8 לתחת | 9 שלא יכנס בו ב ד | 9 בזנבו > | 10 שתכנס ב ד | 10 בו > | 10 עקוד שלא יכוף ידו אחת ורגלו אחת ויקשור רגלו אחת [רגלו אחת > ב] ב ד | 11 יכוף שתי ידיו זו לזו שתי רגליו זו לזו ב ד | 12 שלא יהו שיהו | 13 ידו ב ד | 13 מידו | על ידו ב | 15 בקרמלין ב | 15 בסנדל < מסומר ב | 17 ובקשקשין ב ד | 20 באצטמא ב באצטמא ד | 20 פטורה | חייבת ב ד | 21 באצטמא ב באצטמא ד | 21 ר' שמעון בן אלעזר ב ד | 22 חיפוי | נו | 22 מלמטה ב | 23 בשבת > ב ד | 23 יוצאין | 24 בו > | 25 אומר ב | 26 או עד שחיפהו ב ד | 26 שלמטה | מלמעלה ב ד | 26 או שעשה ב ד | מלמעלה | מלמטה ב ד | 27 אוכלתו ב ד | 27 הרי זה > ב ד | 28 בין . . . בין | אחד . . . אחד ב ד | 28 לומר < קמיע ב | 28 אלא אפילו ב ד | 30 יוצא בו ב ד |

שאינו טומאה אף על פי שאין יוצאין בו בשבת מטלמלין אותו בשבת: ¹¹ לא תצא אישה 1
 במפתח שבאצבעה לרשות הרבים ואם יצאת הרי זו חייבת ור' אליעזר פוטר בנוכלת
 וחכמ' פוטרין בצלוחית של פליפון בזמן שיש בה כושם הא אין בה כושם הרי זו חייבת
 אבל יוצאה היא בסכנא המחזקת בטסין ובציפויין ובחליות שלה במנעלין ובקורדקייסין
 המוזהבין: ¹² יוצאה באבן תקומה ואם נפלה תחזיר: ¹³ פורפת כתחילה בדבר 5
 הניטל בשבת:

ה (ו) ¹ יוצא אדם בקיסם שבשיניו שבסנדלו לרשות הרבים ואם נפל לא יחזיר ואין צריך ה
 לומר שלא יתן לכתחילה בשבת ר' אליעזר אומר קב של קישע אם יש לו בית קיבול
 כתיחין יוצאין בו ואם לאו אין יוצאין בו: ² הנקטמין סמאין ואין יוצאין בהן יוצאין
 בפוקרין ובציפי צמר אימתי בזמן שצבען לשמן וכרכן במשיחא לא צבען לשמן ולא כרכן 10
 במשיחא אין יוצאין בהן בשבת ואם יצא בהן בערב שבת אף על פי שלא צבען לשמן ולא
 כרכן במשיחא יוצאין בהן: ³ יוצאין במוך ובספוג שעל נבי המכה ובלבד שלא יכרוך
 עליהם חוט או משיחא יוצאין בקליפת השום ובקליפת בצל שעל נבי המכה ואם נפל לא
 יחזיר ואין צורך לומר שלא יתן לכתחילה בשבת: ⁴ יוצאין באגד שעל נבי המכה וקושרו
 ומתירו בשבת איספלנית שפרשה מן האגד מחזירה עם האגד: ⁵ יוצאין באיספלנית ובמלונמא 15
 וברטייה שעל נבי המכה ואם נפל לא יחזיר ואין צריך לומר שיתן כתחילה בשבת: ⁶ נוטלה
 ומכסה בה את הכלים לא יתקנה משבת למצאי שבת מפני שהוא מחקן מקדוש לחול
 ר' יהודה אומר אם החליקה מלמעלה מחליקה למטה מגלה מקצת איספלנית טיבן ומקנה את
 המכה לא יקנה את האיספלנית מפני שכא לדי מירוח הממרה בשבת חייב חסאת: ⁷ לא
 יצא אדם בזוג שבצוארו אבל יצא הוא בזוג שבכמותו זה זה מקבלין: ⁸ לא תצא אישה 20
 לא בזוג שבצוארה ולא בזוג שבכמותה זה זה מקבלין טומאה זה תומר כבהמה שאין
 באדם לא תצא בהמה לא בחותם שבצוארה ולא בחותם שבכמותה זה זה אין מקבלין
 טומאה: ⁹ מטלמלין עצי בשמים להניף ולהריח בהן לחולה מוללו ומריח בו ולא יקטמנו
 להריח בו ואם קטמו הרי זה פסור: ¹⁰ ולא יקטמנו לחצות בו שיניו ולפתוח בו דלת
 ואם קטמו הרי זה חייב מפני שהוא כמתקן: ¹¹ הרסנין יוצאין בסודר שלהן ולא ברסנין 25
 בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדברו חכמים בהוה: ¹² אמר ר' יהודה מעשה בהורקנוס
 בנו של ר' אליעזר בן הורקנוס שיצא בסודר שלו לרשות הרבים אלא שהיתה לו נימא
 אחת כרוכה על אצבעו ואמר חכמ' לא היה צריך: ¹³ הרועים יוצאין בסקים ולא הרועים
 בלבד אמרו אלא כל אדם אלא שדברו חכמ' בהוה אמר ר' יהודה מעשה בר' פרפון שיצא
 בלילי שבת לבית המדרש ונותנו לו סדין ואחזו בשתי ידיו ויצא מפני הגשמים: ¹⁴ יוצאין 30

1 י' טס: ג ל"ג: 5 ג ק"ז: | 5 י' ה' ג' (ז) | 8 י' טס (י' ח') , ג ק"ז | 9 י' טס: ג ל' | 12 י' טיזק
 ל' ג' (י' ט"ל) | 18 ג טיזק ק"ז: | 19 י' ה' ג' (י' ח'): ג ל"ט | 23 ג צילה ל"ג | 25 ג קמ"ז | 26 טס
 28 ג כ"ג | 30 ג מדיס ל"ט: |

1 איתון בו ב | 2 חייבת < חסאת | 3 חייבת < כללו של דבר כל שהוא משום תכשיט לא תצא
 ואם יצאת הרי זו פסורה כל שאינו משום תכשיט לא תצא ואם יצאת הרי היא חייבת ב ד | 4 בסכנא
 ב | 9 הנקטמין הגדמין | 10 בפיקרין ב ד | 10 ובצופא ב ד | 10 בשמן ב ד | 10 כשמן ב ד |
 11 בשמן ב ד | 15 עם האגד > ב ד | 16 ואם נפל | ואספלנית | 17 בה > ב | 17 מפני >
 ב ד | 17 שאין מתקינין ב ד | 18 החליקו | 18 אומר < אם החליקה מלמטה מחליקה מלמעלה ב
 ד | 18 אם | ואם ב ד | 19 יקנה | יקח | 19 באספלנית ב | 20 אינן מקבלין טומאה ב ד | 20 אשה
 ב ד | 21 לא > ב ד | וצ' לא | אבל יוצאה היא ב ד | 22 לא > ב ד | 24 הרי זה > |
 24 לא לפתוח ב ד | 25 מפני שהוא כמתקן כלי ואם קטמו חייב חסאת ב ד | 25 בסודרין ב ד |
 27 בן הורקנוס > ב ד | 28 אחז > ב ד | 28 בסקין < שלהן ב ד | 30 יצא < בו ב ד |

1 במנוס וכיריעה וכמילא וכסקורטיא ובקיסכליא מפני הנשמים אבל לא בתיבה ולא בקופה ולא במחצלת מפני הנשמים:

ו ו (ז) אילו דברים מדרכי האמרי המספר קומי והעושה בלורית והמנבה לגודגדין והמגוררת כנה לבין המתים והקושר מטולטלת על ירכו וחוט אדום על אצבעו והמונה ומשליך צרורות 5 לים או לנהר הרי זה מדרכי האמרי: 2 המספק והמטפח והמרקד לשלהבת הרי זה מדרכי האמרי ניטלה פת הימנו ואמר החזירה לי- שלא תאבד ברכתי הניחו נר על הארץ כדי שיצטערו המתים אל תניחו נר על הארץ שלא יצטערו המתים נפלו הימנו ניצוצות ואמר אוריהן לנו היום הרי זה מדרכי האמרי: 3 היה מתחיל במלאכה ואמר יבוא איש פלוני שידיו קלות ויתחיל בה פלוני שרגליו קלות ויעבור לפנינו הרי זה מדרכי האמרי בהכית 10 או בעיסה אמר יבוא פלוני שידיו מבורכות ויתחיל הרי זה מדרכי האמרי: 4 הפוקק את החלון בסירא והקושר ברזל בכרעי המיטה של היה והעורך לפניה שולחן הרי זה מדרכי האמרי אבל פוקקין את החלון בגלופקרין או בעמיר ונתן לפניה ספל של מים וקושרין לה תרנגולת שתהא לה לצות ולא מדרכי האמרי: 5 האומר סקלו תרנגולת זה שקרא בערב תרנגולת זו שקראה כזכר האכילה כרבלתה שקוראה כזכר הרי זה מדר' הא: 15 6 קרא עורב וא' לו צרח קרא עורב ואמר לו חזור לאחוריד הרי זה מדר' האמ': 7 האומר אכול תמרת החזרת זו שתהא זוכרני כה אל תאכלנה מפני ברקות נשוק בארזנו של מה כדי שתראנו אל תישק בארזנו של מה שלא תראנו בלילה הפוך את חלוקך שתהא חולם חלומות אל תהפוך את חלוקך שלא תהא חולם חלומות שב על המכבד שתהא חולם חלומות אל תשב על המכבד שלא תהא חולם חלומות הרי זה מדרכי האמרי: 8 האומר 20 אל תשב על המחרישה כדי שלא תכבד עלינו מלאכה הרי זה מדרכי האמרי אל תשב על המחרישה שלא תישבר הרי זה מדר' האמרי אם בשביל שלא תישבר ודאי הרי זה מותר: 9 האומר אל תפשיל ירך לאחוריד שלא תאמר עלינו מלאכה הרי זה מדרכי האמרי: 10 האומר חתום אוד בכותל ואו' הדה הוא הרי זה מדר' האמרי ואם בשביל ניצוצות הרי זה מותר: 11 השופך מים ברשות ואו' הדה הרי זה מדר' האמרי ואם אמר מפני עוכרים 25 ושבים הרי זה מותר: 12 הזורק ברזל מפני הקברות הרי זה מדרכי האמרי ואם מפני חרשין הרי זה מותר: 13 הנותן מקל של אור וברזל תחת ראשו הרי זה מדרכי האמרי ואם בשביל לשמרון הרי זה מותר: 14 המצוחת לתנור בשביל שלא תינפל הפת הנותן קיסמין באוני קדירה בשביל שלא תהא מרתעת ושופעת לאחוריה הרי זה מדר' האמרי אבל נותנין קיסם של תות וזכוכית לתוך הקדירה בשביל שתתבשל מהרה אבל אסרו חכמי בזוכית 30 מפני סכנת נפשות: 15 השותקת לעושים והמציצת לאוזן והמטפת לנר הרי זה מדר' האמ':

3 י' ס' ז' (סוף ו'); ג מ"ז, ז"ק פ"ג; ש למי מקצ"ו | 5 ג סמלדין ס"כ: 10 עד 30 פ' י' ס'; ג סס; ג סס |

1 במנוס ב בסגור ד | 1 ובמילא | ובחמלא ב | 1 כסקורטי | 3 והמנבה | 3 לגודגדין | 3 והמגוררת | ב ד | 4 מטולטלת ב ד | 4 בליקוסים שלי אין לי נוסחא אחרת | 6 ניטלה | נפלה ב ד | 6 כדי > ב ד | 8 איש > ב ד | 9 פלוני | יבוא זה ב ד | 10 אמר > ב ד | 10 מבורכות | קלות ב | 10 ויתחיל < בה ב ד | 12 בגלופרין | 13 סקלו | שחמו ב ד | 13 תרנגול ב ד | 14 שהיא קורא ב ד | 14 שהיא קורא ב ד | 16 ברקני השוק בארזנו ב | השוק בארזנו ד | 17 כדי > ב ד | 17 שתראנה < בלילה ב ד | 17 תישן | 18 חלומות < טובות | 20 בדי > ב ד | 20 הרי זה מדרכי האמרי > ב ד | 23 התוסס אוד בכותל ב ד | 23 חרה ד | 24 חרה ד | 24 חרה ד | 24 לרשות הרבים ב ד | 24 הרה | 24 אמר > ב ד | 25 מפני | לבין | 25 הקברות < ואמר הרה ב ד | 26 אור | אוד | 27 הנותנת ב ד | 28 בשביל > ב ד | 28 מרתחת | 28 נותנת ב ד | 29 קיסמין ב ד | 29 בקדירה | 29 שתבשל | 29 אסרו חכמים ב | 29 בזוכית < לא יעשה ב | 30 המשתקת ב ד | 30 והמציצת לאוזן | המוצצת ב | המצננת לאוד ד | 30 המטפת ב ד |

16 נפל נחש על גבי מיטה ואמר עני הוא וסופו להעשיר עברה היא זכר יולדת כתולה היא 1
 לאדם גדול נישאת הרי זה מדר' האמ': 17 המושבת אפרוחים אמרה איני מושבתן אלא
 בתרי המקדיש בתרי והמשלית בתרי ואומר הוסיפו על השלחן הרי זה מדרכי האמורי:
 18 הנותנת ביצים ועשבים ככותל וזחה בפניהם ומונה שבעה הרי זה מדרכי האמ': 19 הכוכרת
 אפרוחים בכברה והנתנת ברזל בין האפרוחים מפני הרעמים ומפני הברק הרי זה מותר: 5
 ז (ח) 1 האומר ימטיא וביציא הרי זה מדרכי האמורי ר' יהודה אומר ימטיא ובוצציא: ז
 2 האומר דגן וקדרון הרי זה מדר' האמ' ר' יהודה אומ' דגן על שם עבודה זרה שנ'
 דגון אלהיהם: 3 האומר דני דני הרי זה מדרכי האמ' ר' יהודה אומר דן על שם עבו'
 זרה שנ' ואמרו חי אלהיך דן: 4 השואל במקלו ואומ' אם אלך אם לא אלך הרי זה
 מדרכי האמ' ואף על פי שאין ראה לדבר זכר לדבר עמי בעצו ישאל ומקלו יגיד 10
 לו: 5 האמר טרפא הרי זה מדרכי האמורי ר' אלעזר בר' צדוק לא א' טרפא מפני בטל
 תורה של בית רבן גמליאל לא היו אומ' טרפא: 6 האומר יתיר ונתר הרי זה מדר' האמ'
 ר' יהודה אומר יתיר ונתר אל היא בבית: 7 האומר שתו והותירו הרי זה מדר' האמ':
 8 שתו והותירו וחטרא לחייכון לא מדרכי האמורי: 9 מעשה בר' עקיבא שעשה משה
 לבנו ועל כל הכית חכית שהיה פותח אומר חטרא לחיי רבנן ולחיי תלמידיהון: 10 האומר 15
 לא לא הרי זה מדרכי האמ' ואף על פי שאין ראה לדבר זכר לדבר ויא' לאל' סור
 ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו: 11 הקושר חוט על גבי אדום רבן גמל' אומר אינו
 מדר' האמ' ר' אלעזר בר' צדוק אומר הרי זה מדרכי האמ': 12 האומר אל תעבור
 בינותינו שלא תפסיק אהבתנו הרי זה מדרכי האמ' ואם מפני כבוד הרי זה מותר:
 13 איזהו מנהש האומר נפלה מקלי מידי נפלה פת מפי וקרא איש פלוני מאחריי וקרא לי 20
 עורב ונבח בי כלב ועבר נחש לימיני ושועל לשמאלי ופסק צני את הדרך לפני אל התחיל
 בי שהרי שחרית הוא ראש חודש הוא מוצאי שבת הוא: 14 מעונן איזהו מעונן ר' ישמעאל
 אומר זה מעביר על העין ר' עקיבא אומר אילו נותנן עתים כגון אילו אומרין היום יפה
 לצאת מחר יפה ליקח היום חמה נחפת מחר גשמים יורדין כגון אילו האומ' ליטודי ערבי
 שביעות להיות יפות ועקרות קישניות להיות רעות וחכמ' אומ' אילו אוהו העינים: 25
 15 סוקרין את האילן בסיקרא ופוענין באבנים ואינו הושש לא משום שביע' ולא משום
 דרכי האמרי: 16 ממשיכין יין ושמן בצינורות לפני חתנים וכלות ולא מדרכי האמורא:
 17 מעשה ביהודה הליל בניו של רבן גמליאל שנכנסו לכבול והמשיכו אנשי אותה העיר
 לפניהם בצינורות יין ושמן: 18 שורפין על המלכים ולא מדר' האמ' שנ' בשלום תמות

8 טופעים ט"ז כ"ג | 9 עוקס ס' י"ד | 10 טופע ל' י"ג | 11 נ נכנס ל"ג | 13 נ ק"ז: | 14 נכנס י' ל'
 (סוף ר') | 15 י' ס' ב' (סוף ר') | 16/17 ליוז כ"ט י"ד | 20 נ סנהדין ק"ס: | 22 נ סס | 26 לעיל שנינים
 ל' י' | 27 נ נכנס ל': | 28 ע' לקטן מול קטן ב'; נ ממים כ"ט | 29 סנהדין כ"ג (סוף ב'): | ג ע"ז י"ט |
 29 ימיה ל"ד ה' |

1 יולדת זכר ב ד | 2 נשאת לאדם גדול | 2 אלא < בבתולה איני מושבתן אלא ערומה איני
 מושבתן אלא בשמאל איני מושבתן אלא ב ד | 3 בי תרי | 4 שבעה < ואחד | 5 האפרוחים <
 הרי זה מדרכי אמורי ב ד | 5 אם מפני ב ד | 5 ואם מפני ב ד | 6 ימיא ב | 6 ומציא
 6 ובוצציא] וביציא ב ומציא ד | 7 קרד | ב קרד ד | 7 שם < דגון ב ד | 8 לדגון ב ד פ
 אלהיהם < ולשמחה ב | 8 שם < דן ב ד | 9 אליך דן ב | 11 א' אומר ב ד | 12 מרפא < מפני
 דרכי האמורי | 13 לא יהא לו בביתו יתיר ונתר | 13 אשתה ואתיר | 15 רבנא ב ד | 16 לאו לאו
 17 מן דעת עד הפצנ] תו ב ד | 18 האומר > | 19 בינותינו > | 19 תפסוק | 20 פתי ב ד
 20 קרא לי ב ד | 21 מימיני ב ד | 21 משמאלי | 21 תתחול | 22 מעונן > | 23 נותני ב ד
 24 כהר] היום ב ד | 24 למחר ב ד | 25 שביעות ב ד | 25 ועקרות | 25 קישניות] קטנות
 26 ופוענין < אותו ב ד | 27 וכלות] וקלות ב | 27 האמורי ב ד | 28 אותה > ב ד

1 ובמשרפות אבותיך הראש' ונו' וכשם ששורפין על המלכים כך שורפין על הנשיאים
 אבל לא על הדייטות מה הן שורפין עליו מטחו וכל כלי תשמישתו מעשה בשמת רבן
 גמליאל הזקן ושרף עליו אונקלוס הגר יותר משבעים כנה: ¹⁹ עוקרין על המלכים
 ולא מדרכי האמו': ²⁰ כל עיקור שיש בו טרפה אסור באכילה ומותר בהנאה ושאינ בו
 5 טרפה מותר באכילה ואין צורך לוטר בהנאה איהו עיקור שיש בו טרפה מן הארכובה
 ולמטה: ²¹ מבעיתין לעיית ולפיקה ולא מדרכי האמ' עמד עצם בנרונו נותן על ראשו
 מאותו המין: ²² ואילו דברים מותרין היה מתחיל במלאכה נותן הודייה ושבת לפני המקום
 בהבית או בעיפה מתפלל שתיכנס בהם ברכה ולא תכנס בהם מאירה: ²³ לחושין על העין
 ועל הגחש ועל העקרב ומעבירין את העין בשבת רבן שמעון בן גמל' אומר בדבר שניטל
 10 בשבת אין להשיג בדבר ר' יוסי אומר אף בחול אין להשיג בדבר שדים וכן היה ר' יוסי
 אומר אין לך מן הכרכין רע יותר מן הסודמי שכל זמן שאדם רע קורין אותו סודמי ואין
 לך בכל העמטין קשה יותר מן האמורי שכל זמן שאדם קשה קורין אותו אמורי: ²⁴ ר'
 נהוראי אומר אין לך בכל הכרכין יותר מתון מן הסודמי שכן מצינו שהור לו לום על כל
 המקומות ולא מצא מתונה כסדום שנ' אברם ישב בארץ כנען ולום ישב בערי
 15 הככר: ²⁵ רבן שמעון בן גמל' אומר אין לך בכל העמטין מתון יותר מן האמרי שכן
 מצינו שהאמינו בהקביה וגלו לאפריק ונתן להם המקום ארץ יפה כארצם והיתה ארץ
 ישראל נקראת על שמם:

ח (ט) 1 הגזו מן הבהמה מן החיה ומן העופות אפילו מן השלח מלא הסיט כפול הרי
 זה חייב יש שחולקין בחזיר בין חטרתו לשאר נופו: ² המוסך שלשה חוטין כתחילה הרי
 20 זה חייב ר' יהודה אומ' אף הישובט והמדקק על גבי ארץ כל שהוא הרי זה חייב הצד
 הלזון לפצעו הרי זה חייב שתי חטאות: ³ כל אבות מלאכות שכתורה שעשאן כולם כהיעלם
 אחת חייב על כל אחת ואחת: ⁴ כל המקלקלין פמורין חוץ מהחובל והמבעיר בשבת:
⁵ נר שנתנייר בין הגוים ועשה מלאכה בשבת ר' עקיבא מחייב ומנבז פומר והדין נוהן
 שיהא פטור הואיל ושונוג חייב חטאת ומזיד ענוש כרת מה מזיד אינו חייב עד שיבוא לכלל
 25 ידיעה אף שונג לא יהא חייב עד שיבא לכלל ידיעה א' לו ר' עקיבא מוסיף אני על דברך
 מה מזיד אינו חייב עד שיבא לכלל ידיעה בשעת מעשה אף שונג לא יהא חייב עד שיבא
 לכלל ידיעה בשעת מעשה א' לו כל שכן שהוספת אם בא לכלל ידיעה בשעת מעשה אין
 זה שונג אלא מזיד: ⁶ השוכה את התורה ועבר עבירות הרבה חייב על כל אחת ואחת
 כיצד היה יודע שיש חלב ואמ' אין זה חלב שחייבין עליו היה יודע שיש דם ואמר אין זה

3 י סס | 6 ג ק"ו | 7 ע' למיל נכנסו ב' ז'; ג ז"ט מ"ז | 8 י י"ד ב' (י"ד ז'); יש לך כנה ע' |
 14 נלמדים י"ג י"ז | 15 ע' י מניעים ל"ו ב' (ו' ז') | 18 י י' ב' ז' (ז' ז'); ג נכנסו כ"ה | 19 י י"ג ב'
 (י"ז ב'); ג ק"ה, ע"ה | 20 י י' ב' (ו' ז'); ג ס"ס | 21 י סס; ג ע"ג; | 22 י ה' ב' (ז' ה'); ג ק"ו |
 23 י פ' ב' (ז' ב'); ג ס"ס; | 28 י סס; ג סס |

1 אבותיך הראש' > ב ד | 2 וכל > ב ד | 2 שמת ב ד | 4 משום דרכי ב ד | 5 הארכובה
 < ולמעלה שאין בו טרפה מן הארכובה ב ד | 6 לעיות ב ד | 6 ולפיקה ב ד | 7 אלו דברים
 המותרין ב ד | 7 שבת והודאה ב ד | 8 מתפלל < הוא ב ד | 9 מעבירין על גבי מעיין בשבת
 ב ד (והסדר מהופך) | 10 בדבר < שדים ב ד | 11 בכל הכרכין ב ד | 11 רעים | 11 יותר > |
 11 הסודמי [וכן בא בגליון עם תנועות] | 11 סודמי | סודמי ב | 12 מאמריים ב ד | 12 זמן > |
 12 האדם | 13 לך אדם ב ד | 13 מסודמיים ב מסודמיים ד | 13 וכן | 14 מן ולום עד 15 הככר >
 ב ד | 15 מאמריים ב ד | 18 מן מלא ב | 19 חסרתו ב ד | 20 אוב' | אר ב אומר ד | 20 השוכים
 ב הסרכים ד | 20 ארץ אריג ב ד | 21 והפצעו ב ד | 21 עשאן ב ד | 22 ומבעירין | 24 עננס |
 חייב ב ד | 25 א' | אכר ב ד | 27/28 אף הוא אינו [הסופר נקר על א' של אין אבל לא למתוק
 כי שבת חייבת ואמ' ותבה בצדה] |

דס שחייבין עליו חיוב על כל אחת ואחת: ⁷ ר' שמעון בן אלעזר אומר כל שאין כיוצא בו כשר להצניע והוכשר לו להצניע והצניעו ובא אחר והוציאו הרי זה חייב: ⁸ המוציא יין כדי גמיעה ר' יהודה אומר כדי מזיגה הכוס יבש כזית דברי ר' נתן חלב של אשה כדי גמיעה ר' יהודה אומר חלב כדי גמיעה ושל אשה כדי ליתן על הקילור מים כדי גמיעה ר' אלעזר אומר כדי לשוף בהן את הקילור דם ושאר כל המשקין ברביעית רבן שמעון בן גמליאל אומר דם כדי לכחול עין אחת שכך כוחלין לברקית רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' מאיר כדי לכחול עין אחת שכך כוחלין לחזורא: ⁹ המוציא מורסן לאכילה בגרונת לכהמה כמלא פי הגדי לצבוע כדי לצבוע בו בגד קמן לולבין וחרדין וחרובין עד שלא ימתיקו כגרוגרת משימתיקו כמלא פי הגדי אבל הלוף והתרדל והתורמוסין ושאר כל הנכבשין בין משימתיקו בין עד שלא ימתיקו כגרוגרת: ¹⁰ שמן כדי סיכת אבר קמן ר' שמע' בן אלעזר אומר קמן בן יזמו הוצין כדי לעשות אוזן לכפיפה מצרית סיכ אחרים אומר כדי ליתן על פי משפך לסנן בו את היין: ¹¹ המוציא קשר מוכסין עד שלא הראה למוכס חייב משהראה למוכס פטור ר' יהודה אומר אף משהראהו למוכס הרי זה חייב מפני שמשמרו הוא להראותו לבעל המוכס: ¹² המוציא שטר פרוע אם יש במקום שלו כדי לכתוב שתי אותיות ומכרלו כדי לכרוך על פי צלוחית קטנה של פיליפון הרי זה חייב ר' יהודה אומר אף המוציא שטר פרוע כל שהוא הרי זה חייב מפני שמשמרו להראותו לבעל חובו: ¹³ שמרי מקח וממכר שמרי דייתיקי ואפותיקאות והמתנות כל שהן הרי זה חייב קלף ודוכסוסמוס כדי לכתוב עליו מזוזה יריעה כדי לכתוב עליו פרשה קטנה: ¹⁴ איזהו פרשה קטנה זה שמע ישראל: ¹⁵ שיעד כדי לגבל בו את המים: ¹⁶ מים כדי לעשות פי כור של צורפי זהב סחמין כדי לעשות צינורא קטנה ר' יהודה אומר כדי ליתן על פי מיליארון קטנה: ¹⁷ המוציא כליו מקופלין מונחין על כתיפו ומגדליו ומבעותיו בקומצו הרי זה חייב שאילו היה לבוש בהן פטור: ¹⁸ המוציא אדם וכליו עליו ומגדליו ורגליו ומבעותיו בידיו הרי זה פטור שאילו הוציאן כמות שהן הרי זה חייב: ¹⁹ חול עפר ואפר שיעורן ככזבל ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר עפר לכסות בו דם ציפור קטנה איזהו דם ציפור קטנה זה דרוז: ²⁰ חול הגס כדי ליתן עליו מלא כף סיד א' ר' נראין דברי ר' יהודה כחול הדק ודברי חכמי' כחול הגס סיד כדי לסוד קטנה שבבנות ר' יהודה אומר כדי לעשות כילכול ר' נחמיה אומר כדי לעשות אנדיפי א' ר' נראין דברי ר' יהודה בזמן שביצה ודברי ר' נחמיה בזמן שחבוט: ²¹ קנה כדי לעשות קולמוס ומניע לקישרי אצבעותיו בולם כדי לעשות ממנו צלוחית קטנה של פיליפון סכוכית אחרים

1 י יב ב' (י' ב'); 2 י' ב' (י' ב'); 3 י' ב' (י' ב'); 4 י' ב' (י' ב'); 5 י' ב' (י' ב'); 6 י' ב' (י' ב'); 7 ע' ל' (ע' ל'); 8 י' ב' (י' ב'); 9 י' ב' (י' ב'); 10 י' ב' (י' ב'); 11 י' ב' (י' ב'); 12 י' ב' (י' ב'); 13 י' ב' (י' ב'); 14 י' ב' (י' ב'); 15 י' ב' (י' ב'); 16 י' ב' (י' ב'); 17 י' ב' (י' ב'); 18 י' ב' (י' ב'); 19 י' ב' (י' ב'); 20 י' ב' (י' ב'); 21 י' ב' (י' ב'); 22 י' ב' (י' ב'); 23 י' ב' (י' ב'); 24 י' ב' (י' ב'); 25 י' ב' (י' ב'); 26 י' ב' (י' ב'); 27 י' ב' (י' ב'); 28 י' ב' (י' ב'); 29 י' ב' (י' ב')

1 אומר < כל שהוא כיוצא בו > ד < כשר להצניע והוכשר לו להצניע והצניעו ובא אחר והוציאו הרי זה חייב > ד < ואי אפשר לו להצניע יבול להוציא אפשר לו להצניע ומצניע > ד וכן כל עד 2 הצניע > ב ד | 2 [הסדר אחר ב ד; משנה ט' י' לפני משנה ה' מן ב לא ציינתי הסדר] 3 של אשה > ב ד | 4 גמיעה ר"א אומר אם של כהמה כדי גמיעה אם של אשה ר' ב ד | 4 על פי קלור ב ד | 7 לתורד ב לתורד ד | 8 לולבין וחרדין | 11 לקפיפה ב | 13 משהראה ב ד | 14 יש ב ד | 14 שלון הלובן ב ד | 15 ובכרלו ב ד | 17 הובים | 17 דתקאות ב ד | 17 הפותקאר ד הפתקאות ב | 17 הרי זה > ב | 17 חייב < קלף ודוכסוסמוס כל שהן הרי זה חייב א' | 18 את המזוזה ב ד | 19 לעשות לעשות ב | 20 לעשות < מהן ב ד | 21 מולידה ב מולידה ד | 22 ואילו היה מלוכש ב ד | 23 הוציאן > ב | 23 הרי זה > ב ד | 24 כזבל | 24 כדי לכסות ב ד | 25 מלא פי הכף | 26 ר' יהודה | ר' עקיבה ב ד | 27 אמר רבי ב איך ד | 28 שהיא כביצה ב ד | 28 ר' נחמיה | החמים א' | 28 שהוא חבוט | 29 בולם ב בולמס ד | 29 כדי > | 29 צלוחית צנורה ב | 29 של פיליפון > ב | 29 זכוכית

1 אומ' כדי לפצוע בה שתי נימין כאחת: ²² צרור אבן ר' אלע' בן יעקב אומ' משקל עשרה דינרים ר' אלע' אומר כדי לעשותן מסופות: ²³ מנין למאדים בשבת שהוא חייב שנ' ועורות אלים מאודמים איזו היא הכורה כל שיוצא ממנה דם ואף על פי שאין יכול לצאת ומנין לדם שהוא משקה שנ' ודם חללים ישתה: ²⁴ מנין לין שהוא משקה שנ' ודם ענב תשתה חמר: ²⁵ מנין לרבש שהוא משקה שנ' ויניקהו דבש מסלע מנין לשמן שהוא משקה שנ' משתה שמנים מסתה שמרים: ²⁶ מנין לחלב שהוא משקה שנ' ותסתח את נוד החלב ותשקהו: ²⁷ מנין לפל שהוא משקה שנ' וימץ מל מן הניזה מ' הס' מים מנין לדם שהוא משקה שנ' מקור דמיה ואומר ביום ההוא יהיה מקור נפתח וגו' מנין לרמעת העין שהוא משקה שנ' ותשקמו בדמעות שלישי: ²⁸ מנין למימי האף שהן משקה שנ' ועפעפינו יזלו מים: ²⁹ מנין לזרוע שהוא יד שנ' ותהיינה העבתיים אשר על זרועותיו וימסו אסוריו מעל ידיו: ³⁰ מנין למי שאחזו בולמוס שמאכילין אותו דכילה שנ' ויתנו לו פלה דבילה ושני צימוקים וגו': ³¹ המוציא שני נסרים כאחד הרי זה חייב תורי דקל שנים זמורה לנטיעה אחת 15 לכהמה כמלא פי הגרי לעצים כשיעור עצים ולהואה כשיעור הזאה נרעינן שנים ולכהמה כמלא פי חזיר וכמה מלא פי חזיר אחת אחרים אומר לחשבון חמש: ³² המוציא מאבני בית המטונע מעציו ומאבניו כל שהוא הרי זה חייב: ³³ כוחל ר' שמע' בן אלעזר אומ' אם לרפואה כדי לכחול עין אחת אם לתכשיט כדי לכחול שתי עינים: ³⁴ המוציא כהמה חיה ועוף בין חיין ובין מתים הרי זה חייב ר' נתן אומר מתים חייב חיין כפור:

20 ט (י) ¹ המוציא שתי נימין מזנב הסוס ומזנב הפרה חייב מפני שמתקינן לנישכין: ² המוציא שני זיפין מן הקשה שבחזיר הרי חייב ר' שמע' בן אלעזר אומר אפילו אחת יש חולקין בחזיר בין חמרתו לשאר גופו: ³ המוציא מצמר גפן ומצמר כלך מצמר גמלים ומצמר ארנביים ומצמר חיה שבים ושאר כל הנטוין כולן מלא הסיס כפול הרי זה חייב הבגר והשק והעור כשיעור למוטאתן כך שיעור להוצאתן: ⁴ המוציא בין כלים גדולים 25 בין כלים קטנים הרי זה חייב המוציא נחלת כל שהוא המוציא שלהבת כל שהוא הרי זה חייב: ⁵ ברזל ר' שמע' בן אלעזר אומר כדי לעשות ממנו צינורא קטנה נעורת של פשתן כדי לעשות ממנו פתילה קטנה לנר: ⁶ משיחה ר' נתן אומר כדי לקשור בה בין בתיביו מוכן כדי ליתן לתוך כדור קטנה וכמה כדור קטנה כאנזו: . . . ⁷ כדי ליטול ממנו

1 י"א ב' (מ' ו') | 2 י"ד ב' (י"ד ב'); ג דה ל"ה | 3 כמס ל"ה ה' | 4 נמדנכ כ"ג כ"ד | 5 דננים ל"ב י"ד | 6 סס י"ג | 6/7 יעניה כ"ה ו' | 7 טועפים ל' י"ט | 8 סס ו' ל"ט | 9 וקבל כל י"ח | 10 זכיה י"ג ב' | 10 סהלים ע' ו' | 11 יכמיה ע' י"ז | 11/12 טועפים ס"ו י"ד | 12 יחל מ"ה ב' (מ' ה'); ג סס פ"ג | 13 שחלל ל' ל' י"ג | 14 י"א ד' (מ' ב') | 16 ג' ה' | 17 ג' ע' | 18 ג' ל"ד | 20 י' סס | 21 ג' ט"ט; י' ד' (סוף ז') | 24 ג' גילס ל"ט | 27 ג' ה' | 28 ע"ט

1 בה > | 1 כאחת | כאחד ד' כאבן ב' | 1 צרור אבן | כרר ואבן | 2 מסיפס ב' ד' | 3 ועורות > | 3 מאדמים ב' ד' פ' | 3 שיוצא ב' ד' | 3 דם > | נצדד הדם ב' ד' | 4 לצאת < | הרי זה חייב ב' ד' | 4 מסלע < | גנוס | 7 נאד ב' ד' נאוד פ' | 8 ס' הס' מים | וגו' > | 8 א' לדם < | הגרה ב' ד' | 9 כמקור דמיה ב' ד' (ויקרא י"ב ב') | 9 וגו' | לבית דוד ד' < | וליש ירוש' לחם ולנידה ב' | 10 למי האף ב' ד' | 11 ועפעפי ב' ד' | 12 זרועותיו < | כפשתים ב' ד' פ' | 13 דבילה < | קטילי | 13 ושני צימוקים > | 14 שנים | אחד ב' ד' | 14 אחת לנטיעה ד' אחת > | 20 שני ב' ד' | 20 הרי זה חייב ב' ד' | 20 לנישכין | לנישבים לכספים ד' | 21 זיזין ב' ד' | 21 הקשה | הקשר | 21 אחד ב' ד' | 22 בחזיר > | 23 וצמר כלך ב' | 24 למסאן ב' ד' | 24 להוציא ב' ד' | 25 כל שהוא < | הרי זה חייב ב' ד' | 26 ממנו < | רובן נחשת כדי לעשות ב' ד' | 27 מן ר' נתן עד 28 קטנה > | 28 ארנמן ב' ד' | . . .

דגמא לאירא אסמים וקוצה ופואה כרי לצבוע בנד קמן וכמה בנד קמן כסבכא: ⁸ נתכוון 1 להוציא לתוך פונדתו ופיה נתון בין פונדתו לחלוקו ובחפת חלוקו פטור אם נתכוון להוציא בפונדתו ופיה למטה ר' יהודה מחייב אמר ר' יהודה אני אמרתי דבר אחד והן אמרו דבר אחד אני אומר להם אין אתם מודים כמתכוון להוציא לפניו וכא לו לאחריו שהוא פטור ואם נתכוון להוציא לאחריו שהוא חייב: ⁹ והן אמרו לי דבר אחד אין אתה מודה במוציא 5 לאחר ידו וברגלו בפיו ובמרפיקו שהוא פטור שלא הוציא בדרך המוציאין אני לא מצאתי תשובה לדבריהם והם לא מצאו תשובה לדבריי: ¹⁰ שנים אוחזין במלנו ולגזין בכרכר ושובטין בקולטום וכותבין בקנה והוציאו לרשות הרבים שניהם פטורין בעיגול של רבילה והוציאוהו לרש' הרב' בקורה והוציאוהו לרשות הרב' שניהם פטורין ר' יהודה אומר אם אין יכול אחד להוציא והוציאוהו שנים פטורין שאין שנים חייבין על מלאכה אחת שנים 10 שעשה אחד מהם מלאכה בשבת ואין ידוע איזה הוא יביאו הטאת בשותפות ויתנו עליה ותיאכל דברי ר' שמע' ור' יוסי פומר וטורי ר' יוסי שזה מביא אשם תלוי זה מביא אשם תלוי ומודה ר' יוסי בשנים שהיה אחד מהם מחוסר כפרה ואין ידוע איזה הוא שביאו הטאת בשותפות ויתנו עליה ותיאכל: ¹¹ הוציא חצי גרוגרת וחזר לתוך ארבע אמות וחזר והוציא חצי גרוגרת ונתנו לתוך ארבע אמות אם העבירן דרך עליו חייב ואם לאו 15 פטור: ¹² הנוטל מלא הזוג משערו חייב ר' אליעזר אומר אפילו אחת: ¹³ הכורר שחורות מבין לבנות ולבנות מבין שחורות הרי זה חייב ר' שמע' בן אלע' אומר צפורן שפרשה רובה וציצין שפרשו רובן נטלין בשבת ואם נטלין בכלי הרי זה חייב: ¹⁴ החולב והמחביץ והמנבין בגרוגרת והמכבד והמרכיץ והרודה הלך רכש בשבת חייב הטאת וביום טוב לוקח ארבעים דברי ר' אליעזר וחכמי' אומ' בין ביום טוב ובין בשבת אינו חייב אלא משום 20 שבות ר' שמעון בן אלע' אומר משום ר' אלע' הגודלת והכוהלת והפוקסת לעצמה פטורה לאחרות חייבת ובן היה ר' שמע' בן אלע' אומר משום ר' אליעזר לא תקנה אשה פניה בכגד שיש בו שרק: ¹⁵ התולש בין בימינו ובין בשמאלו הרי זה חייב לאחר ידו ברגלו ובמרפיקו או שהיה מהלך על גבי הארץ ונתנו צרורות מתחת רגליו ונפלו על גבי עשבים ותלשן פטור מהלך אדם על גבי עשבים ועל גבי צרורות בשבת ואינו הוישש: ¹⁶ התולש 25 עולשין לאכילה בגרוגרת לכהמה כמלא פי הגדי לתקן בארץ כל שהן אם היה מתכוון ככולן חייב ישתים אם היה מתעסק ותלש פטור: ¹⁷ המורד זרדין לאכילה בגרוגרת לכהמה

1 י' י"ג נ' (ו' ד'); ג ל"ג; 7 ת וקלס פכס' ז'; י טס (י' ס'); ג ל"ג | 10/11 י ינמס ס' נ' (ד' ז') | 14 י' ז' (ו' ב') | 16 ג ל"ד; 16 ג טס | 18 י' נ' (ו' ז') | 23 ג עימנז ק' | 25 י' ב' (ו' ז') | ג ק"ג | 27 י טס, ו' י' נ' (סוף י"ב); ג טס |

1 לאירה ב' ד' | 1 אסמים | סמים ב' סמים ד' | 1 וקוצה | וקין | 1 לצבוע בנד מהן ב' בהן בגד ד' | 1 פי כבכה ב' ד' | 1 המתכוין ב' ד' | 2 בפונדתו | 2 ופיה למעלה והוציא בפונדו ופיה למטה בתוך פונדתו והוציא בין פונדתו לחלוקו ב' ד' | 2 ובחפת | ובחפת ב' ד' | 2 המתכוין ב' ד' | 4 אין | אי ב' ד' | 5 יאם ב' | 6 באחר ידו ב' ד' | 6 ואחר רגלו ב' ד' | 9 שניהם פטורין > ב' | 9 שניהם פטורין > ב' | 10 להוציא והוציאה ב' ד' | שנים < חייבין | נ"ב היה כתוב "פטורין" אבל נקוד עליו וכתוב "חייבין" ר' שמעון אומר אם על פי שאין אחד יכול להוציאה והוציאה שניים פטורין ב' ד' | 11 בשבת > ב' ד' | 11 יביאו < שניהם ב' ד' | 14 ותיאכל < הוציא כחצי גרוגרת וחזר והוציא כחצי גרוגרת בהעלם אחד חייב בשני | בשתי ב' | העלמות פטור נאכל הראשון עד שלא הוציא | יסב ב' | השני בין בהעלם אחד בין בשני העלמות פטור ב' ד' | 14 בתוך ב' ד' | 16 משערין | כסערו ב' | 16 הרי זה חייב ב' ד' | 16 אחד | 18 ונפלו בשבת פטור ב' ד' | 18 ואם > ב' ד' | 19 והמנבין ב' ד' | 19 והמכבד > ב' ד' | 19 והמרכיץ ב' ד' < והמרכיץ והסך ב' ד' | 20 בין בשבת בין ביום טוב ב' ד' < פטור ב' | 20 אלא | כי אם ב' | 20 משום > ב' | 23 שרק ב' ד' | 23 באחת ידו ב' ד' | 23 ברגלו < בפיו ב' ד' | 25 ותלש ב' ד' | 26 לאכל ב' ד' | 26 הארץ ב' ד' | 26 אם נתכוון ב' ד' |

1 כמלא פי הנדי להקן כאילן כל שהן אם היה מתכוין בכללן חייב שתיים אם היה מתעסק וזר פטור: ¹⁷ החופר והחורש והחורץ מלאכה אחת הן הרש והבוש והגופט מלאכה אחת הן התולש והבוצר והקוצר והמוסק והגורד והאורה כולן מלאכה אחת הן: ¹⁶ המכבס והסוחט מלאכה אחת היא ר' ישמע' בנו של יוחנן בן כרוקה אומר צבעין קבעו צביעה מלאכה בפני עצמה: ¹⁹ הבורר והמוהן המרקיד והאופה לאכילה כגורגרת לבתמה כמלא פי הנדי לצבוע כדי לצבוע בנד קטן ושאר כל הרבים כשיעור למומאתן כך שיעור להוצאתן: ²⁰ התולש כגף מן העוף הקושמו והמורטו חייב שתי המאות: ²¹ אין יונקין כבהמה טהורה ביום טוב ואין צריך לומר בשבת אבא שאול אומר יונקין היינו מבהמה טהורה ביום טוב: ²² לא תקל אשה מדדיה ותהלוב לתוך כוב או לתוך הקערה ותניק 10 את כנה אין יונקין לא מן הנכרית ולא מן בהמה טמאה ואם היה דבר של סכנה אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש:

י (יא) ¹ הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים היחיד באמצע חוץ ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב הזורק מן הארסא לדיר או לסדר ולמוקצה ולהצר אפילו הן בבקעה הרי זה חייב הזורק מן התנות דרך סטיו לפלטיא פטור: ² שתי בקעות זו על 15 גבי זו זרק מן התחתונה לעליונה ומן העליונה לתחתונה פטור סרטא על גבי בקעה זרק מן הארסא לבקעה פטור ר' שמעון אומר אם יש במקום שזרק עומק עשרה טפחים הרי זה חייב: ³ מבוי ששורה לרשות היחיד ועשוי מדרון לרשות הרבים אם יש גבוה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות אין צריך לחי וקורה: ³ רשות הרבים השופע לרשות היחיד הרי זה כרשות היחיד שזה לרשות הרבים ועשוי מדרון לרשות היחיד אם יש גובה 20 עשרה טפחים בתוך ארבע אמות אין צריך לחי וקורה רשות היחיד השופע לרשות היחיד הרי הוא כרשות היחיד לר' הרבים הרי הוא כרשות הרבים: ⁴ תל כרשות הרבים ר' הנניא בן גמליאל אומר אם יש גובה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות הנוטל ממנו והנותן על גביה חייב פחות מכאן חוץ ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב: ⁵ עמוד כרשות הרב גבוה עשרה ורוחב ארבע הנוטל ממנו והנותן על גביו חייב פחות מיכן חוץ ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב: ⁶ גג כרשות הרב גבוה עשרה ורוחב ארבעה הנוטל ממנו והנותן על גביו חייב פחות מיכן חוץ ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב: ⁷ מגרה כרשות הרב גבוהה עשרה טפחים ופרח שכראשה רוחב ארבעה הנוטל

2 י' ז' ג' (ז' ז'); ג ט"ג | 4 י' טס; ג ט"ד | 5 טס | 7 י' טס; ג ע"ד | 7 ג יעמוח ק"ד | 9 י' ט"ז
 ט' ג' (ז' ז'), סמליון כ"ט ז' (ג' ז'); ג פמחיס כ"ט | 12 י' י"ג ז' ג' (ז' ז'); ג ז"ז ל"ט | 14 ט"ט; ג ק |
 16 טס | 21 טס | 23 טס | 25 טס | 27 י' ז' ל' (ב' ב'); ג ז"ט ל"ט |

1 היה > | 2 וזרד ד ותלש ב | 3 והקוצר והבוצר ב ד | 3 והגורד ב ד | 3 והאורה | והעורר
 ב ד | 3 הון חרש ב > ד | 4 המכבס ב ד | 4 היא > ב ד | 5 צביעה | סחיטה ב ד |
 5 המרקיד ב ד < תולש ב ד | 6 לצבוע < בו ב ד | 6 למומאתן ב | 7 להוציאן ב ד |
 7 שתי | שלש ב ד | 8 מבהמה ב ד | 10 סכנה מות שאין | 10 לך כל ב ד | 11 עומד ד > ב
 11 נפש < חוץ טע"ז וגלוי עריות וספיכות דמים | 12 מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים
 באמצע ב | 13 חייב < שתי סרסאות זו על גבי זו זרק מן העליונה לתחתונה חוץ לארבע אמות חייב
 לתוך ארבע אמות פטור ב ד | 13 זרק ב ד | 13 ולבשר ב ד | 14 פטור < מן התנות לסטיו ומסביו
 לפלטיא חייב ב ד | 15 לתחתונה < בתוך ארבע אמות ב ד | 15 פטור < חוץ לארבע אמות חייב
 [חייב > ב ד | 15 אסתרשא ב ד | 16 האסתרשא ב ד | 17 שניטה ב | 17 גובה ב | 20 מן לרשות
 ע"ד 21 היחיד > ב ד | 21 הרבים < שזה לבאן ולכאן גבוה מן האמצע אם יש גובה עשרה
 כפחים בתוך ד' אמות אין צריך לחי וקורה רשות היחיד השופע לרשות היחיד הרי הוא כרשות היחיד
 לרשות הרבים הרי הוא כרשות הרבים ב ד | 24 נבל הימנו ונתן על גביו ב ד | 25 מטעה ו' לפני
 ה' ב ד | 26 ונבל ממנו ונתן ב ד | 26 פטור > ב | 27 כפחים > ב ד |

מכנה והנותן על גבה חייב פחות מיכן תוך ארבע אמות פסור חוץ לארבע אמות חייב: 1
 עגלה ברשות הרבים נבחה עשרה טפחים אחד הפורק ואחד המועץ חייב: 9 הזורק ככותל
 למעלה מעשרה טפחים והלכה וישבה לה כהור שהוא ארבעה טפחים על ארבעה טפחים
 הרי זה חייב שאין מטלטלין מרשות לרשות: 10 כגון אילו המשחקין בכדור לרש' הר'
 ויצאת הכדור מתחת ידו של אהר מהם חוץ לארבע אמות הרי זה קונה לרשות הרבים 5
 נבחה עשר טפחים וכן בנוטא אין מטלטלין מתוכן לרשות הרבים ולא מרש' הרב' לתוכן
 אבל יורד לתוכן ואוכל פחות מיכן בתוך ארבע אמות פסור חוץ לארבע אמות הרי זה
 חייב: 11 לשון ים הנכנס להצר אין מטלאין ממנה בשבת אלא אם כן עושה לו מחיצה
 נבחה עשרה טפחים כמה דברים אמורים בזמן שנכנס לפירצה שהיא יתירה על עשר
 אמות אבל נכנס בפתח אין צריך כלום: 12 סלע שבים גבוה עשרה טפחים אין מטלטלי' 10
 מתוכו לים ולא מן הים לתוכו פחות מיכן הרי זה מותר ובלבד שיהא כבית סאתים:
 13 הזורק מן הים ליבשה ומן היבשה לים מן הים לספינה ומן הספינה לחברתה פסור זרק
 מאיסטריא לים פסור ר' שמע' אומר אם יש במקום שזרק עומק עשרה טפחים הרי זה
 חייב ובבור אפילו עומק מאה אמה הרי זה חייב: 14 ספינה שבים נבחה עשרה טפחים
 אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה ר' יהודה אומר עמוקה עשרה ואין נבחה 15
 עשרה מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים לתוכה: 15 ספינות קשורות זו בזו מטלטלין
 ומערבין מזו לזו הותרו הזרו לאיסורן הזרו וקשרום בין אנוסין בין שונגין בין מוידין בין
 מופעין הזרו להיתירן שכל מחיצה הנעשית בשבת בין שונגין בין מוידין בין מופעין הרי
 זו מחיצה: 16 בתים שבספינה חייבין בעירוב ושאר שאין להם בתים הרי הן כשרויין בחצר:
 17 לוחין שבספינה אין מטלטלין אותן ואם היו מכסין בהם פירות או אוכלין הרי הן 20
 כניסויי הכלים ומטלטלין אותן: 18 לא יתלה אדם בשורש אילן למעלה מעשרה טפחים
 ויטבול אלא אם כן היו רגליו נוגעות בארץ אבל נתלה הוא בחבל הקשור בסלע או
 בספינה ויורד וטובל: 19 הזורק מרשות הרב' לרשות היחיד ונזכר לאחר שיצתה מידו
 קלטה אהר או שקלטה כלב או שנשרפה ר' מחייב והכמ' פוטרין ומורה ר' להכמ' שאם
 זרק מרשות היחיד לרשות הרבים שהוא פסור עד שעה שתטה זה הכלל כל הייבי הטאות 25
 אינן חייבין עד שתהא תחילתן וסופן ישגנה תחילתן ישגנה וסופן זרון תחילתן זרון וסופן
 ישגנה פוטרין עד שתהא תחילתן וסופן ישגנה אם יש בשגנה של אהר מהם כדי לעשות
 מלאכה חייב כיצד היה יודע שהוא שבת והויד במלאכה זה הוא מויד האמור בחורה ואם
 מתעסק פסור אבל שגג בשבת והויד במלאכה או שהיה יודע שהוא שבת ונתכוון לעשות
 מלאכה אבל לא היה יודע שעל אותה מלאכה חייב הטאת זה הוא שונג האמור בתורה: 30
 יא (יב) 1 הכונה כל שהוא הרי זה חייב ר' יוסי אומר אהר נתן את האבן ואהר נתן יא

2 י' טס; ג טס | 4 טס | 8 י' ז' ז' (י"א ה'); ג עילוני י"ג | 12 י' ג' (סס); ג ק' ק"ל | 16 י' טס;
 ג טס | 19 ג טס | 20 י' ט"ז ה' (י"א ב'); | 21 ג טס | 23 י' ז' ג' (ב' ב'); ג ק"ב | 25 טס, י' י"ג ז'
 (ב' ב'); ג ק"ב | 31 י' ז' ז' (י"ב ב'); ג ק"ב: |

3 כחור] בבור | 4 ברשות הרבים ב' ד'; 5 הרי זה < חייב ב' ד' | 5 קונה] קופה ב' ד' | 5 ברשות
 הרבים ב' ד' | 6 גובה ב' ד' | 7/8 חוץ לארבע אמות הרי זה חייב > ב' | 9 עשרה | 10 הנכנס
 > (ומקומו ריק) ב' | 12 הרי זה פסור ב' | 13 מן האסתרטי ב' מן האסתרטי ד' | 16/17 מערבין
 [מערבין ב'] ומטלטלין ב' ד' | 18 להיתירן < מתחלות פרוטות [פרושות ב'] ברשות הרבים מערבין
 ומטלטלין מזו לזו הוקפלו הזרו לאיסורן הזרו ופרסום בין אנוסין בין שונגין בין מוידין בין מופעין הזרו
 להיתרן ב' ד' | 19 ושאר < ספינות | 21 אהר ב' | 22 יורד וטובל ב' ד' | 22 רגליו > ב' | 23 מרשות
 היחיד לרשות הרבים ב' ד' | 25 מרשות הרבים לרשות היחיד ב' ד' | 29 אבל > ב' ד' | 29 לעשות <
 בה ב' ד' |

1 את המיט הנותן את המיט חייב נמל את האבן ונתנה על גבי דימוס והתקינה לבינין אף
על פי שלא נתן עליה את המיט הרי זה חייב והרי היא כקרקע לכל דבר: ² המכה בפטיש
אחד מפיחה גדולה ואחד מפיחה קטנה הרי זה חייב רבן שמעון בן גמליאל אומר אף
המכה בקורנס על הסרן בשעת נמר מלאכה חייב שכך מרדיון מסין לעבודת המשכן:
5 ³ הקורח והגורר והקוצץ כל שהוא הרי זה אינו חייב עד שיקדח את כולו עד שיגור את
כולו עד שיקץ את כולו הצר צורה עד שיצור את כולה הצובע עד שיצבע את כולו
המעבד את העור עד שיעבד את כולו: ⁴ המכבה והמבעיר חייב הנותן שמן בנר אף על
פי שיש בו שמן הרי זה חייב מלמלו ממקום למקום פסור המשווה על צידו הרי זה חייב:
5 ⁵ היו לפניו שתי נרות דולקין נתכוון לכבות את הגר הזו וכיבה את זו חייב שתי נרות
10 ¹⁰ כבין נתכוון להבעיר את זו והבעיר את זו חייב אחד כבה ואחד דולק נתכוון לכבות את
הדלק והבעיר את הכבה להבעיר את הכבה וכיבה את הדלק חייב אם נתכוון וכיבה את
הדלק והבעיר את הכבה בנשימה אחת חייב שתי הנאות אחד הנותן את האור ואחד הנותן
את העצים ואחד הנותן את הקדירה ואחר הנותן את המים ואחד הנותן את הבשר ואחד
נותן את התבלין וכא אחד והגיס שתיים האחרונים חייבין: ⁶ הסורט סריטה אחת על גבי
15 ¹⁵ שני נסרים כאחת הרי זה חייב א' ר' יוסי שכך רושמין על גבי המשכן לידע איזה הוא
בן יונו: ⁷ כתב אות אחת בראש היריעה מיכן ואות אחת בראש היריעה מיכן אף על פי
מדביקן זו לזו והן נראות חייב ואם לאו פסור כתב אות אחת וכא אחד וכתב אות אחת
אפילו כל השם כולו אפילו כל הספר כולו פסור כתב אות אחת להשלים את הספר
חייב: ⁸ המקרע את העור כתבנית הכתב פסור הרושם על העור כתבנית הכתב חייב
20 ²⁰ כתב בקליפי אגוזים ובקליפי רימונים בדם הקרוש בחלב הקרוש על עלי זית על עלי
חרוב ועל עלי דלעת ועל כל דבר שהוא של קיימא חייב על עלי כרישן על עלי
בצלים ועל עלי הזרין ועל עלי ירקות ועל כל דבר שאינו של קיימא פסור זה הכלל
כתב דבר שהוא של קיימא על דבר שאינו של קיימא או דבר שאינו של קיימא על דבר
שהוא של קיימא פסור ואינו חייב עד שיכתוב דבר של קיימא על דבר שהוא של קיימא:
25 ²⁵ כתב אות אחת גדולה אף על פי שיש במקומה כדי לכתוב שתי אותות פסור: ¹⁰ המוחק
אות אחת גדולה ויש במקומה כדי לכתוב שתי אותות פסור אמר ר' מנחם בר' יוסי זה
חומר במוחק מכותב חומר בכותב שהכותב לקלקל חייב והמוחק לקלקל פסור: ¹¹ נפל
הדיו על גבי הספר ומחקו שעוה על גבי הפינקס ומחקו אם יש במקומה כדי לכתוב שתי
אותות חייב המוחק לקלקל אין לך שהוא חייב אלא מוחק על מנת לכתוב והמוחק על מנת
30 לתקן כל שהוא חייב: ¹² הכותב אות אחת ועשאה שתי אותיות שתי אותיות ועשאן אות
אות חייב נתכוון לכתוב אות אחת ונעשו שתי אותיות שתי אותיות ונעשו בידו אות אחת

2 ג סס | 5 י סס | 7 ג זילס ל"ג | 9 י ה' 6' (ג' ה'); ג כרמסח ל' | 12 ג זילס ל"ל | 14 י י' ג' ד
(י"ג ד); ג ק"ב; | 17 סס וסס | 20 י סס; ג ק"פ, גיעין י"ט; | 26 י י' ג' (כ' ז') | 31 י י' ג' ד' (י"ג ד); ג ק"ד |

1 הרי זה חייב ב ד | 1 הנמל ב ד | 1 דימוס ב דמר ד | 4 נמר > ב ד | 4 שכן ב ד | 5 שיקדח
ב ד | 5 שיגורר | 6 הצובע < את העור ב ד | 8 הרי זה חייב > א | 9 הנר > ב ד | 9 זה ב ד |
12 נותן ב ד | 13 נותן ב ד | 14 והגיס < כולן חייבין אחד נותן את הקדירה ואחד נותן את המים
ואחד נותן את הבשר וא' נותן את התבלין האחד מביא את העור ואחד נותן את העצים וכא אחד והגיס
ב ד | 14 ושנים ב ד | 15 כאחד ב ד | 15 יוסי < לא חייבו שתי אותיות אלא דימוס רישם | 15 שכן |
17 שמדביקן | 18 אחת < והשלים את השם את אחת ב ד | 18 והשלים ב ד | 19 אה | על ב ד |
20 הקורס | 20 עלה ב ד | 21 עלה ב ד | 22 מן פסור עד 23 על . . קיימא > ב | 24 מן פסור
עד על . . קיימא > ב | 25 הכותב ב ד | 25 אף על פי | אם ב | 25 אותיות ב ד | 26 אותיות ב
ד | 26 פסור | חייב ב ד | 27/28 נפלה דיו ב ד | 28 מחקה ב ד | 29 אותיות ב ד | 30 הרי זה
חייב ב ד | 30 ועשאן | 30 אעשאן א | 31 הרי זה חייב | 31 ונעשו < בידו ב ד | 31 אותות ב |

פסור: ¹³ הכותב שני ניקודין ובא אחד ונמרן ועשאן שתי אותיות האחרון חייב הכותב 1
 על הזית מבפנים חייב ומבחוץ פסור: ¹⁴ המצייר בקליפי פולין ובקליפי תורמוסין פסור:
¹⁵ המסרט על בשרו ר' אליע' מהייב והכמ' פוסרין א' להם ר' אליע' והלא בן סמרא לא
 למד אלא בכך אמרו לו מפני שופה אחד נאבד את כל הפיקהין: ¹⁶ אחד האוחז בקולמוס
 ואחד אוחז בידו וכותב האוחז בקולמוס חייב והאוחז בידו פסור נתכוון לסייעו האוחז בידו 5
 חייב והאוחז בקולמוס פסור שונג אוחז בקולמוס ומזיד אוחז בידו וכותב חייב מזיד אוחז
 בקולמוס ושונג אוחז בידו וכותב פסור: ¹⁷ קטן אוחז בקולמוס וגדול אוחז בידו וכותב
 חייב גדול אוחז בקולמוס וקטן אוחז בידו וכותב פסור ומודה רבי להכמ' שאם כתב אות
 אהת בשבת זו ואות אהת בשבת אהרת אות אהת בשבת ואות אהת ביום טוב אות
 אהת בשבת ואות אהת ביום הכיפורים שהוא פסור שאין שני ימים מצטרפין למלאכה 10
 אחת: ¹⁸ אחד נתן את הדיו ואחד נתן את המים ואחד נתן את הקלקתוס שנים
 האחרונים חייבין אחר נתן את הקנקנתוס ואחד נתן את המים ואחד נתן הריו האחרון
 חייב אחד נתן את הדיו ואחד נתן את המים ואחד נתן את הקמח ואחד נתן מים אחד
 נתן את העפר ואחד נתן מים האחרון חייב דברי ר' ר' יוסי בר' יהודה אומר האחרון אינו
 חייב עד שיגבל:

יב (יג) ¹ האורג שני חושפין על גבי הגס ועל גבי האימרא הרי זה חייב ר' אליעזר אומר יב
 אפילו אחד האורג שני חושפין על גבי שפה ועל רוחב שלשה הרי זה חייב והאורג שלשה
 חושפין כתחילה הרי זה חייב דומה זו לצילצול קטן שארג בו שני חושפין על שלשה בתים
 והאורג שלשה חושפין כתחילה הרי זה חייב: ² שנים שצדו את הצבי שניהם פסורין שאין
 שנים חייבין על מלאכה אהת צדו הראשון והניחו צדו השני והניחו שניהם חייבין צדו 20
 הראשון ונתנו לשני הראשון חייב והשני פסור: ³ הצד צבי בהצר שיש לה שני פתחים
 חייב נעל הראשון את הפתח ובא שני ונעל את השני השני חייב והראשון פסור הור
 הראשון ופתח ונעל אף הראשון חייב על צידה שנייה: ⁴ הצד צבי היגר והולה וקטן
 פסור הצד יוני שובך ויוני עלייה וציפרין שקינו בטפחין או בבירה וכל דבר שמחוסר
 צידה חייב הצד אווזין ותרנגולין ויוני הרדסיאות וכל דבר שאין מחוסר צידה פסור הצד 25
 זכובין ויתושין חייב ור' יהודה פוסר: ⁵ הצד הנבין בשעת הטל פסור בשעת השרב חייב
 אלעזר בן מחבאי אומר אף בשעת השרב אם היו מקלחין פסור הצד בהמה חיה ועוף
 שברשות אדם אם היו מחוסרין צידה חייב הצד בהמה חיה ועוף בין אפר שברשות אדם

3 י' סס; ג סס | 7 י' ד' 6' (י' 6'); ג כתיס' י' | 11 ג קל'ס | 16 י' י' 6' (י' 6); ג ק"ס | 19 י' ד' ג'
 (י' 6); ג ק"ו; | 21 ג סס | 23 י' (כס י'ד); ג ק"ו | 26 י' סס; ג ק"ו |

1 הרי זה ב' ד' | 1 פסור > ב' | 1 נקודין ב' ד' | 1 כתב ב' ד' | 3 סמרא ב' סמרא ד' | 4 נאבד | יחייב
 ב' ד' | 5 וכותב < פסור ב' ד' | 6 האוחז בידו] האוחז בקולמוס | 6 בקולמוס] בידו וכותב ב' ד' | 8 רבי
 רבן גמליאל ב' ר"א ד' | 11 קנקנתוס ב' ד' | 12 חייבין < אחד נתן את הדיו | 12/13 האחרון חייב
 עד הקמח] שנים האחרונים חייבין אחד נתן את הדיו ואחד נתן את הקנקנתוס וא' ג' את המים האחרון
 חייב א' ג' את המים וא' ג' את הדיו א' ג' ואחד נתן את הדיו ואחד נתן את המים אחד נתן המים
 ואחד נתן את הקמח אחד נתן את הקמח ב' שנים האחרונים חייבין א' נתן את הדיו ואחד נתן את
 הקנקנתוס וא' נתן את המים האחרון חייב אחד נתן את הקנקנתוס וא' נתן את הדיו ואחד נתן המים
 האחרון חייב אחד נתן את הדיו ואחד נתן את המים אחד נתן את המים ואחד נתן את הדיו אחד נתן
 את המים ואחד נתן את הקמח אחד נתן את הקמח ד' | 14 העפר < אחד נתן את העפר ב' ד' |
 16 הגס] הגס ד' [בב' כמעט שנים אותיות ג וי] 16 ר' אלעזר | 17 ספה ב' | 17 על רחב שלשה
 בתים ב' ד' | 18 כתחילה | 18 על < רוחב ב' ד' | 19 חושפין בתים ב' ד' | 20 צדו השני והניחו > |
 21 ונתנה ב' | 22 חייב] פסור ב' ד' | 22 את השני] את הפתח | 23 אף > ב' ד' | 23 קטן |
 24 שקטנו ב' ד' | 25 הצד > ב' ד' | 25 הרדסיות ב' הרדסיות ד' | 27 מחבאי | 27 ועוף < טאמר. ב' ד' |
 28 מן הצד עד עוף > ב' ד' | 28 בין אפר] שאינן מן האפר ב' לאפר ד' |

1 אף על פי שמחוטטין צידה פטור הפורש מצודה לבהמה היה ועוף אף על פי שנכנסו לתוכה פטור הפורש מצודה על גבי בהמה היה ועוף אף על פי שנכנסו לתוכה פטור הפורש מצודה על גבי בהמה היה ועוף אם נכנסו לתוכה חייב המפרק בהמה היה ועוף מן המצודה פטור: 6 שנים שישבו על הפתח שניהם פטורין שאין ידוע איזה מהן קדם ישבו זה ראשון זה שני הראשון חייב והשיני פטור יושב אחר על הפתח ובא אחר וישב לו מבפנים מבפנים ובא אחר וישב לו מבחוץ היושב על הפתח חייב ושנים אחרונים פטורין: 7 ישב אחר על הפתח ונמצא צבי בתוכה אף על פי שמתכוין לישב עד שתחשך פטור מפני שקדמה צידה למחשבה: 8 אין לועסין מסטיכי בשבת אימתי בזמן שמתכוין לרפואה אם מפני ריח הפה מותר לא ישיף אדם סם יבש בשיניו אימתי בזמן שמתכוין לרפואה אם מפני ריח הפה 10 הרי זה מותר: 9 החושש בשיניו לא ימנע בהן את החומץ והוא פולט אבל מנמס ובולע ומטביל כדרכו ואינו חושש: 10 החושש בגרונו לא יערערו בשמן אבל נותן הוא שמן הרבה לתוך אנירונן ובולע: 11 החושש בראשו וכן מי שעלו בו הפטין סך את השמן ואינו סך יין חומץ שהשמן דרכו לסיכה ויין חומץ אין דרכו לסיכה: 12 סך אדם שמן על גבי מכתו ובלבד שלא יפול במוך ובמטלית ויתן על גבי מכתו עושין אלונתיות לחולה 15 בשבת אימתי בזמן שמרפה מערב שבת לא מרפה מערב שבת אסורה שאין מורפין כתחילה בשבת ואין מורפין יין ושמן לחולה בשבת ר' שמעון בן אלעזר אומר משום ר' מאיר מורפין יין ושמן לחולה בשבת אמר ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת חלה ר' מאיר וביקשנו לעשות לו ולא הגיחה אמרנו לו ר' נבטל דברך בחיך אמר לנו אף על פי שאני אומר כך לא מלאני לבי מימי לעבור על דברי חברי: 18 שותין מי זבלין ומי דקרון ומניה בהן 20 פניו ידיו ורגליו ולא ידח בהן את הסנדל ר' יוחנן הסנדלר מתיר רבן שמעון בן גמליאל אומר האשה מרחצת בנה ביין אף על פי שמתכוונת לו לרפואה רוחץ אדם במי מבריא וכים הגדול אבל לא במי משרה ולא בימה של סרום אימתי בזמן שמתכוין לרפואה ואם לעלות מטומאה למטה הרי זה מותר: 14 לא יתן אדם מים על גבי ספוג יבש ויתן על גבי מכתו אבל נותן על גבי רגליו והן יורדן לספוג נותן אדם מוך יבש וספוג יבש על גבי מכתו אבל לא גמי יבש ולא כתיחתן יבישין על גבי מכתו נותנין מים לתוך קמח קלי 25 ובלבד שלא יגבל מפרפרין נלוסקין לחולה בשבת ובלבד שלא יחבק אבל מהבץ הוא מעשה קדירה ואוכל ומודים חכמ' לר' אליעזר שאין עושין אוהלין כתחילה ביום טוב ואין צריך לאמר כתחילה בשבת ועל מה נחלקו על שמוסיפין שר' אליעזר אומר מוסיפין ביום טוב ואין צריך לאמר בשבת וחכמ' אומ' מוסיפין בשבת ואין צריך לאמר ביום טוב ר' אלעזר

4 י י'ד' ב' (י"ג ר'), ג סס | 10 לפל סמוס י י'ב; י י'ד' ל' (י'ד' ד') ג ק"ב | 11 סס; סס | 13 לפל סס; י י'ד' ג' (י"ד ג'); ג ק"ד | 19 י סס; ג ק"ט; | 23 ג סס ק"ס; | 27 ג ק"ס |

3 על גבי בהמה היה ועוף] לבהמה היה ועוף ב ד | 3 אם היו [היו > ב] נכנסין ב ד | 5 אחר < וצדו מבפנים היושב על הפתח חייב והצדו מבפנים פטור יושב אחר על הפתח ובא אחר ב ד | 8 למחשבה < אין לך שחייב אלא המתכוין לצוד אבל [אבל > ב] קדמה צידה למחשבה פטור ב ד < למה זה דומה לנטיל את המגול וצני בתוכו ולמתכסה בסלית ונמצא צפורית בתוכה אף על פי שמתכוין לישב עד שתחשך פטור מפני שקדמה צידה למחשבה ד < אין לך שחייב אלא המתכוין לצוד אם קדמה צידה למחשבה פטור ב ד | 8 מסטיכי] מוסטבי ב מוסטכין ד | 9 מותר > א | 10 יין וחומץ ופולס ב ד | 14 ויתן על גבי מכתו > ב | 15 מן אימתי עד 17 בשבת > ב | 17 ר' רבינו ב > ד | 18 תבטל ב ד | 19 ומי דקרון] מי דקלון וכוס עקרין | 21 לו > ב ד | 22 ובים הגדול > | 22 לא < מי הגדול | 22 בימה] במי | 22 אבל אם | 23 אדם > ב | 26 יגבל < נותנין שומטין ואגחין לתוך הדבש ובלבד שלא יחבק [יגבל ד] ב ד | 26 יחבק] יגבל ב ד | 28 כתחילה > ב ד | 28 מן ועל עד 29 בשבת > ב | 28 המוסיפין | 28 אין מוסיפין |

כר' שמעון אומר המרכיב קנה של מנרה חייב ושל ציידין פטור ר' סימאי אומר קרן ענולה חייב ופשוטה פטור נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל הרי זה יחזיר ובלבד שלא יקשר סנדל שנפסקה אחת מאזניו או אחת מתרסותיו יוצאין בו בשבת שתיים אסור מפני משאוי שבת ניפסק עקיבו וניטל הוטמו או שנחלק לשנים אסור מפני משוי שבת נשמט הוטמו הרי זה יחזיר ובלבד שלא יקשר: ¹⁵ הדנין והגנינין המסודרין על גבי עליו ועל גבי 5 קנים מפריק ואוכל ובלבד שלא יחזיר הותל של תמרה ופטליא של גרוגרות מקרע ואוכל ובלבד שלא יקשור זה הכלל כל קשר שהוא של קיימא ויכול להתירו באחת מידיו או ישאינו של קיימא ואינו יכול להתירו באחת מידיו החבל הקשור בפרה קושרו באבוס הקשור באבוס קושרו בפרה: ¹⁶ חבל שבהוך הבית מטלטלין אותו ועל הפתק אין מטלטלין אותו אם החקיני בעל הבית להיות משתמש בו מטלטלין אותו הכל דלי שניפסק אין קושרין 10 אותו אלא עונכין אותו מפצעין באגוזין ומחכתין כדבילה משבת לאותו שבת אבל לא משבת למצאי שבת מפני שהוא מתקן מקודש לחול ר' יוסי אומר מפצעין באגוזין ומפרדין ברימונים ומדיחין בכבושין ביום הכיפ' עם השיכה ואינו הושש שמא מתקן מקודש לחול מדיחין כלים משבת לאותה שבת כיווה צד אוכל בהן בלילי שבת מדיחין שיאכל בהן כסעודה כסעודה מדיחין שיאכל בהם במנחה במנחה לא ידיחין מעתה והכוסות מדיחין כל 15 היום כולו שאין קבע לשחיה מדיחין עשרה כוסות שאם ירצה ישתה באחת מהן מציעין עשר מיטות שאם ירצה יסב על אחת מהם של בית רבן גמליאל לא היו מקסלין בכלי לבן שלהן מפני שהן מהליפין:

יג (יד) ¹ אף על פי שאמרו אין קורין בכתבי הקודש אבל שונין ודורשין בהן ואין יג צריך לומר דבר לבדוק נוטל ובודק אמר ר' נחמאי מפני מה אמרו אין קורין בכתבי הקודש 20 מפני שטרי הדיוטות יאמרו בכתבי הקודש אין קורין קל וחומר בשטרי הדיוטות: ² היו כתובין תרגום ובכל לשון מצילין אותן וגונזין אותן א' ר' יוסי פעם אחת הלך ר' הלפתא אצל רבן גמליאל לטבריא מצאו שיושב על שולחנו של יוחנן בן הנוף ובידו ספר איוב תרגום והיה קורא בו אמר לו ר' הלפתא זכור הייתי ברבן גמליאל הזקן אבי אביך שהיה יושב על גבי מעלה בהר הבית והביא לפניו ספר איוב תרגום וא' לבנאי ובנאו תחת הנדבך: 25 ³ באותה שעה יצא רבן גמליאל וגנוז ר' יוסי בר' יהודה אומר עריבה של טיש כפה עליו ר' אומר שתי תשובות בדבר טיש לא היה בהר הבית דבר אחר וכי מאבדין אותו ביד אלא מניחין אותו במקום התרופה והן מרקיבין מאליהן: ⁴ היו כתובין בסם ובפיקרא בקומס ובקנקנתום מצילין אותן וגונזין אותן ברכות אף על פי שיש בהם מאותות השם ומעניינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן אלא נשרפין במקומן מיכאן אמרו כותבי ברכות 30 כשורפי תורה ומעשה באחד שהיה כותב את הברכות אמרו עליו לפני ר' ישמעאל הלך

1 י' יג' ב' (י"ג ב'); ג מ"ז | 8 י' מ' ב' (ר' ב'); ג קמ"ט; | 5 י' ס"ו ב' (פ"ו ב'); ג קמ"ו | 8 י' ז' ב' (פ' ב'); ג קי"ג | 9 י' ט; ג קמ"ו | 14 י' ס"ו ב' (פ"ו ב'); ג קמ"ט; | 19 י' ט"ו ב' (פ"ו ב'); ג קמ"ז; סופים ס"ו | 21 טס | 26 טס | 27 טס:

1 חייב < לשלם | 1 ושל ציידין ב' ד' | 2 וסנדל < או שנשמט רוב הרגל ב' ד' | 3 בשבת > ב' ד' | 4 כוסי ב' | 4 נפסק | נשמט ב' | 5 עליו עליו א' | 5 על גבי קנים ועל גבי עליו ב' ד' | 6 תוחל | 6 ופליטא ב' | 8 מידיו | 8 מדיחין | 8 מדיחין עליו עד שיהא קשר של קיימא ואי יכול להתירו באחת מידיו ב' ד' | 8 הקשר | 9 סבהפתק ב' ד' | 11 באגוזין < ומפרדין ברימונים ב' ד' | 11 בדבילה | כנבלה | 12 כמתקן ב' ד' | 12 כן ר' יוסי עד לחול > ב' | 14 שבת < אבל לא משבת זו לשבת אחת ב' ד' | 14 בהן < לשחריית לשחריית [לשחריית בגליון ב'] מדיחין שיאכל בהן ב' ד' | 15 לסעודה | 15 לסעודה | 15 למנחה למנחה | 16 באחד ב' ד' | 20 לבדוק < אבל | 22 כותבין | 22 מעשה שהלך | 23 שהיה יושב ב' ד' | 23 ר' יוחנן | 23 ניזף ב' ד' | 25 לבנאי תגנוז ד' לבניו וגנוז ב' | 27 אותן ביד ב' ד' | 28 התרופה ב' ד' | 28 והן מרקבין ב' כמתבדין ד' | 24 מאותיות | 30 אבל גונזין נשרפין ב' |

1 ר' ישמעאל לבודקו כשהוא עולה בסולם הרגיש בו נמל פומסו של ברכות ושקעו במים כלשון הזה אמר לו ר' ישמעאל עונש האחרון מרובה יותר מן הראשון: ⁵ הגילויים וסיפרי מינין אין מצילין אותן אלא נשרפין הן במקומן הן ואזכרותיהם ר' יוסי הגלילי אומ' בחול קורא את האזכרות ונגז' ושורף את השאר אמר ר' מרפון אקפח את בניי שאם יבואו 5 לידי שאני שורפן הן ואזכרותיהן שאלו הרודף רודף אחריי נכנסתי לבית עבודה זרה ואיני נכנס לבתיהן שעובדי עבודה זרה אין מכירין אותו ובופרין בו והללו מכירין אותו וכופרין בו ועליהם הכתוב אומר ואחר הדלת והסזוזה שמת זכרוןך אמר ר' ישמעאל ומה אם לעשות שלום בין איש לאשתו אמר המקום שמי שנכתב בקדושה יסחה על המים ספרי מינין שמצילין איבה וקנאה ותחרות בין ישראל לאביהם שבשמים על אחת 10 כמה וכמה שיפרקו הן ואזכרותיהם ואליהם הכתוב אומר הלוא משנאיך יי' אשנא ובתקומתיך אתקומם תכלית שנאה שנאתים לאו' היו לי וגשם שאין מצילין אותן מפני הדליקה כך אין מצילין אותן לא מפני המפללות ולא מפני המים ולא מכל דבר המאבדן: ⁵ ספר שאחזו האור בראשו אחד נוטלו וקרא בו ואם ככה ככה פלית שאחזו האור בראשה אחד נוטלה ומתכסה בה וא' ככתה ככתה: ⁶ כלי שאחזו האור 15 בראש אחד נוטלו ומשתמש בו ואם ככה ככה ספר שנפל לתוך התנור מטמא את התרומה מכנין להציל בכתבי הקודש אבל לא בתרומה יפה כח הקדש מכה התרומה שבקודש מציל את כולן ובתרומה אינו מציל אלא כדרך שמציל מחולין מצילין מיום טוב לשבת אבל לא משבת זו לשבת אחרת ולא משבת ליום טוב ולא משבת ליום הכיפורים ולא מיום הכיפורים לשבת ואין צריך לאמר מיום טוב לחול: ⁷ לא יציל ואחר כך יזמין אלא מזמין 20 ואחר כך יציל מציל כפת נקיה אין צריך להציל פת הדראה פת הדראה ואינו צריך לומר פת נקיה אין מערימין בהן ר' יוסי בר' יהודה אומר מערימין בכך אין מצילין את המת מפני הדליקה אמר ר' שמע' בן אלע' שמעתי שמצילין את המת מפני הדליקה: ⁸ השוכח פת בתנור וקדש עליה היום מצילין הימנה מזון שלש סעודות ואומר לאחרים בואו והצילו לכם ובלבד שלא יעשה עמהם חשבון לאחר השבת הרודה רודה בסכין אבל לא במרדה 25 ר' שמעון בן גנס אומר פורסין עור של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחזו בהן האור מפני שמחרך וחכמ' לא הודו לו: ⁹ נכרי שבא לכבות אין אומ' לו ככה ואל תכבה מעשה שנפלה דליקה בחצירו של יוסף בן סימאי משיחין וכאן אנשי קצטרא שבציפורי לכבותה ולא הניחין וירד ענן מן השמים וכיבה ואמרו חכמ' לא היה צריך אף על פי כן שילח להן למצואי שבת סלע לכל אחד ואחד ולהיפרכוס שלהן שינר לו חמשים דינר: ¹⁰ אין מפליגין 30 בים הגדול פחות משלשה ימים קודם לשבת כמה דברים אמורים ביזרד לדבר הרשות אבל

2 י' טס; ג טס | 7 יטני' ג'ז' ס' | 10 סכניס קל'ס כ' כ'ט | 13 י' ס' ד' (ס'ז' נ'); ג טס ע'ג: | 22 ג קי'ז: | 25 י' ס' ד' (ס'ז' ו'); ג ק'כ | 26 י' (טס ז'): ג קל'ז | 29 י' ד' ט' (ט' ס'); ג י'ט |

1 כשהיה עולה ב' ד' | 1 ונתנו לתוך ספל של מים ב' ד' | 2 קשה עונש האחרון ב' עונש האחרון קשה ד' | 2 יותר > | 3 מינין ע"ז | 4 קורא קודר ב' ד' | 5 הן > ב' ד' | 6 ולא נכנסתי ב' ד' | 6 בו > ב' | 6 אותו > | 7 בן אותו | 8 לעשות להטיל ב' ד' | 9 מינין ע"ז | 9 וקנאה ותחרות > | 10 שיפרקו שיסחו ב' ד' | 10 אמר הכתוב ב' ד' | 11 ומתקומסין אתקומם > ב' ד' ומן תכלית עד שנאתים > ב' ד' לאן היו לו > ב' ד' ונגז' | 13 וקורא ומתכסה | 14 ומתכסה ומשתמש | 14 וא' | 14 אם ב' ד' | 14 ככה ככה ב' | 14 כלי פלית ב' ד' | 15 ככתה ככתה ב' | 15 לתנור | 16 כתבי | 16 לתרומה | 16 ייפה ב' | 16 קדש ב' | 17 את על ב' > ב' | 19 אלא יזכין ב' ד' | 20 מציל הציל ב' ד' | 20 פת ב' ד' | 20 האט צריך לומר רשאי להציל ב' ד' | 21 פת > | 21 בהן בכך ב' ד' | 23 עליון עליה ב' ד' | 27 בשחין | 27 קצטרה ב' ד' | 28 מן השמים > ב' ד' | 28/29 למצואי שבת שלה ב' ד' | 29 והאפרכוס 29 שטרן שלה ב' ד' | 29 חסוד הכי ב' ד' (1) אין משכירין כלים לגזי דף 190 שורה 6 עד אסוד שורה 12 (2) אין מפליגין שורה 29 (3) מלבן של מיטה שורה 13

- בירד לדבר מצוה אפילו בערב שנת הרי זה מותר: ¹¹ ספינה הבאה לים אין יוצאין מתוכה 1
 ליבשה אלא אם כן היתה בתוך התחום עד שלא חשיכה ומעשה ברבן גמליאל וזקנים
 שהיו באים כספינה וקדש עליהם היום אמרו לו לרבן גמליאל מה אנו לירד אמר להם
 צופה הייתי והיינו בתוך התחום עד שלא חשיכה אלא שנימרפה ספינה פעמים הרבה
 באתה שעה עשה גוי כבש וירד בו אמרו לו לרבן גמליאל מה אנו לירד בה אמר להן 5
 הואיל ולא בפנינו עשה מותרין אנו לירד בו וירדו בו זקנים: ¹² אין נותנין כלים לנו
 בערב שנת וברביעי וכחמישי הרי זה מותר: ¹³ אין משלחין איגרות ביד גוי ערב שנת
 וברביעי וכחמישי מותר אמרו עליו על יוסף הכהן שלא נמצא כתב ידו ביד גוי מעולם:
¹⁴ מילא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסוד ליקט גוי
 עשבים להאכיל לבהמתו מאכיל אחריו ישראל ואם בשביל ישראל אסוד במה דברים 10
 אמורים בנוי שאין מכירו אבל בנוי שמכירו אסוד מפני שמרגילו ועושה עמו שבת אחרת
 וכולם שעשאוים ישראל בין אנוסין בין שוגגין בין מזידין בין מוסעין הרי זה אסור:
¹⁵ מלבין של טיפה ושל עריסה ונקליטו המיטה ולוחין של יסטיכם וכרע של שלהן ויד
 של סכין הרי זה לא יחזור לא החזיר הרי זה פטור ובלבד שלא יתקע ואם תקע חייב
 חטאת רבן שמע' בן גמל' אומר אם היו רפין נוטל ומחזיר: ¹⁶ מטלטלין את השופר 15
 להשקות את התינוק ואת הקרקש ואת הפינקס ואת המראה לכמות בו את הכלים אין
 רואין במראה בשבת ואם היתה קבועה בכותל הרי זה מותר: ¹⁷ אין מקרקשין לא את
 הזוג לא את הקרקש לתינוק בשבת מטלטלין את המקבת ואת המפסלת ואת המקדיח ואת
 הקשתנית ולא יכה במקבת על גבי מפסלת ולא יקדיח בקשתנית כדרך שעושה בחול כלי
 גללים וכלי אבנים וכלי אדמה הרי הן ככל הכלים ומטלטלין אותן כרפת בין חקוק בין 20
 שאינו חקוק מטלטלין אותה בשבת ולא אמרו חקוק אלא לעינין פומאה מדוכה אם יש
 בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה רבן שמעון בן גמליאל אומר מדוכה
 קמנה הניתנה על גבי שולחן הרי היא כקערה ומטלטלת בשבת ר' יוסי אומר צרור המקורול
 כזית כאגוז כביצה נוטלו ומקנח בו את רגלו ר' ישמעאל בר' יוסי אומר מלא הוד:
 יד (טו) ¹ בראשונה היו אומרים שלשה כלים ניטלין בשבת מקצוע של דבילה חומה 25
 ליסטרון של קדיחה וסכין קמנה שעל גבי השולחן חזרו להיות מוסיפין והולכין עד שאמרו
 כל הכלים ניטלין בשבת חוץ מן המסר הגדול ויתר של מחרישה רבן שמעון בן גמליאל
 אומר אף אנו שבספינה ר' יוסי אומר אף צפורן גדולה ר' נחמיה אומר אפילו סלית ואפילו
 תרווד אין ניטלין אלא לצורך ר' שמעון בן אלעזר אומר בית שמאי או' אין ניטלין אלא
 לצורך ובית הלל אומר לצורך ושלא לצורך דלת שידה תיבה ומגדל נוטלין ולא מחזירין 30

1 י מיוזק כ"ט ד' (ל' ז'); ג סס ט"ג: | 5 י ט"ו ד' (סוף ט"ו) | 6 י ל' ב' (ט' ט'); ג י"ט | 7 י סס |
 9 ג ק"ט | 13 י י"ג ב' (י"ג ב'); ג ט"ז | 15 י ז' ד' (י' ב'); ג ל"ט | 17 ג קמ"ט | 22 י ט"ו ב'
 (י"ז ב'); ג קמ"ג | 25 י סס (י"ז ב' ז' ד'); ג קמ"ג קכ"ז |

1 מותר < פוסק עמו על מנת לשבות דבריו רבי ר' שמעון בן גמליאל אומר מצד לצידון אפילו
 בערב שבת מותר ב' ד' | 3 עליהם | עליו ב' ד' | 5 באותה ב' ד' | 6 כבש | סיקלא ב' ד' | 6 לירד <
 בת | 6 נותנין | משכירין | 7 הרי זה > | 10 בהמתו | 11 לשבת ב' ד' | 13 יסטיכם או יסטיבס | סקיבס
 ב' ד' | 13 וכרע של | וכרעין | 14 לא החזיר | ואם החזיר ב' ד' | 16 להשקות < בו ב' ד' | 16 פינקס <
 לתינוק בשבת אין מקרקשין לא את הזוג ולא את הקרקש לתינוק בשבת מטלטלין את הפינקס ב' ד' |
 16 [בו] בהן ב' ד' | 17 בשבת > | 17 הרי זה > | 17 מן | מן | מקרקשין עד בשבת > | ב' ד'
 [עין שורה 16] | 18 אין מטלטלין ב' ד' לא את ב' ד' | 58 ואת | ולא את ב' ד' | 18 המפסלת > |
 18 ולא את ב' ד' | 19 יכה | וכה א' | 20 כרפת | כיפת ב' ד' | 23 הנותנת ב' ד' | 23 ומטלטלין אותה
 ב' ד' | 23 בשבת > | ב' ד' | 24 רגליו ב' ד' | 25 זומא | 26 לספירין ב' ד' | 28 אגוז | איגן
 ב' ד' | 28 אפי' מלית > | ב' ד' | 29 ר"ש כ"ג |

1 דלת חלול של בית התרנגולין לא נטלן ולא מהזרין: ² מיטה שנישברה היא ושבריה נטלן בשבת תרקוש שנשבר הוא ושבריו נטלן בשבת מנופת חבית שנשברה היא ושבריה נטלן בשבת לא יספות הימנה לסמוך בה כרעי המיטה ולכסות בה את הכלים זקה באישה היא ושבריה אין נטלן בשבת: ³ שיברי תנור ישן אין נטלן בשבת דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר נטלן בשבת העיר ר' יוסי משום ר' אלעזר בן יעקב על שבירי תנור ישן שניטלן בשבת ועל כיוצא שאלו שאין צריך בית יד אין נטלן במוט בשבת אבל נטלן בשנים שלשה וארבעה הרי זה אסור קנה שהתקינו בעל הבית להיות פותח וטעל בו אם היה קשור ותלוי פותחין ונועלין בו ואם לאו אין פותחין ונועלין בו רבן שמעון בן גמליאל אומר מתוקן אף על פי שאינו קשור ואינו תלוי מקל שעשה בראשו מסמר להיות נטל בה פת מאפסארות הרי הוא כדקין ומטלטל בשבת משלשלין את המשלית לעלות בה דלי או קיתון כלכלה לישב עליה תרנגולת ובהמה טמאה שנפלה לבאר עושין לה פרנסתה במקומה בשביל שלא תמות: ⁴ אין מפנין את האוצר כחחילה בשבת אבל עושה בו שביל כדי שיהא נכנס ויוצא חצר גדולה שירדו בה גשמים והיה בה בית האכל או בית המשתה מביא תבן בידו ומרדה אבל לא ירדה בידו ובקופה כדרך שעושה כחול חבילה של גמי ¹⁵ וכנה של שיחים של שמרות ועורות שאינן עבודין אם התקינן בעל הבית מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלין אותן נסרות כין בית האומן אף על פי שפיר ואף על פי מתוקנין מטלטלין אותן ר' יוסי אומר ערות עבודין ושאין עבודין מטלטלין אותן אבל גיזי צמר ועניצי פשתן ולשונות של ארגמן ומוכין אין מטלטלין אותן: ⁵ מטלטלין את החדש בשבת מטלטלין מעשר שני בירושלם אבל לא בנבולין מטלטלין את המדומע באחד ומאה ר' שמעון בן אלעזר אומר נותן את עיניו באחד מהם ואוכל את השאר: ⁶ שיברי עריבה לכסות בהן פי חבית ושל זכוכית לכסות בהם את הפך ר' יהודה אומר ובלבד שיהו עושין מעין מלאכתן שיברי עריבה לצוק בהם מקפה לחינוק ושל זכוכית לצוק לתוכן שמן לחינוק ⁷ חבית שנחגלתה ואנטיח שניקר נטלן ומניחן במקום המוצנע: ⁸ מטלטלין את החצב מפני שהוא מאכל לצביים ואת החרדל מפני שהוא מאכל ליונים רבן שמעון בן גמליאל אומר ²⁵ מטלטלין שבירי זכוכית מפני שהן מאכל לנעמיות אמר לו נתן אם כן יטלטלו חבילי וזמורות מפני שהן מאכל לפילין זה הכלל כל שהוא מן המוכן מטלטלין אותו וכל שאינו מן המוכן אין מטלטלין אותו: ⁹ מים שנתגלו מטלטלין אותן מפני שהן ראוין לבהמה דברי ר' מאיר ר' שמעון בן אלעזר אומר כל עצמן אסור לקיימן מפני סכנת נפשות: ¹⁰ חבילי קש וחבילי

1 י' ב' ז' (ס' ד'); 2 ק"ד | 4 ג ק"ס | 7 י' ע"ז (י"ז נ'); 8 ק"ז | 10 ג ק"ס | 12 י' ס"ז ב' (י"ח ב'); 9 ק"ז מ"פ, מיוצק ק"ד, 18 מ י"ח ב'; 20 י' ב' (ס' ר'); 23 י' ס"ז ב' (י"ח ב'); 27 ג ס"ס |

1 חלול של > ב לול ד | 2 מותרין ליטול ב | 2 מרקוש ב מרקוש ד | 3 ממנו ד > ב < שבר ב ד | 3 ולא יסמוך ב לא לסמוך ד | 3 ולא לכסות ב ד | 4 לאשפה ב ד | 5 ר' יהודה ר' מאיר ב ד | 5 בשבת > | 6 כסוי ב ד | 7 הרי זה > | 9 ואף על פי שאינו ב ד | 9 מסמר | מסמך ב | 10 בו את הפת ב ד | 10 מאפיפירות ב מאפיפירות ד | 10 בשבת בחצר ב ד | 11 דלי כלי ב | 11 סמאה > ב ד | 11 לתוך הבור ב ד | 14 בירון בקופה ב ד | 14 ומרדיר ב ד | 14 ובלבד שלא ירד [ירדה ב] ב ד | 14 חבלים (נסרות עד אותן, לפני חבילה ד) | 14/15 של גמי וכנה של > | 15 שיחים מכחים < | 16 נסרים ב ד | 16 של בית אומן ד ששונמן ב | 16 שפיר] שפין ב ששפין ב | 16 שמתוקנין | 16 ואניצי | 19 מטלטלין מעלין | 21 את החבית | 21 סכוכית ב | 21 לכסות בהם את הפך | לצוק לתוכה מקפה [מיקפה ב] ב ד | 22 בהם לתוכה ב ד | 22 לחינוק > ב ד | 22 ליצוק ב ד | 23 שניכר ב | 24 צבאים ב ד | 24 יונים ד צבאים ב | 25 נעמיות ב ד | 25 לו < ר' ב ד | 26 מפני שהוא ב ד | 26 פילין ב ד | 26 מן וכל עד | 27 אותו > ב | 27 אותן > ד < וכל שאינו מן המוכן אין מטלטלין אותן ד |

עצים וחבילי זרדן אם התקינן בעל הבית מטלמלין אותן ואם לא אין מטלמלין אותן רבן 1
 שמעון בן גמליאל אומר אם ניטלין באחת יד מטלמלין אותן ואם לאו אין מטלמלין אותן:
 12 חבילי אזוב והסיאה והקורנית אם הכניסו לעצים ולמאכל בהמה אוכל מהם בשבת קוטם
 ואוכל ובלבד שלא יקטום בכלי מולל ואוכל ובלבד שלא ימלול בכלי דברי ר' יהודה
 וחכמים אומרים מולל בראשי אצבעותיו ואוכל ובלבד שלא ימלול בידו הרבה כחול וכן 5
 באמיתא וכן בפנים וכן בשאר כל הכלים: 13 שהללים שמרסן מערב שבת נותן לתוכן
 חומץ ושמן ואינו מורף אלא מערב ומושך את האמיתה ונותן לתוכה: 14 חרדל ששחקה
 מערב שבת מביא דבש ונותן לתוכו ואינו מורף אלא מעריב: 15 שום שריסקו מערב שבת
 מביא נריסין ונותן לתוכו ואינו מורף אלא מערב: 16 אין כותשין את המלה במדוך של
 עץ אבל מרסק הוא ביד של סבין וכעץ הפרור ואינו חושש: 17 המולל מלילות מערב 10
 יום טוב מנפיה בקנן ובתמחו' אבל לא במבלא ולא בנפה ולא בכברה כדרך שהוא עושה
 כחול ר' דוסתאי בר' ינאי אומר משום ר' אליעזר מוללין את המלול ומציעין את המוצע
 ואוספין על האפוי ומבשלין על המבושל:

טו (טז) 1 אין עוקרין בהמה היה ועוף ברשות היחיד ואין צריך לומר ברשות הרבים אבל טו
 דוחין בהם שיכנסו כוספין את הסל לפני האורחים שיעלו ושירדו עלו אסור למלטלו: 2 כיצד 15
 מסייעין את הבהמה ביום טוב נוסף בחוטמו ונותן את הדר לתוך פיו ואוחז בוולד כדי
 שלא יפול רבן שמעון בן גמליאל אומר מרחמין היינו בהמה שהורה ביום טוב: 3 קושרין
 את המיבור ור' יוסי אומר אף תותכין ומומנין את השיליא כדי שלא ייצן הולד כגון
 בסופלי של שטן ובכסות ובקופה של תבן: 4 מהלקטין במילה ר' יהודה אומר אם לא
 הילקט חייב מיתה וכורך עליה הוטי צמר והוטי פשתן ובלבד שלא יקשור ומזלף עליה 20
 חמין ולא עוד אלא שאדם מזלף את ההמין על גבי מכתו כל זמן שהוא עסוק במילה הוזר
 אף על הציצין שאין המעכבין את המילה פרש אין חוזר אלא על הציצין המעכבין את המילה
 בלבד: 5 בן שבעה דוחין עליו את השבת בן שמונה אין דוחין עליו את השבת ספק בן שבעה
 ספק בן שמונה אין דוחין עליו את השבת בן שמונה הרי הוא כאבן ואסור למלטלו אבל אמו
 שחיה עליו ומניקתו: 6 גורד שומאה מן המת לא באדם ולא בכלים אינו טמא ולא בדיבה ולא 25
 בצרעת ואינו זוקק לייבום ואין פוסד מן הייבום ואינו מאכיל בתרומה ואינו פוסל בתרומה ואינו
 נחל ואינו מנחיל פירש הימנו אבר הרי הוא כאבר מן החי ובשר הרי הוא כבשר מן החי זה
 הכלל כל זמן שהוא חי אינו כדי ולא כמת מת הרי הוא כמת לכל דבר: 7 איהו בן שמנה
 כל שלא יצאו לו חדשיו ר' יוסי אומר סימניו ניכרין בו שערו וציפורניו שלא גמרו וכדרך שבן
 שמונה באדם נפל כך בן שמנה בבהמה גסה וכן ארבעה בדקה רבן שמעון בן גמליאל אומר 30

1 טס | 3 טס | 6 ג ק"מ | 7 טס | 8 טס | 10 לקנן זילא ט'; ג טס י"ג; | 14 ג קכ"ס; י פ"ז ג' (י"ס ז') |
 15 י טס (י"ס ז'); ג טס; | 17 י טס; ג קכ"ט | 19 י י"ז ט' (פ"ג); ג קל"ג | 22 י יעמוס י"ז ט'
 (י"ב ז'); ג קכ"ט ז"ז ט' | 24 מדיס ט"ד |

1 זרדים ב ד | 1 בעל הכית] למאכל בהמה ב ד | 3 שהכניסו ב ד | 3 לעצים < אין אוכל
 מהן בשבת | 3 בשבת > ב ד | 4 ימלול בכלי] ימלול ביד ב ד | 5 כדרך שעושה כחול ב ד |
 6 בתמחה ב בחמיתה ד | 6 בפנים | 7 הכלים] התבלין ב ד | 7 וממושך ב ד | 7 החמיתה ב ד |
 7 לתוכן ב ד | 7 ששחקו ב ד | 8 מערב ב ד | 10 חושש < אין מרסקין רבילה תרנגולת וחרוזין
 לפני זקנים בשבת אבל מרסקן הוא ביד של סבין וכעץ הפרור ואינו חושש ב ד | 13 על] את |
 14 מרשות ב ד | 14 מרשות ב ד | 15 בפני ב ד | 15 עליה | 16 נופחין בחוטמיו ב ד | 16 כדי >
 ב ד | 17 היינו < על ב ד | 18 המבור ב ד | 18 ייצן ב ד | 18 כנן] וכן ב | 19 למילה ב ד |
 21 עוסק ב ד | 21 במילה] בכילה ב | 22 מעכבין ב ד (הסופר כתב תחילה המעכבין ואח"כ כתב
 בצדה שאין) | 22 את המילה > | 24 אין מטלמלין אותן ב ד | 25 גורד] אין גורד ב ד | 26 אין
 ד > ב | 29 יצאון כלו | 30 וכן] וכן בן 30 | 30 בן גמליאל > ב ד |

1 כל ששהא שלשים יום באדם אינו נפל וסדויין מבן חודש תפדה וכל ששהא שמונה ימים בבהמה אינו נפל שנא' ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה ליי: 8 נשאת לראשון ומת שלישי ומת לשלישי לא תינשא דברי ר' רבן שמעון בן גמליאל אומר לשלישי תנשא לרביעי לא תנשא היתה יולדת זכרים והם נימולים ומתים 5 מלה הראשון ומת שני ומת שלישי ומת רביעי לא תמול מעשה בארבע אחיות בנימורי שמלה ראשונה שנייה שלישית ומתו ובא מעשה לפני רבן גמליאל ואמר רביעית לא תמול אמר ר' נתן כשהייתי במזונת קסופיקא היתה שם אשה אחת שהיתה יולדת זכרים והן נימולין ומתים מלה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראייתו בשרו ירוק נסתכלתי בו ולא מצאתי בו דם ברית אמרו לי מה אנו למולו אמרתי להם המתינו לו עד שיכנס 10 בו דם המתנו לו ומלוחו חיה והיו קוראין אותו נתן על שמי: 9 המשוך צריך למול ר' יהודה אומר אינו צריך למול אם המשוך מפני שהוא מסוכן אמרו הרבה מלו בימי בן כוזבא והיו להם בנים ולא מתו שנאמר המול ימול אפילו מאה פעמים ואומר את בריתי הפר לרבות את המשוך ומי שנולד כשהוא מהול, ונר שנתגייר מהול ותינוק שעבר זמנו ושאר כל הנימולין אין נימולין אלא ביום ר' שמעון בן אלעזר אומר בזמן אין מולין אותן אלא בזמן עבר זמן מולין אותן בין ביום ובין בלילה רבן שמעון בן גמליאל אומר אם היה מסורבל בבשר רואין אותו בשעה שמתקשה אם נראה ערל מולין אותו ואם לאו אין מולין אותו ואמר ר' יוסי מנין למילה שהיא במקום פרי שנאמר וערלתם ערלתו את פריו ואמר ערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו מקום שהולד ניכר אם זכר אם נקבה משם מלך אותו ואמר ר' שמעון בן אלעזר צריך להמיק 20 ממנו דם ברית על הנולד כשהוא מהול מפני שערלה כבושה היא על מה נחלקו על נר שנתגייר כשהוא מהול שבית שמאי אומ' צריך להמיק ממנו דם ברית ובית הלל אומר אין צריך: 10 אמר ר' שמעון לא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע על מי שהיה למול אחר שבת ומלו בשבת שהוא חייב על מה נחלקו על מי שהיה לו למול ערב שבת ומלו בשבת שר' אליעזר מחייב המאת ור' יהושע פומר אמר לו ר' אליעזר אי אתה מודה למי שהיה 25 לו למול אחר שבת ומלו בשבת שהחליף את זמנו אף מי שהיה לו למול ערב שבת ומל בשבת ידא חייב שהחליף את זמנו אמר לו ר' יהושע לא אם אמרתה במי שהיה לו למול אחר שבת ומלו בשבת שאינו בקום ומול האמר במי שהיה לו למול בערב שבת ומלו בשבת שהוא בקום מול אמר לו ר' אליעזר נותר יוכיח שמאמש בקום אכול ואם אכלו למחר הרי זה חייב אמר לו ר' יהושע לא אם אמרת בנותר שאינו בקום אכול כל 30 היום תאמר בטילה שהוא כל היום בקום מול: 11 מספקין על ספק נפשות בשבת והורין

1 נמדנכ י"ס י"ז | 2 ויקלל כ"ג כ"ז | 3 סס ז' ל' (ו' ו'); ג קל"ד | 4 י"ז ס' (י"ט ז'), ג יצטוס ע"ב | 12 נכלשס י"ז י"ג | 13 סס סס י"ד | 13 ע' לטיל נכסס דף ס"ז מוכס ו' למעס; ג קל"ז | 17 י' סס: ג קל"ס | 17/18 ויקלל י"ט כ"ג | 18 נכלשס י"ז י"ד | 22 י' י"ז ל' (י"ט ד') | 30 י"ד ל' (י"ד ל'); ג יתס ס"ג:

1 נפל < שני ב ד | 2/3 לקרבן . . ליי | וגר ב ד | 3 נסאת ב ד | 4 ומתו ד ומלין ב | 5 שיני] שלישי ב | 5 שלישי ומת < שלישי תמול ב ד | 6 ראשונה ומת שנייה ומת שלישית ומת | 6 רבן שמעון בן גמליאל ד חכמים ב | 6 ואמרו ב | 7 כמזונת] כמדינת של | 8 בשרו] שהיה ב ד | 10 נתן < הכבלי ב ד | 10 צריך שימול ב ד | 11 אומר משוך לא ימול ב ד | 12 כחיבה | 12 להם] לו ב | 13 כמי ב כי ד | 13 כשהוא > ב ד | 13 וגר > ב | 13 שנתגייר [בתנא תוספאה נדסס בצדו נימיום הקרמונים] | 14 שגברה ב ד | 14 ר' אליעזר בר' שמעון ב ד | 15 מלין ב ד | 15 בן גמליאל > ב | 16 מלין | 17 מלין | 17 ואומר] וכת' ב | 18 גרל ב ד | 19 אלעזר < לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מי שנולד מהול | 19 שצריך ב ד | 20 על הנולד כשהוא מהול > ב ד | 24 כמי ב ד | 25 בשבת < שהוא חייב ב ד | 26 ומלו ב ד | 27 בקום מול ב ד | 28 בשבת יהא חייב שכן בקום ב ד | 29/30 בו כיום ב ד | 30 שכל ב ד |

הרי זה משוכה ואינו צריך ליקח רשות מבית דין כיצד נפל לים ואינו יכול לעלות טבעה 1
 ספינתו בים ואינו יכול לעלות יורדין ומעלין אותו משם ואינו צריך ליטול רשות מבית דין:
 13 נפל לבאר ואינו יכול לעלות עוקרין לו חוליא ומעלין אותו משם ואינו צריך ליטול
 רשות מבית דין תיטק שנכנס לבית ואינו יכול לצאת שוברין לו דלתות הבית ואפילו הן
 של אבן ומעלין אותו ומוציאין אותו משם ואינו צריך ליטול רשות מבית דין מכבין 5
 ומפסיקין דליקה בשבת והורזי הרי זה משוכה ואינו צריך ליטול רשות מבית דין: 14 מי
 שנשכו נחש קורין לו רופא ממקום ושוחטין לו תרנגולת וגוזזין לו כרישין ואינו צריך
 לעשר דברי ר' ר' שמעון בן אלעזר אומר צריך לעשר: 15 מחמין חמין לחולה בשבת בין
 להשקותו ובין לרפאותו ואין אומרין המתינו לו שמא יהיה אלא ספיקו ולא ספק שבת זו
 אלא ספק שבת אחרת ואין אומ' יעשו דברים על פי נשים ועל פי כותים אלא מצרפין 10
 דעת ישראל עמהם: 16 אמר ר' יוסי מנין לפיקוח נפש שדוחה את השבת שנאמר את
 שבת תושמרו יכול אפילו במילה ובעבודה ובפיקוח נפש ת"ל אך פעמים שאתה
 שובת פעמים שאין אתה שובת ר' אליעזר אומר מילה דוחה את השבת ספני מה ספני
 שהייבן עליה כרת לאחר זמן והלא דברים קל וחומר על אבר אחר ממנו דוחה את
 השבת וכולו לא ידחה את השבת אמרו לו ממקום שכאתה מה להלן ודאי ולא ספק אף 15
 כאן ודאי ולא ספק וכי במה החמירה תורה בעבודה או בשבת החמירה עבודה משבת שעבודה
 דוחה את השבת ואין שבת דוחה את העבודה והלא דברים קל וחומר ומה עבודה דוחה
 את השבת ספק נפשות דוחה אותה שבת שעבודה דוחה אותה דין הוא שיהא ספק נפשות
 דוחה אותה הא למדתה לספק נפשות שדוחה את השבת: 17 ר' אהא אומר משום ר'
 עקיבא אם בסתרת ימצא הנגב והוכה ומת בעל הבית מהו וודאי או ספק 20
 הוי אומר ספק נפשות אם הורגין נפש להחיות נפש בספק דין הוא שידחה את השבת
 להחיות נפש בספק הא לא ניתנו מצות אלא לחיות בהם שנ' אשר יעשה אותם
 האדם והי בהם ולא שימות בהם ואין לך שעומד בפני פיקוח נפש אלא שלשה
 דברים עבודה זרה ונילוי עריות ושפיכת דמים במה דברים אמרי שלא בשעת השמד אבל
 בשעת השמד אפילו קלה שבקלות נותן אדם נפשו עליה שנ' ולא תהלו את שם 25
 קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל ואו' כל פעל יי' למענהו:

מז (יז) 1 אמר ר' יהודה אמתי אמרו נתנן לתלויה ביום טוב בזמן שנתן עליה מערב מז

3 ספ | 5 ספ | 6 ספ | 8 יומט ב"ס | 11 ב' | י נדלים ל"ס ב' (נ' י'); ג ספ, יבמות ז' | 12 כמס ל"ב י"ג |
 19 י י"ד ל' (סוף י'); ג יומט ספ | 20 כמס כ"ג ב' | 22/23 ויקטל י"ס ס' | 25/26 ויקטל כ"ג ל"ב |
 26 משלי ס"ז ד'; וע' לפיל ברכות ל' ב' | 27 י י"ז נ' (כ' ב'); ג קל"ט ק"מ |

1 טבעה ספינתו בים עד לעלות > ב ד | 2 בית דין ב ד | 3 לבור ב ד | 8 ואין ב ד |
 בחוליא < ויורדין ב ד | 4 בית דין ב ד | 6 ומעלין אותו > ב ד | 6 בית דין ב ד < מכבין
 ומפסיקין לדליקה בשבת והורזי הרי זה משוכה ואין צריך רשות בית דין ב ד | 7 ממקום למקום ב ד |
 7 כרישין | 8 בן גמליאל ב ד | 9 ספיקו < דוחה שבת ב ד | 11 אחרת < ואין אומרים יעשו
 דברים בכותים [בכותים > ב] ובקטנים אלא בגדולים שבשיראל ב ד | 12 שבתותיו ב ד [פ = א] |
 12 יכול < אפילו ב ד | 12 העבודה ופיקוח ב ד | 13 שאין [שאי ב ד | 13 דוחין עליה השבת |
 14 והרי ב ד | 14 וחומר < כה אם ב ד | 15 דין הוא שידחה השבת על כולו ב ד | 16 ספק <
 או ר' עקיבא ב ד | 16 בעבודה יתר משבת | 17 את העבודה [אותה ב ד | 17 והרי ב ד | 17 שדוחה
 ב ד | 18 אינו דין שספק ב ד | 19 שספק ב ד | 19 דוחה ב ד | 20 הרי הוא אומר אם ב ד |
 20 והוכה ומת] וגו' ב ד | 21 נפשות > ב ד | 21 [מן דין עד בספק נכתב שתי פעמים בב הערתי
 לדוגמא בלקוטי אבל ברוב מקומות לא הקרתי כפל הכתיבה] | 23 וחי בהם < וחי בהם ב ד | 23 לך
 כל ב | 23 דבר עומד ב ד | 23/24 אלא שלשה דברים] חזן מו' | 24 השמד] הגזרה | 26 השמד
 הגזרה | 25 אפילו < מצוה ב ד | 25 אדם נותן ב ד | 26 מן ונקדשתי עד ישראל > ב ד |
 27 עליה] לתוכה ב ד |

1 יום טוב לא נתן עליה מערב יום טוב לא יתן לתוכה ביום טוב ר' שמע' בן גמליאל אומר שורף אדם הבית ביינה ושמריה ונותנת לתלויה בשבת: ² מפנין את הניצה בסודרין וכל דבר המטלטל נוטל בכברה ונוחץ לתוך האכוס ר' אליעזר בן יעקב אומר אין מערין בכברה בשבת: ³ אין שורין את ההלית בפושרין ר' יוסי אומר בצונין מותר בחמין אסור אין מולחין את ההבית בכל מיני זלחין אבל מטלא הוא הבית של מים ושופך ושונה ואינו חושש: ⁴ גורפין מלפני הפסס ומסלקין לצדדין מפני הרעי דברי ר' דוסא וחכמי אומ' כן וכן אין מסלקין לצדדין: ⁵ קש שישן עליו מערב שבת מנענעו בידו בשבת לא ישן עליו מערב שבת לא ינענעו בידו בשבת מכנש של בעלי בתים שהתירו להיות נוטל מסנו מים נוטל את המקל ואת הלוחין ומהזירן לשידה מפני שהן כלים: ⁶ כל שיש בו 10 דברים הניטלין ויש בו דברים שאין ניטלין נוטל ונוטלין היטו ומחזירן למקומן: ⁶ בית הילל אומ' מגביהין מעל השולחן עצמות וקליפין ובית שמאי אומ' מסלק את הטבלה כולה ומנערה זכריה בן אבקולס לא היה נודג לא כדברי בית שמאי ולא כדברי בית הילל אלא נוטל ומשליך מאחורי המיטה אמר ר' יוסי עינוותנותו בן אבקולס היא שרפה את ההיכל: ⁸ מקנהין בזנב הסוס ובזנב הפרה ובזנב השועל ובמפה של קוצים וכשיער של 15 שועית ובלבד שלא יקנה בידו וכמפה כדרך שעושה בחול: ⁹ פירות שנתפזרו מלקט אחד אחר ואוכל נתערב לו פירות בפירות בורר ואוכל בורר ומניח על השולחן בורר ומשליך לפני הבהמה אם בוררן אילו בפני עצמן ואילו בפני עצמן או שלקט מתוכן עפר או צרורות הרי זה הייב: ¹⁰ פנה ששטנה בתבן וכן חררה ששטנה בנחלים אם מגולה מקצתה נוטל ואם לאו אינו נוטל אלעזר בן תדאי אומר תוחבה בין בשפוד ובין בסבין ונוטלה: ¹¹ אין 20 מטבילין את הכלי ביום טוב ואין משיקין את המים בכלי אבן למהרן בשבת דברי ר' חכמי אומ' מטבילין את הכלי ביום טוב ומשיקין את המים בכלי אבן למהרן אבל לא להטבילו: ¹² כלים שניטמאו באב המומאה אין מטבילין אותן ביום טוב ואין צריך לאמר בשבת אבל מטלא הוא כוס או דלי או קיתון לשתות ומחשב עליהם ומטבילין טובל כדרכו ממומאה חמורה ואין צריך לומר ממומאה קלה: ¹³ קורע אדם עור שעל פי הבית 25 של יין ושל טוריים ובלבד שלא יתכוין לעשות נצוק אין פוהחין לפסין סתומות ורבן שמעון בן גמליאל מתיר: ¹⁴ אין סכין את הכלים בשביל ליפותן ואם כדי לנאות בהן הרי זה מותר לא יתן אדם שמן על גבי טבלא של שייש להתענל עליה לפי שאין סכין ואין נופחין ואין מריחין את הקרקע ביום טוב ואין צריך לומר בשבת: ¹⁵ הרוחץ במי סבריא מסתפס אפילו בעשר אלונטאות ולא יביאנו בידו וכן עשרה בני אדם כמידה הזאת ואם היה

2 סס | 4 י סס (סס נ' ל'); 2 סס | 6 סס | 7 לקמן זילב נ'; י י' ל' (סס); 9 נ סס קמ"ז | 10 נ קמ"ג, ניטין ל"ז | 14 נ קמ"ג | 18 י ססס כ"ס ז' (נ' ל') | 19 י זילב ס"ב ז' (נ' ל') | 22 י סס; נ זילב י"ס | 24 ע' נ קמ"ו | 26 י ס' ס' (ו' ז'); ע' לעיל דמאי ס' י"ס | 28 ע' לקמן זילב ז'; י ר' ס' (נ' ל'); 2 קמ"ז |

1 עליה | לתוכה ב ד | 2 מפנין מצננין ב מסננין ד | 2 ובכל ב | 2/3 וכל דבר המטלטל ובכפיפה מצרית ד | 3 אין > | 4 לכברה ב ד | 4 בפושרין בשבת ב ד | 5 של > ב ד | 7 כאן וכאן | 7 בידו > | 8 בשבת בידו ב | 8 של > ב ד | 9 הלוחים ב ד | 10 יש בו > ב ד | 11 נוטלו ב ד | 12 אבטולס א אביקלוס ד | 13 ענוותנותו < של ר' זכריה בן ב ד | 13 היא > ב ד | 15 שועית | שועל ב ד | 17 בהכתו ב ד | 17 אם ברוחן | בדק ב ד | 17 או שלקוט | 17 וצרורות ב ד | 18 זה > | 19 תוחבן בשפוד או בסכין ונטלין בשבת ב ד | 20 הכלי | המים ב ד | 21 הכלי | המים ב ד | 21 ואין משיקין ב ד | 21 למהרן < בשבת ב | 22 להטבילין ב ד | 23 או > | 24 אדן ב | 24 את העור ב ד | 25 כורים ב ד | 25 ניצוק | ינוק ב ד | 26 לנאותן < להתעפר ב להשתמש ד | 26 הרי זה > ב ד | 28 הרוחץ < במערה | ובמי | 28 סבריה ב | 29 אלונטאות ב לנטיאות ד |

צריך להן ימתין עד שיגעו ונטולין וכא לוי: ¹⁶ לא יסוך אדם שמן על גבי ראשו וילך למרחק 1
 אבל סך כל גופו אבר אבר: ¹⁷ מוליד אדם שמן הרבה ואנלוגמאות הרבה למרחק סך כל
 גופו ומקניה כל גופו ואינו חושש: ¹⁸ רבן שמעון בן גמליאל אומר מריקלין שהסיקה
 מערב שבת מטיילין בה בשבת לא הסיקה מערב שבת לא יטייל בה בשבת: ¹⁹ אין
 מתגררין במנורת ביום טוב ואין צריך לומר בשבת רבן שמעון בן גמ' אומר אם היו רגליו 5
 מלוכלכות בטיט או בצואה רוחץ כדרכו ואינו חושש או מגררן כדי שלא יטנפו כליו:
²⁰ הרוחץ בחמי סבריא לא יזלפו עליו אחרים אבל מזלף הוא על ידי עצמו ר' שמעון בן
 מנסיא אומר אף הוא לא זלף על ידי עצמו מפני שמרבה הבל ומכבד את הקרקע אבל
 רוחץ כדרכו ועולה: ²¹ ר' שמעון בן אלעז' אומר בית שמאי אומ' אין הורגין את המאכלות
 בשבת ובית הלל מתירין: ²² וכן היה ר' שמעון בן אלעזר אומ' אין פוסקין צדקה לעניים 10
 בבית הכנסת ואפילו להשיא יתום ויתומה ואין משדכין בין איש לאשתו ואין מתפללין על
 החולה בשבת ובית הלל מתירין המפלא את כליו מולל חורק ובלבד שלא יהרוג אבא שאול
 אומר גופל חורק ובלבד שלא ימלול אין פולין ברשות הרב' מפני הכבוד לא ישמה כליו
 ברש' הרבים לנגנן ואפילו מן הזיעה אין רצין בשבת כדי להתעמל אבל מטייל כדרכו
 ואפילו כל היום כולו ואינו חושש: ²³ בהמה שאכלה פירות הרבה מטיילין אותה בחצר 15
 בשביל שלא תמות: ²⁴ אין מבקרין את המומין ביום טוב ואין צריך לומר בשבת
 מבקרין אותו ביום טוב אבל לא בשבת:

יז (יח) ¹ כתב המהלך תחת הצורות ותחת הדיוקנאות אין מסתכלין בו ולא עוד אלא אף יז
 בחול אין מסתכלין בדיוקנאות משום שנאמר אל תפנו אל האלילים: ² ר' אליעזר
 בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אם ראיתה צדיק שהוא יוצא לדרך ואתה מבקש לצאת 20
 לאותה הדרך הקדם על ידיו שלשה ימים או אחר על ידיו שלשה ימים כדי שתצא עמו
 לדרך מפני שמלאכי השרת מלווין אותו שנאמר כי מלאכיו יצוה לך לשמרך
 בכל דרכיך: ³ ואם ראיתה רשע שיוצא לדרך ואתה מבקש לצאת לאותה הדרך הקדם
 על ידיו שלשה ימים או אחר על ידיו שלשה ימים שלא תצא עמו לדרך מפני שמלאכי שטן
 מלווין אותו שנאמר הפקר עליו רשע ושמך יעטד על ימינו: ⁴ ר' שמעון בן 25
 אלעזר אומר שושבינים וכל בני חופה מסיסין על מנותיהן שאם הותירו הותירו לשידה מפני
 אדם עצמו עם האורחים ואורחים מסיסין זה עם זה כדי שיטלו חלקו החולה ולא שיטול חלק

4 ג סס | 7 י כס; ג נ' | 9 ג י"ג | 12 י נ' | 3' (ב' ג'); ג סס | 13 ג קמ"ז | 15 ג ניכס ל"ו | 18 י ע"ז
 מ"ג | 3' (כ"ס ג'); ג קמ"ט | 19 יקלס י"ט ד' | 19 יז ספלים כמ' סממ"ג | 22 ספלים ל"ב י"ב | 23 ש סס |
 25 ספלים ק"ט ו' | 25 ג קמ"ס |

1 ממתין ב' ד' | 1 שיגעו ב' שיגעו ב' ד' | 1 יסוך | יתן ב' ד' | 2 גופו < ומקנה כל גופו ב' ד' |
 2 באנלוגמאות ב' ד' | 3 גופו < אבר אבר ב' ד' | 3 כל גופו < אבר אבר | 3 סרקלין ב' ד' |
 3 שהסיקה ב' שהסיק ד' | 4 בה בשבת | ביום השבת | 4 הסיקה ב' ד' | 4 אין מטיילין בו ביום שבת
 ב' ד' | 5 מגררין כמגדרת ב' ד' | 5 גמ' < מתיר וכן היה ר' שמעון בן גמליאל ב' ד' | 5 רגליו |
 ידיו ב' ד' | 6 ובצואה ב' ד' | 6 רוחץ . . . חושש > ב' ד' | מגררן ב' ד' | 7/8 בן גמליאל ב' בן
 אלעזר ד' | 8 לא יזלף הוא ב' ד' : 10 לעניים < בשבת ב' ד' | 12 המפלה ב' ד' | 12 הרי זה
 מולל ב' ד' | 13 לא יזלף אדם את כליו ברש' הרב' ב' ד' | 13 הכבוד < ר' יהודה אומר אף בחול:
 אין עושין אפקטיוזין ברשות [רשות ב'] הרבים מפני הכבוד ב' ד' | 13 ישפת < אדם ד' אדן ב' |
 16/17] אם לבו ביום ב' ד' | 17 מבקרין את המומין בשבת ואין צריך לומר ביום טוב
 ב' ד' | 18 היקנאות ב' ד' [ד = 4 א] | 19 בייקנאות ב' ד' | 19/20 ר' אליעזר בנו של > ב' ד' |
 20 שיצא ב' ד' | 22 בדרך ד' < עמו מפני מה ב' ד' | 22/23 לשמרך בכל דרכיך | גומר ב' ד' |
 24 כדי שלא ב' ד' | 24 לדרך < מפני מה ב' | 24 ספן ב' | 25 ושמן . . ימינן | גומר ב' |
 26 מסיסין ב' ד' | 26 הותירו | מחזירין ב' ד' | 26/27 עצמו עם האורחים | את אורחיו ב' ד' |
 27 חלק שלו | חלקו ב' שלו ד' |

1 שלו ושל חבירו: ⁵ מונה אדם את אורחיו כמה בפנים וכמה בחוץ וכמה מנות צריך שיתקן להם מן הכתב שעל גבי הכותל אבל לא מן מבלא ולא מן פינקס כדרך שעושה בחול: ⁶ מחשב אדם יצאותיו כמה הוציא כתוך ביתו וכמה הוציא לפועליו וכמה הוציא לאורחיו מן לשעבר אבל לא מן לעתיד לבוא: ⁷ מוציא אדם כמה שיש לו בתוך ביתו ונותן 5 לאורחין כגון אגוזים תמרים, וקליות ר' אליעזר אומר אם חסר אם יתר: ⁸ המכתמין שבכרכים אין קורין בהם ואם היה דבר שצורך מדינה הרי זה מותר: ⁹ כל החשבונות שצריך להן בין לשעבר בין לעתיד לבא אין מחשבין אותן בשבת אלא חשבונות שאינן אלא מה בכך מחשבין אותן בשבת: ¹⁰ לא יטייל אדם על שפת כל המדינה כדי שתחשך ויכנס למרחץ ולא על התחום כדי שיחשך ויביא פירות אבל מחשיך הוא לשמור ומביא פירות 10 בידו ואינו חושש: ¹¹ לא יאמר אדם לחבירו נראה שתעמוד עמי לערב ר' יהושע בן קרחה אומר אומר אדם לחבירו נראה שתעמוד עמי לערב: ¹² אין מחשיכין על התחום להביא את הבהמה ואם היתה חוץ לתחום קורא לה והיא באה: ¹³ מהשיכין על התחום לפקח על עיסקי כלה כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו ועל עיסקי המת להביא לו ארון ותכריכין ואומר לו אם לא מצאתה במקום פלוני הבא ממקום 15 פלוני ואם לא מצאתה במנה הבא במאתים ר' יוסי בר' יהודה אומר ובלבד שלא יזכור לו סכום ממכר: ¹⁴ נוי שהביא חלילין בשביל ישראל בשבת לא יספור בהן ישראל אבל ישראל אחר מותר: ¹⁵ עשו לו ארון וחפרו לו את הקבר לא יקבור אותו ישראל אבל ישראל אחר מותר: ¹⁶ פירות שיצאו חוץ לתחום וחזרו בשונג יאכלו במיד לא יאכלו ר' נחמיה אומר חזרו למקומן יאכלו למקום אחר לא יאכלו ואם החזירום חרש שזמה וקמן בין 20 למקומן בין למקום אחר הרי אילו יאכלו: ¹⁷ כלים ששבתו בעיר וכן כלים של אחרים ששבתו בעיר הרי הן כאנשי העיר ויש להם אלפיים אמה לכל רוח ושהביא חוץ לתחום לא יזום ממקומם: ¹⁸ נותנין כלי סיקר וכלי מתכות על גבי כריסו של סת ופוקקין את הנקבים ועליו אמר שלמה עד שלא ירתק חבל הכסף תו': ¹⁹ ר' שמעון בן אלעזר אומר הרוצה לעמק עיניו של סת נופח לו יין בחוטמו ונותן לו שמן בין ריסי עיניו והן 25 מתאמצות מאיליהן וכן היה ר' שמעון בן אלעזר אומר אפילו קמן בן יוסו מחללין עליו את השבת ואפילו רוד מלך ישראל סת אין מהללין עליו את השבת שכל זמן שהוא חי עוסק במצות לפיכך דוחק עליו את השבת וכן היה ר' שמעון בן אלעזר אומר קמן בן יוסו אין משמרין אותו ואין משמרין אותו לא מפני תולדין ולא מפני עכברים שהכלב רואה אותו ובורח נחש רואה אותו ובורח עונ מלך הבשן סת משמרין אותו מפני תולדין ומפני עכברים

1 סס | 3 נ ק"ג | 5 נ סס | 8 נ עילתין ל"ס | 10 נ ק"ב | 11 סס | 12 סס | 16 י נכנס כ' ל (כ"ג); 2 ק"ב | 18 נ סס | 20 נ פינכות פ"ב | 22 נ ק"ב | 23 קהלם י"ג ר' | 23 נ סס |

1 צריך להתקין ב | 3 לאורחין | לאחריו ד מן מחשב עד 4 לבוא > ב | 4 שהוא לשעבר | 4 לא מן הכותל שהוא לעתיד לבוא | 5 לפני האורחין ב ד | 5 מן חסר או יתר ב ד | 5 המכתמין | 6 שהוא צריך ב ד | 6 הרי זה > ב ד | 6 שהוא צריך ב ד | 7 בין שעברו | 7 מן חשבונות עד 8 בשבת > ב | 8 כל של | 9 וירחוק ב ד | 10 הנראה ב ד < כדי ב | 11 הנראה ב ד | 13 זה הכלל ב ד | 15 יזכור | יאמר ב ד | 16 בהן < אותו ב ד | 17 יקבור < בהן ב ד | 19 ואם > ב ד | 19 החזירן | 21 בתוך העיר ב ד | 21 הרי אלו ב ד | 21 מה שהביא הגוי (ב) חוץ לתחום ב ד | 22 כריסו ב ד | 23 נקביו ב ד | 23 חבל הכסף > ב ד | 24 לאמץ ב ד | 24 את עיני הסת < בשבת ב ד | 24 לו > ב ד | 24 בחטמיו ב ד | 24 לו > ב ד | 24 בין בשני ב ד | 26 שהוא | שאדם ב ד | 26 [שורה זו נכתב שתי פעמים בב ונמחק מיד מאהר] 27 אומר < אפילו ב ד | 27 יכנס < חי ב ד | 27 ואין כמסרין אותו > ב ד | 27 מן התולדה ב ד | 27 מן העכברים ב ד | 28 נחש . . ובורח > | 29 מן תולדה | 29 וכן עכברים |

שכל זמן שאדם הי מוראו נוטל על הכירות שנאמר ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים וגו' מת ניטל מוראו מן הכירות: ין ¹ מי שהחשיך לו בדרך נותן כסו לנכרי אם אין עמו נכרי מניחו על החמור וקני הגיע לחצר ההיצונה נוטל את הכלים הניטלין בשבת ואין ניטלין מחיר את ההבלים והשקים נוסלים ר' שמעון אומר היה עליו שליף מלא נכנס תחתיו ומפרקו במה דברים אמורים בגוי ⁵ המכירו אבל בגוי שאין מכירו מהלך אהריו עד שמגיע לביתו: ² איזו היא המראה כל שמרביצו ופוקס אח צוארו ונותן מים וכרשינין כאחד: ³ ואיזו היא הלעטה כל שמאכילו מעומד ומשקהו מעומד ונותן מים בפני עצמן וכרשינין בפני עצמן: ⁴ מהלקטין לאווזין ולתרנגולין וליונה הרדסיאות ונותן להם מים ואין צריך לומר שמלקטין ואין מלקטין ליוני שובך ולא ליוני עלייה ולא לציפורין שקיננו בטפיחין ובבירה ואין נותנין לפניהם מים ואין צריך לומר שאין ¹⁰ מלקטין: ⁵ נידרי שבת מפירין אותן בשבת מפני מה אמרו נידרי שבת מפירין אותן בשבת שאם חשכה ולא היפר אין יכול להפר: ⁶ המשמר זרעים מפני עופות ומקשאות מפני החיה משמר כדרכו בשבת ובלבד שלא יספק ולא יספח ולא ירקד כדרך שעושה בהול: ⁷ השומר את הפועל לשמר לו את הפרה או לשמר לו את התינוק אין נותן לו של שבת לפיכך אין אחריותו עליו בשבת: ⁸ אם היה שכיר שבת שכיר הורש שכיר שנה שכיר שבוע נותן ¹⁵ לו שכר שבת לפיכך אחריותו עליו בשבת: ⁹ לא יאמר לו הן לי שכרי של שבת אלא אומר לו הן לי שכרי של עשרה ימים: ¹⁰ לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שומן על פני המים ולא מספקין ולא מטפחין ולא מרקדין ברשות היחיד ואין צריך לומר ברשות הרבים:

20 סליק פירקא חסלת מסכת שבת.

עירובין

25 א ¹ מכוי שנכזה מעשרים אמה יותר מפתחו של היכל צריך למעט כיצד ממעטו נותן עליו קורה מעשרים אמה ולמטה והרחב מעשרים אמות יותר מפתחו של היכל צריך למעט כיצד ממעטו עושה לו פס וממעטו עד עשר אמות: ² מכוי שיש לו צורת פתח אף על פי שרחב מעשר אמות אין צריך למעט ר' אליעזר אומר הבשירו בלחיים ומעשה שהלך ר' אליעזר אצל יוסף בן פירא לאכלין וראה לו מכוי שאין לו אלא להי אחד אמר ³⁰ לו עשה לו שנים אמר לו אתה אומר לסותמו אמר לו ייסתם ומה ראה לשבת בכך: ³ רבן שמעון בן גמליאל אומר כל מכוי מארבע אמות אין צריך כלום והרחב מעשר אמות

1 נכלסיה ס' ג' | 3 י' ג' ב' (ב' 7); ג. קנ' ד | 16 קל"א | 11 י' מל"ס מ' ז' ב' (ו' 7); ג. קנ"ז | 12 ג' ז' כ"ס | 15 סס | 17 ג' ז' ל"ו | 26 י' י"ס ב' (ב' 6); ג. ז' | 28 סס. י"מ ד' (ב' 3); ג. י' ב' | 32 י' סס; ג. סס |

1 מן על עד חסמים > ב ד | 2 ניטל | 3 (כך לא מתחיל הכא פרק וגם בב ליכא הפסק ולא נכחו שם יותר מ"ז פרקים | 3 לו > ב ד | 4 מן הגיע עד נוסלים > ב | 6 המכירו | שאינו מכירו ב | 6 שאין מכירו | שמכירו ב | 7/8 ומשקרו מעומד > | 8 אוזנים ותרנגולים ויוני ב ד | 9 דורסיאות ב ד | 9 ונותנין לפניהם ב ד | 9 מהלקטין ב ד | 10 וליוני ב ד | 10 ולצפורין | 10 במטפחין ב ד | 10 ובבירה | ובבימה ב ד | 11 מהלקטין ב ד | 12 עינפוק א | 14 לא יתן לו שכרו של שבת | 16 שכרו של שבת ב ד | 26 אמה < ימעט ב | 27 תרחב ב ד | 27 הרי זה צריך ב ד | 29 אמות < הרי זה ב ד | 29 הכשר מכוא ב ד | 30 כר' ליעזר [ב] שהלך ב ד | 30 בן פירא ב ד | 30 לאוכלין ב ד | 31 אומר | חמר ד > ב | 31 וראה | ראה ב ד | 32 מכוי < שפחות ב ד | 32 מארבע | מעשר ב ד | 32 אמות < הרי זה ב ד |

1 מעמיד פס באמצע ונותן קורה על אחד מהן ודיו: ⁴ היו שתי קורות קמנות יוצאות מן הכותל ומבדלות זו מזו ומקבלות אריה לרוחבו טפח רבן שמעון בן גמליאל אומר יש בו לארנו שלשה טפחים: ⁵ היתה אחת למעלה ואחת למטה ר' יוסי בר' יהודה אומר רואין את התחתונה כאילו היא עולה למעלה ואת העליונה כאילו היא יורדת למטה ובלבד שלא תראה ⁵ התחתונה למטה מעשרה טפחים והעליונה למעלה מעשרים אמה: ⁶ היתה זו יוצאה מכותל זה והיא יוצאה מכותל זה או שהיתה יוצאת מכותל זה ואינה מגעת לכותל אחר או שהיתה רחבה מראשה אחד וקצרה מראשה אחד אם יש שלשה טפחי צריך למעט רבן שמעון בן גמליאל אומר ארבעה היתה יוצאה מכותל זה ומגעת לכותל אחר ונבחה הימנה אם יש שם שלשה טפחים צריך למעט היתה עשויה מדרון ומקבלת אריה בנוי היושב כרובו עליה ¹⁰ אינו צריך להגביה הצד שיני ואם לאו צריך להגביה הצד השני: ⁷ מבוי המקורה מרוח אחת והידלה עליו את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס מרוח אחת אין צריך כלום: ⁸ עשה לחיים למבוי נבוחים מן הארץ שלשה טפחים או משוכין מן הכותל שלשה טפחים הרי זה צריך למעט: ⁹ אבני בניין היוצאין מן הכותל אם יש בין זו לזו שלשה טפחים אין צריך לחי וקורה אותו מקום: ¹⁰ כותל שצידו אחד כנוס מהבירו ושווה מבפנים ונראה ¹⁵ פס מבחוץ שווה מבחוץ ונראה פס מבפנים נידון כלהיים: ¹¹ היתה קרן זוית זו יוצאה מכותל זה וקרן זוית זו יוצאה מכותל זה נידונת כלהיים העמיד לחי וקורה באמצע מבוי אין לו אלא עד מקום לחי וקורה:

ב ב (א) ¹ עושיין פסין לביראות ארבע דיומדין נראין כשמונה היתה אבן מרובעת רואין אותה כל שאילו תיחלק ויש בה ששה טפחים מצד זה וששה טפחים מצד זה כדיומדין ²⁰ נידונת כפסין: ² וכמה היא בנייהם כמלוא שתי רבקות שהן של שלוש שלוש בקש וישנן כעשר אמות דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר כשלש עשרה וכארבע עשרה וכמה יהו קרובין לבאר כמלא ראשה ורובה של פרה וכמה יהו מרוחקין מן הכאר אפילו בית כור ואפילו כוריים מותר ובלבד שירבה כפסין ר' יהודה אומר בית סאתים מותר אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בדיר וסתר ובמוקצה שאם ירצה לרבות ירבה אמר להן זו מהיצה ²⁵ ואילו פסין אילו רצה לעשות מהיצה נבחה עשרה טפחים עושה ואם רצה לרבות ירבה ר' שמעון בן אלעזר אומר באר שהיא בית סאתים על בית סאתים אינו מותר להרחיב אלא כדי ראשה ורובה בלבד: ³ היתה נבחה משלש רוחותיה ונבחה מרוח אחת רואין את הנמוך כאילו הוא פתוח ולבד שלא יהא נמוך יותר על הגבוה היתה נבחה משלש רוחותיה ונבחה מרוח אחת אינו צריך מחיצה אלא לנבחה בלבד: ⁴ היתה שם אילן או

1 ג י"ד | 3 י"ט | 6 (ב' נ'); ג סס | 5 י"ט; ג סס | 11 י"ט | 6 (ו' ו'); ג כ"ו | 13 י"ט; ג ל': | 14 י"ט; ג סס | 18 י"ט | 6 (ב' נ'); ג י"ז | 20 י"ט; ג סס; ג כ"ט | 29 י"ט; ג כ"ו

1 [פס ד] = 4 א [ב] | 2 אורה ב | 2 יש בון | יטב ב | 6 זו ב | 6 יוצאה ב > ד | 7 יש < שם | 7 הרי זה צריך ב | 7 למעט > ב | 8 בכותל אחר ב | 8 אם נבחה ב | 8/9 | 8 אם יש שם > ב | 9 היתה > ב | 9 אורה ב | 11 עליה ב | 11 אחת | אחת ב | 13 הוצאות ב | 13 היו יוצאות ד | 13 אם יש > ב | 13 ובין ב | 13 שלשה | ארבע ב | 14 ושוה ד | ישיבה ב | 15 בן קרן עד | 16 כלהיים > ב | 18 | לבד ד | ליבא פרק הכא | 18 אבן < אחת ב | 19 כל שאילו | שאם ב | 19 וששה טפחים מצד זה > ב | 19 כדיומדין ב | 20 כפסין | רבי ישמעאל בר' יוחנן בן ברוקה אומר היתה עגולה רואין אותה שאם תחלק [תחלק ד] | ויש בה ששה טפחים מצד זה וששה טפחים מצד זה כדיומדין נידונת כפסין ב | 20 של שלוש > | בקש > ב | 21 וישנן שהן | 22 רחוקין ב | 23 הבור ב | 23 בית כוריים ב | 23 מותר < יתר על בית סאתים אסור | 24 ובמוקצה < ובחצר ב | 24 רצה ד > ב | 24 להן | לו ב | 25 כפסין < אף זו ב | 25 אלו > ב | 25 עושים | 25 ואם ירצה ב | 26 בור ב | 27 ורובה < של פרה ב | 28 ובלבד ב בלבד ד | 28 יתר ב | 29 צריך < לעשות ב | 29 היה ב | ד

גדר או חיצה הקנים נידונת כפסין היתה חצר פתוחה לביניהם מותר למלטל מן החצר לפסין 1
ומן הפסין להצר היו שהים שחיהן אסורות ומותר למלטל בין הפסין: 5 ר' יהודה בן בנאי
אומר אין עושין פסין אלא לבאר הרבים בלבד ר' עקיבא אומר לכל עושין פסין הוין מבאר
היחיד בלבד:

ג (ב) 1 שיירא ששרתה בכקעה והקיפוה בגמלים ובעכשין ובאוכפות ובשקים ובקנים 5
ובקולחות אפילו שלשה חבלים זו למעלה מזו ממלטלין לתוכן ובלבד שלא יהא בין גמל
לגמל כמלא גמל בין אוכה לאוכף כמלא אוכה ובין קנה לחבירו שלשה טפחים כדי שיכנס
הגדי: 2 כל ששלשה משלשה ועד ארבעה צריך כדי שלא יהא בינו ובין חבירו כדי שלא
יכנס הגדי כל שארבעה מארבעה ולמעלה צריך בינו לבין חבירו כמלאו כדי שלא יהו

פרצות כבינין אם רצה מביא יתירות גבוהות עשרה טפחים ומשקען בארץ ומביא שלושה 10
טפחים שעוביין יותר מטפת או ארבעה אף על פי שאין עוביין יותר על טפה ומקיפן מבחוץ
אף על פי שיש פרצות אינן כלום ובלבד שלא יהא פירצה יתירה על עשר אמות:
3 שיירא ששרתה בתל גבוה עשרה ובנקע עמוק עשרה טפחים ובנינה מוקפת שלשה
טפחים ממלטלין בתוכה ובלבד שימלאו את כולה ולא ישיירו בה אלא בית סאתים אם

אין בכולה אלא בית סאתים ממלטלין לתוכה אף על פי שאין ממלאין את כולה: 4 היתה 15
גבוהה משלש רוחותיה וגמכה מרוח אחת רואין את הנמוך כאילו הוא פתה ובלבד שלא
יהא נמוך יותר מן הגבוה היתה גמכה משלש רוחותיה וגבוהה מרוח אחת אין צריך לעשות
מהיצה אלא לגבה בלבד: 5 אחד שיירא ואחד היחיד עושין להן מהיצה ר' יהודה אומר
לא ירבה ליהודי יותר מבית סאתים ואין שיירא פחותה משלשה אחד השיירא ואחד המחנה

מה בין שיירא למחנה אלא אזהלין שבשיירא חייבין בעירובין ושבמחנה פטורין מן העירוב 20
ושאר שאין להן אזהלין הרי הן כשרויין בחצר: 6 מהנה היוצאת למלהמת הרשות מותר
לגזול עצים יבישים ר' יהודה בן בתירה אומ' שורין בכל מקום ומקום שנהרגין שם נקברין:
7 ר' אליעזר אומ' הגינה והקרפף שהיא שבעים ושיריים על שבעים ושירים ומוקפת גדר
גבוה עשרה טפחים אם אורכה כשנים ברהבה ממלטלין לתוכה בשבת יותר אמה אחת אין

ממלטלין לתוכה בשבת: 8 ר' אליעזר אומ' קרפף הסמוך לעיר ויש בארכו שבעים ושיריים 25
אף על פי מרובע ממלטלין לתוכו בשבת יותר משבעים ושיריים אין ממלטלין לתוכו
בשבת ר' שמעון אומר אפילו עשרה קרפפות זו לפניו מזו והיה אחד מהם בית דירה או
שסמוך לעיר ממלטלין בכולן: 9 טרנים שבשדה בית סאתים מותר יותר מבית סאתים
אסור אבל הדיר והסחר והמוקצה וההצר אפילו בית חמשת כורין או בית עשרת כורין מותר

6 י י' כ' ז' (ב' ס' פ'); ג פ'ו: | 8 פ' לעיל כללים ל' ג'; י טס; ג טס | 13 י טס; ג י"ז | 18 י טס;
ג טס | 21 ג טס: | 23 י כ' ז' (ב' ס' ה'); ג כ"ג | 28 י טס (ב' ר'); ג טס |

1 היצת | מחיצת ב ד | 3 לבד ב ד | 3 ברשות ב | 3 מבור ב ד | של רשות ב | 5 ובסקין
ב ובסקין ד | 6 זה . . מזה ב ד | 6 לתוכן ב ד | 7 גמל < ובין עבים לעבים כמלא עבים ב ד |
7 איכות לאיכות ב ד | 8 כל שהוא שלשה ב ד | 8 טפחים ד | 8 משלש ב ד | 8 כדי > ב ד |
8 חבירו < שלשה טפחים ב ד | 9 כל שהוא ארבעה ב ד | 9 צריך < שלא יהא ב ד | 9 לחבירו
ב ד | 9 כדי . . . כבינין | אלא ב ד | 10 שהן גבוהות ב ד | 11 טפחים | חבלים ב ד | 11 יותר
על טפה ב ד | 11 שלא היה עביין ב ד | 11 וכקיפה להן ב ד | 11 בחוץ | 12 פירצה ב | 12 תהא
ב ד | 13 עשרה < טפחים ב ד | 13 מוקפת < גדר | 13 שלשה | עשרה ב ד | 14 שימלאנו
ב | 14 ישאירו ב שיירו ד | 14 אלא > ב ד | 15 שלא ימלאו ב ד | 15 היה | 16 תהא | היה |
17 על הגבוה ב ד | 18 יחיד ב ד | 20 שיירא ב | 20 חייבין | פטורין ב | 20 פטורין | חייבין |
21 מותרין ב ד | 22 בן בתירה | בן תימא ב ד | 23 על שבעים ושירים > ב | 24 אם < היתה
ב היה ד | טז בתוכה | 25 בשבת < וכן היה ב ד | 26 אף על פי מרובע ממלטלין לתוכו [בתוכה ב]
יותר משבעים ושיריים > | 27 זה . . מזה ב ד | 28 שהיה אחד מהן סמוך | 28 מרגיש | כורגין | 28 על
בית ב ד | 29 או סחר או מוקצה או חצר ב ד | 29 אפילו בית סאתים ד < מותר | 29 או | אפי' ב ד |

1 כלל א' ר' שמע' בן אלע' כל אויר שתשמישו לבית דירה כגון הדיר והסדר והמוקצה והחצר אפילו בית חמשת כורין או בית עשרה כורין מותר וכל דירה שתשמישה לאויר כגון הבורגנין שנשדה בית סאתים מותר יותר מבית סאתים אסור: ¹⁰ מערבין במעשד שיני בירושלם אבל לא כגבולין הגדר מן הפת מערבין לו כה אימתי בזמן שנדר שלא 5 למעטה ואם הקדש הרי זה אסור לפי שאין מערבין בהקדש: ¹¹ אמ' ר' מאיר לא נמנעו בנות ישראל מלשלח את עירוביהן ביד בניהם או ביד בנותיהם קטנים כדי לחבנן במצות אמ' לו ר' יהודה משם ראה אף היא אומרת לחברתה לקבלו הימנו והוא אומ' להכירו לקבלו הימנו: ¹² נתנו לקוף והוליכו נתנו על גבי בהמה והוליכתו הרי זה עירוב נתנו על גבי קורה נכזה עשרה ספחים עירובו עירוב ואם לאו אין עירובו עירוב ר' יהודה אומ' אם 10 היתה רחבה ארבעה עירובו עירוב ואם לאו אין עירובו עירוב: ¹³ נתנו באילן למעלה מעשרה ספחים אין עירובו עירוב למטה מעשרה ספחים עירובו עירוב ואסור ליטלו בתוך שלשה מותר ליטלו נתנו ככלכלה ותלאה באילן למעלה מעשרה ספחים עירובו עירוב ואסור ליטול בתוך עשרה מותר ליטלו דברי רבי וחכמ' אומ' עירובו עירוב אחד עירוב ואחד כל הכלים שורשי אילן שנבדוין מן הארץ עשרה ספחים או שיש הלל תהיהם שלשה 15 ספחים אף על פי שהן שוין לארץ מרוח אחת לא ידרום ויעבור עליהן ממקום למקום ולא ישב עליהם ולא יסמוך עליהן לפי שאין עולין באילן ואין נסמכין באילן ואין נתלין באילן ולא יעלה באילן מבעוד יום כדי שתחשך וישב שם כל היום: ¹⁴ אחד האילן ואחד הבהמה ואפילו בור ושיח ומערה ונדר ממסס ועולה ממסס ויורד אפילו מאה אמה: ¹⁵ נתנו במגדל ונעל בסניו ואבד המפתח הרי זה עירוב ר' אלע' אומ' אם בעיר אבד עירובו עירוב 20 ואם בשדה אבד אין עירובו עירוב ומודים חכמ' לר' אלע' בבני חצר ובבני טרפסת שניבו עירוביהן ונתנום בבית אף על פי שידוע שאין המפתח במקומה שעירובו עירוב: ¹⁶ אמ' ר' יוסי אבטולס העיר משום חמשה זקנים על ספק העירוב שכשר ואיזה ספק העירוב שכשר עירב בתרומה ספק מבעוד יום ניטמא ספק משחשיכה ניטמא עירב בפירות ספק מבעוד יום ניתקנו ספק משחשיכה ניתקנו עירובו עירוב אבל עירב בתרומה ספק 25 טמאה ספק מהורה עירב בפירות ספק מתוקנין ספק אין מתוקנין אין עירובין עירוב:

ד (ג) 1' ר' יהודה אומר אין אדם מתנה על עירובו אלא בשני דברים אם בא הכס למזרח עירובי למזרח למערב עירובי למערב בא לכאן ולכאן למקום שירצה הזלך לא בא לכאן ולכאן הרי אני כבני עירי ר' יהודה אומר אילו היה אחד מהן רבו ילך לו אצל רבו שניהם רכותיו ילך לו אצל הרגיל אצלו אם היה רגיל אצל שניהם ילך אצל מי שירצה: 30 2 מתנה אדם על עירובו ואומ' עירובי לשבתות ולא לימים טובים לימים טובים ולא לשבתות עירובי לשבת זו ולא לשבת אחרת לשבת אחרת ולא לשבת זו עירובי לשבת

3 • כ' ד' (ג' ז'); ג' ל' | 5 י' טס; ג' ל' | 8 ג' ל' ז' ג'; 10 י' כ"ט ב' (ג' ג') | 14 י' כ"ו ב' (י' ס); ג' ק' | 16 ע' למיל סוף טס | 17 י' טס; ג' טס | 18 י' כ"ט ב' (ג' ג'); ג' ל' ל"ט | 26 י' כ"ט ב' (ג' ס); ג' ל"ו: | 30 י' טס, (ג' מ') |

1 או סדר או חצר או מוקצה ב ד | 2 או אפילו ב ד | 2 וכל < בית ב ד | 2 שהוא תשמיש ב ד | 3 יתר על בית ב ד | 5 הקדישה ב ד | 5 לפי > ב ד | 6 לחבנן | 7 באומרת ב ד | 7 קבלי הימני ב ד | 7/8 באומר לחברו קבלו הימני ב > ד | 8 עירובו עירוב ב ד | 9 שהוא גבוהה ב ד | 9 ואם לאו אין עירובו עירוב > ב ד | 10 רחבה | ארבעה ב > ד | 12 אין עירובו ב ד | 12/13 ואסור ליטול > ב ד | 13 למטה מעשרה ספחים עירובו עירוב ואסור ליטול ב ד | 13 אומר < כל שאסור ליטול אין ב ד | 13 אחד העירוב ב ד | 16 באילן > | 17 ואחד < כל ב ד | 18 ואפילו | אבל ב ד | 18 אפילו > ב | 21 שגבו ב ד | 21 עירובו ב ד | 23 שהיא > | 28 עירובו ב ד | 26 אמ' או ב אומרים ד | 27 למזרח < בא | 28 הרני ב ד | 28 אחר > ב | 28 לו > ב ד | 29 לו > ב ד | 29 אצל < מי ב ד | 29 מי | איזה מהן ב ד | 30 נתנה ב | 30 עירובי לשבת זו, שדה 31 לפני עירובי לשבתות ב ד |

ולא ליום הכיפורים ליום הכיפורים ולא לשבת: ³ האומר להבירו עירב לי בתמרים ועירב 1
 לו בנרונרות בנרונרות ועירב לו בתמרים במגדל ועירב לו בשוכך בשוכך ועירב לו במגדל
 בכית ועירב לו בעלייה בעלייה ועירב לו בבית אין עירובו עירוב אבל אם אמר ערב לי
 סתם ועירב לו בן בתמרים ובין בנרונרות בין במגדל ובין בשוכך בין בבית ובין בעלייה
 עירובו עירוב: ⁴ עירובו זה לצפון וזה לדרום מהלך לצפון כעירובו של זה לדרום ולדרום 5
 כעירובו של זה לצפון ואם מצעו את התחום לא יזוז ממקומו עירב לדרום וחזר ועירב
 לצפון לצפון וחזר ועירב לדרום ביטל האחרון את הראשון טעה ועירב לשתי רוחות
 כמדרומה הוא שמוחר בשניהם מהלך לצפון כעירובו לדרום ולדרום כעירובו לצפון ואם מצע
 את התחום לא יזוז ממקומו: ⁵ גוים שבאו על עירות ישר' יוצאין עליהן בכלי זיין
 ומחללין עליהן את השבת אימת בזמן שבאו על עיסקי נפשות לא באו על עיסקי נפשות 10
 אין יוצאין עליהן בכלי זיין ואין מחללין עליהן את השבת באו על עירות הסמוכות לספר
 אפילו ליטול את התבן אפילו ליטול את הקיש יוצאין עליהן בכלי זיין ומחללין עליהם את
 השבת: ⁶ בראשונה היו מניחין את זינן בבית הסמוך לחומה פעם אחת חזרו עליהם והיו
 נרתקין ליטול את זינן והרגו זה בזה התקינו שיהא כל אחד ואחד מחזירו בביתו: ⁷ מהנה
 היוצאת למלחמת הרשות אין צדין על עיר של גוים פחות משלשה ימים קודם לשבת ואם 15
 התחילו אפילו בשבת אין מפסיקין וכן היה הילל הזקן דורש עד רדת ה אפילו בשבת:
⁸ עיר שהקיפיה גוים או נהר וכן ספינה המסרפת בים וכן יחיד שהיה נרדף מפני גוים
 ומפני ליסמין ומפני רוח רעה הרי אילו מחללין עליהן את השבת ומצילין את עצמן:
⁹ הרועים והקייצין והבורגנן ושומרי פירות בזמן שדרכן ללון בעיר אף על פי שהחשיכו
 הוץ לתחום הרי הם כאנשי העיר ויש להן אלפים אמה לכל רוח ובזמן שדרכן ללון בשדה 20
 אין להן אלא אלפים אמה בלבד: ¹⁰ מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה והחזירו חבירו
 ובין זו לזו ארבעת אלפים חסר אמה הואיל והחזיק בדרך מותר לילך דברי ר' יהודה יותר
 על כן אמ' ר' יהודה אפילו החזירו מן הדרך ללון בעיר משכים והולך לדרכו החזירו מן
 העיר הרי הוא כאנשי העיר: ¹¹ רשות שבת כך היא עומד אדם במקומו וא' שבתתי במקומי
 שנ' שבו איש תחתיו וכמה תהתיו מלא קומתו ופישוש ידיו הרי ארבע ר' יהודה או' 25
 גופו שלש אמות . . . שיהא נוטל הבית ממראשותיו ונותנה למרגלותיו ממרגלותיו ונותנה
 למראשותיו, הוץ לארבע אמות יש לו אלפים אמה לכל רוח מרובעות ולא עגולות ר'
 הנניא בן אנטיגנטיס אומ' עגולות ולא מרובעות: ¹² השוכת בתל גבוה עשרה טפחים
 ובנקע עמוק עשרה טפחים ובנינה המוקפת גדר גבוה עשרה טפחים מהלך את כולה והוציא
 לה אלפים אמה: ¹³ השוכת את העיר אפילו גדולה כאנטוכיא אפילו כמערת צדקיהו מהלך 30
 את כולה והוציא לה אלפים אמה ועל גנה אין לו אלא ארבע אמות: ¹⁴ הנותן את עירובו

1 ג גיטין ס"ה: | 5 י כ"ב' (ג' ב'); ג ל': | 9 י כ"ב' ל' (ל' ב'); ג ע"ה | 13 י טס; ג טס | 16 דניס
 ל' כ' | 17 י טנמ' ל' ט' (ט' ב'); ג טס י"ט | 19 ג ע"ג | 21 ג ל"ז: | 24 י כ"ב' ל' (ל' ב'); ג ע"ח |
 25 טמס ס"ז כ"ט | 30 ע' י כ"ז' ד' (ה' ב') | 31 ע' י טס' ב' (ב' ב'); ג ט"ב |

2 לון עליו ב' ד' | 3 לון עליו ב' ד' | 3 לון עליו ב' ד' | 3 אס > ב' ד' | אמר] ערב ב' | 3/4 אמר
 לו סתם ערב לי ד' ערב לי > ב' | 4 בין בעלייה בין בבית | 5 לדרום < זה ב' ד' | 5 מהלך בצפון
 ב' | 5 עירובו ד' | 6 בעירובו | 6 לא] אל ב' ד' | 6 יזוז ב' יזוז ד' | 6 לדרום וחזר ועירב לצפון >
 ב' ד' | 8 הוא > ב' ד' | 8 בשתיהן ב' ד' | 8 בצפון ב' ד' | 8 בעירובו | 8 ובדרום ב' ד' | 8 בעירובו ד'
 < של זה ב' ד' | 8 בצפון | 9 לא] אל ב' ד' | 9 בזיין ב' ד' | 11 לעירות ב' ד' | 12 הקש] הפת
 ב' | 12 בזיין ב' ד' | 13 זינן | 14 זינן | 14 זה את זה | 14 מחזיר בביתו ב' ד' | 15 שבת | 16 הילל]
 שמאי ב' ד' | 21 בעיר ב' | 22 כארבעת ב' כארבעה ד' | 22 אמה] אחת | 23 החזירו < חבירו ב' ד' |
 23 לדרכו] לתוך ביתו ב' ד' | 25 ארבע < אמות | 26 שלש הוץ לארבע אמו ב' | 26 . . כדי ב' ד' |
 29 ובנינה עד טפחים > ב' | 30 אמה < לכל רוח | 30 בעיר ב' ד' | 30 כאנטוכיא < השוכת
 במערה ב' | 30 אפילו כמערת צדקיהו > | 31 אמות < בלבד |

1 בעיבורה של עיר אינו כלום נתנו חוץ לתחום אפילו אמה משמךר אמה ומפסיד את כל העיר שמידת העיר עולה לו למידת ההתחום: ¹⁵ האומר שביתתי בצל האילן בצל החרוב בצל האנא בצל הגבה עשרה טפחים לא יותר על בית סאתים פחות מעשרה טפחים לא יותר על ארבע אמות בנקע עמוק עשרה טפחים לא יותר על בית סאתים פחות מעשרה טפחים לא יותר מארבע אמות ובגינה מוקפת נדר גבוה עשרה טפחים לא יותר על בית סאתים פחות מעשרה טפחים לא יותר על ארבע אמות ומורד עד שהוא מגיע לאותו מקום בא לאותו מקום מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה אימתי שהיה בתוך אלפים אמה שלו לא היה בתוך אלפים אמה שלו אין לו אלא ארבע אמות בלבד: ¹⁶ האומר שביתתי על נבי האילן על נבי חרוב על נבי האנא לא אמר כלום או לצפוני או לדרומו ארבע אמות 10 קנה או לצפוני או לדרומו ארבע אמות ונעקר האילן ונעקר החרוב ונעקר האנא לא אמר כלום אם מכיר את מקומו מותר ואם לאו אסור אמ' ר' יוסי היו שנים אחד מכיר ואחד שאינו מכיר הואיל והיה אחד מהם מכיר שניהם מותרין: ¹⁷ האומר שביתתי במקום פלוני ובשרה פלוני במקום שאזכה בו משתחשך לא אמ' כלום לפי שאין מערבין משתחשך זה הוא שאמרו העני מערב ברגליו אחד עני ואחד עשיר ובלבד שלא יצא מן העיר ויאמר שביתתי במקומי שלא התירו אלא למהלך בדרך דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' אחד עני ואחד עשיר יוצא מן הדרך ויאמר שביתתי במקומי זה הוא עיקרו של עירוב של אבל התירו לו לבעל הבית להיות שולח את עירובו ביד בנו ביד עבדו ביד שלומו להקל עליו אמר ר' יהודה מעשה בבית ממל ובבית גוריון בדרומא שהיו מהלקין נרוגרות לעניים שהיו בשני בצרות והיו עניי כפר שיחין ויצאין ומערבין ברגליהם נכנסין ואוכלין תאינים משחשיכה:

20 ה (ד) ¹ ר' אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה מערב אדם יום אחד ה לצפון יום אחד לדרום יום אחד לדרום יום אחד לצפון כאנשי אותה העיר ומודה ר' אליעזר שאין מערבין הצי היום לצפון הצי היום לדרום שאין חולקין יום אחד וכשם שאין חולקין יום אחד כך אין חולקין שני ימים אמ' ר' אליע' אין אתם מודים שאם עירב ברגליו ביום טוב הראשון צריך לערב ברגליו ביום טוב השני נאכל עירובו עד שלא חשכה אין יוצאין עליו 25 ביום השני אמרו לו אבל אמר להן הא לוח שני ימים הן אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין מיום טוב לחבירו אמר להן אבל אמרו לו הא לוח יום אחד הוא: ² עירב ברגליו ביום הראשון צריך לערב ברגליו ביום השני נאכל עירובו עד שלא חשיכה יוצא עליו בשני דברי ר' ר' יהודה או' הרי זה חמר נמל רבן שמעון בן נמל ור' ישמעאל בנו של יוחנן בן ברוקה אומ' עירב ברגליו ביום הראשון אינו צריך שיערב ברגליו ביום השני

2 ע' 2 כ"ב | 8 ע' 8 ס"ט; 11 י' כ"ב 6' (ל' מ'); 2 ג' כ"ב; 20 י' כ"ב ג' (ג' ז'); 26 י' ס"ט; ג ס"ט |

1 לא עשה כלום ב ד | 1 אפילו > ב ד | 1 אמה < אמת ב ד | 2 העיר < מפני ש ב ד |
 2 לו > ב ד | 2 בצל | על נבי ב ד | 2 בצל | על נבי ב ד | 2 החרוב בצל > | 2 האנא | הנה=הנה
 ב הגנה ד | 3 בצל | בתל ב ד | 3 מבית ב לבית ד | 3 לא | אין ב | 3/4 מארבע ב ד | 4 מעשרה
 ב ד | 4 טפחים > ב ד | 4 מבית ב ד | 6 ובממד ב | 7 לו > | 7 אימתי < בזמן ב ד | 7 שלו
 > | 8 ארבע אמות > ב | 8 על נבין | בצד ב ד | 9 אילן ב ד | 9 בצד חרוב ב ד | 9 בצד
 הנה=הנה ב בצד נגה ד | 9 כלום < עד שיקנה ב ד | 9 או > | 10 או > | 10 לצפון
 או לדרום | 10 ארבע אמות > | 10 האנא | הנה ב הגנה ד | 10 לא אמר כלום > | 11 הרי זה
 מותר ב ד | 11 הרי זה אסור ב ד | 11 ר' יוסי אומר ב ד | 13 לפי > | 16 היוצא ב ד |
 16 ואמר ב ד | 16 זה ב ד | 17 לשלח ב ד | 17 בשביל להקל ב ד | 18 בדרומא | ברוכה ב
 ברוכה ד | 18 בשני | בימי ב שני ד | 19 כפר > | 19 תאינים > | 20 מלפניו | 21 יום
 אחר לדרום > | 22 אחר < והכמים אומרים ב ד | 22 כשם ב ד | 23 אמר < להם ב ד |
 23 אי ב ד | 23 במערב ברגליו ב ד | 23/24 ביום הראשון | 24 שצריך ב ד | 24 ביום השני ב ד |
 25 הא לוח (בלא נקודות) ב הללו ד | 26 הא לוח ב הללו ד | 27 אין יוצא ב ד | 28 ביום השני
 ב ד | 28 ר' מאיר ב רבי ד | 29 לערב ברגליו ב ד |

נאכל עירובו עד שלא השיכה יוצא עליו בשני ומודים חכמי לר' אליעזר בשני ימים טובים 1 של ראש השנה שמערב יום אחד לצפון ויום אחד לדרום ויום אחד לדרום ויום אחד לצפון יום אחד כאנשי העיר ור' יוסי אוסר שקדושת שניהם אחת היא אמר להם ר' יוסי אין אתם מודים שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנהגין אותו היום קורש ולמחר קודש: 2 הרי שהיתה בידו כלכלה של פירות וצריך לתקנה היום הוא או' אם יום טוב 5 הוא אין בדבריו כלום ואם לאו קורא שם לתרומת מעשר שבה ומניחה למחר אם יום טוב הוא אין בדבריו כלום ואם לאו קורא שם לתרומת מעשר שבה ואוכלה ר' יוסי אוסר ומודה ר' יוסי בשני ימים טובים של גליות:

- ו (ה) 1 כיצד מתעברין את הערים ארוכה כמות שהיא ענולה עושין לה זווית מרובעת ו אין עושין לה זווית היתה עשויה כמין קשת כמין גם רואין אותה כאילו היא שווה: 10 2 היתה רחבה מראשה אחת וצרה מראשה אחת רואין את מקום הצר כאילו מלא בתים והצירות מכניסו לאמצע מרביעו כנגדו ומודד הימנו ולהלן אלפים אמה אם היה בית אחת יוצאה הימנו כמין פנום לרוח אחת רואה כנגדו כאילו מלא בתים והצירות וטרביע כנגדו ומודד הימנו ולהלן אלפים אמה: 3 היו שני בתים יוצאין הימנו שני פנומין לשני רוחות רואין אותן כאילו הן מליאים בתים והצירות מרביע כנגדן ומודד מהן ולהלן אלפים אמה 15 מרבעה כריבוע עולם נותן צפונה לצפון העולם ודרומה לדרום העולם אמר ר' יוסי אם אינו יכול לרבעה כמין העולם ירבענה כמין תקופה מקום שחמה יוצאה ביום קצר ושוקעת ביום קצר זה הוא פני דרום כיום ארוך ושוקעת ביום ארוך זה הוא פני צפון תקופת ניסן ותקופת תשרי חמה יוצאה בהצי מזרח ושוקעת בהצי מערב שני הולך אל דרום וסוכב אל צפון סוכב סוכב הולך הרוח הולך אל דרום כיום וסוכב אל צפון בלילה סוכב סוכב הולך הרוח זה מערב ומזרח: 4 ואילו שמתעברין עמה נפש שהוא ארבע אמות על ארבע אמות ר' יהודה אמר כתלה וזויה מתעברין עמה הקבר והגשר שיש להן בית דירה ובית עבודה זרה שיש בו בית דירה לכומרין והאוריות והאוצרות שבשדה שיש להן בית דירה בור ושיח ומערה וגדר ובורגנין שבתוכה ובית שבים מתעברין עמה: 5 ואילו שאין מתעברין עמה נפש שנפרצה משתי רוחותיה אילך ואילך הקבר והגשר שאין 25 להן בית דירה ובית עבודה זרה שאין לו בית דירה לכומרין והאוריות והאוצרות שבשדה שאין להן בית דירה ושוק שבשדה ובית שבספינה אין מתעברין עמה: 6 וכמה יהו קרובין ויהו מתעברין עמה שבעים אמה ושירים על שבעים אמה ושירים שהן מאה וארבעים ואחת ושליש ר' יהודה אוסר חוץ משבעים אמה ושירים היה שם דבר מועט ולא נתנו בו חכמי

5 סס סס | 9 י כ"ז ב' (פ' ב'); ג כ"ט | 11 י כ"ב ג' (סס); ג סס, כ"ז | 14 י סס, כנסת ב' ג' (ב' ב'); ג כ"ו | 19/20 קבלם ב' ו' | 21 ג כ"ט | 25 י כ"ז ב' (פ' ב'); ג סס | 27 ג כ"ז

1 ביום השני ב ד | 2 יום אחד לדרום > ב ד | 3 אותה העיר ב ד | 3 אוסר [אוסר] ב ד | 4 היום > ב | 5 פירות שאינו מותקנת ב | 6 לתרומה ומעשרות ב ד | 6 מן ומניחה עד 7 שבה > 6 למחר < הוא אוסר ב | 7 לתרומה ומעשרות ב | 9 ב ב ד ליכא הכא פרק | 9 וענולה | 11 אחד 11 אחר ב אחד ד | 12 מכניס | 12 אם > ב ד | 12 אחד ב ד | 13 יוצא ב ד | 13 פיגם ב ד | 13 אחד ב ד | 13 רואין ב ד | 13 מרביע ב מרביע ד | 14 כמין שני פיגמין ב ד | 14 לשתי ב ד | 15 אותן כנגדן ב ד | 15 ולהלן > | 16 מרביע ב ד | 20 מן סוכב עד הרוח > ב ד | 21 סוכב > ב ד | 21 הרוח ועל סביבותיו שב הרוח ד > ב | 21 מזרח ומערב ב ד | 22 אמות > ב | 22 כתלים | 22 וחזויה ב | 22 הגשר והקבר ב ד | 23 בהן ב ד | 24 בהן ב ד | 24 גריר ב גשר ד | 24 שבים < היו אלו ב ד | 25 מן ואילו עד עמה > | 25 הגשר והקבר ב ד | 26 בהן ב ד | 26 להן בית דירה < אין אלו מתעברין עמה ד | 26 מן ובית עד 27 דירה > | 26 שבשדה > ב | 27 בהן ב | 27 שוק שבשדה [ושוכן שבתוכה ד > ב | 27 ובית שבספינה > ב | 27 אין < אלו ב ד | 27 קרובות ד < לעיר ב ד | 28 אמה > ב ד | 28 ארבעה ד [4 = א ב] | 29 לשבעים ב ד | 29 אמה > ב ד | 29 לא ב ד |

1 שיעור וכמה הן שבעים אמה בית סאתים כהצר המשכן: ⁷ היה מודד והגיעה מידה לבית אפילו בית לפניו מן הבית ומגדל לפניו מן המגדל מכניסו לאמצע ומרביע כנגדו ומודד מהם ולהלן אלפים אמה היה מודד ובא והגיעה מידה למערה אינו מכניס את כל המערה אלא אמר מכנגד פתחה של מערה אחד המערה ואחד המגדל ומה בין מערה למגדל אלא שנג המערה הרי זה כארץ ונג המגדל הרי זה כעיר במה דברים אמורים במידת העיבור אבל במידת התחום אפילו כלתה מידתו בחצי ביתו אין לו אלא חצי ביתו: ⁸ אמר ר' שמעון יכול אני שיהו עולין ממצריא לציפורי ומצור לצידון מפני מערות ומגדלות שביניהם: ⁹ המודד מודד חוץ לקרפיפה של עיר כל עירות נתנו קרפיפה דברי ר' מאיר וחכמי אומ' לא אמרו קרפיפה אלא בין שתי עירות היו שלשה מגדלין והאמצעי מובלע ביניהם אם אין בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחת ושליש מכניסן לאמצע ומרבע כנגדן ומודד מהן ולהלן אלפים אמה היו עשוין שורה ושורה ואחרים ביניהם אם היו בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחת ושליש מכניסן לאמצע ומרבע כנגדן ומודד מהן ולהלן אלפים אמה: ¹⁰ ריבע את העיר ועשאה כמבלא מרובעת עושה את תחתיה כמבלא מרובעת ואינו מודד מן האמצע מפני שהוא מפסיד אלא מודד לקרן דרומית מזרחית צפונית ונותן למזרח צפונה אלפים אמה לקרן מערבית דרומית ונותן למערבה דרומה אלפים אמה וחוזר ומרבעה ועושה אותה כמין מבלא מרובעת נמצאת העיר משתכרת ארבע מאות אמה לכאן וארבע מאות אמה לכאן: ¹¹ כיצד מקדיין בהרים התחתון כנגד לבו והעליון כנגד פרסותיו מקדר ועולה מקדר ורואה את ההר כאילו בוקע לפניו דברי ר' מאיר וחכמי אומ' אין מקדיין בהרים: ¹² היו לפניו הר ומישור מודד את המישור בשכר ומניח את ההר הר וניאיות מודד את הניאיות בשכר ומניח את ההר מודד והגיע מידתו לניא אם יכול להבליעו מבליעו בתוך המשים אמה ואם לאו חוזר ומודד עד מקום שהוא יכול להבליעו ומבליעו בתוך המשים אמה ואם היה גיא מעוקם ואינו יכול להבליעו מקדר ועולה מקדר ויורד וצופה כנגד מידתו ומודד: ¹³ היה מודד והגיעה מידתו לכותל אין אומ' יקוב את הכותל אלא ימוד את הכותל וצופה כנגד מידתו ומודד אחד מודד בכותל ואחר צופה בעינו בין בים ובין בנהר בין במישור אחד מידת העיבור ואחד מידת התחום אלא שמידת התחום ארבעים הבל ואינו מודד לא בהוט ולא בשלשלת ולא בשוח של גמי אלא במשיחה והמודד מותח בכל כוחו ומודד היה מודד ותולך ובא אחר וא' לו עד כאן תחום השבת נאמן מעשה בזקן אחד רועה שבא לפני רבו ואמ' לו זכור הייתי שהיו בני מגדל יורדין

1 י כ"ג ב' (סוף פ'); ג ס"ב | 7 ג כ"ב | 8 י כ"ג ב' (פ' ז); ג כ"ז | 13 י כ"ג ב' (כ' ב); ג כ"ס: | 17 כ"ז ד' (פ' ג); ג כ"ס: | 19 י סס; ג סס | 26 י סס; ג כ"ס | 28 י סס (פ' ז); ג ס"ב |

1 אמה] ושירים ב ד | 2 ואפילו מגדל ב ד | 3 מהם] כנגדו ד | 3 ובא > ב ד | 4 אומר ב > ד | 4 מערה ב ד | 4 מגדל ב ד | 4 אלא > ב ד | 5 גג ב ד | 5 זה] הוא ב ד | 5 זה] הוא ב ד | 7 יכולני ב ד | 8 נתנו < לו | 9 אמרו] נתנו ב ד | 9 עירות < אם יש לו שבעים ושירים ולזו שבעים ושירים מכניסה לאמצע ומרבע כנגדן ומודד מהן ולהלן אלפים אמה ב ד | 10 ואחד ב ד | 11 שורה > ב ד | 11 היו > ב ד | 12 ואחד ב ד | 13 מבלה ב | 13 ועשה ב ד | 14 ומרבע כנגדו ד | 13 תחתיה] תחומה ב ד | 14 מן] את ב ד | 14 כמפסיד ב < למזרחת ד | 14 דרומית > ב ד | 14 למזרחת ב מזרח ד | 15 אמה < ומודד ב ד | 15 ומרבעת | 16 אותה] תחומה ד את התחומה ב | 16 כמבלא ב ד | 16 משתכרת ב משתכח ד | 16 מאות] אמות ד | 16 לכאן אילך ב ד | 17 מקדיין ב | 17 [העליון לפני תחתון ב] | 18 בקוע ב ד | 18 מאיר > ב ד | 19 הרי מישור | 19 ונשכר ב ד | 19 מן הר עד 20 ההר > ב | 20 ונשכר | 20 היה מודד ב ד | 20 מידתו > ב ד | 20 להבליע | 21 מבליעו > ב ד | 21 אמה < מבליע ב ד | 23 תצופה] וכיפה | 23 מידה ב ד | 24 אומר ב ד | 24 את > | 24 בכותל] בחבל ב ד | 25 בים] כהר ב ד | 25 כנהר] בים ב ד | 26 בחבל ב ד | 26 אין מודדין ב ד | 26 בשוח] בשכח ב בשבי ד | 27 היה כחד > | 28 מגדל < וגדר ב גדרו ד | 28 יורדין] יורדי ד

לחמתא עד חצר ההיצונה הסמוכה לגשר ועוד התיר רבי שיהיו בני נדר יורדין לחמתא 1 ועולין לגדר ובני המתא לא היו עולין לגדר:

ז (ה) ¹ הנותן את עירובו בתוך אלפים אמה של תחום אם היתה ביתו סמוך לחומה ז ייכנס ואם לאו לא יכנס נתנו חוץ לתחום אמה אחת אם היתה בתוך אלפים אמה שלו עירובו עירוב ואם לאו אינו עירוב: ² בראשונה היו בני סבריא מהלכין את כל חמתא 5 ואין בני המתא באין אלא עד מקום הקופא בלבד עכשיו בני סבריא ובני המתא חזרו להיות עיר אחת: ³ אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קמנה ואין אנשי עיר קמנה מהלכין את כל עיר גדולה כשהיו בתוך אלפים אמה שלהן לא היו בתוך אלפים אמה שלהן אין להם אלא אלפים אמה ואנשי עיר קמנה אין להן אלא אלפים אמה בלבד:

⁴ עיר של רבים שחרבה ונשתתרו בו גורדיות גבוהות עשרה ספחים אף על פי שאין צורות 10 פתחיה ניכרין הרי זה מתעברת להיות כעיר עיר של יחיד ונעשית של רבים ודרך הרבים עוברת לתוכה ביזה צד מערבין אותה גותן לחי מיכן ולחי מיכן קורה מיכן וקורה מיכן ואין מערבין אותה לחציין אלא כולה או מבוי מבוי בפני עצמו של רבים והרי היא של רבים ואין לו אלא פתח אחד מערבין את כולה: ⁵ סוכת ההג ר' יהודה מחייב בהג ובמזוזה והכמי' פוסרין ר' יהושע אומ' מערבין בכפר שלם אפילו הוא כאיפר ואפילו לא נמל הימנו אלא כרי דיסוע 15 חלתו יותר מיכן הרי זה אסור: ⁶ מי שיש לו המש הצירות בעיר אחת אם היה משחמש את כולן הרי זה אסור את כולן ואם לאו אינו אסור אלא מקום דירתו בלבד: ⁷ אמ' ר' יהודה מעשה בר' יצחק נפחא שהיו לו המש הצירות באושא ולא היה אסור אלא מקום דירתו בלבד: ⁸ המש חבורות מקצתן שרויין בחדרים ומקצתן שרויין בעלייות מרקלין שלהם כחצר לבתים: ⁹ שנים שהיו שותפין זה לזה בין ביין בין בשמן אין צריכין לערב היו 20 שלשה זה שותף לזה בין זה שותף לזה בשמן צריכין לערב ר' שמעון בן אלעזר אומ' אחד יין ואחד שמן אין צריכין לערב ר' אלעזר בן הדאי אומ' אסורין עד שיערבנו: ¹⁰ אב ובניו נשיו וכלתיו עבדיו ושפחותיו בזמן שאין עמהם דיורין בחצר אין צריכין לערב המבוי שלהן בין כך ובין כך צריך לחי וקורה עם הארץ שהיו מוליכין אצלו עירוב מוליך לכהן ככר תרומה יושב ומשמרו ומחשיך עליו ואוכלו ובשיבעית הרי זה מותר שלא נחשדו 25 על השביעית: ¹¹ בית שמניחין בו עירוב אינו צריך להפריש כבר מערבין בבית ישן מפני דרכי שלום היה שם רבו או אדם גדול או שהיה משיא בנו ורצה לעשות לו כבוד הרשות בידו: ¹² אנשי חצר ששכח אחד מהם ולא עירב עליו לבטל רשות היה שם בית האבל או בית המשחה ורצו לבטל רשותן הרשות בידן: ¹³ שלשה שהיו שרויין בהצר ומת אחד

5 י' טס, פ' ג מנילה ו' 7 י' טס; ג ס"ב | 10 י' טס; ג נ"ס | 14 ג ימס | 15 י' כ"ד ל' (ו י'); ג פ' | 16 ג פ"ג | 17 טס | 19 י' כ"ג ל' (ו י'); ג טס | 20 י' טס | 23 ג פ"ג: גיסק ס"ב: | 26 י' כ"ג ל' (ו י'); ג גיסק ל"ס | 29 י' כ"ג ג' (ו י'); ג פ':

1 התיר ב' ד' | 1 לגשר < התיר רבי שיהיו בני מגדל יורדין לחמתא עד חצר ההיצונה סמוכה לגשר ב' ד' | 3 את > | 3 תוך | 3 בסוף | 3 סמוך | 4 ייכנס > | 4 [ומקומו ריק] | 4 לא > | 4 היה ב' ד' | 5 אין < עירובו ב' ד' | 5 סבריה ב' ד' | 6 הכיפה ב' ד' | 7 את כל | 7 עד ב' | 7 אנשי | בני ב' | 8 גדולה < איכותי בזמן ב' ד' | 8 שהיו ב' ד' | 10 בה ב' ד' | 10 גורדיות | גורדיות ד' | 11 בעיר | בעיר ב' ד' | 11 שנעשית ב' | 12 בתוכה ב' ד' | 12 מערבין ב' | 12 סכאן ב' ד' < מערבין ונשאין ונותנין באמצע ב' ד' | 13 לחצאין ב' ד' | 13 אלא < או ב' ד' | 13 מבוי > ב' ד' | 12 עצמו < עיר ב' ד' | 13 ואין לה ב' ד' | 14 בחג | בעירוב ב' ד' | 15 לא > ב' | 15 אלא > ב' | 16 יתר על כן ב' ד' | 18 יהודה > ב' | 18 ר' יצחק | בנן ב' ד' | 18 נפחא | נשיא ד' | 18 באושה ב' | 19 מקצת . . . מקצת ב' ד' | 19 שרויין | 21 בן אלעזר > ב' ד' | 23 ר' > ב' ד' | 23 וכלתיו ב' ד' | 25 ואוכלו < ובא לו ב' ד' | 27 אם היה ב' ד' | 27 לכהן בו כבוד ב' ד' | 28 בידו < מצוה על אדם לבטל רשות אם היה אדם גדול הרשות בידו ב' ד' | 28 אם היה ב' ד' | 28 שם > ב' ד' |

1 מהם ונפלה ירושה לאחד מן השוק עד שלא השיכה הרי זה אוסר משחשיכה אינו אוסר:
 14 היה לאחד מן השוק בית באותה הצד ומת ונפלה ירושה לאחד מבני הצד עד שלא
 השיכה אינו אוסר משחשיכה הרי זה אוסר: 15 הרי ששכה ולא עירב וחזר והוציא בין
 בשוגג בין במזיד הרי זה אוסר דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' בשוגג אינו אוסר במזיד
 5 אוסר: 16 מי שביטל רשותו וחזר והוציא בין בשוגג בין במזיד הרי זה אינו אוסר:
 17 אחד שלא עירב נותן רשותו לאחד שעירב ושנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים
 שלא עירבו או לאחד שלא עירב אבל אין אחד שעירב נותן רשותו לאחד שלא עירב
 ואין שנים שעירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו שכל זמן שהיו שרויין בתצר ושכח
 אחד מהן ולא עירב הרי זה אוסר: 18 ישראל המחלל שבת בפרהסיא אינו צריך לבטל
 10 רשות ושאיין מהלל שבתות בפרהסיא צריך לבטל רשות ישראל נותן רשות ומבטל רשות
 ובנוי עד שישכור כצד מבטל רשות אומ' רשותי נתונה לך רשותי קנויה לך רשותי מבומלת
 לך אינו צריך לזכות:

ח ח (ה) 1 הצד של גוים הרי היא כדיר של בהמה מותר להכניס ולהוציא מן הצד
 לבתים ומן הבתים להצר וכלים ששבתו בהצר מותר למלטל בהצר היה ישראל אחד שרזי
 15 כתובה הרי זו אסורה מפני שהיא כחצירו: 2 ר' אלעזר בן יעקב או' לעולם אינו אוסר
 עד שיהיו שני ישר' אוסרין זה על זה והלכה כדבריו: 3 הגוסס אף על פי שאינו יכול
 לאכול כזית הרי זה אוסר: 4 קצודור הכא לעיר עד שלשים יום אוסר מיד איסתי בזמן
 שיחד לו בית דירה או שאין עמהן דיורין בהצר אינו אוסר אכנסנאי לעולם אינו אוסר:
 5 אנשי הצד ששכח אחד מהם ולא עירב והיתה אכסדרא על פתחו בזמן שמתנפפת מותרת
 20 לו ואסורה לבני הצד: 6 אנשי הצד ששכחו ולא עירבו אסורין להכניס ולהוציא מן
 הצד לבתים ומן הבתים להצר וכלים ששבתו בהצר מותר למלטל בהצר מותר להכניס
 בתצר ושכמבוי אסור למלטל במבוי ור' שמע' מתיר שהיה ר' שמעון או' מותר להכניס
 ולהוציא מן המבוי להצר ומן הצד לגג ומן הגג לקרפף שכל זמן ששכחו ולא עירבו
 כולן רשות אחד הן אמ' ר' כשהייתי למד תורה אצל ר' שמע' בתקוע היינו מוליכין שמן
 25 ואלונגית מן הצד לגג ומגן הצד ומן הצד לגג ומן הגג לקרפף ומן הקרפף לקרפף
 אחר עד שמגיעין אנו למעיין והיינו רוחצין שם אמ' ר' יהודה מעשה בשעת הסכנה והיינו
 מעלין ספר תורה מן הצד לגג ומן הגג לגג אחר והיינו קורין בו אמרו לו אין שעה
 הסכנה ראינה: 7 שתי חצירות זו לפנין מזו החיצונה של רבים והפנימית של יחיד החיצונה
 צריכה עירוב הפנימית אינה צריכה עירוב הפנימית של רבים והחיצונה של יחיד הפנימית

2 י כ"ג ז' (י' ז'); ג ק"ט | 6 סס (י' ז'); ג ע' | 9 י כ"ג ז' (י' ב') | 13 י סס (י' ז'); ג ק"ז | 17 סס;
 ג סס | 20 י סס (י' ז'); ג ק"ט: | 21 י כ"ג ז' (י' ס'); ג ל"ב: | 28 י כ"ב ז' (סוף ו); ג סס |

1 הרי זה | אינו ב ד | 1 אינו | הרי זה ב ד | 3 אינו | הרי זה ב ד | 3 הרי זה אינו ב ד |
 4 [במזיד לפני בשוגג ב ד] | 5 אינו > ב ד | 6 שעירב < שנים שעירבו נותנין רשותן לאחד שלא
 עירב ב ד | 6 שלא עירבו | 7 שלא עירבו | 8 ואין | 8 עירבו < ולא
 שנים שלא עירבו נותנין רשותן לשנים שלא עירבו ב ד | 8 שהיה ד < שנים ד שרויין ב | 10 ישראל
 שאינו ב ד | 10 את השבת ב ד | 11 עד שעה שישכור ב ד | 11 רשותי קנויה לך > ב ד | 13 נכרי ד |
 15 אלעזר ב ד | 16 שני > | 16 יכול < להיות הרי זה אוסר קמן אע"פ שאין יכול ב ד (כמדומה לי
 שחסר בהעתקה ולא בכ"י כי בליקוטי לא הערתי כאן חסרון) | 17 קסדר ב ד | 17 יום < הרי זה ב ד |
 18 שייחדו ב ד | 18 דירה < לא ייחדו לו בית דירה ב ד | 18 אכנסני ב | 19 בזמן שמתנפפת ב ד |
 20 לכל בני ב ד | 20 הצד < אם אין מגופפת אסורה לו ואסורה לכל בני הצד כלים ששבתו בהצר מותרין
 ליטלטל בתצר ב ד | 21 בתצר < חמש חצרות פתוחות למבוי אסור [אוסר ד] להכניס ולהוציא מחצר
 למבוא ומבואו להצר כלים ששבתו בהצר ב ד | 22 שכמבוי ב ד | 22 וכן היה ב ד | 24 אהת ב
 ד | 25 כאלנטיאות ב ד | 25 ומג . . . לגג > ב ד [וכא נכתב בצדו ד] | 25 לקרפף > | 26 ר'
 יהודה [רבי ב ד | 26 שהיינו ב ד | 28 החיצונה] הראשונה ב |

צריכה עירובי החיצונה אינה צריכה עירובי ר' עקיבה אום' את החיצונה שדריסת הרגל 1
 אוסרתה חכמ' אום' אין דריסת הרגל אוסרתה: 8' היו שתיהם של רבים ונתנו עירובין
 בחיצונה ושכח אחד מהן בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות:
 9 נתנו את עירובין בפנימית ולא עירב שתיהן אסורות דברי ר' עקיבא וחכמ' אום' הפנימית
 מותרת החיצונה אסורה — אחד שתי הצירות זו לפניו מזו ואחד שלש דיוטאות זו על 5
 גבי זו במה דברים אמורים בזמן שדרך הפנימית לצאת על החיצונה ועל מקצתה ודרך
 העליונה לירד על התחתונה ועל מקצתה: 10 חמש הצירות הפתוחות לבית שער ושכחו
 ולא עירבו מותרין בחצירות ואסורין בבית שער: 11 חמש דיוטאות הפתוחות לאילקמי
 ושכחו ולא נשתתפו מותרין בדיוטאות ואסורין בהילקמי:

ט (ו) 1 שיתופי מבוי כיצד מניח אדם הבית של יין ושל שמן ושל תבואה ושל 10
 גרורות ושל זיתים בין משלו ובין משל הנירו ואו' הרי זה לכל בני מבוי אם היתה שלהן 10
 אין צריכין לזכות ואם היתה שלו מנביה מן הארץ כל שהוא ואו' זכיתי לכם ולכל שנתוספו
 עליכם ניתוספו עליהן מזה ואינו צריך להודיע: 2 אמ' ר' יהודה כשהיינו שרויין בחצר
 בית גלודה בלוד היו מבשלין קדירה של עדשים ואחד עומד על הפתח ואומ' לכן זכיתי
 לכם בקדירה של עדשים: 3 יין כדי לשחות בו מזון שתי סעודות הומץ כדי למבול בו 15
 מזון שתי סעודות שמן כדי לאכול בו מזון שתי סעודות תהילתו וסופו כשיעור הזה כל
 ההפץ מודיע ואינו צריך לזכות: 4 אמר' ר' שמעון בן אלעזר פעם אחת היינו יושבין
 לפני ר' מאיר בבית המדרש בערדסקס ואמ' אחד עירבתי בבצלים והושיבו ר' מאיר בארבע
 אמות שלו וכן היה ר' שמעון בן אלעזר אום' מערבין להולא ולאיסמנס כמזונו ולקמן
 כמזונו ולהעבתן כבינוני של כל אדם: 5 אין משתתפין לא באוצר ולא במבוי אלא אם 20
 כן יחד לו מקום האנשים שנשתתפו שלא מדעת נשים שיתופן שיתוף ונשים שנשתתפו
 שלא מדעת אנשים אין שיתופן שיתוף: 6 משתתפין במבוי ואם לא עירב מערבין מערבין
 בחצירות אבל לא משתתפין משתתפין במבוי ומערבין בחצירות שלא לשכח הורת עיקר
 העירוב דברי ר' מאיר וחכמ' אום' או מערבין או משתתפין: 7 שיתוף מבוי צריך שיהא
 עמהן כמבוי אמ' ר' מאיר עירובי חצירות צריך שיהא עמהם בחצירות: 8 שנים שהיו 25
 שותפין זה לזה בין כן כשמן צריכין שיהא עמהם במבוי א' ר' מאיר מפני מה אמרו
 אין מערבין לאדם אלא לדעת לפי שאינו רוצה שישתתפו אחרים כחלקו אבל אם היתה
 לו עיסה או תבשיל אצל הנירו זכה לו תבשילו: 9 המערב על ידי בני עירו שילבו עמו
 לבית האבל או לבית המשתה וקיבלו עליהם שיבואו הרי זה מערב עליהם בקופות של

1 ג מ"ט | 4 טס | 7 נ פ"ג: | 10 כל' ג' (ז' ו' ז'): | ג פ"ג | 15 טס (ז' ט'): | ג ט': | 17 ג כ"ט: |
 20 ג ט"ס | 22 י כ"ג ל' (ז' ט'): | ג ט"ב: | 24 י טס: | ג פ"ג | 25 ג טס | 28 ג ט"ז |

1 את עירובין ב ד | 3 מהן > ב ד | 3 בין מן החיצונה בין מן הפנימית ב ד | 4 בפנימית <
 ושכח אחד מן הפנימית ולא עירב הפנימית אסורה מן החיצונה ב ד [הקו הישר בא מגיד כי הסופר
 ידע כי הסר כאן] | 5/6 זו למעלה מזו ב ד | 8 דיוטאות ב דיוטאות ד | 8 לאלקמי ב לאלקמי ד |
 9 דיוטאות ב דיוטאות ד | 9 באילקמו ד באילקמו ב | 10 שיתוף ב ד | 11 בכל ב | 11 משלהן ב
 ד | 12 צדיק ב ד | 12 ואם > ב ד | 12 משלו ב ד | 12 כל שהוא > ב ד | 18 עליהם ב ד |
 18 מעשה והיינו ב ד | 18 בחצר > | 14 לכן > ב ד | 15 היין ב ד | 15 הומץ, לפני שמן
 שורה | 16 הוזה < ר' שמעון אומר תחלתו כשיעור הזה אף על פי שאין סופו כשיעור הזה ב ד |
 16 כל כלה ב ד | 18 בבית המדרש > ב ד | 18 בערדסקס ב בערדסקס ד | 19 שלו > ב |
 19 כמזונו > ב ד | 20 כמזונו ב ד | 20 כבינונית ב | 22 ומשתתפין ב ד | 22 ואם לא
 עירבן ואם רצה לערב ב ד | 22 מערבין > ב ד | 23 אבל אין רשאים להשתתף ב ד |
 23 משתתפין > ב | 23 תורת > ב ד | 24 צדיק > | 25 אמר ר' מאיר > ב ד | 25 עירוב
 ב ד | 25 בחצר ב ד | 25/26 ששותפין ב ד | 27 לדעתו ב ד | 27 אחרים < עמו ב ד |
 28 תבשיל או עיסה ב ד |

1 תמרים ובקופות של גרונות ובקופות של זתים אם יש שם מזון שתי סעודות לכל אחד ואחד יבואו ואם לאו לא יבואו קיבלו עליהם זה אתר זה הראשונים שיש להם יבואו והאחרונים לא יבואו: ¹⁰ המערב על ידי עצמו לרוח אהת כל ימות השנה ואם בכל מקום שארצה אלך רצה מבעוד יום עירובו עירוב משחשיכה הרי זה חמיר ומל: ¹¹ לא יערב אדם על ידי בנו ובתו הגדולים על ידי עבדו ושפחתו העבדים ועל ידי אשתו אלא מדעתן אבל מערב הוא על ידי בנו ובתו הקטנים ועל ידי עבדו ושפחתו הנענים בין מדעתן ובין שלא מדעתן וכולן שעיריבו לעצמן וערבו אחרים על ידיהם יוצאין בשל עצמן הוץ מן האשה שהאשה יכולה למחות על ידי בעלה: ¹² עבד עברי ומי שחציו עבד וחציו בן חורין יוצאין על ידי עירוב משל עצמן עבד של שני שותפין יוצא בעירוב 10 שניהם מהלך בצפון כעירובו לדרום וכדרום כעירובו לצפון ואם מיצע את התחום לא יזוז ממקומו קמן שצריך לאמו יוצא בעירוב אמו ושארין צריך לאמו מערבין עליו מזון שתי סעודות בעירובי תחומין: ¹³ כותל חצר שנפרץ מארבעה טפחים ועד עשר אמות מותר מפני שהוא כפתח יותר מיכן כנגד הפירצה הרי זה אסור: ¹⁴ נפרצו פירצות הרבה אם העומד מרובה על הפרוץ מותר אם פרוץ מרובה על העומד כנגד עשרה במלה מחיצה: 15 שתי הצירות זו כנגד זו ובין זו לזו עשרה טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד היתה אחד מהן גבוהה עשרה טפחים מעמה באכנים וככפתים ובסולם הצדדי או שהביא נמר שרוחב ארבעה טפחים וקבעו בה מערבין שנים אם רצו מערבין אחד פחות מיכן מערבין אחד ואין מערבין שנים היתה אחת מהן גבוהה חמשה טפחים ועשה לה מחיצה גבוהה חמשה טפחים ביטלה: ¹⁶ כותל שבין שתי הצירות גבוה עשרה 20 ורוחב ארבעה מערבין שנים ואין מערבין אחד מעטו באכנים ובכפסים ובסולם הצדדי או שהביא נמר ארבעה טפחים וקבעו בה מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד פחות מיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד: ¹⁷ מתבן שבין שתי הצירות גבוה עשרה טפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד אילו מאכילין מיכן ואילו מאכילין מיכן נתמעט התבן מעשרה טפחים שניהם אמורין ואם רצה חותם את פתחיהן ומבטל את רשותו הוא 25 אסור וחבירו מותר וכן בנות שכתבן שבין שתי הצירות: ¹⁸ ר' מאיר או סילונות שבכרכין מחזיקין סאתים אף על פי נקובין שופכין לתוכן מים בשבת וחכמי אוסרין עד שיפוקו אחרים אומ' ביב שקמור ארבע אמות ברשות הרבים שופכין לתוכו מים בשבת עוקה שבהצר מחזקת סאתים אף על פי שנתמלאה מערב שבת שופכין לתוכה מים בשבת אחת עוקה ואחת גיסמרא ואחת עריבה מחזיקין סאתים אף על פי שנתמלאו מערב שבת שופכין 30 לתוכן מים בשבת: ¹⁹ הגג המרפסת החצר ואכסדרא מצטרפין לארבע אמות: ²⁰ החצר

3 ג ל"ז; 4 י כ"ד נ' (ז' ט'); ג ט"ז | 8 ג טס"ס ט"ס | 12 י י"ט נ' (ט' ט'); ג י"ז | 15 י כ"ד; (ז' ט'); ג ט"ס; 18 טס (ז' ט'); ג ט"ז; 22 י כ"ד נ' (ז' ט'); ג ט"ט; 25 י טס (טף ט'); ג ט"ס | 30 י טס; ג טס |

1 גרונות > ב | 1 שם > ב | 3 מערב ב | 3 ואמר < רציחי אלך רציחי לא אלך רצה מבעוד יום מותר משחשיכה אסור שאין מערבין כשתחשך המערב על ידי עצמו לשתי רוחות לכל ימות השנה ואמר ב | 3 בכל > ב | 4 למקום ב | 4 גמל ב | 5 גדולים ב | 7 וערבין או שעירוב | 8 כפני שהאשה ב | 9 על ידי עירוב > ב | 9 בשל ב | 10 בעירובו של זה בדרום ב | 10 בעירובו של זה בצפון ב | 10 אם ב | 10 אל ב | 13 הרי זה > ב | 13 נפרצו בו ב | 14 הפרוץ ב | 14 עשרה < בתים ב | 15 כנגד | 15 עשרה | 15 ארבעה ב | 16 כמעטה ב | 18 ומבטלה ב | 19 עשרה < טפחים ב | 20 בכפתים ב | 20 וכא נכתב בערו "ת" ובי"ס נמשך אל תיבה זו עיני לעיל שורה 16 אבל לקמן צד 151 29 152 25 נכתב ג"כ "ס" | 21 נמר < שרוחב ב | 22 מערבין אחד ואין מערבין שניים ב | 22 מתבן | מים | 24 אלא אם ב | 24 סותם את פתחו ב | 25 כנות | ככותל | 25 של תבן ב | 25 מבין ב | 26 שהן נקובין ב | 28 מים > ב | 29 ואחת עריבה > ב | 30 מים > ב | 30 בשבת > |

והגג הבית והעלייה אין מצטרפין לארבע אמות: ²¹ דיומא של מאה אמה לא ישפוך על 1
הביב אבל שופך הוא לגג והן יורדין לביב: ²² אין עושין לה צינור אבל עושין
לה מזחילה שלא יאמד צינורו של פלוני מקלה מים בשבת: ²³ צינור המקלה לרשות
הרבים אחד מים ואחד יין קולט בין ביד בין בכלי ושותה ובלבד שלא יצרף פיו
או פי הבית עם רשות הגג למעלה מעשרה טפחים וישתה אבל מצרף הוא פיו 5
לצינור למטה מעשרה טפחים ושותה לא יצרף אדם ידיו עם הכותל ועם המזחילה עם
רשות הגג למעלה מעשרה טפחים וישתה אבל מצרף הוא ידיו לצינור למטה מעשרה
טפחים ושותה אם יש בפי הצינור ארבעה על ארבעה אסור שאין ממלטלין מרשות לרשות:
²⁴ באר ברשות הרבים אם אין בינו לבין הכותל ארבעה טפחים כדי שיהלך אדם בני הצר
מותדין ובני עלייה אסורין אם יש בינו ולכותל ארבעה טפחים כדי שהולך אדם בני הצר 10
אסורין ובני עלייה מותרין באר שלפני החלון משלשל וממלא הימנו בשבת ובלבד שלא
יהא בינו לבין הכותל ארבעה טפחים בין כך ובין כך משלשל וממלא הימנו בשבת:
²⁵ אמת המים שלפני החלון משלשל וממלא הימנו בשבת ובלבד שלא יהא בינו לכותל
ארבעה טפחים כדי שיהלך אדם זה היה מעשה באמה של טראפלים ובא מעשה לפני רבן
גמליאל ואמ' הואיל ואין בינו לכותל ארבעה טפחים כדי שיהלך אדם בין כך ובין כך 15
ממלאין הימנו בשבת: ²⁶ אמת המים העוברת בחצר אין ממלאין הימנה בשבת אלא אם
כן עשו מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וכיצאה עשו בכניסה ולא עשו ביציאה
ביציאה ולא עשו בכניסה היתה רחבה מראשה אחד וצרה מראשה אחד הרי זה מרחיב את
מקום צר וכן אתה אמ' בכיבין המקשטין תחת הבתים ותחת החצירות ר' יהודה אמ' ²⁰
כתלין שעל נביהן נידונין כמחיצה אמ' ר' יהודה מעשה באמת המים שהיתה באה מאבל
לציפורי והיו ממלאין ממנה על פי זקנים בשבת אמרו לו מפני שלא היתה עמוקה עשרה
טפחים ורחבה ארבעה: ²⁷ גזומא שהיא למעלה מן הים אין ממלין הימנה בשבת
אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים למטה מן הים ואף על פי שהמים צפין
על גבה אין בכך כלום ר' מאיר אמ' אף טלמעלה ר' חנניה בן עקיבא או' גזומא שהיא
למעלה מן הים גבוהה עשרה טפחים נוקבה ומשלשל וממלא הימנה בשבת: 25

י (ז) ¹ פיתחי נינות שיש להן בית שער מבפנים פותחין ונועלין בהן מבפנים מבחוץ,
פותחין ונועלין בהן מבחוץ מיכן ומיכן פותחין ונועלין בהן מיכן ומיכן וכן פתחי חניות
ברשות הרבים דברי ר' מאיר ר' יהודה אמ' בזמן שנית המנעול למטה מעשרה טפחים
נוטל מפתח מן האיסקופה ונותנו במנעול ופותח ומשללו בתוך הבית ומחזירו למנעול

3 ג ל"ט | 9 ג פ"ד | 13 י ל"ט ב' (מ' ז); ג ג פ"ד | 16 י טס; ג טס | 22 י טס (מ' ט); ג פ"ז: | 26 י כ"ו ב' (י ט); ג ק"ב |

1 הבית והעלייה החצר והגג ב ד | 1 דיומא ב | 1 על < פי ב ד | 6 ירו ב ד | 6 עם] אם
ב ד | 6 תוטה ב ד | 7 ירו ב ד | 7 למטה] למעלה ב ד | 8 פי צנור | ארבעה < טפחים ב ד |
9 בור ב ד | 9 אין > | 9 לכותל ב ד | הכותל > א | 10 לכותל ב ד | 10 שיהלך ב ד |
11 בור ב | 12 בשבת < בור בין שתי חצרות משלשל וממלא הימנו בשבת ובלבד שלא יהא בינו
לכותל ארבעה טפחים כדי שיהלך אדם אם יש בפי הבור ארבעה על ארבעה טפחים אסור שאין ממלטלין
מרשות לרשות ב ד | 14 פרמלים ב ד | 14 רבן < שמעון בן ב ד | 15 לבין הכותל | 15 כך > א
< משלשל ב ד | 16 וממלא ב ד | 16 שעוברת ב ד | 17 ולא ביציאה ב ד | 18 עשו > ב ד |
18 בכניסה < אין ממלאין הימנה בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה
וביציאה ב ד | 18 מראש ב ד | 19 הצר < ואין צריך לעשות מחיצה אלא לרחוב בלבד | 19 אובן
מוצא ב ד | 19 המקשטין ב המקשטין ד | 21 והיינו ב ד | 22 גזומא ב ד | 23 הים] המים ד
[שורה 21 כתב הסופר בא תחלה המים תחת הים אבל מחקו ע"י נקודות] | 25 ומשלשל > ב ד |
27 ומכן < אין להם סבן ומכן ב | 28 דברי > ב ד | 28 ר' יהודה > ב ד | 28 טפחים >
ב ד | 29 למנעול ב ד |

1 ונועל ומחזירו למקומו בזמן שביית המנעול למעלה מעשרה ספחים מביא מפתח מערב שבת ונותנו במנעול ופותח ומטללו בתוך הבית ומחזירו למנעול ונועל ונוטלו ומחזירו למקומו וחכמי' או' בזמן שביית המנעול למעלה מעשרה ספחים נוטל מפתח מן האיסקופה ונותנו במנעול ופותח ומטללו בתוך הבית ומחזירו למנעול ונועל ומניחו בחלון שעל גבי שקפה 5 אם יש כפי חלון ארבעה ספחים על ארבעה ספחים אסור שאין מטלטלין מרשות לרשות: 2 ההרים והפיסקין וספינה ברשות הרבים גבוהין עשרה ספחים אין מטלטלין מתוכן לרש' הרב' ולא מרש' הרבים לתוכן אבל יורד לתוכן ואוכל פחות מיכן תוך ארבע אמות מותר חוץ לארבע אמות אסור: 3 אמת המים ברשות הרב' עמוקה עשרה ספחים וכן נומא אין מטלטלין מתוכן לרשות הרבים ולא מרשות הרבים לתוכן אבל יורד לתוכן ואוכל פחות 10 מיכן תוך ארבע אמות מותר חוץ לארבע אמות אסור: 4 אמת המים ברשות הרבים עמוקה עשרה ספחים וכן נומא אין מטלטלין מתוכן לרשות הרבים ולא מרשות הרבים לתוכן אבל יורד לתוכה ושותה אם היו המים מועטין מזלף בידו ושותה אם היו שנים זה מעמיד לחבירו והלה שותה זה מעמיד לחבירו והלה שותה: 5 אילן ברשות הרבים אם אין גופו גבוה מן הארץ שלשה מטלטלין תחתיו היה גבוה משלש רוחותיו ונמוך מרוח אחת רואין 15 את הנמוך כאילו הוא פתח ובלבד שלא יהא נמוך יותר על הגבוה: 6 חורבה ברשות הרבים עמוקה עשרה ספחים חלון שעל גבה שופכין לה בשבת היו שתיים שתיהן אסורות שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת היתה אחת והיא של רבים אסורה עד שיעריבו: 7 בני חצר ובני מרפסת שיעריבו אילו לעצמן ואילו לעצמן כל שנבנה עשרה ספחים למרפסת פחות מיכן לחצר במה דברים אמורים בזמן שהיו של רבים ועריבו אלו לעצמן 20 ואילו לעצמן או שהיו של יחידים ושבתו ולא עריבו אבל אם היו של רבים ושבתו ולא עריבו הגג והמרפסת והאכסדרא כולן רשות אחת הן: 8 חצר גדולה שנפרצה לר' הרבים ונשתיירו כזו גדורות גבוהות עשרה ספח' עד עשר אמות אסור פחות מיכן מותר כאותה שבת ואסורין לעתיד לבוא דברי ר' מאיר וחכמי' אומ' אם מותרין לאותה שבת מותרין לעתיד לבוא ואם אסורין לעתיד לבוא אסורין לאותה שבת: 9 חצר קטנה שאינה אלא כעשר 25 אמות ניטל דופנה ברש' הרבים ונשתייר בה פס מיכן ופס מיכן מותר ניטלה כולה מותרין לאותה שבת ואסורין לעתיד לבוא דברי ר' יהודה ר' יוסי אומ' אם מותרין לאותה שבת מותרין לעתיד לבוא ואם אסורין לעתיד לבוא אסורין לאותה שבת: 10 חלון שמקצתה בתוך עשרה ומקצתה למעלה מעשרה מערבין שנים אם רצו מערבין אחד היתה כולה למעלה מעשרה מיעמה באבנים ובכפיסין ובמולס הצורי או שהביא נטר שרוחב ארבעה 30 ספחים וקבעו בה מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד פחות מיכן מערבין שנים ואין

6 ע' לניל סנמ י' ל' | 8 ג סנמ ק"ז, ס' | 13 י' סס (י' ס'); ג ל"ס; | 15 י' כ"ס (ס' ס'); ג ס"ס | 18 י' סס (ס' ב'); ג ס"ג; | 21 י' כ"ס (ס' ד'); ג ל"ד | 24 סס | 27 י' כ"ד (ז' ב'); ג ע"ו |

1 ומחזירו ומניחו ב ד | 2 למנעול ב ד | 2 ונוטלו > | 2 ומחזירו ומניחו ב ד | 3 אומרים < אף ב ד | 3 שביית > ב ד | 3 שמנעול | 3 את המפתח ב ד | 4 למנעול ב ד | 4 ונועל < ונוטלה ב ד | 5 ספחים . . ספחים > ב ד | 6 החורים | 6 לא מתוכן ב ד | 8 מן אמת. עד 10 אסור > ב ד | 11 מטלטלין < לא ב | 11 מתוכה ב ד | 12 לתוך ידו ב ד | 13 הליו ושותה ב | 13 הליו ושותה ב < פחות מיכן בתוך ארבע אמות מותר חוץ לארבע אמות אסור ב ד | 13 הרבים < גבוה עשרה ספחים ב ד | 14 שלשה < ספחים ב ד | 16 לה לתוכה מים ב ד | 16 שנים | 17 שיעריבו ד < אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה ספחים] < חלון ב | שעל גבה זורקין לה כשבת היו שתיים שתיהן אסורות שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת היתה אחת והיא של רבים אסורה עד שיעריבו ב ד | 19 שהיו שהן ב ד | 22 גדודיות ב ד | 22 אסור מותר < מפני שהוא כפתח ב ד | 22 מותרין לאותה ב ד | 24 חצר קטנה וקטנה ב ד | 25 נטלה ב ד | 25 לרשות ב ד | 25 בה > | 25 כסס מן ומסן | 25 כולן | 28 אם רצו ואין ב ד | 29 מעשרה < ספחים ב | 30 מערבין ב |

מערבין אחד: ¹¹ היתה רחבה מראשה אחד וצרה מראשה אחד מרחיב את מקום הצר: 1
¹² חלון שהוא ארבע מנפחים על ארבעה מנפחים אם עשה לו סריגות ביטלה כיצא בו מי
 שיש לו הנרות פתוחות לדשות הרבים ופתוחות לחצירו אם אין שם אלא דבר מועט
 מביא ומסלמל מן לזו היתה הצר ובה דורין עיריבו מותרין לא עיריבו אסורין: ¹³ אחד
 חלון שבין שני בתים ואחד חלון שבין שתי חצירות ואחד חלון שבין שני גנות ואחד 5
 חלון שבין שני דורין וגשרים ונפשות ורשות הרבים המקורה מטלמלין תחתיהן בשבת דברי
 ר' יהודה והכמ' אסורין יותר על כן אמ' ר' יהודה שתי חצירות זו כנגד זו ברשות הרב'
 נותן לחי מיכן ולחי מיכן או קורה מיכן וקורה מיכן ומערבין ונושאין ונותנין באמצע חכמ'
 אומ' אין מערבין רשות הרב' בכך ומודים חכמ' לר' יהודה במעשה שבגיגמר שזה פותח
 דרך קרפיפו וסותם רשות הרבים שמערבין ונושאין ונותנין באמצע שכל מחיצה הנעשית 10
 בשבת בין אנוסין בין שונגין בין מוידין בין מוטעין הרי זו מחיצה החזירו פתחים למקומן
 חזרו לאיסורן חצר שנגותיה מכוצרין כל אחד ואחד רשות לעצמו:

יא (ז) ¹ כל גנות העיר רשות אחת להעלות ולהוריד מן החצר לגנות ומן הגנות יא
 לחצר וכלים ששבתו בחצר מותר לטלמל בחצר ושבתות מותר לטלמל בגנות דברי ר' מאיר
 חכמ' אומ' כל אחד ואחד רשות לעצמו אמ' להן ר' מאיר אי אתם מודים באנשי הצר 15
 ששכחו ולא עיריבו שאסור להכניס ולהוציא מן החצר לבתים ומן הבתים לחצר וכלים
 ששבתו בחצר מותרין לטלמל בחצר מה נשתנה נג מן החצר אמרו לו לא אם אמרת
 בחצר שאין תחתיו דורין אמ' להן אף חצר פעמים שיש תחתיה דורין אמרו לו לא אם
 אמרת בחצר שאין כל אחד ואחד מכיר את שלו תאמר בנג שכל אחד ואחד מכיר את
 שלו אמ' להן הרי שהיתה חלוקה ועשויה כפסיפס אין כל אחד ואחד מכיר את שלו אמ' 20
 ר' שמעון בן אלעז' עד כאן היתה תשובה ר' שמע' או' הגג והמרפסת החצר והאכסדרא
 כולן רשות אחת הן: (ח) ² שתי חצירות אחת פתוחה לצפון ואחת פתוחה לדרום ונגותיהן (ח)
 שונות הגנות לעצמן והחצירות כל אחת ואחת רשות לעצמה היתה אחת מהן גבוהה עשרה
 מנפחים ומיעמה באבנים ובכפסיים ובסולם הצורי או שהביא נסר שהוא רחב ארבעה מנפחים
 וקבעו בה מערבין שנים ואין מערבין אחד פחות מיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד: 25
³ שתי נזומטאות זו כנגד זו ובין זו לזו ארבעה מנפחים מערבין שנים ואין מערבין אחד
 פחות מיכן מערבין אחד ואין מערבין שנים: ⁴ שלשה דיומאות זו למעלה מזו התחתונה
 של אחד והאמצעית של אחד לא ישלשל מן העליונה לתחתונה דרך האמצעית שאין
 משלשלין מרשות לדשות דרך רשות אבל משלשל מן התחתונה לעליונה שלא דרך
 האמצעית: ⁵ משלש אדם קדירה של בשר ונותנה על גבי היוז שרוחב ארבעה מנפחים 30
 היתה חלון באמצע שהוא ארבעה מנפחים על ארבעה מנפחים אסור שאין משלשלין מרשות

4 י כ"ז ד' (ה' כ'), ג ז"ה | 13 י כ"ט נ' (ס' ט'); ג ז"ה | 22 י כ"ד נ' (ז' ט') | 26 ג ע"ט |
 27 י כ"ט ב'; ג פ"ז |

1 מערבין ב | 1 הרי זה מרחיב ב ד | 2 מנפחים > ב ד | 2 עשה לה ב ד | 2 סריגות
 מורכבת 2 ומכילה ב ד | 3 שהיה לו ב ד | 10 דרך דלת ב ד | 10 הרבים < וזה פותח דלת
 קרפיפו וסותם רשות הרבים ב ד | 13 אחת < הן אסור ב ד | 13 לעלות ב ד | 14 מותרין | 17 לא
 > ב ד | 18 דורין < תאמר בגנות שיש תחתיה דורין ב | 19 בגנות ב ד | 20 או שהיתה
 עשויה פספס [פסיפס] ב ד | 20 אין לא ב ד | 22 [שתי חצרות מתחיל פרק ח' ב ד] 22 פתוחה
 > ב ד שוין ב ד | 23 הגנות < רשות ב ד | 24 ובכפסיים ב ד | 25 ואין רבו ב ד |
 26 כנגד זו < ברשות הרבים ב ד | 27 כן פתוח עד אחד > ב | 27 כתב הסופר בחלוקה טובות
 "אחד שנים" ותקן על הנליון | 27 שלש ב ד | 27 מזו < חזו למעלה מזו ב ד | 27 תחתונה ב
 והתחתונה ד | 29 מטלמלין א | 29 כדרך ב ד | 31 ארבעה על ארבעה ב ד | 31 מטלמלין א |

1 לרשות דרך רשות: ⁶ צינור המקלה לרשות הרבים אחד יין ואחד שמן קולם בין ביד בין בכלי ומכנים בתוך ביתו היה עומד ברשות היחיד ופישט ידו לרשות הרבים והיא מליאה אוכלין ומשקין מכניסה אצלו: ⁷ גמל שראשו ורובו בפנים אובסין אותו בפנים בחוץ אובסין אותו בחוץ אבוטני כלים פותחין ונועלין בהן ושכרקות אורזין אחרים אומ' אף ⁵ שבקרקות פותחין ואין נועלין בהן: ⁸ הכוהה ברשו' הרבים וכן מי שנתלש רוקו בפיו לא יהלך ארבע אמות עד שירוק: ⁹ שתי מטהרות זו על גבי זו נוטל את הפקק מבינתיים ומשיקן ומחזיר את הפקק למקומו ר' שמעון בן מנסיא אומ' שתי בריכות אהת של המין ואחת של צונין נוטל את הפקק מבינתיים כדי שירדו המין להוך הצונן וצונן להוך החמין ובלבד שלא יחזיר את הפקק כדי שיצאו מים וילכו להם ואם בשביל שתצנב הרי זה אסור: ¹⁰ פוקקין את הביב בסודרין ובכל דבר המשלשל כדי שלא יציפו המים את הכלים ואת האוכלין אין פוקקין את הביב כדי שירדו המים לבאר ר' מנחם איש גליא אומ' צינור שעלו בו קוצים וקישושות דורסו ברגלו בצינעא כדי שיצאו מים וילכו להם: ¹¹ הכילי של עצים וסיכה של קוצים שעשאו דלת לפירצה ולהצר אם היו קשורות ותלויות פותחין ונועלין בהם ואם לאו אין פותחין ונועלין בהן אחרים אומ' אם היתה כבושה כאבנים מראשה אינו רשאי ¹⁵ ליגע בה גיתלו בה קרנין ודופקנין מפשיר בידו בצינעא ובלבד שלא יקרע ושל בהמה דורס ברגליו: ¹² מחצלות פרוסות שבפיתחי חנויות ברשות הרבים אם היו קשורות ותלויות פותחין ונועלין בהן ואם לאו אין פותחין ונועלין בהן עשה להם ציר של קנים שובלין ושל כל דבר פותחין ונועלין בהן בשבת ואין צריך לומר ביום טוב: ¹³ דלת הגדרת ומחצלת הגדרת וקנקנין הגוררי' פותחין ונועלין בהן בשבת ואין צריך לומר ביום טוב: ²⁰ ¹⁴ היה יושב וקורא בספר על האיסקופה ונתגלגל הספר מידו לפנים ולהוץ גלגלו טיבן וטיבן ומניחו אכיה אניף אבל מפתח אינו כן אלא בזמן שכית מנעול למעלה מעשרה טפחים נוטל מפתח מן האיסקופה ונותנו במנעיל ופותחו ומטלמלו בתוך הבית ומחזירו למנעול ונועל ונוטל ומניחו בהלון שעל גבי שקופה אם יש בפי הלון ארבעה טפחים על ארבעה טפחים אסור שאין משלמלין מרשות לרשות דרך רשות המוציא הפילין מכניסן ²⁵ זוג זוג רבן גמליאל או' שנים שנים אחד האיש ואחד האשה אחד הרשות ואחד ישנות ר' יהודה אומר כחדשות ומתיר כישנות: ¹⁵ המוציא ספר בשדה יושב עליו ומשמרו מחשיך עליו נוטלו ובא לו ובסכנה מניחו והולך לו אם היו גשמים יורדין מתעטף בעור והורג ומכסה אותו: ¹⁶ מי שיצא לרשות הרבים ונזכר שיש תפילין בראשו מכסה את ראשו עד שהוא מגיע לביתו היה בבית המדרש נוטלן ומניחן במקום המוצנע: ¹⁷ מלבן של

1 י כ"ז ז' (י' ו'); ג ז"ט | 3 י סס; ג ז' | 5 י סס (י' ה'); כ ל"ט | 11 : כסונה ס' | 12 י כ"ז ז' (י' מ); ג ק"ט | 16 י סס; ג סס | 20 י כ"ז ז' (י' ג); ג ז"ז | 24 י כ"ו ח' (י' ב); ג ז"ט | 27 ג ק"ז | 29 י סס; ג ז"ט |

1 קלום > ב | 2 לתוך ב | 3 משקין < מציאה ב | 3 אצלו < היה עומד ברשות הרבים ומשם ידו לרשות היחיד והיא מליאה אוכלין ומשקין מוציא אצלו ב | ד | 4 בחוץ < אוחז ב | 4 אבוטני > ד כלי אבוטני ב | 5 שפותחין | 5 ואין > ב | ד | 5 הכוהה | 5 וכן ובל | 9 ושחזיר ב | 9 הפקק < למקומו ולא עוד אלא שנוטל את הפקק ב | ד | 10/11 את הכלים ב | ד | 11 אין פוקקין את הביב > א | 12 דורסין ברגל | 12 וכוכה ב | ד | 13 שעשאו ב | ד | 14 מראשה < אחד ב | ד | 15 קרנין קוצין ב | ד (בלקוטי לא הערתי נוסחא אהרת) | 15 מפשיר ב | ד | 16 על פתחי | 17 בהם > ב | ד | 18 ושל שבילי ב | ד | 18 ביום טוב < דלת איש לה ציר פותחין ונועלין בשבת ואין צריך לומר ביום טוב נשברו צרות ואין פותחין ואין נועלין בה ביום טוב ואין צריך לומר בשבת ב | ד (בב כהלך רישא היפא) 18 הגדרת | 19 הגדרת | 19 וקנקלין ב | ד | 19 חנורו ב | > ד | 20 אניף, או אניף ב הגוף ב | 21 כל זמן | 21 מניעלה | 21 למעלה > | 22 למנעול ב | ד | 22 המשלמלין | נוטל כלי | 23 למנעולה | 24 דרך רשות > ב | ד | 24 מן מלבן שדה 29 עד בוותה דף 154 שדה 6 לפני המוציא תפילין ב | ד | 25 רבי יהודה ב | ד | 26 עליו ב | ד | 27 הרי מתעטף ב | ד | 27 בעור א | 28 שסוע ב | ד |

ספקלריא וסריגין של הלונות פותחין ונועלין בהן ואם היו נשמטין אסור נגר שהוא קשור 1
 ותלוי פותחין ונועלין בו ואם לאו אין פותחין ונועלין בו ר' יהודה אומ' קשור אף על פי
 שאינו תלוי: 18 נגר אם נשמט כולו אסור נקמו מותר ר' יהודה אומ' נקמו אף על פי
 שאינו נשמט איזה הוא נגר שאינו נגר כל שקשור ותלוי וראשו אחד מונח בארץ מותר
 במקדש ואסור במדינה ר' יהודה אומ' אף זה במדינה מותר איזהו שאסור במדינה כל 5
 שאינו לא קשור ולא תלוי ונוטלו ומניחו בוית ומחזירין ציר התחתון של דלת התיבה
 ומגדל ושדה ואין מחזירין ציר העליון של באר ושל יציע ושל דות וזה זה לא יהויר
 ואם החזיר חייב הטאת: 19 ניטא כינור שנפסקה קושרין אותה קשרה ונפסקה אין קושרין
 אותה א' ר' שמעון בן אלע' והלא קושרין אותה אין לה קול אלא משלשל מלמעלה
 ועונב מלמטה: 20 בהן שעלתה לו יבלת במתניו חבירו חותבה לו בשיניו במקדש אבל 10
 לא במדינה ואם בכלי כאן וכאן אסור: 21 אין ממלאין בעדשה בשבת ואם כחם על ההבל
 ועל המשיחה מותר: 22 אין ממלאין מבאר הקר בגלגל ביום טוב שבשעלו בני הגולה
 וחננו עליה התירו להם נביאים שביניהם להיות ממלאין מבאר הקר ביום טוב ולא כל בארות
 הקר התירו אלא אותה שחננו עליה בלכד התירו: 23 הילכות שבת תנינות ומעילה מקרא
 מועט והלכות מרובות מהרין התלוין בסערה ואין להם על מה שיסמכו מיכן היה ר' יהושע 15
 אומ' צכתא בצכתא מיתעביד צכתא קמיתא מה הוית הא לה ביריא הוות: 24 אבל הדינין
 והעבודות המהרות והטמאות והעבודות והעדיות מוסף עליהם הערכין והחרמין וההקדישות
 ומעשר שיני יש להם על מה שיסמכו מקרא מרובה מדרש והלכות מרובות אבא יוסי בן
 חנין אומ' אילו שמונה מוקצעי תורה גופי הלכות:

20

סליק פירקא הסלת עירובין.

פסחים.

25

א' אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הגר אין בודקין לא לאור החמה א'
 ולא לאור הלבנה אלא לאור הגר לפי שאור הגר יפה לבדיקה אף על פי שאין רואה
 לדבר זכר לדבר והיה בעת ההיא אהפוש את ירושלים בנרות ואומ' נר
 אלהים נשמת אדם חופש כל חדרי במן: 2 בית שמאי אומ' שתי שורות
 על פני כל המרתף שורה החצונה רואה את הפתח והעליונה רואה את הקורה אבל 30

2 כ"ו כ' (י' י'); ג טמס קכ"ז | 3 י טס; ג ק"ג | 8 י טס; (י' י"ג); ג ק"ג: | 10 י טס, ג טס | 12 כ"ד |
 (י' י"ג); ג ק"ד | 14 לממן מנינה סוף ב'; י טס (סוף י'); ע' לטום כ' י' | 16 טס | 26 י כ"ז ב' (ב' ב');
 ג' | 28 לניס ב' י"ג | 28/29 משלי כ' כ"ו | 29 י טס; ג טס: |

1 וסריגין וסריגין ב' וסריגין ד' | 1 אסורין | 1 נגר עד 3 תלוי אחר נשמט שורה 4 | 1 נגר <
 נגר ב' ד' | 1 אם היה קשור ב' ד' | 3 אם > ב' ד' | 3 כולו > ב' ד' | 4 בשבת גשמים | 4 שאינו
 נגר > ב' ד' | 5 זה > ב' ד' | 5 במדינה אסור ב' ד' | 6 מחזיר ב' ד' | 6/7 דלת שירה תיבה ומגדל
 ב' ד' | 7 בור ב' ד' | 7 חת [ה] הרי ב' ד' | 8 ניטא ב' ד' | 9 והלא < אם ב' ד' | 12 וכשעלו |
 13 שביניהם > ב' | 13 מבוא ב' ד' | 13 הקר < בגלגל ב' ד' | 13 בארות [ב] בורות ב' בור ידות ד' |
 14 אותה < בור ב' ד' | 14 התירו > ב' ד' | 15 בשערה ב' ד' | 15 אסור ר' יהושע ב' ד' | 16 הא
 לאו ב' הא לאו ד' (י' י"ג 143 25) | 16 אבל > ב' ד' | 17 והעבודות > ב' ד' | 17 והעדיות |
 העדיות ב' ד' | 19 מקצעי ב' ד' < סל ב' | 20 (הסופר כתב הסלת "שבת" ומהקה בדיו ותקן וכתב
 "עירובין" א) | 27 לפי שבדיקת [שבדיקת ב] הגר יפה מרובה ב' ד' | 28/29 נר אלים ב' | 29 חופש . . .
 במן > ב' ד' | 30 הרואה ב' ד' | 30 העליונה | 30 הרואה ב' ד' | 30 הקורה ב' |

1 שלמטה הימנה ושלפנים הימנה אין צריך לבדוק וחבט' אומ' שורה החיצונה רואה את הפתח היא העליונה ואת הקורה שלמטה הימנה אבל של טמה הימנה אין צריך לבדוק: 3 חורי הבית העליונים והתחתונים היציע והרות ונג הבית ונג המגדל ובית התבן ובית הכקר ובית העצים והאוצרות ואוצרות של יין ואוצרות של שמן ואוצרות תבואה אינו 5 צריך לבדוק רבן שמע' בן נמל' אומ' מיטה החוצצת את כל הבית והיו תהיה עצים ואבנים בודק את החיצונה ואין צריך לבדוק את הפנימי: 4 היוצאין בשירה והפורשין בספינה לפני שלשים יום אין צריך לבדוק בתוך שלשים יום בודק ומשכים והולך לדרבו ר' יהודה או' משום רבן גמליאל שתי הלוח של תורה פסולות מונחות על נג האיציטבא כל זמן שמונחות כל העם אוכלין חולין נשלה אחת מהן כל העם אוכלין תרומה ניטלו 10 שתיהן אילו ואילו שורפין: 5 שורפין תרומה מהורה ומטאה ותלויה כאחד דברי ר' מאיר וחכמ' אומ' מהורה בפני עצמה תלויה בפני עצמה ומטאה בפני עצמה אמ' ר' שמעון לא נחלקו ר' אליע' זר' יהושע על התלויה ועל המהורה ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה על מה נחלקו על התלויה ועל המטאה שר' אליעזר או' תישרף זו לעצמה וזו לעצמה זר' יהושע אומ' שתיהן כאחת: 6 אמ' ר' יוסי אין הגדון דומה לראיה בשר שניטמא באב המוטאה 15 עם הבשר שניטמא בולד המוטאה שניהם מטמאים אלא שזה מטמא מוטאה קלה וזה מטמא מוטאה המורה שמן שנפסל בטבול יום בנר שניטמא בטמא מת שניהם מטמאין אלא שזה מטמא מוטא' המורה וזה מטמא מוטאה קלה ואני אומ' ששורפין תרומה שניטמאת בולד המוטאה עם תרומה שניטמאת באב המוטאה אף על פי שמוסיפין לה מוטאה על מוטאתה ותלויה ומטאה אומ' אני שהתלויה מהורה ואם נשרפת עם המוטאה נמצאת זו מטמאתה 20 בית שמאי אומ' אין שורפין בשר מהור עם בשר מטמא ובית הלל מתירין: 7 בראשונה היו אוטרין אין מוכרין חמץ לנכרי ואין עותנין לו במתנה אלא כדי שיאכלנו עד שלא תגיע שעת הביעור עד שבא ר' עקיבא ולימד שמוכרין ונותנין במתנה אף בשעת הביעור אמ' ר' יוסי אילו דברי בית שמאי ובית הלל הכריע ר' עקיבא לסייע דברי בית הלל: 8 האוכל חמץ אחר חצות וחמץ שעבר עליו הפסח הרי זה בלא תעשה ואין בו כרת דברי 25 ר' יהודה וחכמ' אומ' כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה: 9 האוכל כזית חמץ חייב על זדונו כרת ועל שננתו חייב חטאת ועל לא הודעו אשם תלוי: 10 האוכל תרומת חמץ בפסח אין משלם דמי עצים לכהן אמ' ר' יוחנן בן עזרי אמרתי לו לר' עקיבא מפני מה האוכל תרומת חמץ בפסח אין משלם דמי עצים לכהן מה נשתנה פסח משאר ימות השנה שבשאר ימות השנה משלם דמי עצים לכהן אמ' לי לא אם אמרת בשאר ימות השנה 30 שמשלם שאף על פי שאין לו בה היתר אכילה יש לו בה היתר עצים תאמר בזו שאין לו בה היתר אכילה ולא היתר עצים למה זה דומה לתרומת תותים ואבטיחים ומלפסנות שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר עצים במה דברים אמורים בתרומה שהפרישה קודם

3 | ס; ג | מ' | 6 | ס; ג | ו' | 8 | ז' | ד' | (ב' | כ'); ג | יג | 10 | ע' | נטיל מכומוס ז' יז'; י | ס; ג | כ' | 14 | כ"ט | ט' | (ז' | י); ג | ס; ג | 20 | ג | כ"ט | 24 | י | כ"ט | ד' | (ג' | ט'); ג | כ"ט | 26 | י | כ"ט | ט' | (ג' | ט'); ג | כ"ט | 2 | 3 |

1 ברוקה ב ד | 1 וחכמ' | בית הלל ב ד | 1/2 היא העליונה רואה את הפתח | 2 ואת הקורות | 2 אבל שלפנים הימנה ב ד | 3 ונג הבית > ב | 4 ובית האוצרות ב ד | 4 של תבואה ב ד | 6 את צד החיצון ב ד | 6 את צד הפנימי ב ד | 8 נג | 8 האיציטבא ב | 9 ניטלא ב | 9 נשלה ד | 9 נשלה ד | 10 שורפין תרומה ב > ד | 10 תלויה מטמא ומהורה ב ד | 10 כאחת | 11 תלויה לפני מהורה | 12 על המהורה ועל המטאה ב ד < שר' אליעזר אומר ד | 12 בפני עצמה ב | 12 הפסח ד | 13 התלויה | המהורה ב | 13 בעצמה ב ד | 14 הגדון < ד | 14 באב | בולד ב ד | 15 בולד | באב ב ד | 15 קלה | המורה ב ד | 16 חמורה | קלה ב ד | 16 ובנר | 16 מטמא מת ב | 17 מטמא > ב | 19 מהורה > | 21 שיאכלנו < או | 22 הגיע | 22 ביעור | 22 ניתנה ב | 25 בלא ב ד | 25 חמץ < בפסח ב ד | 26 חייב > ב ד | 27 אמרתי | נבתי ב ד | 29 לי | ליה | 31 בה < לא | 32 בה לא | כה | 32 שהפרישה < חמץ ב ד |

1 בפני עצמו אינו זקוק לבערו: ²⁴ ישר ונוי שהיו באין בפסינה והיה חמץ ביד ישר' הרי זה מוכרו לנכרי ונותנו במתנה וחרור ולוקח הימנו אחר הפסח ובלבד שיתנו לו במתנה נמורה: ²⁵ רשאי ישראל שיאמר לו עד שאתה לוקח במנה קה במאתים שמא אצטרך לו ואבוא ואקח ממך אחר הפסח: ²⁶ משכיר ישר' בהמתו לגוי להוליך עליה חמץ ואפילו 5 ממקום למקום: ²⁷ המוציא חמץ בדרך אם רבה חמץ מותר ואם לאו אסור מעשה ברבן גמליאל ור' אילעאי שהיו מהלכין מעכו לכזיב וראה גלוסקין אחד אמ' למבי ענדו מול גלוסקין זה ראה גוי אחד ואמ' לו מבנאי מול גלוסקין זה רץ אחריו ר' אילעאי אמ' לו מה מיבך אמ' לו מעירות של בורגנין אני ומה שמך אמ' לו מבנאי שמני אמ' לו מכרך רבן גמליאל מימיו א' לו לאו מיכן למדנו שכיון רבן גמליאל ברוח הקודש ומדבריו 10 למדנו שלשה דברים שחמץ של נכרי מותר אחר הפסח מיד ואין מעבירין על האוכלין והולכין אחר רוב עובדי דרכים: ²⁸ הגיע לכזיב ובא אסר ושאל לו את נדרו אמ' לאחד שעיינו כלום שתינו רביעית יין האימילקי אמ' לו הן אמ' לו אם כן יטייל אחרינו עד שנפוג יינינו טייל עמו עד שהגיעו לסולמה של צור ירד מן ההמור ונתעמף וישב והיתר לו נדרו והרבה דברים למדנו באותו היום למדנו שרביעית יין משכרת והדרך ספינה את היין ואין 15 מורין שתווי יין ואין מפירין נדרים לא מהלכין ולא רוכבין ולא עוסדין אלא עמוסין ויושבין: ²⁹ ר' יוחנן בן גורי אומ' אף הקרמית אדם יוצא בה ידי הוכתו בפסח יוצאין בהן ובהדראה שלהן בכזיב: ³⁰ יוצאין במעשר שיני בירושלם אבל לא בכיכורים ומה הפרש בין מעש' שיני לכיכורים אלא שמעשר שיני יש לו היתר אכילה בגבולין: ³¹ יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נימח יוצאין בסופגנין הנעשין באור ואין יוצאין בסופגנין הנעשין בחמה 20 בפסח ואין יוצאין בסריקין בין מצויירין בין שאינן מצויירין אין עושין סריקין המצויירין בפסח א' ר' יהודה שאל בייתום בן זונין לחכמ' מפני מה אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמרו לו מפני שהאשה שוהה עליהן ומחמצתן אמרו לו אם כן ייעשו כדמים אמרו לו יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקי ביתום מותרין ר' יוסי או' עושין סריקין כמין ריקין ואין עושין קלוסקאות: ³² אין יוצאין לא בחלום ולא במעיסה ולא בסופגנין ולא בדוכשנין 25 ולא באיסקרישין אבל ממלא כריסו מהם ובלבד שיאכל כזית מצה באחרונה יוצאין כחררה וכמצה ישנה ובלבד שעשאה מתהילה לשום פסח: ³³ יוצאין במצה המתובלת בין שתיבלה באילפס בין שתיבלה בקדידה ר' יהודה בן בתירה אומ' אף יוצאין בחזרת הגל ובתורוור

1 י סס | 3 י סס | 4 י סס | 5 י ע"א מ"ב (ב' ט'), ג עיקוין ס"ד | 11 סס | 16 מ' לעיל ר"ס סס; ג ל"ס | 17 ג ל"ז | 18 י כ"ח ד' (ג' ז'); ג נכסס ל"ס | 20 י סס; ג ל"ז | 24 י סס; ג סס | 26 י סס, כ"ס ב' (ג' ט'); ג ל"ט |

1 לבערין לו ב ד | 1 בפסינה וחמץ ב ד | 2 שיתגו | 4 בהמתן חמור ב ד | 4 ואפילו > ב ד | 5 מצא ב ד | 5 אם רבה > ב (ומקומו ריק) | 6 אחד > | 6 לעבדו מבי ב ד | 7 את הגלוסקין ב את גלוסקין ד | 7 זה > ב ד | 7 אחר | 7 זה > | 7 ר' לעיי ב > ד | 7 לו < ר' אלעזר | 8 טובך ב | 8 מעיירות הללו ב מעיירות הללו ד | 8 אני < אמר לו ב ד | 8 מה ב ד | 8 סבני | אמר לו מבנאי ב > ד | 9 ומדבריו > | 11 אמר לאהרן | אמר ליה ב א"ל ד | 12 אמר | אמר ב אמרו ד | 12 הטל ב המייל ד | 12 עמנו ב ד | 12/13 עד שיפוג יינו | 13 טייל | והלך ב הלך ד | 13 שהגיע ב ד | 13 צור < כיון שהגיע לסולמה של צור ב ד | 14 דברים הרבה ב ד | 15 רכובין ב (לפני מהלכים ב ד) | 16 אומר > | 16 בפסח > ב | 16 מן יוצאין עד בכזיב > ב ד | 18 אלא > ב ד | 18 מעשר ב ד | 18 כגבולין < ובכורים אין להן היתר אכילה כגבולין ב ד | 19 ובבושל ד < אף על פי ב | 19 נימוח < דברי ר' מאיר רבי אומר יוצאין ברקיק השרוי ואין יוצאין במבושל אף על פי שלא נימוח ב ד | 19 בחמה < אין עושין סופגנין בחמה | 20 ואין > ב ד | 21 ביתום ב ד | 21 זונין ד | 22 בפסח > ב | 22 בפסח > ב | 22 כדמים ב ד | 23 סריקי ביתוסים | 24 עושין < סריקין כמין ב ד | 24 גלוסקאות ב ד | 24 לא > ב | 24 בהמעיסה ב | 24 בדוכשנין > ב | 26 מתובלת ב ד | 26 שנתבלה ב ד | 27 שנתבלה ב ד | 27 אף > ב ד | 27 הגל > ב ד | 27 ובתורוור | ובתרל ב ד |

ר' ישמע' בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומ' כל שיש לו שרף יוצאין בו יוצאין בהן בין 1 לחין ובין כמורשין ואין יוצאין בהן יבישין ר' אלעזר בר' צדוק אומ' אף יוצאין בהן כבושין: 2
 34 החזרת והמצה והפסח לילי יום טוב הראשון חובה ושאר כל הימים רשות ר' שמעון אומ' לאנשים חובה לגשים רשות הליל הזקן כורכין זה בזה ואוכלין אימתי אוכלין בשתחשך לא אוכלין משתחשך אוכלין כל הלילה לא אוכלין כל הלילה לא יאכלם מעתה החזרת והמצה 5 והפסח אין מעכבין זה את זה:

ב (ג) 1 בצק שבמדיקי עריבה עשאו לחיזוק אינו חוצץ ואם לאו חוצץ אם יש ב כזית במקום אחד בין כך ובין כך צריך לבער היה כחצי זית מיכן וכחצי זית מיכן וכחזוט באמצע אם ניטלין שלשתן כאחד צריך לבער ואם לאו אין צריך לבער: 2 עריבת העזובינין שנתן לתוכה קמח שלשה ימים קודם לפסח אינו צריך לבער ואם לאו צריך לבער אחרים 10 אומ' כיון שנתן לתוכה עורות אינו צריך לבער: 3 הקילור והאיספלגית והרשייה שנתן לתוכן קמח אינו צריך לבער מלוגמא שניסרחה אין צריך לבער המסות שנפל לתוכן קמח הרי זה אסור: 4 חמץ שנפל לתוך הבאר הרי זה כמבוער ר' יוסי בר' יהודה אומ' קלי שירד לתוכה דלף אין בו משום חמץ חלה הבצק שעייפשו או שיכשו הרי אילו אסורות נפלו שעורים במים ונתבקעו הרי אילו אסורות ר' יוסי אומ' שרה הימים ושעורים במים והחמיצו 15 הרי אילו אסורות וכחומץ בין כך ובין כך מותר מפני שהחומץ צומח: 5 אין לשין את המצה ברותחין מפני שחולמין ולא כפושין מפני שמתמיצין אבל לשין אותן בצונן אין לשין את המצה בשאר המשקין ואם לש אופה מיד ר' מאיר אומר אבל מקטמין אותה בכולן: 6 מי תשמישו של נחתום שופכין אותן במקום האישבורין ואין שופכין אותן במקום הקמפרס מפני שהן מתכנסין ובאין לידי חימוץ: 7 האשה שכנסה מי תשמישו של נחתום 20 ללוש בהן כמוצאי יום טוב הרי אילו אסורות יותר על כן היו נשים נוהגות לא היו לשות כמוצאי יום טוב בחמין שהוחמו ביום טוב א' לו ר' אליעי לר' יהושע היאך אתה אומ' מפרישין חלה ביום טוב כמזמאה כתוב אחד אומ' שבעת ימים שאור לא ימצא כבתים אומ' לו ר' יהושע כתוב אחד או' אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם אומ' לו ר' אליעזר הרב ר' עדין שקול מי מכריע אומ' לו ר' יהושע 25 אני מכריע כשאני עושה בידי נמצאתי עובר על לא תעשה והרי הן בידי כשאני מניחה כמות שהיא נמצאתי עובר על לא תעשה ואינה בידי: 8 והכמ' אומ' שלש נשים עוסקות בבציק אחת לשה ואחת מקטפת ואחת אופה לשה היא מקטפת ואחרת לשה תחתיה מקטפת

3 י סוסה לנ' ב' (ב' ז'); ג 6: | 4 י חלס ל"ז ב' (ב' 6); ג קט"ז | 7 י ב' (ג' ז'); ג מ"ס, מ"ד | 11 י כ"ס ב' (ב' ז'); ג סס | 13 ג' | 15 י סס (ב' ז'); ג מ' | 16 י סס; ג ל"ז | 19 י סס; ג מ"ב | 20 י ל' ב' (ב' ז'); ג מ"ס | 23 שמוס י"ב י"ט | 24 סס, סס ס"ז | 27 י ל' ב' (ג' ז'); ג מ"ס |

1 לו > ב ד | 1 סרף ב < אין יוצאין בו ר' יהודה אומר כל שמכסוף | 1 בו > | 2 כמשוין יבשון (וב' היה כתוב יבשון אבל בקד עליו ותקן כמשוין) | 2 יבשון < ר' מאיר אומר אף יוצאין בהן יבשים ב ד | 2 ר' צדוק | 3 ושאר ימים ב ד | 4 היה כורכין | 4 מאימתי ב ד | 4 משתחשך ב ד | 5 לא אוכלין כל הלילה > א | 7 שבמדיקי ב | 8 חייב לבער ד הרי זה חוצץ ב | 8 בחצי . . . ובחצי | 8 ובכין חום ב ד | 9 לבערה | 10 לתוכן | 10 הפסח | 10 אינו . . . לאו הרי זה ב ד | 11 הקילור | 11 והאיספלגית ב ד | 12 המסות ב חמסית ד | 12 שנפל שנתן ב ד | 12 זו ב | 13 אסורה ב ד | 13 חמץ חסרן (והסדר מהופך) | 13 שירד לתוך ב ד | 13 הבור ב ד | 13 הרי זו ב הרי הוא ד | 13 אומר < קמח ב ד | 14 חמץ ב | 14 נפלו השורה ב ד | 15 חמים ושעורים ב ד | 15 ונתבקעו והחמיצו ב ד | 15 אסורות ב ד | 15 השורה ב ד | 15 חמים > ב ד | 15 שעורים ב ד | 15 והחמיצו ונתבקעו ב ד | 17 שהן חולמין ב ד | 18 המצה העיסה ב ד | 19 תשמישו ב ד | 19 אותה ב | 19 האישבורין | 20 קמפרס ב ד | 20 שמתכנסות ב ד | 20 תשמישו ב ד | 21 למוצאי ב ד | 21 לשין | 23 שמפרישין ב ד | 23 כמזמאה ביום טוב ב ד | 23 והכתוב אומר ב ד | 23 שבעת ימים > | 24 הרי הוא אומר ב ד | 24 כן הוא: עד 25 לכם > ב ד | 25 עדין [עדאין ב] הרב ב ד | 26 הן הוא ב |

1 היא אופה ואחרת מקטפת תחתיה הואיל ושלשתן עוסקות בו כולן חוזרות חלילה ואינו בא לירי חימוץ עד כמה שיעור העיסה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומ' בחיטין על שלשת קבין בשעורין עד ארבעת קבין וכל זמן שהאשה עסוקה בו אינו בא לירי חימוץ ר' נתן אומ' משום ר' אליעזר חילוף הדברים: ⁹ ארבעה עשר שחל להיות בשבת 5 מבערין את הכל מלפני השבת ואופה לו מצה מערב שבת: ¹⁰ תרומה ממאה מבערה במצאי שבת דברי ר' מאיר וחכמי אומ' בזמנו: ¹¹ תרומה ממאה ומחורה מבערין בשבת ר' אלע' בר צדוק אומ' תרומה מלפני השבת אוכליה מועטין והולין בשבת אוכליהן מרובין אמר ר' אלעזר פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת והיינו דשבים לפני רבן גמליאל בבית המדרש בלוד ובא זוגין הממונה ואמ' היגיע עת לבער המץ והלכנו אני ואבא לבית 10 רבן גמליאל וביערונו חמץ: ¹² איזה הוא צופה הרואה ואינו מפסיק ההולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ולאכול סעודת אירוסין בבית המזו וזכר שיש לו חמץ בבית אם יש לו שהות כדי שילך ויחזור חזר ואם לאו אינו חוזר ר' שמעון בן אלעזר או' כל סעודה שאינה לשם מצוה אין חבר רשאי לאכול הימנה: ¹³ אם עבר הצופים שורפה במקומה ואם לאו חוזר ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה הוי לא אמרו לחזור אלא להקל עליו 15 עד כמה הן שורפין בן בתירה אומ' עד כשתי ביצים לא מצינו הכר אם רצה לשורפן מעצי עצמו על נבו לפני הבירה מעצי המערכה אין שומעין לו: ¹⁴ מקום שנהגו לעשות מעמד ומושב עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין: ¹⁵ אין מעמד ומושב פחות משבעה פעמים: ¹⁶ מקום שנהגו להיות הולכין אבילים אחר המיטה הולכין מקום שנהגו לשאול בשלום אבילים בשבת שואלין מקום שנהגו שלא לשאול אין שואלין מקום שנהגו להחזיר 20 קידושין מחזירין מקום שנהגו שלא להחזיר אין מחזירין: ¹⁷ מקום שנהגו להדליק בלילי יום הכיפורים מדליקין מקום שנהגו שלא להדליק אין מדליקין ר' שמעון בן אליקים אומ' מדליקין בפונדקאות ובבית המים אילו שאמרו מדליקין ואילו שאמרו אין מדליקין אילו ואילו לא אמרו אלא מפני הרגל דבר: ¹⁸ מקום שנהגו לעשות מלאכה במחובר לקרקע עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין מאימתי ארבעה עשר אסור באכילה ר' אליעזר 25 בן יעקב אומ' מאור ארבעה עשר ור' יהודה אומ' משתניף החמה אמ' לו ר' אלע' בן יעקב היכן מצינו שמקצת היום אסור באכילה ומקצתו מותר אמ' לו ר' יהודה הוא זוכיה על עצמו שמקצתו אסור בחמץ ומקצתו מותר וחכמי אומ' אף במקום שאמרו אין עושין מלאכה בערבי פסחים עד הצות שלש אומניות עושין החייטין והספרין והכובסין החייטין שכן הדיוט

4 י כ"ס ב' (6) מ'; ג ט"ז | 6 י טס; ג טס | 10 י 3 ג' (ג' ז' ט'); ג טס | 16 ג ז"ג ק' | 18 י מומד קטן פ"ב ר' (ג' ס') | 19 ג ז"ג קמ"ה | 20 י ז"ב ט' (י' ד'); ג ז"ג | 23 י 3 ג' (ל' ס'); כ"י | 27 י ז"ב ז' (י' ז'); ג כ"ה: |

1 חזרין | 2 עד > ב | 3 על | 3 וכן א | 5 תרומה < מחורה ב | 5 וממאה ב | 5 מבערין אותן ב | 6 מלפני השבת | 6 מחורה וממאה ב | 7 אמר ר' אבא | 7 שאוכליה ב | 7 שאוכליהן ב | 8 ר' אליעזר בר' [ליעזר בי ר' ב] צדוק | 8 מן הל' עד בשבת > ב | 9 זוגין ב זוגין | 9 ואומר | 9 החמץ ב | 10 את החמץ ב | 10 מפסיק < מכאן אתה אומר ב | 11 ולכול ב | 11 בתוך הבית ב | 12 כדי שיחזור ב | 14 שורפו וחזרו ב | 15 שורפין | 15 חזרין ב | 15 ולא מצינו לו חבר | 15 לא ירעהו בבירור כי לא היה אפשר ללקוט בכל מקום האותיות הרמות | 15 לפני הבירה שורה | 16 מסורס אחר לשורפה | 16 גבו | 16 גגו ב | 16 [בב ד המדר הכי: (1) מקום שנהגו להחזיר קידושין שורה | 19 (2) מקום שנהגו לעשות שורה | 16 (3) מקום שנהגו לשאול שורה | 18 (4) מקום שנהגו להיות הולכין שורה | 18 (5) מקום שנהגו להדליק שורה | 20 | 18 אבילים הולכין ב | 18 לאחר ב | 18 הולכין < מקום שנהגו שלא להלך אין הולכין ב | 19 שלום ב | 20 את הקידושין ב | 20 מחזיר ב | 20 להדליק < את הנר ב | 20 לילי ב | 21 אליקים | 21 ארבעה עשר [ליעזר ב] | 23 דבר < אחר ב | עכירה ד | 23 לקרקע < עד הצות ב | 24 אסור > א | 24 באכילה | 24 במלאכה ב | 25 לו > ב | 26 היום > ב | 26 באכילה | 26 במלאכה ב | 26 הצות < ידשין | 28 עושין > א | 28 שכן < מצינו |

תופר כרצו במועד הספרין והכובסין שכן מיד ומצורע ומי שעלתה לו מכה כראשו 1
 מספרין במועד הכובסין שכן הכאין מחוף הים וממדינת הים מכבסין ר' יוסי בר' יהודה
 אומ' אף הרצענין שכן עולי הגלים מתקנן מנעליהם וכנדליהם במועד גבל שבאמצע מסלקין
 אותו לצדדין שכרפת שבחצר מוציאין אותו לאשפה: 19 ששה דברים עשו אנשי יריחו
 שלשה כרצון חכמ' ושלשה שלא כרצון חכמ' ואילו כרצון חכמ' מרכיבין דקלים ערבי 5
 פסחים וכורכין את שמע וגודשין וקוצרין את העומר ואילו שלא כרצון חכמים מתירין
 גמדות של הקדש ואוכלין נשרים בשבת ונותנין פיאה לירק אמר ר' יהודה אם כרצון
 חכמ' היו עושין אם כן יהו כל אדם עושין כן אלא על שלשה מיחו בידם ועל שלשה
 לא מיחו בידם ואילו שלא מיחו בידם מרכיבין דקלים ערבי פסחים כל היום וכורכין את
 שמע וקוצרין וגודשין לפני העומר ואילו שמיחו בידם מתירין גמדות של הקדש ואוכלין 10
 נשרים בשבת ונותנין פיאה לירק כיצד כורכין את שמע אומרין שמע ישר' י'
 אלהינו יי' אתה ולא היו מפסיקין ר' יהודה אומ' מפסיקין היו אלא שאין אומ'
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: 20 כיצד היו נותנין פיאה לירק לא היו נותנין
 אלא ללפת ולקפליטאות מפני שלקישתן כאחת ר' יוסי אומ' אף לכרוב מעשה בבנו
 של כוהיין שנתן אביו פיאה ללפת ובא ומצא עניים עומדין על פתח ניתנו אמ' להם 15
 בניי לא נחוש לדברי חכמ' השליכו מה שבידכם השליכו מה שבידן ונתן להם כפליים
 במעושר ולא שעינו צרה אלא שחשש לדברי חכמ': 21 כיצד אוכלין נשרים בשבת היו
 פותחין ניתותיהם ופרדסותיהם לעניים שהיו בשני בצרות והיו עניי ישראל אוכלין נשרים בשבת
 והיו פותחין ניתותיהם של תמרים: 22 כיצד מתירין גמדות של הקדש אמרו להם אי אתם
 מודים לנו שגידולי הקדש אסורין אמרו להם אבותינו שהקדישו לא הקדישו אלא קורות 20
 עצמן מפני שבעלי אגרה באין ונושלין אותן בזרוע:

ג (ד) הביא אשמו ולא הביא גזילו לא היה ממסר בדמו עד שיביא גזילו ג
 אלא תעיבר צורתו ויצא לבית השריפה הביא אשמו ולא הביא מעילתו לא היה ממסר
 בדמו עד שיביא מעילתו אלא תעיבר צורתו ויצא לבית השריפה מצורע שהביא חטאתו
 קדם אשמו לא היה ממסר בדמו עד שיביא אשמו אלא תעיבר צורתו ויצא לבית השריפה: 25
 כל הקדשים שהקריבין קדם לתמיד של שחר או שעייכבן אחר תמיד של בין הערבים
 הרי אילו פסולין שאין לך קדם לתמיד של שחר אלא קמורת ואין לך מתעכב אחר תמיד
 של בין הערבים אלא קמורת ופסח ערבי פסחים ומחוסרי כפרה כרי שיאכלו בפסחים לערב
 ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא או מחוסרי כפרה מביאין קרבנותיהם אחר תמיד של
 בין הערבים כרי שיאכלו קדשים לערב שהמו לשמו ומרקו שלא לשמו כשר שכבר הוכשר 30

4 י' סס (ל' פ'); ג ל'ו | 11 דגים ו' ל' | 13 י' סס; ג ל'ז | 17 סס; סס | 19 סס | 22 ג ז"ק ק"י |
 26 י' ג"ב נ' ל' (ס' ב'); ג ל"ס | 30 ג סמלקין, ס"ס כסות ג'

1 והכובסין > ב ד | 2 מכבסין < במועד | 4 ושבחצר ב ד | 5 ברצון | 5 ברצון | 5 ואלו
 כרצון חכמים > | 5 בערבי ב ד | 6 פסחים < כל היום ב ד < כולו ד | 6 וגודשין > ב ד |
 6 לפני העומר ב ד | 6 ברצון | 7 גזוזות ב גזוזת ד | 7 נשורי | 7 מן אמר עד 11 לירק > ב |
 8 אם כן > | 8 על > | 8 ועל > | 10 העומר < ולא מיחו בידם | 11 ישר' < וגו' ב | 11 מן ה'
 עד אחר > ב ד | 12 שלא היו אומרים ב ד | 13 לעולם ועד | תו ב ד | 14 אלא > ב |
 14 ולקפלוט ב ד | 14 שאחת א | 15 כוהיין | בן נבו היין ב נבו היין ד | 16 מה שבידן > | 16 להם
 > ב ד | 17 במעושר ב ד | 17 שהיתה עינו ב היתה עינו ד | 17 שחש ב ד | 17 שהיו | 18 נכבסין
 ואוכלין | 18 נשרים < מתחת | מותרות ד | תמרים ב ד | 19 מן ההיו. עד תמרים > ב ד | 19 גמזו ד
 גזוזות ב | 19 להם | לה חכמים | 19 אתה | 20 כשהקריבו ב ד | 20 לקורות | 23 העבר ב ד (וכן
 לקמן) | 25 לאשמו ב ד | 25 לא יהא אחר ממסר ב ד | 25 בדמיה ב ד | 25 ותצא ב ד | 26 תמיד
 ב ד | 27 תמיד ד | 27 ואין לך < קמורת | 27 שמתעכב ב | 28 בערבי ב ד | 29 ר' ישמעאל
 ב ד | 26 אחר | עם ב ד | 30 ומרקו ב ומרקו ד | 30 מפני שהוכשר ב ד |

1 בשהיטת כזה צד שלא לאוכלו שחטו לחולה ולזקן שאין יכולין לאכול כזית כיצד שלא למנוויו שחטו על בני חבורה אחרת שחטו למולים ולערלים כשר ואבא שאול או' והדין נותן יהיא פסול הואיל והזמן פוסל והערלה פוסלת מה הזמן עשה בו מקצתו ככולו אף הערלה עשה בה מקצתה ככולה או כלך לדרך זו עורלה פוסלת וזומאה פוסלת מה זומאה 5 לא עשה בה מקצתה ככולה אף ערלה לא עשה בה מקצתה ככולה נראה למי דומה דנין דבר שנוהג בכל הזבחים מדבר שנוהג בכל הזבחים ואל יזיח דבר שאינו נוהג בכל הזבחים או כלך לדרך זו דנין דבר שלא הותר מכללו מדבר שלא הותר מכללו ואל תזיח זומאה שהותרה מכללה: 3 השוחט את הפסח על החמץ בארבעה עשר עובר בלא תעשה והפסח עצמו כשר ויוצא בו ידי הובתו בפסח אחד השוחט ואחד הזורק ואחד המקטיר כמה דברים 10 אמורים בזמן שיש חמץ לאחד מבני חבורה אין חמץ לאחד מבני חבורה פטור אבל המולק את העוף בארבעה עשר בפנים על החמץ עובר בלא תעשה ר' שמעון אומ' הפסח בארבעה עשר לשמו חייב מפני שהוא כשר שלא לשמו פטור מפני שהוא פסול ובחולו של מועד לשמו פטור מפני שהוא פסול שלא לשמו חייב מפני שהוא כשר אימתי בזמן שראיה לבוא: 4 פסח בין לשמו ובין שלא לשמו חייב מפני שהוא כשר ושלא לשמו פסול ובחולו של מועד לשמו פסול ושלא לשמו כשר אימתי בזמן שראוי להביא פסח אבל בזמן שאין ראוי להביא פסח בין לשמו ובין שלא לשמו כשר: 5 שהטו אחרים לשמו בארבעה עשר ר' אליע' אומר ור' יהושע כתיב א' ר' יהושע ומה אם בשאר ימות השנה שאין כשר לשמו כשרו אחרים לשמו ארבעה עשר שכשר לשמו אינו דין שיכשרו אחרים לשמו אמ' לו ר' אליע' הילוף הדברים ומה אם בשאר ימות השנה שאין כשר לשמו כשר הוא לשם אחרים ארבעה עשר שכשר לשמו אינו דין שכשר הוא לשם אחרים וכן אתה אומר כלומר מפני מה כשרו אחרים לשמו בשאר ימות השנה שבן כשר הוא לשם אחרים יכשרו אחרים לשמו בארבעה עשר שבן אינו כשר לשום אחרים: 6 א' לו ר' אליעזר הורעתה כח פסח ואת נותן כח לשלמים היר' אליעזר ודנו דין אחר מצינו שבמהקדש הפסח באו שלמים ואין מהקדש שלמים בא פסח ומה הפסח שמהקדשו באו שלמים אינו כשר לשם שלמים ואין מהקדש 25 מהקדשן בא פסח דין הוא שלא יכשרו לשם פסח אמ' לו ר' יהושע הטאת תוכיה שאין מהקדשה באו שלמים וכשירה לשם שלמים אף אתה אל תתמה על אילו שאף על פי שאין מהקדשן בא פסח שיכשרו לשם פסח א' לו ר' אליע' לא אם אמרת בחטאת שהוכשרה לשמה בשאר ימות השנה תאמר בפסח שאינו כשר לשמו בשאר ימות השנה הואיל והוא כשר ואין כשר לשמו בשאר ימות השנה אם שחטו אחרים לשמו בארבעה עשר לשמו 30 פסול: 7 השוחט את הפסח בארבעה עשר כשר לאוכלו נא שלוק ומבושל השוחט את הפסח על בני חבורה ואמ' שלא לשמו שתחתיו שורת הדין אינו נאמן ר' יהודה אומ' עד

7 י טס (פ' ד'); ג ק"ג | 14 י טס; ג ס"ג | 16 י טס (פ' ז'); ג זמס | 30 ג נימן כ"ד, זמס י"ט |

1 לוכל ב ד | 1 כיצד > ב | 2 לבני ב ד | 2 ולערלים < ולטמאין ולטהורין ב ד | 2 אר פוסל ב ד | 3 וזמן ב ד | 3 וערלה ב ד | 4 ערלה ב ד | 4 לדרך זו הואיל וזומאה < פוסלת ב > וערלה פוסלת ב ד | 5 ערלה לא נעשה | 6 דבר | זמן | 7 כללו ב ד | 8 פסח ב ד | 10 בזמן > ב ד | 11 בפנים על החמץ בארבעה עשר ב ד | 11 או' < כשר ב ד | 12 מן ובחולו עד 13 פסול > | 13 שהן ראויין לבוא < פסח אבל אין [בזמן שהן ב] ראויין לבוא פסח בין לשמו בין שלא לשמו חייב כפני שהוא כשר ב ד | 14 אומר ר' שמעון פסח בארבעה עשר לשמו כשר שלא לשמו פסול ובחולו של ב ד | 15 לביא ב | 17 פוסל . . ככשיר ב ד | 17 אם > | 18 אליעזר ב ד | 18/19 הילוף הדברים > ב ד | 19 וזה אם] לא אם אמרת | 20 לשם < לשמו ולשם ב ד | 20 כלומר > ב ד | 22 שאינו כשר ב ד | 22 לשום ב ד | 22 אחרים < אינו דין שיכשרו אחרים לשמו ב | 22 ר' יהושע ב ד | 23 שהמקדש פסח ב ד | 23 ולא מהמקדש ב ד | 24 שהמקדש ב ד | 25 מקדשן | 26 אילון] השלמים ב ד | 27 שלא יכשרו ב | 28 שבן כשרה ב ד | 29 בארבעה עשר לשמו בארבעה עשר ב ד | 30 תרי זה פסול ב ד | 30 הפסח < לאכלה ב ד | 30 ומבושל < כשר ב ד |

שלא יתחילו בו נאמן משיתחילו בו אינו נאמן: ⁶ הפסח ששחמו שחרית בארבעה עשר 1
 שלא לשמו ר' יהודה מכשיר וכן בתורה פוסל אמ' ר' יהושע הואיל ושלשה עשר אינו
 ראוי וארבעה עשר שחרית אינו ראוי מה שלשה עשר אם שחמו שלא לשמו כשר אף ארבעה
 עשר שחרית ששחמו שלא לשמו כשר: ⁹ השיב ר' לסייע לדברי כן בתורה לא אם אמרתה
 בשלשה עשר שאין מקצתו ראוי תאמר בארבעה עשר שחרית שמקצתו ראוי הואיל ומקצתו 5
 ראוי אם שחמו שחרית בארבעה עשר שלא לשמו פסול: ¹⁰ פסח ראשון בשלש כיתים
 ואין פסח שני בשלש כיתים שחט תמיד של בין הערבים מקמיר קטורת ומדליק את הגרות
 וכן לו אצל הפסח והוציא את אימוריו אפילו של ארבעה ושל חמשה נתן במגם והקטירן
 על נבי המזבח ובשבת מלבישו בניוחו ומניחו ורצא ר' ישמע' כנו של ר' יוחנן בן ברוקה
 אומ' ארבעה עשר שחל להיות בשבת לא היה מפשיט אלא עד החזה: ¹¹ כהן קרב אצל 10
 המזבח וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד שפכו שלא כנגד היסוד פסול הלויים עומדים על
 דוכנם ואומרים את ההלל בשירה ואם גמרו שני ואם שנו שילשו ואף על פי שלא שילשו
 מימיהם אמ' ר' יהודה מימיהן של כת שלישית לא הגיעה לא הכתי כי ישמע יי'
 שעמה מועטין והיא היתה נקראת כת עצלנין: ¹² כמעשהו כחול כך מעשהו בשבת אלא
 שהכהנים מדיחין את העזרה שלא כרצון הכהנים כיוה צד מדיחין את העזרה פוקקין אותה 15
 ומרגילין אמת המים עד שנעשית נקיה כחלב ר' יהודה אומ' כוס היה ממלא מדם התערובות
 וזרקו זריקה אחת על נבי המזבח שאם נשפך דמו של אחר מהם נמצא זה מכשירו אמרו
 לו והלא לא נתקבל בכלי ודם שלא נתקבל בכלי פסול ר' א' דם התמצית ודם האיברים
 פסול לנבי מזבח אמ' להן אם כן למה פוקקין את העזרה שהיו כהנים משקיעין בדם עד
 רכוכותיהם ר' אליעזר בן יעקב אומ' כת שלישית הלכה וישבה לה בעזרת נשים: 20

ד ¹ (11) פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת שאלו את הילל הזקן פסח ד
 מהו שידחה את השבת אמ' להן וכי פסח אחד יש לנו שדוחה את השבת הרבה
 משלש מאות פסחים בשנה יש לנו שדוחין את השבת הברה עליו כל העזרה א'
 להן פסח קרבן ציבור ותמיד קרבן ציבור מה תמיד קרבן ציבור דוחה את השבת אף
 פסח קרבן ציבור דוחה את השבת: ² ד' א' נאמר בפסח במועדו ונאמר בתמיד 25
 במועדו מה תמיד שנאמר בו במועדו דוחה את השבת אף פסח שנאמ' בו במועדו
 ידחה את השבת ועוד קל תומר ומה תמיד שאין חייבין עליו כרת דוחה את השבת פסח
 שחייבין עליו כרת אינו דין שידחה את השבת ועוד מקובלני מרבתי שהפסח דוחה את
 השבת ולא פסח ראשון בלבד אלא אף פסח שני ולא פסח ציבור אלא פסח יחיד אמרו

1 ג כ"ט, צפסי ל"ז | 4 ס | 6 ע' לקמן ס'; ג כ"ט | 9 י ל"ז ג' (פ' ז'); ג ס"ז: | 13 ספלים קט"ז |
 14 י סס (פ' ס'); ג כ"ט | 21 י ל"ג ב' (י' ב'); ג ס"ו: | 25 ס | 25 כדנכ כ"ס ז' | 26 סס ס' ז' |

1 משהתחילו | 1 בשחרית ב ד | 2 יהודה | יהושע | 2 מכשיר < כאלו נשחט בשלשה עשר
 2 פוסל < כאלו נשחט בין הערבים ב ד | 3 ב"ר שחרית | 4 אם שחמו ב ד | 4 ר' > ב ד |
 6 כתיים | 7 ואין השני שלש ב ד | 7 כתיים | 7 נשחט ב ד | 7 את הקטורת ומטיב ב ד |
 8 פסח ד פתח ב < קרעו ב ד | 8 נתנו ב ד | 8 והקמירו | 9 מלביש ב ד | 9 בניוחו | בניוחו |
 10 עד מקום חזה ב ד | 10 הקרוב ב ד | 11 המזבה שופך שמיכה אחר ב ד | 11 אם [ב] שפכו
 שלא כנגד היסוד > | 12 ואומרים | ונמירין ב ד | 12 חלל בשורה | 13 הגיע ב ד < לומר ב |
 13 אהבתי ב ד | 14 מפני שעמה ב ד | 14 עצלנין ב ד | 15 היו פוקקין ב ד | 16 ומרגילין <
 לה ב ד | 16 מרמי | 17 נשפך | נתערב ב ד | 17 מכשיר | 18 לא | אין ב ד | 18 שאין ב ד |
 18 פסול < לנבי מזבח ב ד | 18 ר' א' | דבר אחר (ע' לעיל 18) < שהוא ב ד | 18 האיברים |
 התמצית ב ד | 19 העזרה < והיו משקיעין כהנים | כהנים משקיעין [ב] בדם עם [עד] רכוכותיהן
 אמרו לו [לי] [ד] שבת הוא [שבחתו] [ל] לכהנים ב ד | 19 שיהו ב | 19 משקיעין | משקיעין בדם ב ד
 (ובא כתב תתלה הסומך משקיעין וכתב כצדה משקיעין) | 19 [עד] עם ב | ארככותיהם ד | 22 לנו <
 בשנה ב ד | 23 יש לנו בשנה ב ד | 23 חבור ב ד | 24 פסח עד מה > (ובב תמיד, לפני
 פסח) | 25 ר' א' | דבר אחר ב ד | 25 בפסח | בתמיד ב ד | 25 מועדו ב ד | 25 בתמיד | בפסח ב ד |
 26 מועדו ב ד | 26 מועדו ב ד | 27 דחה ב ד | 28 שפסח ב ד | 29 בלבד אלא אף | ולא ב ד |

1 לו אם בן מה יהא על העם שלא הביאו סביניהם ופסחיהם למקדש אמ' להם הניחו להם רוח הקודש עליהם אם אינן נביאים בני נביאים הם למחר מה עשו מי שפיסחו מלה ממנה בצמרו ונדי קשרה בקרניו הביאו סבינים ופסחים למקדש ושחטו את פסחיהם בו ביום מינו את הליל נשיא והיה טורה להן הילכות הפסח: ³ פעם אחת ביקש אנריפס המלך לידע 5 כמה מינינים של אוכלוסין א' להן לכהנים הפרישו לי כוליא אחת מכל פסח ופסח הפרישו לו שש מאות אלק' זוגות של כוליא כפליים כיוצאי מצרים ואין כל פסח ופסח שלא היו עליו מעשרה מנויין חוץ ממי שהיה כדרך החוקה או מטא בו ביום נכנסו ישר' להר הבית ולא היה מחזיקן והיה נקרא פסח מעוכין:

ה ה' ¹ בשם שהשחיטה דוהה את השבת כך מכשירי שחיטה ידחו את השבת כלל א' ר' עקי' כל מלאכה שאיפשר לה ליעשות מערב שבת אינה דוהה את השבת שחיטה שאי אפשר לה ליעשות מערב שבת דוהה את השבת אמ' לו ר' אליעזר אימורי ציבור יוכיחו שהן כשירין למוצאי שבת ודוהין את השבת בזמן מה לי מכשירי מצות שחיטה לפני שחיטה ומה לי מכשירי שחיטה אחר שחיטה אמ' לו ר' עקיבא מה למכשירי שחיטה אחר שחיטה שכן דחת שחיטה את השבת ידחו מכשירי שחיטה לפני שחיטה את השבת שכן לא דחת שחיטה את השבת ועוד שאם נמצא בו פסול נמצא מחלל את השבת למפרע: ² הפסח 15 בא מן הצאן ואינו בא מן הבקר בא מן הכבשים ומן העזים בא מן הזכרים ולא בא מן הנקיבות בא בן שנה ולא בא בן שתיים ואינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד הצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי וחייבין עליו משום שבירת העצם: ³ הגינה הבאה עמו באה מן הצאן ומן הבקר כאת מן הכבשים כאת מן העזים כאה מן הזכרים ומן הנקיבות כאה בן שנה וכן שתיים ונאכלת לשני ימים ולילה אחד ואין חייבין עליה משום שבירת העצם הגינה הבאה עמו היא נאכלת תחילה כדי שיהא פסח נאכל בשובע הגינה הבאה עמו יוצא ידי חובתו משום שמחה ואין יוצא ידי חובתו משום הגינה ר' שמעון בן אלעזר אומ' הגינה הבאה עמו על השולחן ותבשילין העולין עמו על השולחן הרי אילו מתבערין עמו: ⁴ ארבעה עשר שהל להיות בשבת אחד דברים הראויין לבוא פסח ואחד 25 דברים שאין ראויין לבוא פסח ששהטו לשום פסח והשוחט לשם הטאת ציבור לשם עולת ציבור ופסח ששהטו בשבת שלא לשמו הרי זה פטור דברי ר' מאיר א' ר' שמעון בן אלעז' לא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע על דברים שאין ראויין לבוא פסח ששחטן לשום פסח והשוחט לשום הטאת ציבור לשם עולת ציבור שהוא חייב ועל מה נחלקו על דברים שהן ראויין לבוא פסח שר' אליעז' מחייב הטאת ור' יהושע פוטר: ⁵ השוחט תמיד בשבת 30 שלא לשמו הרי זה חייב א' ר' יוסי שמעתי שהשוחט תמיד בשבת שאינו מבוקר שחייב הטאת ויחזור ויביא תמיד אחר להכשירו חוץ מן הגשה שנ' תמימים יהיו לכם 4 ג טס | 9 י ל"ג ג' (י נ); ג ט"ז: ט"ט | 18 י טס (י ד); ג ט"ט | 24 י טס (ו ס); ג ט"ט ט"ז | 29 ת וקלס טל' ג' מינן י"ג: ג סוכס ט"ז: | 31 נצנצל ט"ט ט"ט

1 אם בן > ב ד | 1 סבינין ב ד | 2 למחר מה עשו | מה עשו ישראל באותה שעה ב ד | 3 בין קרניו | 8 הביאו ב ד | 4 בהלכות ב ד | 5 מנוין | 5 אחת > | 6 כליות ב ד | 6 ואין לד' ב ד | 7 עליה יותר מעשרה ב ד | 7 חוץ מטמא ושהיה בדרך החוקה ב ד | 8 מוכין ב מועדין ד | 9 ר' אליעזר [ליעזר ב] אומר כשם ב ד | 10 לעשות ב ד | 10 שחיטה > ב ד | 10 ושאי ב ד | 11 לעשות ב ד | 12 מצות > ב ד | 12 לפנין אחר ב ד | 13 אחר | לפני ד | 13 מן ומה עד שחיטה סוף השורה > ב | 13 לו > ב ד | 13 שחיטה < שדוהה שבת | 14 דחתה ב ד | 15 שטא יארע ב ד | 15 ונמצא חלל את השבת ולא עשה ב ד | 15 פסח ב ד | 16 מן הכשבים ב ד | 16 ואינו בא ב ד | 17 ואינו בא ב ד | 17 ואינו בא ב ד | 17 ואינו נאכל אלא עד הצות > ב | 19 באת . . באת > ב ד | 19 באה > ב ד | 20 בן בן | 20 שנתה ב ד | 20 ובן בת ב ד | 21 על השובע ב ד | 22 יוצא < בה ב ד | 22 ואין יוצא < בה ב | 23 הבאה | העולה ב ד | 24 שהן ראויין ב ד | 25 שחטן ב ד | 25/26 עולת צבור | עולות | 26 הרי זה > ב ד | 26 פטור | חייב ב | 26/27 בן אלעזר > ב ד | 30 הרי זה > ב ד | 31 לכם < ונפסחום ב ד |

כשהם מבוקרין הרי הן תמידים וכשאין מבוקרין אינן תמידים: ⁶ שחמו ונודע שמשכו 1 בעלים את ידם או שמתו או שניטמאו הרי זה חייב ר' ישמע' בנו של ר' יודגן בן ברוקה אומ' אם יש לו שהות כדי שידע הרי זה חייב ואם לאו הרי זה פטור: ⁷ הטאת ציבור ששהטת בשבת שלא לשמה הרי זה חייב הקטיר אימורין הרי זה חייב עולות ציבור ששהטן שלא לשמן הרי זה חייב וקטיר אימורין לערב הטאת יחיד ועולת יחיד ששהטן 5 בשבת לשמן זורק דמן שלא לשמן הרי זה חייב והורצו הבעלים השוחט שתי המאות לציבור ואין צריכין אלא אחת חייב על האחרונה שתי עולות לציבור ואין צריכין אלא אחת חייב על האחרונה: ⁸ ר' יהודה אומ' כשם ששפור של עץ אינו נשרף כך שפור של מתכת אינו מרתיה אמרו לו אינו דומה העץ למתכת שהמתכת חם מקצתו חם כולו ושל עץ אף על פי שהם מקצתו לא חם כולו: ⁹ הפסה ששכו יין ושמן אף על פי שמנמף 10 מלמעלה ומלמטה אין בו משום בישול בישול ואחר כך צלאו צלאו ואחר כך בישלו הרי זה חייב: ¹⁰ אין מולגין הראש ואת הכרעים ואין תופלין אותן בהרסית ובאדמה אבל מפספסין אותן באור הפסה צולין אותו שלם ואין צולין אותו חתיכות רצה מנתחו ונותנו על נבי גחלים אין צולין שני פסחים בתנור אחד מפני התערובת אפילו זה נדי זה מלה מפני הרגל: ¹¹ אין צולין את הפסה בשפור של מתכת ואם צלאו קולף את מקומו ואוכל 15 את השאר אבל צולין איבעה והמשה פסחים בארבעה והמשה תנורים זה בצד זה ואין הוששין: ¹² שתי חבורות שנתערבו פסחיהם נאמן אחד מבני חבורה לומר פסה זה של אותה חבורה הוא: ¹³ הפסה אינו נאכל אלא בלילה אינו נאכל אלא עד הצות ואין חייבין עליו משום נותר ואין מחשבה פוסלת בו משום פיגול עד שיעלה עמוד השחר:

ו ¹ אימתי אמרו הפסה נאכל בטומאה בזמן שבאת מתהילתו בטומאה שחמו 20 בטרה וניטמא הציבור יזרק הדם בטומאה ולא יאכל הבשר בטומאה שחמו בטרה ו נטמא הדם יזרק הדם בטומאה ולא יאכל בשר בטרה הכהנים והציבור מהורין וכלי שרת טמאין עושין אותו בטומאה: ² אימתי אמרו הפסה בא בטומאה בזמן שרובו של ציבור טמאין היו הציין טמאים והציין מהורים מהורין עושין את הראשון וטמאים עושין את השני היחיד מכריע את הפסה לעשותו בטומאה שנ' לא תוכל לזכות את 25 הפסה באחד ר' שמע' אומ' היו הציין טמאין והציין מהורין מהורין עושין לעצמן וטמאין עושין לעצמן אמרו לו אין חולקין את הציבור אלא או כולן עושין בטומאה או כולן עושין בטרה: ³ ר' יהושע אומ' כל הזבחים שבתורה נשתייר מהם כזית בשר וכזית חלב יזרוק עליו הדם כחצי זית בשר וכחצי זית חלב אין זורק עליו את הדם ובעולה 30 אפילו לא נשתייר הימנה אלא כחצי זית בשר וכחצי זית חלב עליו את הדם מפני

1 י ל"ג ר' (סוף ו'); ג ע"ג; 8 י ל"ד ב' (ז' ב'); ג ע"ד | 10 י סס; ג מ' | 13 י סס; ג ל"ו: ע"כ מ"ט | 18 י נכנס ג' ב' (ב' ג' ל'); ג ק"כ; | 20 י ל"ד ב' (ז' ל'); ג ע"ז ע"ס | 23 י ל"ד ג' (ז' ו') ג ע"ט | 26 יכניס מ"ט ל' | 29 ג ע"ט |

1 הרי הן ב ד | 1 תמידין תמימין ב | 1 אינן תמימים ב | 2 או שמתו > ב | 4 ששהטן ב ד | 4 שלא לשמה > ב שלא לשמן ד | 4 מן הקטירה עד 5 חייב > | 5 ששהטן שלא | ששהטן בשבת שלא | 6 הרי זה > ב ד | 6 שהורצו ב ד | 8 ששפור > ב ד | 8 שפור > ב ד | 9 שהמתכת | מתכת ב ד | 10 פסה ב ד | 11 ממעלה למטה ב ד | 12 חייב | אמור ב ד | 13 ונותגן ומטילו | אבר אבר ב ד | 15 מן אין | עד 16 השאר > ב ד | 16 בצד | אצל ב ד | 17 שתי | חמש ב ד | 17 זה < אחד ד מפני ב | 18 פסה ב ד | 22 ונטמא | ונטמא | 22 הדם < הצבור ד צבור ב | 22 ולא | ואל | 22 הבשר בטומאה ב ד | 22 הצבור והכהנים ב ד | 23 אמרו > ב ד | 23 פסה | 24 הציין מהורים והציין טמאים ב ד | 25 מן דברי עד 26 בטומאה > ב | 27 באחר < שערין | ב ד | 27 היו > ב ד | 27 הציין מהורין והציין טמאים ב ד | 28 כולו ב ד | 28 כולו ב ד | 30 זורק את הדם עליו ב ד | 30 הדם עליו ד את הדם עליו ב | 30 וכזית חלב ב ד | 30 את הדם עליה ב ד |

1 שכולה ראויה להקטרה ובמנהגה אם נשתייר מן הזבח כזית כהצי זית בשר וכחצי זית חלב אפילו כל המנחה קיימת אין זורקין עליה את הדם בפסח אם יש כזית לכל אחד ואחד זורק ואם לאו לא יזרוק: 4 ר' יהושע אומ' כל הזבחים שבתורה נטמא בשר וחלבים קיימין זרוק הדם על החלבים ניטמאו החלבים והבשר קיים זרוק הדם על הבשר 5 אבל בפסח אינו כן אף על פי שניטמא בשר וחלב קיים אין זורק את הדם על החלבים שלא בא מתחילתו אלא לאכילה ניטמאו החלבים ובשר קיים אם יש כזית לכל אחד ואחד זרוק ואם לאו לא יזרוק: 5 כל קרבנות היחיד והציבור הציץ מרצה ועל טומאת הדם ועל טומאת הגוף הוץ מנייר ועושה פסח שהציץ מרצה על טומאת הדם ואינו מרצה על טומאת הגוף ואם ניטמא בקבר התהום הרי זה מרצה כיצד היה הולך למול את בנו ולשחוט את פסחו אמרו לו מה היה עמך בבית שנכנסתה בו תחת האבן שישבת עליה ונדע לו עד שלא עשה פסחו צריך לעשות לו פסח שני אבל אמרו לו קבר תהום היה עמך בבית שנכנסת בו תחת האבן שישבת עליה ונדע בין עד שלא עשה פסחו צריך לעשות פסח שני משעשה פסחו אין צריך לעשות פסח שני וכן נייר שהיה הולך להביא קרבנותיו ואמר לו מה היה עמך בבית שנכנסתה בו תחת האבן שישבתה עליה ונדע לו בין משהביא קרבנותיו בין עד שלא הביא קרבנותיו צריך להביא קרבן טומאה אמרו לו קבר תהום היה עמך בבית שנכנסת בו תחת האבן שישבתה עליה ונדע לו עד שלא הביא קרבנותיו צריך להביא קרבן טומאה משהביא קרבנותיו אין צריך להביא קרבן טומאה: 6 שהמו ונדע שמשכו כעלים את ידם או שמתו או שניטמאו ד' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומ' אם יש שהות כרי שזודע ישרף מיד ואם לאו תעיבר צורתו ויצא 20 לבית השריפה זה הכלל אירע פסול בגופו ישרף מיד בדם ובכעלים תעיבר צורתו ויצא לבית השריפה: 7 השורף את הקרנות והמתחך את הגדין בקרנים ובטלפים אינו עובר בלא תעשה: 8 העצמות והגדין הרכין הרי הן כבשר לכל דבר השובר את העצם בפסח מהור לוקה את הארבעים והפסח כשר ויוצא בו ידי חובתו בפסח: 9 פסח כשר הייבין עליו משום שבירת העצם והפסול אין הייבין עליו משום שבירת העצם ר' שמע אומ' אף על פי שהיתה לו שעת הכושר ונפסל אין הייבין עליו משום שבירת העצם ר' ישמע' בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומ' אפילו לא נפסל בו אלא אבר אחד בלבד אין הייבין על אותו אבר משום שבירת העצם: 10 השובר את העצמות לאכל כזית מן המוח שבראש ושבקולית עובר בלא תעשה המוח עצמו כשר והייבין עליו משום פיגול משום נותר משום מטא ומטמא כזית במשא וכעדשה במגע כלל של דבר מוח הרי הוא כבשר לכל דבר אבל 30 הימנו כזית נא ומבושל עד שלא השיכה פמור משהשיכה חייב כזית צלי עד שלא השיכה

2 י ל"ד ב' (ז' ד'); ג ע"ז: | 7 י ל"ד ד' (ז' ז'), מ"ד ל"ז ב' (ט' ב'); ג ס' | 18 י ל"ס ב' (ז' ט' י'); ג ט"ג ס"ג | 21 י ל"ס ב' (ז' ט"ו); ג ט"ד | 22 טס | 27 י ל"ס ב' (ז' י"ג); ג ט"ה |

1 ובמנחה < אפי' כל המנחה קיימת | 1 אום | ולא ב' ד' | 1 כחצי זית > ב' ד' | 1/2 וכזית חלב | 2 אפי' כל המנחה קיימת > ב' ד' | 2 ובפסח | 3 זורק | 3 זורק | 3 שנטמא ב' ד' | 4 זורק את הדם ב' ד' | 4 זורק את הדם ב' ד' | 4 זורק את הדם ב' ד' | 5 פסח ב' ד' | 5 וחלבים קיימין ב' ד' | 7 על ב' ד' | 7 הציבור ויחיד ב' ד' | 8 הדם | אום ב' | 8 שהציץ > ב' | 8 הדם | אום ב' | 9 כומאת התהום ב' ד' | 9 למול את בנו > ב' ד' | 10 לשחוט ב' ד' | 10 ואמרו ב' ד' | 10 בו < או ב' ד' | 10 אבן ב' ד' | 11 לו < בין משעשה פסחו ובין ב' ד' | 12 בו < או | 12 בין לו ב' ד' | 13 משעשה פסחו אין צריך לעשות פסח שני > ד' | 15 שהביא ב' ד' | 15 אבל אמרו ב' ד' | 16 בו | 17 לו ב' ד' | 18 עד שלא משכו | 18 שנטמאו < ישרף מיד ב' ד' | 19 שידע ב' ד' | 19 תעיבר ב' ד' | 20 מן זה. עד 21 השריפה > ב' | 21 הקרנות | העצמות ב' ד' | 21 בגדין ב' ד' | 21 בקרניים ב' ד' | 22/23 מהור | < הרי זה ד' | לוקה את הארבעים > ב' | 23 פסח ב' ופסח ד' < עצמו | 24 פסח פסול | 24 עצם ד' < ר' יעקב אומר היתה לו שעת הכושר ונפסל הייבין עליו משום שבירת העצם לא היתה שעת הכושר ונפסל אין הייבין עליו משום שבירת העצם | 26 על אותו אבר | עליו ב' ד' | 27 לאכל ב' ד' | 27 כזית < מוח ב' ד' | 27 מן המוח < שבעצמות ב' | 28 כשר < ויוצא בו ידי חובתו בפסח ב' ד' | 29 כזית > | 29 כללו ב' ד' | 29 המוח ב' ד' | 30 הרי זה פסול ב' ד' | 30 הרי זה חייב ב' ד' |

לא פטר עצמו מבני חבורה: 11 המוציא כזית בשר מבית לכות ומחבורה לחבורה בשעת 1
אכילה הרי זה חייב שנא' לא תוציא מן הבית מן הבשר הוצה וג' אף על פי
שנא' בבית א' יאכל וג' אוכלין בחצרותיהן ועל גנותיהן הא מה תלמ' לומ' בבית
אחד יאכל בהבורה אחת יאכל ר' שמעון אומ' היו מסובין ואוכלין וראו נהש או עקרב
הרי אילו עוקרין את פסחיהם ואוכלין אותו במקום אחר שני על הבתים אשר יאכלו 5
אותו בהם ומה תלמ' לומ' בבית אחד יאכל כדי שלא יהו שתי חבורות אוכלות
זו כנגד זו כשהשמש עומד ללועס קומץ את פיו ולועס עד שמגיע אצל חבורתו וכולע שלא
ידאח אוכל משני פסחים ואם אין שם אוכל אפי' בכל הבית כולו ואינו הושש:

ז 1 ארבעה עשר שחל להיות בשבת משלשלין את הפסח לתגור עם השיכה ז
ועושין לו לימודין ונותנין עליו מערב שבת טחן על גביו כיסוי ונטלו בשבת ובלבד שלא 10
יחזיר ואם החזיר הרי זה חייב מפני שבא לידי מירוח והמטרה בשבת חייב חטאת מבקרו
ועודיהו בתגור ניצלה נטלו ואם לאו ימתין עד שיצלה ניצלה ההצון ולא ניצלה הפנימי
קולף ואוכל עד שמגיע לנא: 2 הפסח מחזירין אותו שלם ואין מחזירין אותו חתיכות דברי
ר' יהוד' ר' חסי אומ' בשבת בין כך ובין כך מותר אמ' ר' אלעזר בר' שמע' לא נחלקו
בית שמאי ובית הלל על הפסח שמחזירין אותו שלם ואין מחזירין אותו חתיכות על מה 15
נחלקו על האברים שבית שמאי אומ' אין מחזירין ובית הלל אומ' מחזירין: 3 יתום
ששחמו עליו אטימחופין יאכל במקום שהוא רוצה הומנה על אחד מהם יאכל במקום
שהומנה הומנה על שני פסחים יאכל מאיזה מהם שנשהמ ראשון ר' שמעון אומ' לעולם
גיטין על הפסח עד שישהמ ומשכן את ידיהם ממנו עד שיזרק הדם: 4 לא ישחט אדם
על ידי בנו ובתו הגדולים על ידי עבדו ושפתו העברים אלא מדעתן אבל שוחט הוא על 20
ידי בנו ובתו הקטנים ועל ידי עבדו ושפתו הבנוענים בין מדעתן בין שלא מדעתן וכולן
ששחמו ושחט רבן עליהם אוכלים משל עצמן חוץ מן העבד שאוכל משל רבו: 5 עבד
עברי וטי שהציו עבד והציו בן חורין אוכלין משל עצמן עבד של שני שותפין אוכל משל
שניהם הומנה על אחד מהם אוכל במקום שהומנה והמנה על שני פסחים אוכל מאיזה מהן
שנשהמ ראשון אין ידוע איזה מהן נשחט ראשון או ששחטן כאחת אוכל משל רבו שכה 25
רבו מה אמ' לו שניהן יצאו לבית השריפה ר' נתן אומ' פסחין מלעשות פסח שני שכבר
נזק עליהם הדם: 6 בני חבורה שהומנו על פסח אם יש כזית לכל אחד ואחד יאכלו
ואם לא לא יאכלו הומנו עליו זה אחר זה ראשונים שיש להן יאכלו והאחרונים לא יאכלו
וצריכין לעשות פסח שני שכבר נזק עליהם הדם: 7 בני חבורה שרצו למנות אתיים על
פסחיהם הרשות בידן רצו להמנות ולהמשך אתיים על פסחיהם הרשות בידן הממנה אתיים 30

1 י' ס' (ז' י' ז') ; 2 ט' ס' י' ז' פ' | 5 ט' ס' ז' | 9 י' ז' ס' (ט' ז' ס') ; נ ט' ס' י' ז' | 13 י' ט' ס' ז' (ט' ס') ;
נ ז' | 16 י' ז' ס' (ט' ס') ; נ פ' | 19 י' ט' ס' (ט' ז' ס') ; נ ט' ס' | 22 י' ט' ס' ; נ ט' ס' | 27 י' ט' ס' (ט' ז' ס') ; נ ז' ס' פ' |
1 חבורה < משחטה פטר > [את ב] עצמו מבני חבורה ב ד | 3 ת' ב ד | 3 אוכלין <
אחד ב ד | 3 ובנותיהן ב ד | 4 יאכל > ב ד | 4 הרי שהיו יושבין אוכלין ב ד | 5 הרי > עוקרין
אלו ב | 6 איך למה נאמר ב ד | 6 כזית > ב ד | 7 ללועס [למחז' ב ד | 7 פיו < ומחזיר את
פניו ב ד | 8 שם < אלא חבורה אחת ב ד | 9 בערב שבת ב ד | 10 נחטו | 11 הרי זה חייב
ב ד | 12 ועודיהן ד ועודו ב | 12 אם ניצלה ב ד | 12 מחזירין לו ב ד | 14 ובין כך < אסור ביום
סוב בין כך ובין כך | 16 אין מחזירין [מחזירין ב ד | 16 מחזירין] אין מחזירין ב ד | 17 הומנה |
17 מהם אוכלו ב מהם אוכל ב ד | 18 אוכל ב ד | 18 שנשהמ < בו | 19 מסבין ד > ב | 19 את
> ב ד | 19 שזרק < עליו ב ד | 20 על ידי [ועל ב ד | 20 העברים < וע"י אשתו ב ד | 20 מן
אבל עד 21 שלא מדעתן > ב | 22 ששחמו < לעצמן או ב ד | 22 ששחט ב ד | 22 רבו ב ד |
24 במקום ב ד | 25 מן אין ידוע עד ראשון > ב ד | 25 ששחמו שניהם ב ד | 25 כאחד ב ד |
26 השרפה < צריכין לעשות פסח שני ב ד | 26 פסחין] אין צריכין ב ד | 27 הדם עליהן ב ד |
27 שנשחט ב ד | 28 לא ב ד | 28 נמנו ב ד | 28 הראשונים ב ד | 29 שני < דברי ר' נתן
אוסר אין צריכין לעשות פסח שני | 29 להמנות ב ד | 30 להמשך ולהמנות ב ד | 30 פסחין ב ד |
30 מן הממנה עד שורה 1 דף 167 פסח > ד |

1 על פסחו הרשות בידו רצו למשוך ולמנות אחרים על פסחן הרשות בידם ובלבד הן נמשכין והולכין ובלבד שנשתייר מחבורה הראשונה דברי ר' יהודה ר' יוסי אומ' בין מחבורה ראשונה ובין מחבורה האחרונה ובלבד שלא יניח את הפסח כמות שהוא: 8 בני חבורה שרצו למנות אחרים על הלוקים הרשות בידם והמעות הולין הממנה אחרים על הגינתו 5 המעות הולין רצה למשוך ולמנות אחרים על הגינתו המעות הולין המזכר עולותיו ושלטיו לא עשה כלום המעות גזל ביד הבעלים אין צריך לומר הטאת ואשם: 9 בני חבורה שמתו מקצתן או שנמטאו מקצתן השאר אוכלין ואין חוששין: 10 בני חבורה שהיה בהן אחד שהיו ידיו רפות רשאין לומר לו טול הלךך וצא ולא עוד אלא אף בני חבורה שעשו סיבולת והיה בהן אחד שהיה ידיו רפות רשאין לומר לו טול הלךך שלך רצו לעשות עמו 10 טובה בא ואוכל עמהם: 11 מצורע מוסגר שוחטין עליו בשביעי מוחלט שוחטין עליו בשמיני יולדת שוחטין עליה יום ארבעים לזכר ויום שמונים לנקבה וכולן שנימטאו לפני זריקת דמים הרי הן כמפקה הגל וצריכין לעשות פסח שיני ר' ישמעל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומ' פעמים שהם כמפקה הגל פעמים שאין כמפקה הגל כיוצא בהן היה גל ארוך בודק בצד זה ונמצאת טומאה בצד שיני הרי הוא כיוצא בהן ופטור לעשות פסח שיני 15 זה הכלל כל שנמטא לאחר זריקת דם הרי הן כיוצא בו וצריך לעשות פסח שיני: 12 ר' יוסי בר יהודה אמ' שומרת יום כנגד יום שנזרק עליה דם ואחר כך ראתה הרי זה אינה אוכלת ופטורה לעשות פסח שיני שכבר יצאת בזריקה אבל ערל שנזרק עליו דם ואחר כך מל הרי זה אינו אוכל וצריך לעשות פסח שיני: 13 א' ר' יוסי בר' יהודה לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על ערל זר שמקבל עליו הזאה ואוכל על מה נחלקו על ערל גוי שבית 20 שמאי אומ' מוכל ואוכל פסחו לערב ובית הלל אומ' הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר אחד נכרי שמל ואחר שפחה שמבלה איצטרדיות ושומרי צורים היו בירושלם שהיו טובלין ואוכלין את פסחיהם לערב: 14 היה מטא בשעת שהיטה ומהור בשעת זריקה מהור בשעת שהיטה ומטא בשעת זריקה הרי זה אינו אוכל וצריך לעשות פסח שיני היה הולה בשעת שהיטה ואינו יכול לאכול כזית חלום בשעת שהיטה ויכול לאכול 25 כזית הרי זה אינו אוכל וצריך לעשות פסח שיני לעולם אין יוצאין ידי חובתן עד שיהא חלום בשעת שהיטה ובשעת זריקת דם ובולם ספק נזרק עליהם דם ספק לא נזרק עליהם דם ספק יש בהן כזית לכל אחד ואחד ספק טמאים ספק טהורים פטורין לעשות פסח שיני זה הכלל כל הספיקות פטורין מלעשות פסח שיני: 15 בני חבורה שנימטא אחד מהן ואין

3 י 55 (ס' נ'); 7 י 75 (ס' נ'); 10 י 55; ג פ"ט; ג' | 15/16 נ פ"ט | 18 י 55

(ס' ט'); ג ל"ב | 22 י 55 (ס' ו'); ג כ"ט |

1 הרשות בידו > ב | 1 רצה להמשך ולהמנות ב ד | 1 פסחן] הלכו ב ד | 1 בידו ב ד | 1 ובלבד
הן] לעולם ב ד | 2 שנשתייר < אחר ב ד | 2 ראשונה ב ד | 3 אחרונה ב ד | 3 יניחו את פסחו
ב ד | 4 רצו למנות ב ד | 4 חלקן ב ד | 4 חולין < רצו להמשך להמנות אחרים על חלקן הרשות
בידם המעות [מעות ב] חולין הממנה אחרים על חלקן [חלקן ב] הרשות בידו המעות חולין רצה להמשך
להמנות אחרים על חלקן הרשות בידו המעות חולין ב ד | 5 עולותו ב ד | 6 בחטאת ב ד | 7 אחד בהן
ב ד | 8 וצא [שלך ב ד | 8 ולא עוד] ולא מפני שהוא פסח ב ד | 9 סיבולת (כן בליקוטין אבל בהעתקה
סימלת "בו" דומין ל"מ") [סבול ב חבול ד | 9 רפות] יפות א | 9 הלךך ב ד | 11 עליו | 11 ביום |
12 דמים < בין לאחר זריקת דמים ב ד | 13 שאין מפיקת ב ד | 13 בהן > ב < כיצד ב ד |
14 בצד השיני ב ד < הרי הן כיוצא בו וצריכין לעשות פסח שיני וכולן שנמטאו לאחר זריקת דמים
ב ד | 14 ופטור] וצריכין ב ד | 15 מן זה הכלל עד שיני > ב ד | 15/16 ר' יוסי בר' יהודה] ר"א
בר' צדוק ב ד | 18 משנה זו אחר משנת היה טמא טורה 22 ב ד | 17 מלעשות ב ד | 18 וצריך]
החייב ב ד | 18 אמר ר"א בר' צדוק מודים ב"ש | 19 בערל ב ד | 19 זר] זכר ב | 19 עליו >
ב ד | 21 שמבלה < ר"א בר' צדוק ד' ר' לעזר בן יעקב ב | 21 אצטרדימות ב שחרדימות ד | 21 צירין
ב ד | 21 שטובלין ב ד | 24 לוכל ב ד | 24 חלום < בשעת זריקה ויכול לזכר כזית חלום [חולה ב]
ב ד | 25 כזית < חולה [חלום ב] בשעת זריקה ואין יכול לזכר כזית ב ד | 25 יוצא ידי חובתו
ב ד | 26 זריקת דם] זריקה ב ד | 27 ואחד < ספק אין בהם ב ד | 27 מלעשות ב ד |

ידוע איזה מהן צריכין לעשות פסח שני ציבור שניטמא אחד מהן ואין ידוע איזה מהן 1
 עושין אותו כטומאה: 16 בני הבורה שהומנה אחד מהם אפילו מן הצדקה הרי זה חולק
 עמהם בעורות: 17 בני הבורה שמעו ואכלו פסחיהם של הכזרים אמרו להם אכלו את
 שלנו ואכלו את של הכזרים ונמצאת יבלת בעורו של אחד מהם צריכין לעשות פסח
 שני נמצאו אוכלין ארבעה פסחים וידי הובתן לא יצאו חמש הכורות שנתערבו עורות 5
 פסחיהם ונמצאת יבלת בעורו של אחד מהם צריכין לעשות פסח שני:

ח 1 אילו עושין את השני הוכין והזכות הנדות והולדות האנוסין והשונגין ח
 והמזדין והמצורעין ובעלי גדות ושהיה טמא ובדרך רחוקה אם כן למה נאמר טמא או
 בדרך רחוקה אלא שכא הכתוב לפוטרו מן ההכרת: 2 ר' עקיבא אומ' נאמר טמא
 לנפש ונאמר בדרך רחוקה מה טמא נפש אם רצה לעשות אין יכול אף דרך 10
 רחוקה אם רצה לעשות אין יכול ר' אלעזר אומ' נאמר ריחוק מקום במעשר ונאמר ריחוק מקום
 בפסח מה ריחוק מקום האמור במעשר חוץ למקום אבילתו אף ריחוק מקום האמור בפסח חוץ
 למקום אבילתו ר' יהודה אומ' חוץ למקום עשייתו: 3 א' ר' יוסי לפיכך נקוד על הי לומר לא
 מפני שרחוקה ודאי אלא מאיסקופת עזרה ולהוץ ר' יוסי הגלילי אומ' דרך רחוקה
 שומע אני מהלך שני ימים ומהלך שלשה ימים נשואו אומ' ובדרך לא היה מלמד 15
 שמאיסקופת עזרה ולהוץ קרוי דרך: 4 גר שנתגייר בין ראשון לשני צריך לעשות פסח
 שני דברי ר' נתן אומ' אינו צריך לעשות פסח שני שכבר לא נתחייב בראשון ניתן
 להן לישראל לבנות בית הכירה היחיד עושה פסח שני ואין הציבור עושה פסח שני ר'
 יהודה אומ' אף הציבור עושה פסח שני א' ר' יהודה מעשה בחזקתו המלך שעשה את
 הציבור לעשות פסח שני שנ' כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה 20
 מי ששכר ומזבולין לא הטהרו כי אכלו את פסחיהם בלא ככתוב כי
 התפלל הזקיהו על יי' הסוב יכפר בעד: 5 ר' שמעון אומר לא שעשה את
 הציבור לעשות פסח שני אלא שעבר ניסן בניסן ואין מעברין אלא אדר ר' שמעון בן
 יהודה אומ' משום ר' שמעון אף מפני שהעשי את הציבור לעשות פסח שני: 6 ואין
 עושין הבורה נשים ועבדים קטנים שלא להרבות את התפילה: 7 אילו דברים שבין ראשון 25
 לשני הראשון בשלש כיתים ואין השני בשלש כיתים הראשון דוחה את הטומאה והשני
 אינו דוחה את הטומאה הראשון חייבין עליו כרת והשני אין חייבין עליו כרת דברי ר' ר'
 נתן אומ' אף השני חייבין עליו כרת ר' חנניא בן עקיבא אומ' אם עשו את השני אין
 חייבין עליו כרת על הראשון לא עשו את השני חייבין עליו כרת על הראשון הראשון
 מעון חגיגה והשני אין מעון חגיגה הראשון נוהג כל שבעה והשני יום אחד: 8 אילו דברים 30
 ששנה הראשון לשני הראשון נאמר בו שהתמים זכר בן שנה והשני

3 ג' ט"ס | 7 ל"ג | (ט' ב') | ג' ל"ג | 8 נמנע מ' י' | 9 ט"ס | 9 ט"ס | ג' ל"ג | 13 ט"ס | ג' ט"ס | 16 ט"ס | ג' ט"ס | 17 ט"ס | 20/21 ד"ה ג' ל"ג | ט"ס | 24 ג' ט"ס | 25 ל"ג | (ט' ג') | ג' ל"ג | 30 ט"ס | ג' ט"ס | 31 ט"ס | ג' ט"ס |

1 איזה צריכין ב ד | 1 מהן] הוא ב ד | 2 מהם] עמהן ב ד | 3 אומרים להם ב ד | 4 של
 חביריהם] שלהם ב ד | 4 צריכות ב ד | 5 שני < עשו פסח שני ומעו ואכלו פסחיהן של חביריהן
 אומרין להן אכלו את שלכם אכלו את שלהן ונמצאת יבלת בעורו של אחד מהן צריכין לעשות פסח שני
 ב ד | 5 עורות > ב ד | 7 שני | 8 ומי שהיה ב ד | 8 או בדרך ב ד | 9 אלא > ב ד | 9 מן
 הכרת | 10 לנפש] נפש ב ד | 10 דרך ב ד | 10 אם > ב ד | 13 ר' יוסי בר' יהודה ד ר' יוסה
 בו ר' יהודה ב | 13 על הי ב ד | 13 כלומר ב ד | 14 העזרה ב ד | 15 אני < מהלך יום אחד
 או ב ד | 15 מהלך > ב | 15 ומהלך] או ב ד | 15 מלמד] הוי ב ד | 16 מאיסקופת ב ד | 16 בין
 שני פסחים ב ד | 18 הבירה] הבכירה ד הבחירה ד | 19 שהעשה ב שמעיה ד | 20 כי... בעד] וגו'
 ב ד | 20 ומכנשה ב ד | 21 ומיששבר ב ד יששבר פ | 21 הבלון פ | 21 את הפסח פ | 22 יהוקיהו <
 עליהם לאמור פ | 22 לא < מפני ב ד | 22 שהעשה ב שהעשי ד | 23 שני > ב | 23 אלא <
 מפני ב ד | 23 בניסן > ב | 23 אין ב שאין ד | 23 בן] בר | 24 שהעשי ד | 24 דאין ב ד | 26/27 ואין
 השני ב ד | 28 ר' חנניא ב | 29 עליו > | 29 עליו > | 30 ואין השני ב ד | 31 ששנה < בהן ב ד |

1 כיצא בו הראשון נאמר בו אל תאכלו ממנו נא והשיני כיצא בו הראש
 נאמר בו לא הותירו ממנו עד בוקר והשיני כיצא בו הר' דחה את השבת ואין
 השיני דחה את השבת הראשון טעון לינה והשיני טעון לינה ר' יהודה אומ' אין השיני
 טעון לינה אלא כיצד הוא עושה נכנס ושוהט את פסחו בעזרה יוצא ומספיד את אביו
 5 אבית פאני: 9 בזמן שהפסח נאכל בטומאה טמא מת נכנס בעזרה ואוכלו הזבין והזכות
 הגידות והיולדות הרי אילו לא יכנסו ואם נכנסו הרי אלו חייבין ר' שמעון משום ר' יהושע
 או' אם שהטו הרי אילו פטורין שנ' הטהור יאכל בשר והנפש אשר תאכל
 בשר הנשחט לטהורין חייבין עליו משום טומאה והנשחט לטמאים אין חייבין עליו משום
 טומאה: 10 פסח ראשון שוחטין על האשה בפני עזמה ואין צריך
 10 אחרים דברי ר' יהודה ר' יוסי אומ' פסח שיני שוחטין על האשה בפני עזמה ואין צריך
 לומר פסח ראשון ר' אלעזר בר' שמעון אומ' פסח ראשון האשה עושה מפילה לאהרים
 ואינה עושה פסח שיני אמרו לו מעשה שהיה כיוסף הכהן שהעלה את בן בחו לעשות
 פסח קטן והחזירוהו שמא יקבע הדבר חובה אמ' להן לא שקבע הדבר חובה אלא שאין
 האשה עושה פסח שיני: 11 מה בין פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים אין חייבין
 15 עליו כרת ופסח דורות חייבין עליו כרת פסח מצרים לא נהגו בו דקין ותבלולין ופסח דורות
 :לא: נהגו בו דקין ותבלולין פסח מצרים לא נהגו בו אתנן ומחיר מה שאין כן בפסח דורות:
 12 פסח מצרים נאמר בו ולקח הוא ושכיניו הקרוב אל ביתו במבסת
 נפשות מה שאין כן בפסח דורות: 13 ר' שמעון בן אלעזר אומ' בפסח דורות כן וכל
 כך למה שלא יניח אדם שכיניו הקרוב אל ביתו ועשה לו פסחו אצל אהרים לקיים מה
 20 שנא' טוב שבן קרוב טאה רחוק: 14 פסח מצרים לא היה טעון דמים וחלבים
 לגבי מזבח מה שאין כן בפסח דורות פסח מצרים נאמר בו ואתם לא תצאו איש
 מפתח ביתו עד בקר מה שאין כן בפסח דורות: 15 פסח מצרים נאמר בו והנעתם
 אל המשקוף ואל שתי המזוזות מה שאין כן בפסח דורות: 16 פסח מצרים כל
 אהר ואהר שוחט בביתו פסח דורות כל ישראל שוחטין במקום אחד: 17 פסח מצרים מקום
 25 אכילה שם לינה ופסח דורות אוכלין במקום אחד ולנין במקום אחד: 18 אהר פסח מצרים
 ואהר פסח דורות מי שהיו לו עבדים שלא מלו ושפחות שלא טבלו מעכבין אותו מלאכול
 בפסח ר' אליעזר בן יעקב או' אומ' אני בפסח מצרים הכתוב מדבר: 19 אילו דברים

1 טט טט טט | 2 טט טט טט | 5 טט טט טט | 7 וקטל ז' י"ט כ' | 9 ו' ל"ה ג' (מ' ט');
 ג' ל"ב: | 14 י' ל"ד (מ' ט'); | ג' ל"ו | 17 טט טט י"ד טט | 17 י' טט; | ג' טט | 20 טט טט טט |
 21/22 טט טט י"ב טט | 22/23 טט | 25 י' טט; | ג' טט |

1 בו נאמר ב | 1 נא < ובשל ב ד | 1 מן הראשון עד כיצא בו > ב ד | 2 ולא פ |
 2 ואין > ב ד | 4 ומספיד א | את | בת ב ד | 5 בבית ב ד | 5 לעזרה ב ד | 6 זבין חבות ברות
 ויולדות ב ד | 6 לא > | 6 חייבין < ר"א אומר אם נכנסו הרי אלו פטורין שני' ושלחו מן המחנה כל
 צרוע וכל זב וגו' (במדבר ה' ב') בשעה שטמא נפש חייב זבין ומצורעין חייבין בשעה שאין טמא נפש
 חייב אין זבין ומצורעין חייבין בזמן שהפסח בא [נאכל ב] בטומאה טמא מת נכנס לעזרה ושוחט זבין
 חבות ברות ויולדות הרי אלו לא ישהכו ואם שהטו הרי אלו חייבין ב ד | 6 ר' שמעון < אומר ב ד |
 7 או' > ב ד | 7 כל טהור ב ד פ | 8 בשר > מזבח השלמים אשה לה וגו' ב ד | 11 האשה
 > ב ד | 11 תפלה ב ד | 11 אצל אהרים ב ד | 12 שהיה > ב ד | 13 קטן] שני ב ד |
 13 להן > ב ד | 13 שמא יקבע ב ד | 14 אלו דברים שבין ב ד | 14 פסח מצרים אין] אין ב פסח
 מצרים מקחו בעטר שחיסתו ביד אין ד | 15 מן ופסח עד 16 מצרים לא נהגו בו > ב ד | 16 (הנקודות
 אלה עשה חסופר בשאר מקומות אם הגיה אבל כאן נראה סימן למהוק) | 17 מן פסח עד 18 דורות
 > ב ד | 18 בן אלעזר > ב ד | 18 אומר < אומר אני אף ב ד | 18 פסח דורות] מצרים נאמר
 בו ולקח הוא ושכניו וגו' מה שאין כן בפסח דורות ב | 19 כרי שלא ב ד | 19 חילך ויעשה את [את
 > ב] פסחו אצל ב ד | 19 אחרים] חברו ב ד | 19 מה > | 20 כשנה 15 לפני פסח מצרים
 שורה 21 | 22 מן פסח עד 23 דורות > ב | 24 בתוך ביתו ב ד | 24 פסח > ב | 24 ובמקום
 ב ד | 25 שם < היתה ב ד | 26 מלוכל ב ד |

ישוה בהן פסח מצרים לפסח דורות פסח מצרים בשלש בתיים ופסח דורות כיוצא בו 1
 פסח מצרים נאמר בו שהתמים זכר בן שנה יהיה לכם ופסח דורות כיוצא בו:
 20 פסח מצרים נאמ' בו לא תותירו ממנו עד בקר ופסח דורות כיוצא בו: 21 פסח
 מצרים נהג כל שבועה ופסח דורות נהג כל שבועה ר' יוסי הגלילי או' או' אני שלא נאמ'
 חמץ במצרים אלא יום אחד שני' לא יאכל חמץ היום: 22 פסח מצרים טעון שיר 5
 ופסח דורות טעון שיר:

ט 1 הפסח שנתערב בחולין יקריש חולין לשם פסח והרי הן בשני פסחים ט
 שנתערבו זה מושך לו אחד וזה מושך לו אחד זה ממנה עמו אחד מן השוק וזה ממנה
 לו אחד מן השוק זה בא אצל זה וזה בא אצל זה וכן הוא אומ' אם שלי הוא הפסח
 ידך משוכות משלך ונמניתה על שלי שנים של שלשה שלשה שלש של ארבעה ארבעה 10
 ארבע של המשה חמשה חמש של ששה ששה של שבעה שבעה של שבעה שבע של שמונה
 שמונה שמונה של תשעה תשעה השע של עשרה עשרה נמשכין להן אחד מכל חבורה
 ומחבורה אחרונה שנים מפרישין פסח אחד ואומ'ין כל מי שהוא לו פסח זה ידינו משוכות
 משלנו ונמנינו על שלו שלש של שנים שנים ארבעה של שלש חמש של ארבעה ארבעה
 שש של חמשה חמשה שבע של ששה ששה שמונה של שבעה שבעה של שמונה 15
 שמונה עשר של תשעה תשעה נמשכין להם אחד מכל חבורה וממנין להן אחד
 מכל חבורה וחבורה מפרישין פסח אחד ואומ' כל מי שהוא לו פסח זה ידינו משוכות
 משלנו ונמנינו על שלו נמצאו אחדות את התפילה ומניחין את העיקר: 2 אמר להן ואמרו
 לו אוכלין מן הראשון לא אמר להן ולא אמרו לו אין אחראין זה לזה טיבן אמרו יפה
 שתיקה להכמים קל הומר לטיפשין וכן הוא אומ' גם אויל מחריש חכם יחשב ואין 20
 צריך לומר ואומ'ם שפתינו נבון: 3 נתערבו בעולה ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא
 ברמי יפה שבהם פסח וברמי יפה שבהן עולה כבר קרב פסחו כבר קרב עולתו יביא ברמי
 עולה אחרת: 4 נתערבו בתורה ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא ברמי יפה שבהם תורה
 כבר קרב פסחו יביא ברמי פסח כבר קרבה תורתו יביא ברמי תורה אחרת: 5 נתערבו
 בהטאת ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא ברמי יפה שבהן הטאת כבר קרב פסחו יביא ברמי 25
 פסח כבר קרבה הטאתו יביא ברמי הטאת אחרת: 6 נתערבו באשם ירעו עד שיסתאבו
 וימכרו ויביא ברמי יפה שבהן פסח ברמי יפה שבהן אשם כבר קרב פסחו יביא ברמי פסח
 אחר כבר קרב אשמו יביא ברמי אשם אחר: 7 נתערבו בשלמים ירעו עד שיסתאבו וימכרו
 2 טמום י' ז' ה' | 3 טס טס י' | 4 י טס; ג טס | 5 טמום י' ג' נ' | 7 ז' ב' (ט' י'); ג ז' ט: | 10 ג ז' ט |
 20 י טס | 20 משלי י' ז' כ"ח | 21 טס | 21 י טס (ט' ט); ג ז' ט: |

2 יהיה לכם > ב ד | 3 לא > ב ד פ | 3 מן פסח עד 4 שבועה > | 4 נהג כל שבועה |
 כיוצא בו ב | 4 נאמר א (בהעתקה) | 7 פסח ב ד | 7 יקריש [יקריב ב ד | 7 פסחים] וכתים |
 8 שנתערבו < שנים שנתערבו פסחיהן ב ד | 8 חה < אין ב | 9 לן עמו ב ד | 9 פסח ב ד
 (ובא נכתב "הפסך" כי תחלה טעה הסופר וכתב ב' במקום ח' ותקן במעות ד' במקום ח') < זה
 ב ד | 10 מושכות | 10 על שלי < ואם [< שלך הוא ב] פסח זה ידי [ידיו ד] מושכות [מושכות
 ד] משלי ונמניתה על שלך ב ד | 10 שתיים של שלשה שלשה ב ד | 11 ארבעה | 12 תשעה |
 12 נמשכין] ממנין ב ד | 12 חבורה < וחבורה ב ד | 13 יאמר ב ד | 13 כל שהוא שלו ב ד |
 14 ארבע של שלשה < שלשה ב ד | 14 חמשה | 15 ושבעה ב ד | 16 אחד ח' | 16 מן וממנין
 עד 17 חבורה > ב ד | 17 ומפרישין ב ד | 17 כל > ב | 17 שהיו ב | 17 לן שלו ב ד |
 18 הטפלה ב ד | 19 אמר] אמרו ב ד | 19 אחראין אחד אין א (בהעתקה) | 19 אמרו > ב |
 21 לומר < חכם מחריש ב ד | 21 נתערב | 22 מן וברמי עד 23 שבהם > ב | 22 פסח < וברמי
 פסח אחר קרב עולה יביא | 22 ברמי | 22 כבר > | 22 כבר קרב עולתו > | 23 ברמי יפה שבהן |
 24 כבר > ב ד | 24 כבר] אחר ב ד | 24 קרבו ב ד | 25 שבהן < פסח וברמי היפה שבהן ב ד |
 25 כבר > | 26 כבר] אחר ב ד | 26 כבר] אחר ב ד | 26 בדמיו ב ד | 26 נתערבו > | 27 כבר
 ב ד | 28 כבר > ב ד | 28 נתערבו > ב | 28 בשלמים < שניהם ב ד |

1 ויביא בדמי יפה שכהן פסח ובדמי יפה שכהן שלמים כבר קרב פסחו יביא בדמיו פסח
 כבר קרב שלטיו יביא בדמיו שלמים אחרים: ⁸ שלמים שנתערבו עם שלמים הבאים מחמת
 פסח ידעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי יפה שכהן שלמים ויאכלו ליום ולילה עד חצות
 ובדמי יפה שבהם שלמים ויאכלו לשני ימים ולילה אחד בן עזאי או' שלמים הבאים
 5 מחמת פסח הרי הן כפסה לכל דבר אלא שאין נאכלין ליום ולילה: ⁹ נתערבו בכבוד
 שניהם ידעו עד שיסתאבו ויאכלו בכבוד ר' שמעון אומ' זה ישחט לשם משהו וזה ישחט
 לשם מה שהוא ושניהם יאכלו לשם פסח ובמניוין של פסח נתערבו במעשר שניהם ידעו עד
 שיסתאבו ויאכלו במעשר ר' שמעון אומ' זה ישחט לשם מה שהוא וזה ישחט לשם מה
 שהוא ושלמים יאכלו בפסח ובמניוין של פסח: ¹⁰ כבר ומעשר שנתערבו זה בזה שניהם
 10 ידעו עד שיסתאבו ר' שמעון אומ' זה ישחט לשם מה שהוא וזה ישחט לשם מה שהוא
 ושניהם יאכלו כאחת מפני שמתן דמן שוה וכן היה ר' שמעון אומ' באשם ושלמים שנתערבו
 זה בזה ולא הודו לו חכמים לר' שמעון במביא קדשים לבית הפסול כמה דברים אכורים
 בזמן שנתערבו חיים אבל בזמן שנתערבו שחומין יאכלו כהמור שבהם: ¹¹ נתערבו בפסולי
 המוקדשים ובחולין שנשחטו בעזר' תעיבר צורתן ויצאו לבית השריפה: ¹² הפריש פסחו
 15 ואבד והפריש אחר תחתיו ולא הספיק להקריבו עד שנמצא הראשון והרי שניהם עומדים
 יביא את איזה מהם שירצה דברי חכמי ר' יוסי אומ' מצוה להביא את הראשון ואם היה
 השיני מוכר יביאנו והשיני ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים לששה עשר
 הפריש מעות לפסחו ואבדו והפריש אחרים תחתיהם לא הספיק ליקח בהם פסח עד שנמצאו
 המעות הראשונות יביא מאילו ומאילו פסח ויקרב והשאר יביא בהם שלמים לששה עשר
 20 המפריש מעות לפסחו ואבדו והפריש פסח תחתיהן ולא הספיק להקריבו עד שנמצאו מעות
 הראשונות יקח בהן פסח ויקרב והשאר הפסח ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים
 לששה עשר: ¹³ המפריש פסחו ואבד והפריש מעות תחתיו ולא הספיק ליקח בהן הפסח
 עד שנמצא הפסח הפסח יקרב והמעות יביא מהן שלמים לששה עשר המפריש פסחו
 ואבד והפריש אחר תחתיו והקריבו ואחר כך נמצא הראשון יקרב שלמים לששה עשר:
 25 ¹⁴ המפריש מעות לפסחו ואבדו והפריש מעות תחתיהן ולקח בהן פסח והקריבו ואחר כך
 נמצאו המעות הראשונות יביא מהם שלמים לששה עשר: ¹⁵ הפסח שנמצא בשלשה עשר
 ירעה עד שיסתאב וימכר בארבעה עשר יקרב שלמים ר' אליעזר א' קודם חצות ירעה עד
 שיסתאב וימכר ויביא בדמיו שלמים אחר חצות הוא עצמו יקרב שלמים והפסח שלא קרב
 בראשון יקרב בשני לא קרב בשני יקרב להבא מעות שלא קרבו בראשון יקרב בשני לא
 30 קרבו בשני יקרב להבא: ¹⁶ המפריש פסחו ומת אם היה בנו ממנה עמו יביא פסח ואם

11 נ זכסס פ"ט: | 14 י טס (ס' ו'); | ט' לקטן ממוכס'; | ג ממוכס כ"ז | 22 טס | 26 ג ל"ו: | 30 ג ל"ס |

1 בדמי > א | 1 היפה ב ד | 1 היפה ב ד | 1 כבר > ב ד | 2 כבר אחר ב ד | 2 קרב
 שלמים ב ד | 2 בשלמים ב ד | 3 הפסח ב ד | 3 היפה ב ד | 4 שלמים < אחרים ב ד | 4 בן > |
 5 שאין שחן ב ד | 6 וסתאבו ב | 6 לשום | 7 כפסה ב ד | 7 ובמניוין ב ד | 7 שתיהן | 8 במעשר
 ב ד | 9 ושלמים ושניהם ב ד | 9 כפסה ב ד | 9 ובמניוין ב | 11 כאחד ב ד | 14 המפריש
 ב ד | 16 את > ב ד | 16 שירצה > ב | 16 כרבי ב ד | 17 מן המוכר ב ד | 17 והשיני
 הראשון ב | 18 המפריש ב ד | 18 אחרים מעות ב ד | 18 ולא | 19 מעות הראשונים ב ד | 19 בהם
 בה | 20 ואבדן | 21 הראשונות המעות ב ד | 21 יקה יבוא ב ד | 21 פסח > ב | 21 ויקריב
 21 והשאר > ב ד | 22 פסח ב ד | 23 פסח פסח ב ד | 23 בהן ד ויביא מהמעות ב | 24 ראשון
 ב ד | < הוא עצמו | 25 מעות < אחרות | 25 פסח < אחד | 26 מעות ב ד | 26 בהן ב ד |
 27 יהא רועה ד > ב | 27 וימכר > ב ד | 27 יהא רועה ב ד | 28 הוא עצמו לאתר חצות
 29 להבא בשלישי ב ד | 30 לחבא בשלישי ב ד | < תגינה שלא קרבה בראשון תקרב בשני לא
 קרבה בשני תקרב בשלישי ב ד | 30 מוכנה ב | 30 ויביאנו אחריו לשם פסח ב ד |

לאו יביאנו אחריו שלמים לששה עשר: ¹⁷ המפריש מעות לפסחו ומה אם היה בנו ממונה 1
 עמו יביא בהם אחריו פסח ואם לאו יביא בהן שלמים לששה עשר: ¹⁸ תמורת הפסח
 ולד תמורת הפסח וולד וולדן עד סוף העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בהן שלמים
 ר' אלעזר אומ' ולדות עצמן יקרבו שלמים תמורת שלמים ולד תמורת שלמים וולדן וולד
 ולדן עד סוף העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמיהן שלמים ר' אלעזר אומ' וולדות 5
 עצמן יקרבו שלמים: ¹⁹ המפריש נקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו עושה תמורה ר' שמע'
 או' לעולתו עושה תמורה לפסחו ולאשמו אין עושה תמורה אין לך העושה תמורה אלא
 דבר הרועה ומסתאב א' ר' רואה אני את דברי ר' שמעון בפסח שהקדש פסחכאן שלמים:
²⁰ המפריש נקיבה לפסחו תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה פסח ר' שמעון בן יהודה
 אומ' משום ר' שמעון תימכר שלא בטום ילדה זכר ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו 10
 פסח ר' אלעזר או' הוא עצמו יקרב פסח:

י ערב פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך ואפילו עני שבישראל י
 לא יאכל עד שיסב לא יפחתו לו מארבע כוסות של יין שיהא בהן כדי רביעית בין
 חדש בין יושן בין חי בין מזוג ר' יהודה אומ' עד שיהא בו טעם וריח: ² מזוג לו כוס
 ראשון בית שמאי אומ' סכרך על היום ואחר כך סכרך על היין שהיום גורם ליין שיבא 15
 וכבר קדש היום ועדיין יין לא בא ובית הלל אומ' סכרך על היין ואחר כך סכרך על היום
 שהיין גורם לקידושא שתאמר: ³ דבר אחר ברכת היין תדירה ברכת היום אינה תדירה
 והלכה כבית הלל: ⁴ מצוה על אדם לשמח בנו ובני ביתו במה ששמחן ביין שנ' ויין
 ישמח לבב אנוש ר' יהודה או' הנשים בראוי להם והקטנים בראוי להם: ⁵ השמש
 מכביש בכני מעים וטחנן לפני האורחים ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר ניר 20
 לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים: ⁶ המקרא את ההלל הן הולכין אצלו והוא
 אינו הולך אצלן: ⁷ המקרא את בניו קטנים צריך להיות עונה עמהם בדרך שהם עונין
 מאיזה מקום הוא עונה הגיע לברוך הבא עונה עמהם בשם יי' ברכנוכם עונה
 עמהם בבית יי': ⁸ בני העיר שאין להם מי שקורא את ההלל נכנסין לבית הכנסת
 וקורין פרק ראשון והולכין ואוכלין ושותין והזורין ובאין והזורין וגומרין עד סוף ואם אי 25
 אפשר להם כך גומרין את כולה והלל אף פוחתין ממנו ואין מוסיפין עליו: ⁹ ר' אלעזר
 בן פרטא היה פושט בה דברים ר' היה כוסל בה דברים ר' אלעזר אומר הוסיפן מצה

2 י סס (פ' ו'); ג ז"ז; | 6 ג סס, המונה כ' י סס; ג סס | 12 י ל"ז ז' (י' ט'); ג ז"ט; | 14 ע' לט"ז
 נכנס כ"ט ו'; י ל"ז נ' (ל' ז'); ג ק"ז; | 18 י סס; ג ק"ט | 18/19 סהלים ק"ז ס"ו | 19 ג ק"ז |
 20/21 ימיה ל' ג' | 22 ע' ג סכה ל"ט | 23 סהלים ק"ט כ"ו | 24 י סס; ג סס | 26 י סכה ל"ד ט'
 (ג' י'); ג סס ל"ט |

1 אחריו > ב ד | 1 מן המפריש עד 2 עשר > ב ד [בד"ד 4 איתא לפני המפריש פסחון]
 3 בהן בדמיהן > ד | 3 ר' אלעזר ב' ר"א ד | 4 ולדן ולד | 4 מן תמורת, עד 6 שלמים > ב
 5 ולדן בד' | 5 ויביא > | 6 לפסחו > ב ד | 7 תמורה < אלא | 7 לך < דבר > ב ד | 8 אני > ב
 8 שהמקדוש > ב ד (ובא כתב תחלה הסופר שהמקדוש ומזקה ע"י נקודות ותקן) | 8 יביא > ב
 ד > ב | 9 שיסתאב | 9 ויפלו דמיה לפסח > ב ד | 10 ממום | 12 (ב"ב ליבא הכא פרק וליבא יותר
 מתשעה פרקים) | 12 אפילו > ב ד | 13 שתסב > ב | 13 ולא > ב ד | 13 שיש בהן > ב ד | 14 בין חי בין
 מזוג [בן . . . בן א' (בהעתיקה)] בין חדש בין יושן > ב ד | 14 אומר ובלבד שיהא טעם יין ומראה > ב ד
 15 יברך . . . יברך > ב ד | 16 יין > ב ד | 17 לקידושא לקדושת היום > ב ד | 18 כדבריו בית הלל > ב ד
 18 האדם > ב ד | 18 ביתו < ברגל > ב ד | 18 כדכתיב > ב ד | 19 אנוש < וגו' > ב ד | 19 נשים . .
 וקטנים > ב ד | 20 וטחנן > ב ד | 20 אע"פ | 20 לדבר < שנא' > ב ד | 22 אצלו < וקוראין > ב ד | 22 בניו
 < ובגורו > ב ד | 22 במקום שעונים > ב ד | 23 באיזה > ב ד | 23 עונה אומר > ב ד | 23 הגיע לברכנוכם
 אומר > ב ד | 24 שקרא > ב ד | 24 נכנסין הולכין > ב ד | 25 ובאין וגומרין > ב ד | 25 עד סוף
 את כהו > ב ד | 26 כן > ב ד | 26 הלל > ב ד | 27 בה > ב ד | 27 רבין רב [4=א ב] |

1 לתנוק כדי שלא יישן ר' יהודה אומ' אפילו לא אכל אלא הזרת ולא טיבל אלא פרפרת אחת חוטפין מצה לתנוק כדי שלא יישן עד היכן הוא אומר עד אם הבנים שמהם ובית הלל אומ' עד תלמיש למעיינו טים והותם בנאולה אמרו להם בית שמאי לבית הלל וכי כבר יצאו שמוכרין יציאת מצרים אמרו להם בית הלל אפילו הוא מסתין 5 עד קרות הגבר הרי אלו לא יצאו עד שש שעות כיצד הוא אומ' נאולה ועדיין לא נגאלו מצה וחרוסת וחזרת אף על פי שאין חרוסת מצוה ר' אלעזר בר' צדוק אומ' מצוה מביא לפניו במקדש גופו של פסח: ¹⁰ מעשה ואמר להן ר' אלעזר בר' צדוק לתנאי לוד בואו וקחו לכם תבלי מצוה: ¹¹ אין מפטירין אהר הפסח אפיקומן כגון אגוזים ותמרים וקלויות וחיוב אדם לעסוק בהילכות הפסח אפילו בינו לבין עצמו בינו לבין ביתו בינו לבין תלמידיו: ¹² מעשה ברבן גמליאל וקנים שהיו מסוכנין בכיתו של כיתום בן זונת בלוד והיו עסוקין בהילכות הפסח כל אותו הלילה עד קרות הגבר הגביהו מלפניהם ונערו והלכו להם לבית המדרש: ¹³ איוז היא ברכת הפסח אומ' כרוך אשר קידשנו במצותיו וציונו לאכול את הפסח: ¹⁴ איוז היא ברכת הונח אומ' בר' אשר קידשנו במצו' וציונו לאכול את הונח:

סליה פירקא וחסלת מבכת פסחים-

שקלים.

20 א ¹ בחמשה עשר בו שלוהי בית דין יוצאין ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות א שחלחלו מן הגשמים פרק למועד סמך לעולי רגלים כדי שיהיו מתוקנין בשלשה רגלים אילו: ² בחמשה עשר בו שלוהי בית דין יוצאין והופרין את הנורות ואת השדהן ואת המערות ואת הפקוואות ואת אמות המים כל מקוה שיש בו ארבעים סאה כשר להקוות עליו וכל מקוה שאין בו ארבעים סאה ממשכיין לו אמת המים ומשלימין לו ארבעים סאה 25 כדי שיהא כשר להקוות עליו: ³ בחמשה עשר בו שלוהי בית דין יוצאין ומפקדין את הכלאים שהפקר בית דין הפקר ופטור מן המעשרות מצא כלאים ככרס מותר משום גזל ופטור מן המעשרות ובשרה אסור משום גזל וחיוב במעשרות: ⁴ בחמשה עשר בו שלוהי בית דין יוצאין ומציינין את מקום הטומאה כדי שלא יהו הרבים נתקלין בה: ⁵ אין מציינין לא את הסלע ולא את הנדר אלא על אבן אין מניחין את הציון במקום הטומאה

2 י' ז' ד' (י' ה'); 1 ק"פ ק"ז | 2 סהלים ק"ג ט' | 3 ק"ד ק' | 7 י' ז' ד' (י' נ'); 2 ק"ד קס"ו | 8 ק"ט: | 13 ט' לעיל ככרס ה' כ"ז | 20 י' מ"ה ד' (6' ב'); 2 מ"ק ב' | 22 טס | 25 טס | 27 י' מ"ו ב' (טס); 2 מ"ק ה' | 28 טס |

1 לתנוק ב ד | 1 כדי | בשביל ב ד | 1 ישנו ב ד | 1 אומר < מוטו ב ד | 1 חזרת | פרפרת אחת ב ד | 1 ולא | אפי' לא ב ד | 1 פרפרת | חזרת ב ד | 2 לתנוקת בשביל שלא ישנו ב ד | 2 אומר > ד < ב"ש אומר ב ד | 3 (כאן איתא שמי בא ובכל מקום שמאי וב"ב ברוב מקומות שמיי) | 5 שעות < כיום ב ד | 5 כיצד הוא | האיך ב ד | 5 את הנאולה ב ד | 6 המצה וחזרת והחרוסת ב ד | 6/7 במקדש מביאין לפניו ב ד | 7 צדוק > ב ד | 8 וקחו וסלו ב ד | 8 אפיקומן ב ד | 8 תמרים ב ד | 9 חייב | 9 הפסח < כל הלילה ב ד | 9 אפילו בינו לבין בנו אפי' בינו לבין עצמו אפילו ב ד | 9 בינו לבין ביתו > ב ד | 10 כבית ביתוס ב ד | 11 כל הלילה ב ד | 11 ונערו ד (ב"ב לא הערתי בכל מקום האותיות הרומות) | 12 את > ב ד | 13 אומר > ב ד | 13 את > ב ד | 19 (הסופר בא כתב תחלה "עירובין" במקום "שקלים" ומחקו בדיו כל אות ואת ותקן) | 21 שחלחלו | 21 מן | בימות ב ד | 21 פרק פי' | 21 סמך | 22 חופרין ברות שחין ומערות ב ד < ומתקנין ב ד | 23 את ב ד | 23 אמת ב ד | 24 עליו ושאיין ב ד | 24 כארבעים | 24 לו < את | 24 לו | בו | 26 מן מצא עד 27 המעשרות > ב | 27 בשרה | 28 את > ב | 28 יהו > ב | 29 את | על ב ד | 29 את | על ב ד | 29 הנדר | הנריד | 29 אבן < קבעה ב ד |

- 1 אלא במקום שהיה הסמך לשומאה והמאהיל עליו טמא מצא אבן אחת מצוינת אף על פי שאין מקימין כן המאהיל עליו שהור מצא שתיים המאהיל ביניהם טמא על גביהן שהור אין מציינין לא על בשר המת ולא על עצים מן המת שאין מטמאין באהל ואין מציינין אלא על השדרה ועל הגולגולת שהן מטמאין באהל: ⁶ משישבו במקדש התחילו למשכן נתמשכנו ישראל על שקליהן כדי שיהו קרבנות ציבור קריבין מהם במקדש משלו משל ⁵ למה הדבר דומה לאחד שעלתה לו מכה ברנלו והיה רופא כופתו ומחתך ברנלו כדי לראותו אף כך אמר הקב"ה יתמשכנו ישראל על שקליהם כדי שיהו קרבנות ציבור קריבין מהם מפני שקרבנות ציבור מרצין ומנפריין בין ישראל לאביהם שבשמים וכן מצינו בתרומת שקלים ששקלו יש' במדבר שנ' ולקחת את כסף הכפורים מאת בני ישראל וגו': ⁷ לוקחין מן הגוים קרבנות ציבור כנסף ומקבלין מהם עולות ושלמים עופות ומנחות ¹⁰ עצים ולבונה ומלה דברי ר' עקיבא א' לו ר' יוסי הגלילי אפי' אתה דורש כל היום אין מקבלין מהן אלא עולות ושלמים בלבד ואין מקבלין מהם נדבה להקדש כדק הבית ואם הקדישו הקדישן הקדש: ⁸ אפיטרופין ששקלו על ידי יתומים הרי אילו הייבים בקולבון השוקל שקל הייב בקולבון דברי ר' מאיר וחכמי אומר' השוקל שקל פטור מן הקולבון השוקל שני דינרים הייב בקולבון נתן סלע ליטול שקל חייב שני קולבונין דברי ר' מאיר ¹⁵ וחכמי אומ' קולבון אחד וכמה הוא קולבון מעה כסף אחד מעשרים וארבעה כסף לסלע דברי ר' מאיר וחכמי אומ' הצי מעה של איבעה איסורות וקולבונות אילו מה עושין להם נופלין לשקלים דברי ר' מאיר ר' אלעזר אומר לנדבה ר' שמעון שזורי אומ' ריקועי זהב ציפוי לבית קודש הקדשים שמעון בן עזאי אומ' השולחנין נוטלין אותן בשכרן: ⁹ המפריש שיקלו ואבד והפריש אחר תחתיו ולא הספיק להקריבו עד שנמצא הראשון זה וזה שקלים ²⁰ הראשון יפול לתרתין והשיני יפול לעתיקין: ¹⁰ המפריש שיקלו והוציאו הרי זה מעל לקח בו קניי זכות קניי יולדות הביא המאתו ואשמו ופסחו מן ההקדש השוקל שיקלי זוזין מן ההקדש כיון שלקה מעל דברי ר' שמעון וחכמי אומ' לא מעל עד שיזרקו דמים: ¹¹ אין מביאין מנחות ונסכים ומנחת תודה ולחמה של תודה מן המבל ומן התרומה וממעשר ראשון שלא נישלה תרומתו ממעשר שיני והקדש שלא נפרו מן המדומע ומן החדש ומן פירות ²⁵ שביעית ואם הביא לא קדש ואין צורך לומר מן הערלה ומן כלאי הכרם: ¹² מותר היין ליין מותר שמן לשמן מותר עצים לעצים מותר לבונה ללבונה מותר בזיכין לזיכין מותר מצורעים למצורעים ומותר נזירים לנזירים ואם א' לנזיר זה ולמצורע זה מותר נדבה

4 י' טס (6) ל'; יש כ' טס | 9 טמא ל' ט"ז | 10 ג' מנחם ט"ז | 13 י' מ"ז (טס) | 19 י' מ"ז (ב' ב'); 2 משילס י"ט | 23 לקמן מנחם ט"ז | 26 י' מ"ז ל' (ב' ד' ט') |

1 סמך 2 | כן > | 2 עליה ב' ד' | 3 ולא על עצמות המת ב' ד' | 4 אלא | לא ב' | 4 שמממאין ב' ד' | 4 התחיל | 5 משכנו ב' ד' | 5 הציבור ב' ד' | 5 במקדש > ב' ד' | 5 משלו > ב' ד' | 6 למה הדבר דומה > ב' ד' | 6 הרופא ב' ד' | 6 ברנלו | בבשרו ב' ד' | 6 כרי | בשביל ב' ד' | 6 לראותו (כן בהעתיקה) | לראותו ב' לראותו ד' | 7 אף > ב' ד' | 7 אמר המקום ב' ד' | 7 משכנו ב' ד' | את ד' | 9 ששקלו < בני ב' ד' | 11 ר' עקיבא | ר' יוסי הגלילי ב' ד' | 11 ר' יוסי הגלילי | ר' עקיבא | 11 יושב ודרש ב' ד' | 12 אין ב' ד' | 13 אפיטרופין | 13 מן הרי | עד פטור > ב' | 15 הנותן ב' הנוטל ד' | 15 ליטול | ונוטל ב' ד' | 15 קולבונות ב' ד' | 16 קולבון ב' | אחד ב' | 16 אחד > ב' | 17 קולבונות הללו ב' ד' | 17 מה < היו ב' ד' | 18 רקוע ב' ד' | 19 שמעון > ב' ד' | 19 באין ונוטלין ב' ד' | 20 הראשון < והרי שניהם עומדין ב' ד' | 21 להוציאו | 21 מעל < המוציא שקלו של חברו | מחברו ב' | הרי זה מעל ב' ד' | 22 קניי < זכין קניי ב' ד' | 22 קניי > | 22 המביא ב' ד' | 22 המאתו אשמו מן ההקדש ב' ד' | 23 הדמים ב' ד' | 24 ומן המעשר ב' ד' | 25 וממעשר ראשון ב' ד' | 25 ומפירות ב' ד' | 26 לא קדש | הרי אלו פסולין ב' ד' | 26 צורך ב' ד' | 26 וכלאי ב' ד' | 26 יין ב' ד' | 27 לשמן < מותר מלה למלה ב' ד' | 28 מותר נזירים | לפני מותר מצורעים ב' ד' | 28 אם | 28 למצורע | 28 מותרו ב' ד' |

שקלים ב [7-13]

שאל אום' כהנים גדולים עושין אותו משל עצמן בנאו הראשון ולא שימש עליו ומת 1
 אף על פי שלא שימש עליו אין חברו שמשש עליו אלא סותרו ובונה אחר תחתיו ויותר
 מששים כבר של זהב היו יוצאות עליו פר הכא על כל המצות ושעירי עכו' זרה מנבין
 להן דברי ר' יהודה ר' שמעון אום' מתרומת הלשכה הן קריבין: 7 כל קרבנות הציבור
 באין קורבין באחד בניסן ואם בא חדש בומנו קורבין מן ההרשה ואם לאו קורבין מן הישנה 5
 ואם נתנדבו לעצמן כשרים ובלבד שימסרם לציבור: 8 פרנסים שהותירו מעות לעניים לא
 יהו לוקחין בהם פירות להצית שכר אבל לוקחין בהן משער הזול לשער היוקר איזהו קיץ
 למזבח לוקחין עולות ומקצין את המזבח המקדיש את נכסיו והיו בהם דברים הראויין לכל
 קרבנות ציבור ונקטו לאומנין בשכרן דברי ר' עקיבא אמ' לו בן עזאי אינה היא המידה
 הפועל שעשה מלאכתו בין במנה בין במאתים לא יאמר תנו לי פרה זו במנה ופליית זו 10
 בהמשים וזו שאין הקדש מתחלל על המלאכה אלא על המעות בלבד: 9 כיצד היו עושין
 טפרישין שכר האומנין ונותנין אותן לאומנין בשכרן והזורין ולוקחין אותן בתרומת הלישכה:
 10 המקדיש נכסיו והיתה בהם כהמה הראויה לגבי מזבח זכרים ונקיבות ר' אליעזר אום'
 זכרים ימכרו לצורכי זבחי עולות ונקיבות ימכרו לצורכי זבחי שלמים ודמיהם יפלו עם שאר
 נכסים לבדק הבית ר' שמעון אום' זכרים עצמן יקרכו עולות נקיבות ימכרו לצורכי זבחי 15
 שלמים ויביא בדמיהם עולות אמ' ר' יוסי הן הן דברי ר' יהושע הן הן דברי ר' אליעזר:
 11 אחת לשלשים יום משערין את הלשכה כל מי שמכר להן יינות שמנים וסלתות רצה
 לחזור בו בתוך שלשים יום אין שומעין לו ואם נשפכו בעזרה נשפכו לו ואם יש לו להביא
 בתוך ביתו הרי זה מביא שלא יהא אילו אלא למי שאין לו: 12 אחד לשלשים יום פותחין
 מן הלשכה וכל מי שמכר להם יינות שמנים וסלתות ואם' תנו לי מעותי מן המטבע היוצא 20
 במדינתו אין שומעין לו רצה הולך גיזבר מעמידו אצל חנוני רשאי שיאמר לו הן לי מיד
 בפחות ואין הוששין משום ריבית ולא מפני שהוא קודש אלא אף המוכר הפך לחבירו על
 מנת ליתן לו מיכן ועד שנים עשר חודש רשאי שיאמר לו הן לי בפחות מיד ואין הוששין
 משום ריבית: 13 אחת לשלשים יום פותחין את הלשכה וכל מי שמכר להן יינות שמנים
 וסלתות ואם' תנו לי מעותי מן המטבע היוצא במדינתו אין שומעין לו רצה הולך אצל 25
 גיזבר וגיזבר הולך וקורא ונותן לו מן המטבע העולה לו לפי חשבון אלא הולך אצל שולחני

4 נ כ"ס ז' | 6 י"ט ט' (ל' ד'); 2 כמות ק"ז | 13 י"ט; 2 כמות ל'; 17 ט' ל' י"ט | 24 י"ט
 (ל' ה') | 25 י"ט ט' (ה' ב')

2 על פי > ב | 3 בכורות ב ד | 3 היו > ב ד | 3 יצאים ב ד | 3 זרה < בתחלה ב
 בתחלה ד | 3 היו מנבין ב ד | 4 הן היו ב ד | 5 באין קורבין קריבין ב ד | 5 ואם > ב ד |
 5 קריבין ב ד | 5 החדש ב ד | 5 קריבין מן הישן ב ד | 6 ואם > | 6 מעצמן ב ד | 6 הפרנסים
 ב ד | 7 יקרו ב ד | 7 שכר < מפני הפסד עניים ב ד | 7 היוקר < והשער היוקר ב | 7/8 קיץ
 המזבח ב ד | 8 שולקחין את העולות | 8 ומקצין < בהן ב ד | 8 את > ב ד | 8 ראויין ב ד |
 8 לכל > ב ד | 9 ציבור > ב | 9 יינתנו ב ינתנו ד | 9 המידה < אלא ב | 10 שעשה מלאכה
 טקדש ב ד | 10 זו > ב | 11 היין הן ב | 12 האומנין < ומחללין אותן על מעות האומנין
 ב ד | 12 מתרומת ב ד | 13 ראויה ב ד | 13 מזבח > ב | 14 לצורכי < צכר ב ד | 15 שמעון
 יהושע ב ד | 16 אמר ר' יוסי הן הן הן יוסי ור' שמעון אומרים ב ד | 16 דבר ר' אליעזר הן הן דברי
 ר' יהושע ב ד | 17 אחד | 17/18 רצה לחזור בו בתוך שלשים יום ואמר תנו לי מעותי מן המטבע היוצא
 במדינתו ב ד | 19 בתוך ב ד | 19 שלא היו ב ד | 19 פותחין תורמין ב ד | 20 את הלשכה
 ב ד | 20 כל ב ד | 20 להם > ב ד | 20 מן ואמר עד 21 לו > ב ד | 21 רצה < לחזור בו
 בתוך לי אין שומעין < לו ב | אלא ב ד | 21 הולך < אצל ב ד | 21 גיזבר < גיזבר ב ד |
 21 חנוני שולחני ב ד | 21 רשאי רצה ב ד | 21 אמר לו ב ד | 22 בפחות < מעכשיו | 22 אין
 בו משום ריבית ב ד | 23 מכאן ועד ד < כל ב ד | 23 רצה ואמר לו ב ד | 23 מיד מעכשיו | 23 אין
 כאן ב ד | 24 פותחין תורמין ב | 24 כל ב ד | 24 מי > ב ד | 25 אמר להם ב ד | 25 מעותי
 > ב ד | 25 לו > | 25 רצה אלא ב ד | 26 הולך וקורא קורא ונותן ב ד | 26 העולה לן העולה
 בידו | 26 אלא הולך רצה מעמידו ב ד |

1 ושולחני נוטל לו ממנו ונותן לו מן המטבע היוצא במדינתו לפי חשבון וכל המטבעות היו יוצאות בירושלם מפני כך: ¹⁴ אילו הן הממונין שהיו במקדש יוחנן בן נודנדא על נעילת שערים בן מוטפת על המפתחות בן ריפאי על הלולב ארזא על הדוכן שמואל על התנורים בנימן על החביתים בן מקליש על מלה בן סלך על העצים: ¹⁵ שלשה ניזכרין מה היו עושין בהן היו פודין את ערכין את חרמין את הקדשות ואת מעשר וכל מלאכת הקודש היתה נעשית בהן אמרכל מה היו עושין שבע מפתחות העזרה בידן רצה אחד מהן לפתוח אין יכול עד שיתכנסו כולן אמרכל פותחן וניזכרין נכנסין ויוצאין ולפי כבוד נכנסין ויוצאין אמ' ר' יהודה למה נקרא שמו אמרכל מפני שמר על הכל היו כשירים ככהנים ובלוים וכישר' מי שיש לו בן קודם אה קודם כל הקודם כנחלה קודם בשררה ובלבד שינהוג ¹⁰ כמנהג אבותיו: ¹⁶ ארבעה חותמות היו במקדש חוטא משמש ולונו עמו כשם שהיתה לשכת השאין במקדש כך היתה בכל עיר ועיר מפני שעניים בני טובים מתפרנסין לתוכו כחשאי: ¹⁷ שלש עשרה השתחויות היו שם ר' יהודה אמ' כנגד שער השתחואה וכנגד פירצה שחיה ושאר השתחוואות שבמקדש על גבי קרבן קבע היו חובה היו וכאן וכאן לא היתה שחיה אלא כריעה ופשיטה בלבד: ¹⁸ ר' אליעזר אמ' ארון גלה לבלל שנ' לא יותר דבר אמ' יי' אין דבר אלא דיברות שבו ר' שמעון או' הרי הוא אמ' ויהי לתשובת השנה שלח המלך נבוכדנצר וג' ויביאהו כבלה עם כלי חמדת בית יי' זה ארון ר' יהודה בן לקיש אמ' ארון במקומו נגז' שנ' ויאריכו הכדים ויראו ראשי הכדים מן הקו' אל פני הדכיר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה:

20 ג ¹ שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב בהן תקלין חרתין ותקלין עתיקין ג קינים לגזולי עולה עצים ללבונה זהב לכפורת ששה לנדבה תקלין חרתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי שלא שקל אישתקד ישקול לשנה הבאה ואילו ואלו נוספלין לשירי לשכה: ² קינים האומר הרי עלי קן מביא דמי קנו ונותן לשופר הביא בפחות אין מקבלין הימנו הביא ביותר כהן נוטל ונותן לשופר והמותר לא יפול לשופר של נדבה כהנים מקלחין אותן ²⁵ ולוקחין בהן קינין ומקריבין אותן חציין חמאות וחציין עולות: ³ האשה שנתנה קינה לשופר אוכלת בזבחים לערב ר' יהודה או' לא היה שם שופר לקינים מפני התערובות אלא האומר הרי עלי תורין מביא ונותן לשופר של תורין בני יונה מביא ונותן לשופרות של בני יונה: ⁴ עצים האומר הרי עלי עצים מביא דמי שני ניזרי עצים ונותן לשופר כהנים מקלחין אותו

2 י מ"ס נ' (כ' ב') | 4 סס | 7 נ הוכיח י"ג | 8 י טבה י"ג נ' (י' נ'); ג כמסוס ל"ג; | 10 י מ"ס ט' (פ' נ') | 12 י מ"ט ד' (ל' נ'); ג טבעות ע"ז; | 14 ע' לקמן יומל ז' י"ג; י מ"ס ט' (י' ט') | 14/15 מלכים ז' כ' י"ז | 16 ד"ס ז' ל"ו י' | 17/18 מלכים ט' ט' ח' | 20 י ל' ז' (ו' ד'); ג יומל ל"כ; | 25 י סס; ג עינות ל"ג | 28 י סמסס ל' ג' (ד' ט'); ג מנסוס כ"ז מעילס י"ע |

1 נוטל לו | נוטל ב ד | 1 מטבע ב ד | 1 כל ב ד | 1/2 היוצאין ד | ב | 2 מפני כך > | 3 דיפאי | 3 בן ארזא ב ד | 3 שמואל | בנימין ב ד | 4 בנימין | שמואל ב ד | 4 המלה ב ד | 4 סלך | סלח | 4 עץ ב | 4 הוין | הן | 5 הערכין . . . ההרמים . . . ההקדשות ב ד | 5 מעשר < שני ב ד | 6 בהן היתה נעשית ב ד | 6 שבעה אמרכלים ב ד | 6 הוין | הן ב ד | 7 כולן < נתכנסו כולן ב ד | 7 אמרכלין ב ד | 7 היו נכנסין והיו יוצאין ב ד | 9 בן < ואח ד < בן ב ד | 9 אה < ובן ד < אה ב ד | 9 בשררות ב | 10 כמנהג ב ד | 10 משמש | היה מביא ב ד | 10 לונו ב ד < חוטא דל כדברי בן עזאי היה מביא ולונו עמו ב ד | 11 מתוכו ב ד | 12 השתחוואות ב ד | 12 שם | במקדש ב ד | 13 שהייה א | 14 שהייה א | 15 ויהי > ב ד פ | 16 ולתשובת ב ד פ | 16 וגם > ב ד | וגם לא הכר כלום מן הפסוק | 17 בית ה' < אלו הן כלי חמדת בית ה' ב ד | 18 קן הקדש ב ד פ | 18 אל | על פ | 20 בהן | עליהן | 21 קיני וגזולי עולה ב ד | 21 ולבונה | 21 ולנדבה | 22 מי > ב ד | 22 שוקל שנה הבאה ב ד | 22 אלו ב ד | לשירי | לשופרי | 23 הימנו > | 24 ביותר | מותר | 24 נוטל < דמי קנו | 24 לא | אל ב ד | 24 מקלחין | מקבלין | 25 דמי קינה ב ד | 26 שם > ב ד | 27 תרין ב תרין ב | 27 לשופר ב ד | 28 גזירי ב ד | 28 מקלחין א מקבלין ד |

ולוקחין בהם עצים ומקריבין אותן על גבי המזבח וניאותן בהם ואין מועלין בהם ואם הקריבין 1
 בחוץ פסור ואם א' הרי עלי שני גזירי עצים אילו למזבח כהן מקבלן ממנו ומקריבין לגבי
 המזבח ואין ניאותן בהן אבל מועלין בהם ואם הקריבם בחוץ חייב דברי ר' וחכמי אומ' אם
 הקריבין בחוץ פסור ואילו ואילו נופלין בלשכת דיר העצים: 5 לבונה האו' הרי עלי לבונה
 מביא דמי קומץ לבונה ונותן לשופר כהנים מקלהין אותן ולוקחין בהם לבונה 5
 ומקריבין אותן לגבי מזבח: 6 זהב האו' הרי עלי זהב מביא דמי דינר זהב ונותן לשופר
 כהנים מקלהין אותן ולוקחין בו זהב ועושין אותו ריקועי זהב צפוי לבית קודש הקדשים:
 7 ששה לנדבה כנגד מותר חסאות ומותר אשמות ומותר קיני זבין קיני זכות קיני יולדות
 קיני קרבנות נזיר ומצורע: 8 האומ' מנה זו לנדבה וסלע זו לנדבה מביא ונותן לשופר של
 נדבה כהנים מקלהין אתו ולוקחין בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים: 9 מעות שנמצאו 10
 לפני סחרי כהמה לעולם מעשר ובהר הבית הולין ובירושלים בשאר כל ימות השנה הולין
 ובשעת הרגל הכל מעשר אמ' ר' יוסי אילו דברי בית שמאי בית הלל אומ' לעולם מעשר
 חוץ מהנמצאין בהר הבית בשאר ימות השנה הולין: 10 בשר שנמצא בעזרה מחרוזות מותר
 שאין עושין בשר הקודש מחרוזות שעל גבי אשפה בכל מקום הרי זה מותר: 11 גר שמת
 וביבחו ישראל את נכסיו ואחר כך נודע שהן של הקדש מוציאין אותן מידו: 12 גוי 15
 שהביא שלמיו ונתגן לכהן הכהן אוכלן לישראל אוכלן אמ' ר' יוסי שמעתי שהשוהט
 בקדשי קדשים לאחר זריקת המים שמשלם את הקרן ואינו משלם את החומש ר' ישמעאל
 בט של ר' יוחנן בן ברוקה אומ' משלם קרן וחומש כהנים מקלהין אותן ולוקחין בהם שלמים
 ומקריבין אותן לגבי מזבח: 18 פרוכת אורכה ארבעים אמה ורוחבה עשרים אמה היתה
 נארנת תכלת וארגמן ושש משור מעשה רקס והיתה פרוסה על פיתחו של היכל מבחוץ 20
 ר' יהודה אומ' זו שהיו מוציאין לפני היתה מקופלת אחד לשנים ושנים לארבע והיתה
 פרוסה על פתחו של היכל מבחוץ אמרו לו מי ששימש בקדושה חמורה יחזור וישמש
 בקדושה קלה: 14 דבר אחר בזה כת' מעשה חשב ובזה כתב מעשה רקס ר'
 נחמיה אומ' מעשה חשב שתי פרצופות ומעשה רקס פרצוף אחד אלא זו שהיו מוציאין
 מכפנים היתה מקופלת אחד לשנים ושנים לארבע והיתה נתונה בעלייה כנגד התחתונה 25
 שנא' והברילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשים:
 16 ר' חנניה בן אנטיגנס אומ' שתי פרוכות היו שם אחת פרוסה ואחת מקופלת נטמאת
 פרוסה פורסין את המקופלת בערב יום הכיפורים ומכניסין את החדשה ומוציאין את
 הישנה: 16 בשר קדשי קדשים שניטמא בין כאב המומאה בין בולד המומאה בין בפנים

4 מ ר ל' | 8 מ סס; ג מנחם ק"ס | 10 י ל' ג' (ז' ז'); ג מסים ז' | 13 י סס | 14 י ז"ג (פ' ב');
 ג מנחם פ"ג; | 15 ע' לעיל ב' ז'; ג מעילס ז'; | 19 י ל"א ז' (ס' ז'); ג יומל ע"ב | 23 י סס; ג סס |
 23 שמה כ"ו ל"א | 26 סס, סס ל"ו | 29 ע' לעיל פ"ט ז' כ"ז; י מסים כ"ט ב' (ב' ר')

1 לגבי מזבח ב ד | 1 ניאותין ב ד | 2 אבל אם אמר ב ד | 2 גזירי ב ד | 2 לגבי מזבח ב ד
 < מביא שני גזירי עצים ונותן לשופר ב ד | 2 כהנים מקבלין אותן ב ד | 2 ומקריבין אותן ב ד |
 4 ללשכת ב ד | 5 דמי < מלא | 6 אותה ב ד | 7 מקלהין אותן כהנים | 7 בהן | 7 צפוי > ב ד |
 8 חסאות ואשמות ב ד | 8 קיני זבין > | 9 קיני ומותר ב ד | 9 קרבן ב ד | 11 כל > ב ד |
 13 השנה > שהן ב ד | 14 הרי זה מותר | אסור ב ד | 14 גר שמת, אחר גוי שהביא ב ד |
 15 ישראל > | 16 נתגן לישראל אוכלן ב ד | 16 נתגן לישראל אוכלן ב ד | 16 נתגן לכהן הכהן אוכלן ב ד |
 16 שמעתי > | 16 שהשוהטן | שהאוכל ב ד | 17 בקדשין | קדש ב ד | 17 משלם ב ד | 18 לכהנים
 ב ד | 18 מקלהין אותן > ב ד | 18 ולוקחין | וכהנים לוקחין ב ד | 19 והיתה ב ד | 20 וארגמן <
 תולעת שני ב ד | 20 מעשה < חושב אחרת היתה שם ארכה עשרים אמה ורוחבה עשרה אמות והיתה
 נארנת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משור מעשה ב ד | 21 שמוציאין אותה מכפנים ב ד | 21 היה
 ב ד | 22 חשמש | 23 ב ד | 23 ובזו ב ד | 24 שני ב ד | 24 מעשה ב ד | 24 זו > |
 24 שמוציאין אותה ב ד | 25 מקפלת | 26 מן לכם, עד הקדשים > ב | 26 ובין קדש הקדשים |
 וגומר | 26 חנינה ב ד | 28 המיקפלת ב ד | 28 מערב ב | 29 מכפנים ב ד

1 וכן בחוץ ר' יהודה או' ר' אליע' אומ' כדברי בית שמאי ר' עקיבא או' כדברי בית הלל:
 17 איברי תמיד שאמרו ניתנין למטה ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח ושאמרו ניתנין למעלה
 ניתנין מחצי כבש ולמעלה במערב: 18 חנניא בן עקשיא אומ' אילו ואילו ניתנין למסן
 אלא תמידן במערב ומוספין במזרח ובראשי חדשים ניתנין תחת כרכוב המזבח מלמעלה:
 5 19 איזה הוא כרכוב המזבח בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הבהנים ואילך: 20 גר
 שמתעכב אוכל בזבחים עד שיביא קינו הביא פרידה אחת אוכל בזבחים לערב: 21 כל
 חיבי קינין שבחורה חציין המאות וחציין עולות הוץ מקינו של גר אף על פי שהן חוכה
 היו שתיהן עולות רצה להביא חובתו מין בהמה יביא עולת בהמה לכיפוריו יצא מנחות
 ונסכים לא אמרו קן אלא להקל עליו הביא לצרעתו יחזור ויביא לכפרתו: 22 קינו של
 10 גר אינה נוהגת אלא כפני הבית וצריך להביא מעכשיו ר' שמעון אומ' אין צריך להביא
 מעכשיו מפני התקלה: 23 מפני מה אמרו שקלים אין נוהגין אלא בפני הבית לפי שאין
 תורמין מן הישנה: 24 מפני מה אמרו ביכורים אין נוהגין אלא בפני הבית משום שנ'
 ראשית ביכורי אדמתך תביא בית יי' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש
 לך ביכורים אין לך בית אין לך ביכורים: 25 כהן גדול אינו נכנס לעזרה לעבודה אלא
 15 אם בן גמשת שבעה ונתרבה שבעה אף על פי שלא נמשה שבעה ולא נתרבה שבעה
 ועבד עבודתו כשירה כהן הדיוט אינו נכנס לעזרה אלא אם כן הביא עשירית האיפה משלו
 ועבודה בידו לא הביא עשירית האיפה משלו ועבד עבודתו כשירה: 26 בן לוי אינו נכנס
 לעזרה לעבודה אלא אם כן למד המש שנים שנ' זאת אשר ללוים מבן חמש
 ועשרים שנה וג' ולהלן הוא אומ' מבן שלשים שנה אם נאמר מבן חמש ועשרים
 20 למה נאמר מבן שלשים אם נאמר מבן שלשים למה נאמר מבן חמש ועשרים אלא
 כל אותן השנים שהוא מבן חמש ועשרים עד שהוא בן שלשים היה למד מיכן ואילך
 מקריבין אותו לעבודה מיכן אמרו מי שאינו מראה סימן ברכה במשנתו בתוך חמש שנים
 שוב אינו מראה ר' יוסי או' שלש שנים שנ' ולגדלם שלש שנים: 27 זקן אין
 מושיבין אותו בלישכת הגזוז אלא אם כן נעשה דיין בעירו משנעשה דיין בעירו מעלין
 25 ומושיבין אותו בהר הבית ומשם מעלין אותו ומושיבין אותו בסל ומשם מעלין אותו
 ומושיבין אותו בלשכת הגזוז:

סליק פירקא וחמלת שקלים.

2 י נ"ב ז' ("מ' ד'); 1 סוכה כ"ד: | 5 י סס | 5/6 1 כניסוס ס' | 6/7 י סס; 1 נ"ה ל"ב: | 11 י סס |
 13 טמוס כ"ג י"ט | 14 י חמל ל"ס ז' ("ב' ס'); 1 ג סס ס'; ע' ת ט פס' נ' | 17 ע' סולין כ"ד | 18 נמדכ
 ה' כ"ד | 19 סס ד' ל"ה | 23 דמלל ב' ס' |

1 מבחוץ ב ד | 1 בחוץ < בית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים הוץ משנטמא כאב הטומאה
 בחוץ ובי"ה אומרים הכל ישרף בחוץ [הוץ ב] משנטמא בולד הטומאה בפנים ר' אליעזר אומר
 [< מה ב] שנטמא כאב הטומאה בין מבפנים בין בחוץ ישרף בחוץ ושנטמא בולד הטומאה בין בחוץ
 בין בפנים ישרף בפנים ב ד | 1 ר' אליעזר > | 1 אומר > ב ד | 2 נותנין ב | 2 נותנין ב | 3 ר'
 חנניא ב ד | 3 ניתנין < מהצי כבש ב ד | 3 ולמטה ב ד | 4 שהתמידין | 4 ושל ראשי ב ד |
 4 נותנין ב | 4 מלמעלה [מלמטה ב ד | 6 מעוכב ב ד | 6 לאכול | 7 שאע"פ ב ד | 8 היו > ב ד | 8 מן
 הבהמה ב ד | 8 יביא < הביא ב ד | 9 ונסכים < לא יצא ב ד | 9 לכפרתו < לנזירותו יחזור
 ויביא לכפרתו ב ד | 10 מן ר"ש. עד מעכשיו > ב | 11 תקלה ב ד | 15 ולא נתרבה [ונתרבה
 ב ד | 16 לעזרה < לעבודה ב ד | 16 משלו > ב | 17 בידו < אע"פ ב ד | 17 שלא ב ד |
 17 משלו < ועבודה בידו ב ד | 19 תי' > ב ד | 20 ואם ב ד | 20 בן ב ד | 21 שנים שבכין
 ב ד | 21 ועד בן שלשים ב ד | 22 מין כל ב ד | 22 ברכה [טוב ב ד | 23 שנים שלש ב ד |
 24 הגזית ב ד | 25 אותו > ב ד | 26 הגזית ב ד |

1

יום הכיפורים.

א 1 למה מפרישין כהן גדול מביחו ללשכת פרהרדין פירש ר' יהודה בן בתירה שמא תמצא אשתו ספק גידה ויבא עליה ונמצא טמא שבעת ימים ר' יהודה היה קורא אותה לישבת פלווטין: 2 כל הלשכות שבמקדש פטורות מן המזוזה הוין מלשכת פרהרדין מפני 5 שהיא דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה אמ' ר' יהודה וכי אין שם בית דירה אלא זו כלבד אלא אמרו כל בית דירה חייבת וכל שאינה בית דירה פטורה: 3 כל הלשכות שבמקדש רשות היחיד לשבת ורשות היחיד לפטומאה הוין מלשכת יין ושמן שיש לה שני פתחים זה כנגד זה רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לפטומאה אבא שאול היה קורא אותה לשכת בית שמניא ר' יהודה אומ' כל הלשכות שבמקדש שיש להם שני פתחים זה כנגד זה כגון 10 שערי עזרות רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לפטומאה: 4 למה מפרישין כהן אחר תחתיו שאם יארע בו פסול ישמש תחתיו ר' חנניא בן גמליאל אומ' לכך הסגן ממנה שאם יארע בו פסול ישמש תחתיו וכהן גדול חוזר לכהונה גדולה זה ששימש תחתיו כל מצות כהונה עליו ואינו כשר לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט אמ' ר' יוסי מעשה ביוסף בן אולם בציפורי ששימש כהן גדול שעה אחת ולא היה כשר לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כשיצא אמ' 15 לו המלך פר ושעיר שקדכו היום משלמי היה משלי או משל כהן גדול ידע המלך מה אמ' לו אמר לו מה זה בן אולם לא דייך ששימשתה תחת כהן גדול שעה לפני מי שאמר והיה העולם ואתה מבקש ליטול לך כהונה גדולה באותה שעה ידע בן אולם שהוסע מן הכהונה: 6 כיצד נוטל חלק בראש אמר חמאת זו של אשם זה שלי נוטל חלה משתי חלות ארבע חמש מלחם הפנים ר' או' או' אני שיהא זה נוטל מחצה שנ' והנותרת מן 20 המנחה לאהרן ולבניו שיהא אהרן שקול כנגד בניו כמה דברים אמורים בקדשי מקדש אבל בקדשי הנבול אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט חולקין בשוה: 6 מצות כהן גדול שיהא גדול מאחיו בניו בכה בעושר בהכמה ובמראה אין לו מנין שיגדלוהו אחיו ת"ל והכהן הגדול מאחיו שיגדלוהו אחיו אמרו עליו על פנחס איש חבתא שעלה גורלו להיות כהן גדול והלכו עליו גזברין ואמרכלין ומצאוהו כשהוא חוצב ומלאו עליו את המחצב 25 דיגרי זהב אמ' ר' חנניא בן גמליאל לא הסתת היה והלא התנינו היה אלא מצאוהו כשהוא חורש כמה שנ' באלישע שנים עשר צמדים לפניו והוא בשנים העשר: 7 משרבו המלכים התקינו שיהו מעמידים כהנים הדיוטות ומעבירין אותן בכל שנה ושנה:

3 י ל"ט נ' (ב' ב'); ג' ו' | 5 י סס; ג' י' | 7 י' פ' לקמן טהסו ז'; ג' פמסיס י"ט; | 11 י' סס; ג' י"ג: |
 19 י ל"ט ל' (ב' ב'); ג' י"ז: | 20/21 ויקלס ז' | 22 ת' למוד י"ט; ג' י"ט; | 24 ויקלס כ"ב י' | 27 מלכים
 ב' י"ט י"ט | 28 י ל"ט ב' (ב' ב'); ג' י"ט: |

3 שמא] שאם | 4 נמצא | ב | 5 בלווטין | ב | 6 שהיא < בית ב | ד | 6 לא היה שם ב | ד |
 7 אמרו > ב | ד | 7 כל < שהוא ב | ד | 7 שאינה > א | 8 היחיד לפטומאה] הרבים לפטומאה
 ב | ד | 8 היין ב | ד | 8 זו | 9 זו < שהיא ב | 9 מן רשות. עד לפטומאה > ד | 9 מן אבאי עד זה
 > ומן חוץ עד זה נכתב שתי פעמים ב | 10 כל לשכה | 10 שיש לה | 11 עזרה | 12 שאם] שמא
 > ד (כאן היה כתוב שמא אבל נקד עליו ונכתב בצדו שאם) | 12 ר' חנניא סגן הכהנים ב | > עד
 תחתיו ד | 12 היה סגן ממנה כהן ב | 12 שאם יארע] שנמצא ב | 13 גדולה > ב | 13 חה |
 13 כהונה < גדולה ב | ד | 14 עליו < דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר אע"פ שאמרו כל מצות כהונה
 גדולה עליו ב | ד | 14 אינו ב | ד | 14 מעשה < היה ב | 14 אילים ב | ד | 14 מציפורי ב | ד |
 15 ששימש < תחת ב | ד | 16 למלך ב | ד | 16 משל מי ב | ד | 16 על מה ב | ד | 17 אמר לו >
 ב | ד | 17 אילים ב | ד | 17 שעה < אחת ב | ד | 18 אלא שאתה | 19 הכהונה < גדולה | 19 כיצד
 < כהן גדול ב | ד | 19 מראש ב | ד | 19 זו חמאת שלי זה אשם שלי ב | ד | 19 נוטל > ב | ד |
 19 חלה < אחת ב | ד | 20 חמש חלות ב | ד | 21 בניו ב | ד | 23 להיות גדול ב | ד | 23 שני ב | ד |
 25 עליון אחריו ב | ד | 25 מצאוהו ב | ד | 25 עליון אחריו ב | ד | 26 סתת ב | ד | 27 לפניו > ב | ד |
 27 הוא | 28 מלכים ב | ד | 28 להיות מעמידים ב | ד | 28 הדיוטות > ב | ד | 28 ומעבירין] והיו
 מעמידין ב והיו מפרישין ד |

1⁸ ולמה הוא פורש ובוכה מפני שצריך להשביעו ולמה הן פורשין ובוכין מפני שצרכו להשביעו ולמה צרכו להשביעו שכבר היה מעשה בכיתוסי אחד שהקמיר על שבחוץ ויצא ענן הקמרת והרתיע את כל הבית שהיו כיתוסין אום' הקמיר על שבחוץ שנ' וכסה ענן הקמרת את הכפרת אשר על הארון ולא ימות אמרו להם חכמ' והלא כבר נאמר ונתן את הקמרת על האש לפני יי' כל שמקמיר אין מקמיר אלא שבפנים אם כן למה נאמר כי בענן אראה על הכפרת מלמד שנותן בה מעלה עשן הא אם לא נתן בה מעלה עשן הייב מיתה כשיצא אמ' לו לאכיו כל ימיכם הייתם דורשין ואין אתם עושין עד שעמדתי אני ועשיתי אמ' לו אבא אף על פי שאנו דורשין אין אנו עושין שומעין אנו לדברי חכמ' תמיהני עליך שאם תאריך לא שעה שלשה ימים עד שנתנתו בקברו: ⁹ אזו היא 10 אצבע צרדה זו אצבע גדולה של ימין ומעסיקין אותו בפה ולא בנבל ולא בכינור ומה היו אומרים שיר המעלות אם יי' לא יבנה בית וגו' לא היו ישינין כל הלילה אלא שוקדין כנגד כהן גדול לעסקו בהברא וכך היו נוהגין אחר חורבן הבית זכר למקדש אבל חוטאין היו: ¹⁰ כיצד מפיסין נכנסין ללשכת הגזיז מקיפין ועומדין בקבילין והמטונה בא ונוטל מצנפתו של אחד מהם והן יודעין שמטנו פייס מתחיל ולא היו מוציאין שתיים 15 שתיים אלא אחת אחת היחידים שבהם היו מוציאין שתיים ואין מונין להן את היתירה: ¹¹ ר' יהודה אום' לא היה פייס למחתה אלא מי שזכה בקמורת אום' לזה שעמו זכה צמי במחתה ר' אליעזר בן יעקב אום' לא היה פייס לאיברין ולחלבי שעיר אלא המעלה איברים לכבש מעלה אותן על גבי המזבח: ¹² מעשה בשני בהנים שהיו שוין ורצין ועולין ככבש דחק אחד מהן את הברו לתוך ארבע אמות נטל את הסכין תקע לו בליבו בא ר' צדוק ועמד על פתח האולם בהר הבית אמ' להן שמעוני אחינו בית ישראל הרי הוא אום' כי ימצא חלל באדמה וגו' ויצאו וזקנין ושופטיך כואו ונמדוד על מי ראוי להביא את העגלה על ההיכל או לעזרות נעו כל העם בניכיה ואחר כך בא אביו של תיעוק ואמר להן עדיין בני מפרסר ולא נשמאת הסכין מלמד שטומאת הסכין היה קשה להן יותר משפיכות דמים וכן הוא אום' וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאוד מיכן אמרו ²⁵ בעון שפיכות דמים שכינה נעלת ובית המקדש מיטמא: ¹³ אמר להם המטונה כואו והפיסו מי שוחט מי זורק מי מדשן את מזבח הפנימי מי מדשן את המטרה מי מעלה איברים לכבש הראש והרגל ושתי ידיים החזה והרגל העוקץ והגרה ושתי הרמנות הקרבים והסולת

1 ע' לקמן פכ"ג [ג'] | 3 ויקרא פ"ז י"ג | 4/5 ס' | 6 ס' | 9 י' ל"ט ז' (ב' ז') ; ג י"ט : | 11 מלכים קפ"ז ח' | 15 ע' לקמן פכ"ד ; י' ל"ט ד' (ב' ז') ; ג כ"ג : | 16 י' ס' (ג' ז') ; ג כ"ט : | 18 י' ס' ; ס סוף פקטי | 21 דברים כ"ב ח' | 24 מלכים ז' כ"ט פ"ז | 25 י' ס' (ג' ז') ; ג כ"ט : כ"ו :

1 הוא > ב ד | 1 פורש ב ד | 1 שצריכון | 1 מן ולמה עד להשביעו > ד | 1 הן > ב | 2 צריכון | 2 בביתו ב בביתים ד | 2 עד שהוא בחוץ ב ד | 2 ויצאתה ב ד | 2 הרתיה ב ד | 3 ביתסין ב | 3 יקמיר עד שהוא בחוץ ב ד | מן את הכפרת עד ימות > ב ד | 4 מן נתן עד נאמר > ד | 5 על | 5 את ב | 5 הא כל מקמיר ב | 5 מבפנים ב | 6 כי בענן אראה על הכפרת וכסה ענן הקמרת ב ד | 7 לו > ב ד | 7 ולא הייתם עושין ב | 8 ועשיתי אני ב ד | 8 אבא > ב ד | 8 ושומעין | 9 אם תאריך ימים ב ד | 9 שנתנו | 10 ומעסיקין אותו > ב ד | 11 המעלות לשלמה ב ד | 12 בהכרעה ב בתורה ד | 12 נוהגין < כגבולין ב ד | 13 מפיס ב | 13 נכנסין > | 13 בקבילין | ככלאום ב ככליוד ד | 14 הן > ב ד | 14 לא ב ד | 15 היו > ב ד | 15 שתיים < שתיים ב | 15 ולא היו מונין ב ד | 15 להן > ב ד | 16 זכה עמין | אף את ב אף אתה ד | 17 למחתה ב על המחתה ד | 17 לאיברין > ב ד | 17 לחלבי ב ד | 17 מן אלא עד המזבח > ב | 18 שהיו רצין | 19 סכין ב ד | 20 פתח | מעלות ב ד | 20 האילים ב | 20 בהר הבית > ב ד | 20 ואמר שמעוני ב ד | 20 בית ישראל אהינו ב | 21 בארמה > ב ד | 21 ושופטיך | ושופטיך > ב | 21 וסדרו ב ד | 22 על העזרות ב ד | 22 העם < אחריו ב ד | 23 להן > ב ד | 23 אהינו אני [אם] כפרתכם ב ד | 22 וסכין לא נשמאת [נשמא ד] ב ד | 23 ללמד ב ד | 22 סכין קשה להם לישראל | 24 מאוד < עד אשר מלא את ירושלם פה לפה ב ד | 24 ומקדש ב ד | 25 נטמא ב ד | 26 המזבח ב ד | 27 העוקץ והרגל החזה והגרה ב ד | 27 דמנות ב ד |

החביתים והיין אילו דברי ר' שמעון איש המצפה ר' יוסי אומ' הראש והרגל ושתי ידים 1
 החזה והגרה ושתי דפנות העוקף והרגל אמ' בן עזאי לפני ר' עקיבא משום ר' יהושע דרך
 הילוכו היה קרב הראש והרגל החזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות העוקף והרגל ושלושה
 עשר זכין בו פעמים ארבעה עשר פעמים חמשה עשר איל קרב באחד עשר כבשי ציבור
 בשמונה שאין עמהם חביתין פר קרב בעשרים וארבעה הראש והרגל שנים אוחזין ברגל 5
 ומעלין אתו לגבי מזבח שלשה אוחזין בכיסה ומקריבין אותה לגבי מזבח במה דבר' אמורים
 בקרבנות הציבור אבל בקרבנות היחיד כל הרוצה להקריב מקריב: 14 מעשה בבניה של
 מרתא בת בייתות שהיה אחד מהן אוחזו שתי ידיכות בשתי אצבעותיו משור שלקח באלף
 דינר והיה מהלך עקב בצד גודל ומעלה אותן לגבי מזבח: 15 מה הוא אומר על פני כל
 המזרח עד שנתברון פעמים שתימור החמה עולה כדרכו תימור הלבנה פוסה על פני כל 10
 המזרח אבא יוסי בן חנן או' ברק בירקו: 16 כהן גדול שיצא מן העזרה לדבר עם חבריו
 והסליג מעון מבילה שאלו את בן זומא מה מעם למבילה זו אמ' להם הנכנס מקודש לקודש
 מקום שאין ענוש כרת מעון מבילה הנכנס מחול לקודש מקום שענוש כרת אינו דין
 שמעון מבילה ר' יהודה אומ' לא היתה מבילה זו אלא מפני הצורך פעמים ששומאה ישנה
 בתוך ידו מתוך שהולך למכול נדע שהוא טמא חוזר ובה לו: 17 כהנים שלא סבלו ושלא 15
 קידשו רגליהם וכן כהן גדול שלא סבל ושלא קידש ידיו ורגליו בין עבודה לעבודה בין
 בגדים לבגדים ועבד עבודתו כשירה אבל כהנים שלא סבלו ושלא קידשו ידיהם ורגליהם
 וכן כהן גדול שלא סבל ושלא קידש ידיו ורגליו מן הבוקר ועברו עבודתן פסולה: 18 אחד
 כהן גדול ואחד כהן הדיוט ששימשו שחרית שלא רחוק ידים ורגלים הרי אילו חייבין
 מיחה שנ' בואם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו וגו': 19 היה 20
 עומד ומקריב כל הלילה לאורה מעון קידוש ידים ורגלים ר' או' הלינה מועלת בקידוש ידים
 ורגלים ר' אלעזר בר' שמעון אומר הלינה מועלת בקידוש ידים ורגלים: 20 חמש מבילות
 היו שם באותו היום כולן בקודש אבית הפרווה חוץ מן הראשונה שהיתה בהול על נבי
 שער המים ובצד לשכתו היתה ר' יהודה או' עששיות של ברזל היו מרתחין מערב יום
 הכיפורים ומשילין לתוך הצונן כדי שתפוג צינתן: 21 הכל שלשים מנה אילו נוטל מן 25
 ההקדש ואם רצה להוסיף מוסיף משלו מעשה בישמעאל בן פואבי שעשת לו אמו כתונת
 משתי ריבות והיה עומד ומקריב על נבי המזבח: 22 ומעשה בר' אלעזר בן חרסות שעשתה
 לו אמו כתנת בן מאה מנה ועלה להקריב על נבי המזבח והורידהו אחיו הכהנים מפני
 שנראה מתוכה ערום: 23 האשה שעשתה כתונת לבנה כשירה ובלבד שתמסרנה לציבור
 אחד בגדי כהן גדול ואחד בגדי כהן הדיוט כאין מתרומת הלשכה: 30

6 ג מוסה ל' 3 | 9 י' מ' ג' (ג' נ'); ג נ' 11 י' סס (ג' נ'); ג ל' 15 ג ל': זכמים י"ט | 18 י' ל"ס 6
 (ב' ל') | 20 טעום ל' כ' | 22 י' מ' ל' (ג' ה'); ג ל' 6, ל' ד': 25 י' סס (ג' ו'); ג ל' 6 |

2 מן אמר, עד והרגל > ב | 2 לר' עקיבא ב ד | 3 העוקף | 3 שלש ב ד | 4 בו < פעמים
 שלשה עשר זכין בו ב | 6 אותה ב ד | 6 בכיסה > ב ד (ובב יש מקום ריק) | 7 קרבנות ב ד |
 7 יחיד ב ד | 8 ביותם ב ביותם ד | 8 אוחזין נוטל ב ד | 8 לקוח ב ד | 9 דינרין ב ד | 9 מהו |
 9 כל > | 10 עד > ב | 10 פשה ד פצה ב | 11 בורקו ב ד | 12 ומפליג ב ד | 12 להם <
 אם ב ד | 13 שמעון ב ד | 15 בידו ב ד | 15 נדע] נזכר ב ד | 16 ולא ב ד | 16 יריהם ורגליהם
 ב ד | 16 ולא ב ד | 16 ובין | 17 ועברו עבודתן ב ד | 17 ולא ב ד | 18 מן הבקר ב מן
 הכיור ד [א=2] | 18 ועבד עבודתו ב ד | 19 שלא רחצו ידיהם ורגליהם ב ד | 19 הרי אלו
 > ב ד | 20 מן ירחצו, עד ימותו > ב ד | 21 לאורה > | 21 מועלת] פוסלת ב ד | 22 אומר <
 אפי' עוסק בעבודה כל שכעת הימים אין ב ד | 22 מועלת] פוסלת ב ד | 23 בבית ב ד | 23 הפרוה
 ב הפרוה ד | 23 גג ד > ב | 24 עששיות ב ד | 25 כרין בשביל ב ד | 25 שלשים] ששים |
 26 פיאבי ב מאבי ד | 26 שעשתה ב ד | 27 משתי ריבות] מטאה מנה ב ד | 27 שוב מעשה ב ד |
 27 חרסות ב ד | 28 בן מאה מנה] משתי רבוא ב ד | 28 והיה עומד מקריב ב ד |

1 ב ¹ כיצד מתוודה אום' אנא השם עויתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי אנא בשם
 ב כפר נא לעונת ולפשעים ולחטאים שעויתי ושפשעתי ושחטאתי לפניך אני וביתי ככת' בתורת
 משה עבדך מפי כבודך כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' ואו' והתוודה עליו
 את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם דברי ר' מאיר
 5 וחכמ' אום' עונות אילו הזדונות פשעים אילו המרדים חטאים אילו השגגות מאחר שמתוודה
 על הזדונות ועל המרדים חוזר ומתוודה על השגגות אלא כך הוא אומר חטאתי עויתי
 פשעתי לפניך אני וביתי וכן מצינו דרך כל המתוודין מתוודין שלמה אמ' חטאתי עויתי
 רשענו דוד אמ' חטאתנו עם אבותינו העוינו והרשענו דניאל אמ'
 חטאתנו העוינו והרשענו ופשענו ומרדנו והוא שמשח אום' נושא עון
 10 ופשע וחטאה וכן הוא אום' חטאתי עויתי ופשעתי לפניך: ² בא לו למורה עזרה
 ולצפון המזבח הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו ושני שעירים היו שם פניהם כלפי
 העם אהוריהם כלפי הקודש וכהן גדול פניו כלפי הקודש ועשרה פעמים מזכיר את השם
 בו כיום ששה לפי ושלשה לשעיר ואחד לגורלות וקלפי היתה שם ובה שתי גורלות של
 אשכרוע היו עשאן בן גמלא של זהב ומזכירין אותו לשבחה בן קמץ עשה שנים עשר דד
 15 לכיור ושנים עשר כהנים מקדשין הימנו שמתחילה לא היה בו אלא שנים ושנים כהנים
 מקדשין הימנו: ³ מונבו המלך עשה את כל ידות הסכינין של יום הכיפורים של זהב
 מזכירין אותו לשבחה הילט אמו עשתה נברשות של זהב שעל פתח היכל אף היא עשתה
 מבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה ובשעה שהחמה זורחת היו ניצוצות יוצאות
 הימנה והיו יודעין שזרחה החמה: ⁴ כל שערים שהיו שם נשתנו להיות של זהב חוץ
 20 משערי ניקנור מפני שנעשה בהם גם ויש אום' מפני שנחשתן מצהיב ר' אליעזר בן יעקב
 אום' נחושתן קלנתיא היה יפה כזהב מהו גם שנעשה בהם אמרו שהיה ניקנור מביאן
 מאלכסנדריא עמד עליהן נחשול שבים נמלו אחת מהן והמילוח לים ביקשו להטיל את
 השני ולא הניחן אום' להם אם ממילין אתם אתו המילוני עמו היה מצטער והולך עד שהגיעו
 לנמלה של יפו פלמחו והמילוחו ליבשה ועליהן מפורש בקבלה קורות בתינו ארזים
 25 רהיטנו ברותים: ⁵ של בית נרמו היו בקיעין כמעשה להם הפנים ולא רצו ללמד

1 י סס (נ' ז'); ג ל'ו: | 3 וקלס ט"ז ל' | 3/4 סס, סס כ"ט | 7 מלכס ח' ט' מ"ז | 8 מלכס ק"ו ד |
 9 דמלכ ס' ה' | 9/10 סמוס ל"ד ז' | 10 י מ"ט ח' (נ' ח'); ג ל"ט | 16 י סס ג ל"ז ל"ס | 19 י סס;
 ג סס | 24/25 סכ ב' י"ז | 25 י סס (נ' ט'); ג סס |

1 כיצד < הוא ב ד | 1 אומר > ב ד | 1 בשם ב ד | 1 על העונות | 2 ועל המשעים |
 2 ועל החטאים | 3 מפי כבודך > ב ד | 3 וגו' לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו ב |
 6 כך הוא אומר | כיצד מתוודה < אנה השם ב ד | 7 לפניך < אנה השם כפר נא להטאים ולעונות
 ולפשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי ככתוב בתורת משה עבדך כי ביום יכפר עליכם
 לטהר אתכם וגו' ד < והן עונות אחריו ברוך שם > < כבוד ב > וגו' ב ד | 7 שכן ב ד | 7 מתוודין
 > ב ד | 7 שלמה אמר | אחר דוד אמר ב ד | 7 ועינו ב ד העיטו פ | 8 רשענו ופשענו ב ד |
 9 ועינו ב פ > ד | 9 הרשענו ב | 9 ופשענו > ב ד | 9 ומרדנו > ב | 9 והוא | אלא מהו ב ד |
 10 חטאתה < ונקמה ב ד | 10 וכן הוא אומר | אלא כך היה מתוודה ב ד | 11 העזרה ב ד | 11 מן
 הסגן | עד משמאלו > ב | 11 מימינו וראש ב"ד בשמאלו | 13 בו כיום | 13 שני ב ד | 14 לשבחה > א |
 14 שנים > ב עשר > א | 15 (אחר ושנים כתב הסופר בטעות עשר ונקד עליו ובשורה שלפניה
 השמים מלת עשר) | 16 הימנו < ומזכירין אותו לשבחה ב ד | 16 את > ב ד | 16 של > ב ד |
 17 ומזכירין ב ד | 17 הילטי ב ד | 17 נברשת | 17 החיכל ב ד | 18 שבשעה ב ד | 18 שחמה
 ב ד | 18 יוצאין ב ד | 19 שחמה זורחת ב ד | 19 השערים | 20 מן נעשה עד אום' > ב |
 21 נחושתא ב ד | 21 כשהיה ב ד | 21 הביאו | 22 מאלכסנדריא < שבמצרים ב ד | 22 שבים <
 לסבוע ב ד | 22 אחד ב ד | 22 והמילוחו ב ד | 22 בקשו ב ד | 23 הניחן < ניקנור ב ד |
 23 אם אתם ממילין את השני ב ד | 23 והולך | ובא ב ד | 24 לנמילה ב לנמל ד | 24 יפו < היה
 מבעבע ועולה כותרת הספינה ויש אומרים אחת מן [מהן ד] גיה שבים בלעה אותו וכיון שהגיע ניקנור
 לנמילה של יפו ב ד | 25 רהיטנו ברותים | וגו' ב ד | 25 בקיעין ב | 25 ללמד |

שלו חכמים והביאו אומנים מאלכסנדריא והיו אופין כיוצא בהן אלא שאינן בקיעין לרדותם 1 של בית גרמו היו מסיקין את התגור מבהוץ והיה נאסה ונרדה סכפנים של אלכסנדריא לא היו עושין כך ויש אומ' זו היתה מעפשת וכשידעו חכמ' בדבר אמרו לא ברא הקב"ה את העולם אלא לכבודו שנ' כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו שלחו אהריתם ולא רצו לבוא עד שכפלו להן שכתן שתיים עשר מנה היו נוטלין בכל יום חזרו להיות 5 נוטלין עשרים וארבעה ר' יהודה אומ' עשרים וארבעה מנה היו נוטלין חזרו להיות נוטלין ארבעים ושמונה מנה אמרו להם מה ראיתם שלא ללמד אמרו יודעים היו בית אבא שבית המקדש עתיד ליהרב ולא רצו ללמד שלא יהו עושין כן לעבודה זרה כדרך שעושין להקב"ה בדבר הזה מזכירין אותן לשבת שלא נמצא פת נקייה כיד בנייהם וכיד בנותיהם מעולם כדי שלא יהו ישר' אומרין מלחם הפנים הם נזונין לקיים מה שנ' והייתם נקיים 10 מיי' ומיש' : 6 של בית אבטינס היו בקיעין כפיטום הקטורת ובמעלה עשן ולא רצו ללמד שלחו חכמ' והביאו אומנין מאלכסנדריא ומפסמין כיוצא בהן אלא שאין בקיעין במעלה עשן של בית אבטינס היה מתמרת ועולה עד הקירות ואחר כך פוסה ויורדת למטה של אלכסנדרין היתה פוסה מיד וכשידעו חכמ' אמרו לא ברא הקב"ה אלא לכבודו שנ' כל פעל יי' למענהו שלחו עליהן ולא רצו ללמד שלא יהו עושין כן לעבודה זרה ולא 15 רצו לבוא עד שכפלו להן שכתן ושנים עשר מנה היו נוטלין בכל יום חזרו להיות נוטלין עשרים וארבעה מנה דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' עשרים וארבעה היו נוטלין בכל יום חזרו להיות נוטלין ארבעים ושמונה מנה אמרו להן חכמ' מה ראיתם שלא ללמד אמרו יודעין היו בית אבא שבית המקדש עתיד ליהרב ולא רצו ללמד שלא יהו עושין כן לעבו' זרה כדרך שעושין לפני המקום וכדבר הזה מזכירין אותן לשבת שלא יצאת מהם אשה 20 מבושמת מעולם וכשנושאין אשה במקום אחר פוסקין עמה על מנת שלא תתבשמי כדי שלא יהו ישר' אומרין כפיטום הקטורת היו מתבשמות לקיים מה שנ' והייתם נקיים מיי' ומיש' א' : 7 אמ' ר' עקיבא פה לי שמעון בן לוגא אני ותינוק אחד מבני בנייהם מלקטין עשבים בשדה ראיתו ששוחק וכוכה נמתי לו על מה בכיתה א' לי על כבוד בית אבא ועל מה שחקתה אמ' לי סוף שהקב"ה עתיד לשמת את בניו ומה ראית א' לי 25 מעלה עשן כנגדי נמתי לו הראני א' לי שכוועה היתה בידם של בית אבא שאין מראין אותו לכל אדם אמ' ר' יוחנן בן טרי מצאני זקן אחד ואמ' לי של בית אבטינס אני כתחילה שהיו בית אבא צנועין היו מוסרין מגילותיהן זה לזה עכשיו אומר לך היוזר בהם שמגילת סמנין היא כשבאתי הרציתי דברים לפני ר' עקיבא ולנו עיניו דמעות אמ' לי מעתה אין

4 ישיב מ' ז' 10/11 נמדנל ל' כ' 11 י' סס ; ג סס | 14/15 משלי ב' ז' ל' 16/17 נמדנל ל' כ' 23 י' סס ; ג סס |

1 והביאו < חכמים ב | 1 מאלכסנדריא < שבמצרים ב ד | 1 מפקיעין ב | 1 לרדותה ב ד | 2 והיא נרדית ב ד | 2 אלכסנדרין ב אלכסנדרין ד | 3 מעפשות ב ד | המקום ב ד | 4 לכבודי בראתיו | 4 אהריתם | להם ב ד | 4 ולא באו ב ד | 5 שנים ב ד | 6 ארבעה ועשרים ב ד < דברי ר' מאיר ב ד | 6 מנה > ב ד | 6 נוטלין < בכל יום ב ד | 7 מנה > ב ד | 7 להם < חכמים ב ד | 8 להרוב ב ד | 8 כן > ב ד | 9 נמצאת ב ד | 9 לפני המקום ב ד | 10 כדי ב ד | 10 שלא יאמרו ב ד | 12 מאלכסנדריא < של מצרים ב ד | 12 שהיו כפסמין ב ד | 13 עד הקירות ב ד | 13 פוסה ב ד | 14 משה ב ד | 14 חכמ' < בדבר ב ד | 14 המקום < העולם ב ד | 15 אליהן > חכמים | 15 מן רצו עד ולא > ב ד | 16 באו ב ד | 16 שנים ב ד | 17 מנה > ב ד | 18 אמרו < להן ב ד | 19 להרוב ב ד | 19 שלא יהו מפסמין לפני ע"א [ע"ז ב] ב ד | 20 שעושין | 20 מפסמין ב ד | 20 יצא | 21 מעולם < ולא עוד אלא כשהיו ב ד | 21 נושאים ב ד | 21 אחר < היו ב ד | 23 ליגא ב ד | 24 היינו מלקטים ב ד | 24 ששחק [ססחק ב] וככה ב ד | 25 אבא < שגלה אמרתי לו ב ד | 25 על ב ד | 25 לסוף ד | 25 שעתיד הקב"ה ד לעתיד לבא הקב"ה ב | 25 מה ב ד | 25 לי > ב ד | 26 למעלה ב | 26 אמרתי לו ב ד | 26 הראו לי ב ד | 26 היא בדיט ב ד | 26 של בית אבא > ב ד | 27 נורי < פעם אחת היותי מהלך בדרך | 27 משל ב ד | 27 בתחילה ב ד | 28 כשהיו ב ד | 28 אומר לך | 28 הילך ב ד < מגילה זו ד | 28 הוזר | ב ד | 29 שהיא מגלת | 29 זלנו עיניו דמעות > ב ד |

1 אנו רשאין לספר בננותן של אילו מיכן אמ' בן עזאי משלך יתנו לך ובשמך יקראוך
 ובמקומך וישיבוך ואין שכחה לפני המקום ואין אדם נוגע בטובן לחבירו: ⁸ אונדס בן לוי
 היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד אמ' להם מה ראיתם שלא ללמד אמרו יודעים היו
 של בית אבא שבית המקדש עתיד ליחרב ולא רצו ללמד שלא יהו עושין בן לעבודה
 5 זרה כדרך שעושין לפני המקום בדבר הזה מזכירין אותן לשבח אילו מצאו תשובה לדבריהם
 בן קמצר לא מצא תשובה לדבריו הם ביקשו להרבות כבודם ולמעט כבוד שמים לפיכך
 כבודן נתמעט וכבוד שמים נתרבה ולא מצאו להן שם טוב וזכר טוב בעולם ועליהם הוא
 אומ' ו שם רשעים ירקב:

ג (ב) ¹ טרף בקלפי והעלה שני גורלות אחד בימינו ואחד בשמאלו אם בימינו עלה
 10 היו כל ישראל שמחים אם בשמאלו עלה לא היו ישר' שמחים: ² שאלו את ר' עקיבא
 מה לשנותן משמאל לימין א' להם אל תתנו מקום למינין לרדות אחריכם ה' יהודה אומ'
 משום ר' אליע' הסגן וכהן גדול מושימין שני ימיניהם כאחד אם בימינו של כהן גדול
 עולה הסגן אומ' לו אישי כהן גדול הנבה את ימינך אם בימינו של סגן עולה ראש בית
 אב אומ' לו אישי כהן גדול דבר מאילך ונתנן על שני שעירים אומ' ליי' והסגן אומ'
 15 לחמאת ר' ישמעאל אומ' לא היה צריך לומ' חמאת אלא ליי' אמרו לו והלא כבר נאמר
 ועשהו חמאת: ³ בכל יום היו שני כהנים נכנסין אחד בכף ואחד כמחתה היום נטל
 את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו כמה דבר' אמור' בקמרת שלפני לפנים אבל בקמרת
 של מזבה הזהב הרי הוא בקמורת של שאר ימות השנה בכל יום היתה כבידה והיום היתה
 קלה בכל יום היתה קצרה והיום ארוכה כדי שיהא זרוע מסייעתו בכל יום לא היה לה
 20 נשתיק והיום היה לה נשתיק דברי בן סגן בכל יום היו שם שתי מערכות והיום שלש אחת
 מערכה גדולה ואחת מערכה שנייה ואחת שמוסיפין לקמורת שלפני לפנים דברי ר' יהודה
 ר' יוסי אומ' מוסיף אחת לקיים האש ר' מאיר אומ' מוסיף אחת לאיברים ולפדרים שלא
 נתאכלו מבערב: ⁴ נכנס ומהלך בהיכל עד שנמצא בין מזבח הזהב למנורה המזבח היה
 לפנים ממנו שולחן נתון בצפון משליש הבית ולפנים משוך מן הכותל שתי אמות ומהצה
 25 מנורה כנגד שני בדי הארון ומשוך כלפי מזרח וכולן היו נתונים מהצי הבית ולפנים
 ומבדילות בין הקודש ובין קודש הקדשים וביניהם אמה וזה הוא מקום הדביר שעשה שלמה
 ר' יוסי אומ' לא היתה שם אלא פרוכת אחת בלבד שנ' והבדילה הפרכת לכם

2 י טס; ג טס | 8 משלי י' ז | 9 ו מ"ט ז' (ל ב); ג נ"ט; ת סמי פס' ז' | 16 ויקנא פ"ו ע' |
 16 י מ"ט ז' (ד ר'), מ"ז ז' (ב ב); ג מ"ד; ג"ז | 23 י טס (ב ב); ג נ"ב: ל"ב | 28 שמוס כ"ו ל"ד |

1 אמור לספר ב ד | 1 בשמך ב ד | 2 ובקומך ב ד | 2 אדם < יודע א (וב"ס שכח הסופר
 לנקוד עליו) | 2 אנדים ב ד | 3 אמרו לו הכמים ב ד | 3 ראית ב ד | 4 של > ב ד | 4 לחרוב
 ב ד | 4 שלא יהו אומרין לפני ע"ז ב ד | 5 בדבר הזה מזכירין אותן לשבח | בן קמצר היה יודע
 את הכתב ולא רצה ללמד אמרו לו מה ראית שלא ללמד ב ד | 7 נמצא ב ד | 7 בעולם | על הראשונים
 נאמר זכר צדיק לברכה ב ד | 7 ועליהם ועל אלו ב ד | 7/8 נאמר ב ד | 9 (כב ד ליכא הכי פרק) |
 11 לידותן ב ד | 11 אהיהם | 13 עלה ב ד | 13 לו > ב ד | 13 את > ב ד | 13 בית > ב |
 14 אישי כהן גדול > ב | 14 דבר מאיליו ב הנבה שמאלך ד | 14 הוא אביר ב ד | 15 אלא ליי
 > ב ד | 16 היו > ב ד | 16 נוסל ב ד | 18 היתה > ב | 18 היתה > ב ד | 19 היתה <
 ידה ב | 20 ושתיק ב ד | 20 היום ב ד | 20 ושתיק ב ד | 20 הסגן ב ד | 21 למערכה . . למערכה
 ב ד | 21 שנייה | קמנה ב ד | 22 לקיים ב ד | 22 מאיר > | 22 ופדרים ב ד | 23 נתעכבו ב
 נתעכבו ד | 23 שנמצא < עומד ב ד | 23 ולמנורה ב ד | 23 והמזבח ב ד | 24 משוכה | 25 הבית
 הבית א | 25 מן מנורה, עד ומחצה > ב ד | 25 הזהב < ממוצע | 26 כינתים ב ד | 26 מזרח
 מזבח ב ד | 26 ולפנים < מחלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכות ב ד | 27 המבדילות ב
 שמבדילות ד | 27 זה ב ד | 27 הוא > ב ד | 28 בלבד > ב ד |

בין הקודש ובין קודש הקדשים אמרו לו מה תלמוד לומר בין הקדש 1
ובין קודש הקדשים אמ' להן בין קדש עליון לקדש תחתון דבר אחר בין נוב
לנבעון לשילה ולבית עולמים: 5 ההצגה פרושה מן הדרום הפנימית מן הצפון מהלך ביניהם
עד שמגיע לצפון הגיע לצפון הפך פניו לדרום הגיע לשמאלו עם הפרכת עד שמגיע לארון
הגיע לארון ודחה את הפרכת במתניו ונתן את המחתה בין שני הכדים וצבר את הקמרת 5
על גבי גחלים ונתמלא הבית עשן ויצא ובא לו דרך כניסתו ומתפלל תפילה קצרה כבית
ההיצון ולא היה מאריך שלא להבעית את ישראל מעשה בכהן אחד שהאריך אמרו לו מה
ראיתם להאריך אמ' להם מתפלל אני עליכם ועל מקדש אבותיכם שלא יחרב אמרו לו אף
על פי כן אי אתה רשאי לשנות: 6 אכן היתה שם טימות נביאים הראשונים ושתייה היתה
נקראת וגבוהה מן הארץ שלש אצבעות שבתחילה היה שם ארון נתון עליה משניטל ארון 10
עליה היו מקמירין קמורת שלפניו ולפנים ר' יוסי אומ' ממנה נשתה העולם שנ' מצי'ון
מכלל יופי אלהים הופיע: 7 צנצנת המן וצלוחית של שמן המשחה ומקלו של
אהרן שקדיה ופרחיה וארגו שהשיבו בו פלשתים דורון ליי' אלהי ישראל כולם היו נתונים
בבית קודש הקדשים משניגנו הארון נגנו עמו שני בדי ארון היו יוצאין מן הארון עד
שמגיעין לפרכת שני ויאריכו הכדים יכול לא נראו מתוכה תל' ונראו ראשי 15
הכדים יכול שקרעו את הפרכת תלמ' לומר ולא יראו הוצה אמור מעתה האריכו
הכדים והגיעו לפרכות ודחקו את הפרכת והיו נראין מתוכה ועליהם מפורש בקבלה צרור
המור דודי לי בין שדי ילין: 8 נשל את הדם ממי שטמס בו נכנס במקום
שנכנס ועמד במקום שעמד והיה ממנו על הפרכת כנגד שני בדי ארון אחת למעלה ושבע
למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף וכך היה מונה אחת אחת 20
ואחת אחת ושתיים אחת ושלוש אחת וארבע אחת והמשש אחת ושש אחת ושבע מהלך בימינו
עם הפרכת ולא היה מגיע לפרכת ואם הגיע לפרכת הגיע א' ר' יוסי אני ראיתיה ברומי
היו עליה כמה טיפי דמים אמ' לי אלו הן מדמים של יום הכיפ':

ד (ג) 1 בא לו להקיף את המזבח ממקום שמתחיל העולה במזבח החיצון משם ד
הוא נומר במזבח הפנימי ממקום שמתחיל העולה במזבח החיצון משם הוא נומר בחמאות 25
מזבח הפנימי ועל כולם הוא נותן ממשה למעלה חוץ מזה שהיתה לפניו כנגדו אלכסון
שהיה נותן מלמעלה למטה ר' יהודה או' משום ר' אליע' במקומו הוא נותן ממשה למעלה
חוץ מזו שהיתה לפניו שהיה נותן מלמעלה למטה: 2 היתה על מיהרו של מזבח לא היה
1 סס | 3 סס (ג); ג כ"ג | 9 י"מ"ג נ' (פ' נ'); ג כ"ד | 11/12 סללים ל"ז ז' | 12 י' סס; ג סס |
15 סללים 6' ס' | 16 סס | 17/18 סס 6' י"ג | 18 י' סס (ה' ס'); ג כ"ג ל"ס | 24 י' מ"ג ד' (ה' ס');
ג כ"ס | 28 י' סס (ה' ו'); ג סס |

1 מן בין עד הקדשים > ב ד | 2 העליון ב ד | 2 התחתון ב ד | 3 לבית ב ד | 3 והפנימית
ב ד | 4 חניע] מהלך ב ד | 5 הגיע לארון > ב ד | 6 יוצא ב ד | 7 כהן < גדול ב | 8 אמרו
> ב | 9 סס > | 9 הנביאים ב ד | 9 היתה > ב ד | 10 גבוהה ב ד | 10 שמתחלה ב ד |
10 היה עליה ארון נתון ב ד | 10/11 הארון מעליה ב ד | 11 נשתת ב | 13 וארגו < דרון ב |
13 בו > ב ד | 13 דורין כבוד ב ד | 13 ליי' אלהי] לאלהי ב ד | 13 היו כלם ב ד | 13 נתונים
> ב ד | 15 מתוכם ב ד | 16 הכדים < וגו' ב ד | 18 במקום ב ד | 20 כמצליף < ר' יהודה
אומר משם ר' אליעזר | 20 כך | 21 ושבע < ר' יהודה אומר משום ר' ליעזר כך היה מונה אחת אחת
ואחת שתיים ואחת שלש ואחת ארבע ואחת חמש ואחת שש ואחת שבע ואחת | 21 ואחר כך היה
מהלך ד היה מהלך ב | 21 בימינו] לשמאלו ב ד | 22 ע"ס] עד | 22 אם ב ד | 22 לפרכת > ב ד |
22 ר' אלעזר ברבי יוסי ב ד | 23 שהיו ב ד | 23 כמה > ב ד | 23 הן > ב ד | 24 המזבח <
מהיכן הוא מתחיל מקין מזרחית צפונית צפונית מערבית מערבית דרומית מזרחית ב ד | 24 מקום
ב ד | 24 על המזבח ב ד | 24 שם ב ד | 25 הית נומר ב ד | 25 על מזבח | 25 מן במקומו עד
הפנימי > ד | 25 ומקומו ב | 25 בעולה ב | 25 בחמאת ב | 26 במזבח ב | 26 על ב ד | 26 מזו
ב ד | 26 כנגדו אלכסון > ב ד | 27 במקומו היה עומד ומחמא תל כולן הוא נותן ב ד | 27 לפני
< כנגדו ב שכנגד ד < אלכסון ב ד | 28 ממעלה ב | 28 מזבח < שבע פעמים ב ד |

1 מזה על האפר ולא על נחלים אלא על גנו של מזבח והיא נכפפת על הקיר ועל כל הזאה
 מבילה הקדים דם מתן שבע למתן ארבע יחזור ויתן דם מתן שבע לדם מתן ארבע נתן על
 הקרן מיכן ומיכן כשר מן הקרן ולפנים פסול שינה מקום הקרנות פסול חיסר מן המתנות
 אפילו אחת פסול יוצא ושופך שירי דם ליסוד מערבי של מזבח החיצון ושל מזבח החיצון
 5 היה שופך ליסוד הרומי ר' שמעון או' אילו ואילו ליסוד מערבי ואילו מתערבן כאמה
 ויוצאין לנחל קדרון ונטכרין לנגנין לזבל ומעלין בהן דברי ר' מאיר ור' שמע
 וחכמי אומ' אין מועלין בדמים: 3 א' ר' יוסי זה סימן כל הנוטל מבחוץ ונתן מבפנים נוטל
 מן הסמוך או לפנים וכל היוצא מבפנים לינתן מבחוץ נתן על הסמוך או לפנים מן מרם
 הפר בפנים ובחוץ ומרם השעיר בפנים ובחוץ הפנימיים עלו לו והחיצונים לא עלו לו נתן
 10 מקצת המתנות בפנים ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל על הפרכת נתן מקצת המתנות על
 הפרכת ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל על הפרכות: 4 אף על פי שלא נתן כנגד היסוד
 יצא שני וכלה מכפר את הקודש אם כיפר כילה דברי ר' עקי' ר' יהודה אומ' אם
 כילה כיפר: 5 כל מעשה יום הכיפור האמור על הסדר חוץ מהוצאת כף ומחתה שאם
 הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום: 6 אמר ר' יהודה במה דברים אמורים בדברים
 15 הנעשין בפנים בכנדי לבן אבל בדברים הנעשים בחוץ בכנדי זהב אף על פי שהקדים מעשה
 לחבירו מה שעשה עשוי: 7 נתן מקצת המתנות בפנים ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל
 כתחילה מבפנים ר' אלע' ור' שמע' אומ' ממקום שפסק גמר את המתנות שעל הפרכת
 מבפנים נתן מקצת המתנות בחוץ על המזבח ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל כתחילה על גבי
 המזבח מבחוץ ר' אליעזר ור' שמע' אומ' ממקום שפסק: 8 גמר את המתנות שעל המזבח
 20 שבחוץ ונתן את המתנות שעל גבי המזבח ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל כתחילה על גבי
 המזבח ר' אלע' ור' שמע' אומ' ממקום שפסק גמר את המתנות שעל המזבח נשפך הדם
 אין מתן היסוד מעכב וכולן מטמאין בגדים ונשרפין אבית הרשן אלא אחרון גומר את כל
 המלאכה בלבד: 9 פר ושעיר של יום הכיפור שאבדו והשריש אחרים תחתיהם ולא הספיק
 להקריבן עד שנמצאו הראשונים ירעו עד שיכתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חפצת
 25 ציבור מתה דברי ר' יהודה ועוד אמ' ר' יהודה נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח

3 י סס (ס' כ'); ג ל'ס ל"ט | 7 י מ"ג ל' (ס' ז'); ג ס' ס"ט, זמנים ל"ט | 12 וקלס ס"ז כ' | 13 י סס;
 ג יזחל סס | 16 י סס; ג ס"ט |

1 מזה < לא ב ד | 1 ועל | על ב ד | 1 הוייה ב ד | 2 מן הקדים, עד ארבע > ב ד |
 3 מתן קרבנות ב ד | 3/4 אם חסר אפילו אחת מן המתנות ב ד | 4 פסול < הקדים מתן שבע
 למתן ארבע יחזור ויתן מרם [> ב] מתן שבע על מתן ארבע עד שלא גמר את המתנות שבפנים
 [> ב] ב ד | 4 יצא ושפך ב ד | 5 אל יסוד ב ד | 5 מערבי | דרומי ב < אלו ב ד | 6 בהן <
 לנחל קדרון א (בהעתיקה) | 6 ור' שמעון > ב ד | 7 מעילה ב ד | 7 משנה 3, 4, אחר 8 ב ד |
 7 כל היוצא מבפנים להנתן בחוץ ב ד | 8 או > ב ד | 8 או > ב ד | 8 וכל הנוטל מבפנים ב ד |
 8 להנתן ב ד | 8 בחוץ ב ד | 8 או > ב ד | 8 בפנים ב | 8 מרם | מקצת ב | 9 מרם ב ד |
 9 בחוץ ב ד | 10 שבפנים ב ד | 10 ויתחיל < בתחלה ב ד | 10 על הפרכות | על המזבח ב >
 10/11 על המזבח ב ד | 11 מן יביא, עד הפרכות > ב ד (וגם הפסק ליבא) | 12 את הקודש >
 ב ד | 13 כיפר < אין מתן היסוד מעכב וכולן כנגד היסוד יצאו שני וכלה ככפר | 13 הכפורים > ב ד |
 13 על הסדר < הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום ב ד | 14 לא עשה כלום | מה שעשה עשוי ב ד |
 16 לחבירו < שינה באחד מכל המעשים ב מכל הנעשים ד | 16 אחר > ב | 17 תחלה ב |
 18 שבפנים ב ד | 18 שבחוץ ב ד | 18 בתחלה ב ד | 18/19 על גבי המזבח > ב ד | 19 שעל
 המזבח | שעל גבי הפרכת ב > ב ד | 20 ונתן מקצת מתנות ב ד | 20 על המזבח ב ד | 20 מן
 ונשפך, עד המזבח > ב | 20 יביא < דם | 20/21 בתחלה על המזבח | 21 שעל < גבי ב ד |
 22 בבית ב ד | 22 הרשן > ב | 22 יביא < דברי ר' אליעזר ור' שמעון וחכמי אומרים אין מטמאין בגדים ואין נשרפין
 בבית הרשן ב ד | 22 האחרון הגומר ב ד | 22 כל > ב ד | 24 עד > ב | 25 דברי ר' יהודה |
 ר' יהודה אומר חמות ב ד |

יששך הדם: ¹⁰ שני שעירי יום הכיפורים בהגדלה אף על פי שלא הגדיל כשרים מצות 1 הגדילן באהרן אפילו בכהן הדיוט כשרין שני שעירי יום הכיפורים עד שלא הגדיל עליהם רשאי לשנותן בדבר אחר משהגדיל עליהן אינו רשאי לשנותן בדבר אחר: ¹¹ שעיר שלא קרב בגלל יקרב בראש חודש לא קרב בראש חודש יקרב ביום הכיפורים לא קרב ביום הכיפורים יקרב בגלל הבא שמתהילה לא הוקדשו קרבנות 5 ציבור אלא על מנת ליקרב על מזבח החיצון: ¹² מעות שלא קרבו בראשון יקרבו בשני לא קרבו בשני יקרבו להבא חגיגה שלא קרבה בראשון תיקרב בשני לא קרבה בשני תקרב בשלישי מת שעיר המשתלח עד שלא נזרק דמו של ראשון אף על פי שלא התודה עליו יצא שני יעמד חי לפני יי' עד מתי זקוק להיות חי עד וכילה מכפר את הקודש ואת אוהל מו' ואת המז' דברי ר' יהודה ר' שמע אומ' עד שעת 10 הוידי ר' יוסי אר' כך הוא חטאו ועזו ופשעו לפנך: ¹³ כבש עושין לו מפני אלכסנדריים שמתלשין בשערו ואו' לו מול וצא יקרי ירושלם מלין אותו עד סוכה ראשונה מפני שעשר סוכות בתוך שנים עשר מלין היו דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' תשע סוכות בתוך עשרה מלין היו מערבין מזו לזו אמ' ר' יוסי בר' יהודה יכול אני לעשותן שתי סוכות: ¹⁴ שאלו את ר' אליע' הרי שהלה שעיר המשתלח מהו להרכיבו א' להן יכול הוא להרכיב אחרים הלה 15 משלחו מהו שישלחנו ביד אחר אמ' לבם כך נהיה בשלום אני ואתם דהאו ולא מת מהו שירד אחריו וימיתנו אמ' להם כך יהיו אויבי המקום חכמ' אומ' הלה מרכיבו הלה משלחו משלחו ביד אחר דהאו ולא מת ירד אחריו וימיתנו: ¹⁵ שעיר המשתלח אף על פי שאין מטמא בנדים מטמא אוכלין ומשקין דברי ר' מאיר חכמ' אומ' אינו מטמא אוכלין ומשקין מפני שהוא חי ואין ההי מטמא אוכלין ומשקין מאימתי מטמא בנדים משיצא לחומת ירושלם 20 דברי ר' מאיר ר' יוסי אומ' משיגיע לצוק ר' שמע אומ' משעת דחייתו לצוק: ¹⁶ פרים הגשרפים ושעירי הגשרפין אף על פי שאין מטמאין בנדים מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר' מאיר חכמ' אומ' פרה ופרים הגשרפים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא אוכלין ומשקין מפני שהוא חי וכל שהוא חי אינו מטמא אוכלין ומשקין מאימתי מטמאין בנדים משיצאו חוץ לחומת העזרה דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' משישליכין לאור 25 ר' שמעון אומ' משיצת האור ברובן: ¹⁷ היכן שורפין אותן אבית הרשן הגדיל חוץ לירושלם לצפונה של ירושלם חוץ משלש מחנות וקופין של כהנים מעמידין סביבות המערכה מפני

1 ע' י' ל'ס' ד' (ב' נ') | 4 נ' מנוש' י'נ' | 6 נ' פקס' ס' | 9 וקל' ס' | 9/10 ס' | 11 י' מ'נ' ל' (ו' ל') ; נ' ס' | 14 ע' לקטן ינחם נ' ; י' ע'נ' ג' (ו' נ') ; נ' ס' ; 18 י' פ'נ' ל' (ו' ל') ; נ' ס' | 21 י' ס' ; נ' ס' | 26 י' ס' ; נ' ס' |

1 הכיפורים < מצותן ב' ד' | 1 אע"פ שלא | לא ב' | 1 הגדיל < עליו אפילו הכי ב' עליהן ד' | 1 מן כשרים. עד 3 עליהם > ד' | 3 לדבר ב' | 3 אחר < פסה שלא קרב בראשון יקרב בשני לא קרב בשני יקרב בני ב' ד' | 4 הסדר הכי ב' ד' : מעות שלא קרבו. עד בשלישי. שורה 8 (ענין למטה) אה"כ שעיר שלא קרב 4 (ענין למטה) | 4 שעירי הרגל שלא קרבו ב' ד' | 5 קרבו ב' ד' | 6 יקרבו לרגל שבא ב' ד' | 5 לקרבנות ב' ד' | 7 להבא | בשלישי ב' ד' | 7 בראשונה ב' ד' | 8 בשלישי < לא קרב בשלישי תקרב להבא ב' ד' | 8 זרק | 8 הדם | 9 לפני חי' > ב' ד' | 9 מתי < יבוא ב' ד' | 10 מן אה. עד הכזר > ב' ד' | 11 הוא < אומר ב' ד' | 11 ענו ב' ד' | 11 לפניך < עמך בית ישראל ב' ד' | 11 לו > | 12 שהיו מתלשין ב' ד' | 12 וצא < מול וצא ב' ד' | 14 היו < רבי יוסי אומר המש סוכות בתוך עשרה מלין היו ב' ד' | 14 ומערבין ב' ד' | 14 יכולני ב' ד' | 15 את אחרים ב' ד' | 16 מהו לשלחו ב' ד' | 16 תהיו ב' ד' | 16 ואני ד' ואם ב' | 16 ואתם > ב' ד' | 18 משלחו > ב' ד' | 19 ומשקין > ב' | 20 ואין חי ב' ד' | 20 מחומות ב' ד' | 21 ר' יוסא | ור' יהודה ב' ד' | 21 משעה שיגיע ב' ד' | 22 ושעירי הגשרפין > ב' ד' | 23 מן הכהנים. עד ומשקין > | 23 ושעיר | 24 ואין חי מטמא ב' ד' | 25 חוץ > ב' ד' | 25 כהומת ב' ד' | 25 משישליכין > | 26 משיצאת ב' | 26 בבית ב' ד' | 26 הגדיל | הגדיל > ב' ד' | 27 וקופין ד' וקופין ב' | 27 היו מעמידין ב' ד' |

1 דחוק העם כרי שלא יהו קופצין ונפלין לתוך המערכה מדורה אחד השורף ואחד המסייע בשעת שריפה מטמא בנדים אבל המסדר את המערכה והמצית את האור כאליתא אין מטמא בנדים: ¹⁸ שמונה ברכות היה מברך באתו הזום על התורה כדרך שמברך בנית הכנסת על העבודה ועל מחילת העון כסידורן ועל המקדש ברכה בפני עצמה ועל ישראל 5 ברכה בפני עצמה ועל הכתנים ברכה בפני עצמה ושאר תפילה בקשה חחינה שעמד ישראל צריכין להיושע מלפניך והותם בשומע תפילה כל העם קורין בשלהן כדי להראות חזיתן לציבור: ¹⁹ ר' אליעזר או' כך סדר קרבנות היו מקריבין פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ היו קריבין עם תמיד של שחר ואחר כך פר ושעיר הנעשה בחוץ ואחר כך אילו ואיל העם ואחר כך כבשים תמימים היו מקריבין עם תמיד של שחר שנ' מלכד עולת הבקר 10 אשר לעולת התמיד ואחר כך פר ושעיר הנעשה בחוץ ואחר כך שעיר הנעשה בפנים שנ' מלכד חטאת הכיפורים ואחר כך אילו ואיל העם ר' יהודה או' משמו אחד קרב עם תמיד של שחר וששה קריבים עם תמיד של בין הערבים: ²⁰ יום טוב היה עושה לכל אוהביו שיצא בשלום מעשה ביישמעאל בן קמחית שיצא לדבר עם המלך ערבי וניתזה צינורא מפיו ונפלה לו על בנדיו ונכנס אחיו ושימש בכהונה גדולה תחתיו וראתה 15 אימן של אילו שני בניה כהנים גדולים בו ביום:

ה (ד) ¹ יום הכיפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובעילת המנדל ובתשמיש המיטה ואפילו באנפליא של בנר הקמנים מותרין ככולן ואסורין בעילת המנדל מפני מראית העין: ² הינוקת סמוך לפירקן מחנבין אותן לפני שנה ולפני שתים בשביל שיהו רגילין במצות ר' עקיבא היה מבטל בית המדרש בשביל תנוקות שיאכילום אבותיהם 20 ומעשה בשמאי הזקן שהיה רוצה להאכיל את בנו בידו אחת וגזרו עליו שיאכילו בשתי ידיו: ³ האוכל ביום הכיפורים ככותבת הגמה כמות ובנרעינתה של ארץ יש' ר' שמע' בן אלעז' או' ככותבת הנימרון אבל עלי קנים ועלי תאנים ועלי חרובין וכל דבר שאינו ראוי לאכול פטור עלי כרישין ועלי בצלים ועלי חזרין ועלי ירקות וכל דבר שראוי לאכול חייב אכל וחזר ואכל וחזר ואכל אם יש מתחילת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה אחרונה כדי 25 אכילת פרס מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין שתה וחזר ושתה אם יש מתחילת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין כשם שאכילה בכזית כך שתיה בכזית אכילה ושתיה אין מצטרפין שתה ציר ומזריים פטור

3 י' מ"ד ב' (ז' ב'); נ ע' | 7 י' מ"ד ז' (ז' ב'); נ סס | 10/11 נמלכ כ"ס כ"ג | 11 סס כ"ס י"ט | 12 י' נ"ס ד' (ב' ב'), מבלט כ"ז ב' (ב' ב'); נ מ"ז | 16 י' מ"ד ל' (מ' ב'); נ ע"ס: | 18 נ פסמים ק"פ | 19 נ ע"ז: | 21 י' סס (מ' ז') נ פ"ב: | 24 ע' למיל פסמים סוף ב'; י' מ"ס ב' (ב' ז'); נ כרישם י"ז

1 דחוק ד דחוק ב | 1 קופצין < לראות ב ד | 1 המערכה מדורה] המדורה ב ד (וב"ס נשכחו הנקודות) | 2 מטמאין ב מטמאין ד | 2 כאליתא] לאלתר | 2 אין > ב | 3 היה > ב ד | 3 מברך < עליהן ב ד | 3 שמברכין ב ד < על התורה ב ד | 4 העבודה < ועל הודאה ב ד | 5 תננה ובקשה ב ד | 6 חותם < וחותם א | 6 שלהן | 7 לצבור] לרבים ב ד | 8 בחוץ] בפנים | 9 כך < שבעת כבשים תמימים ר' עקיבא אומר פר העולה ושבעת ב ד | 9 קריבין ב ד | 10 התמיד < וגו' ב ד | 10 בחוץ] בפנים ב ד | 11 בפנים] בחוץ ב ד | 11 הכיפורים < תעלת התמיד ומנתתה ומסכה ב ד | 11 משמו] משום ר' אליעזר ב ד | 12 יום טוב ב ד | 12 היה > ב ד | 13 לאוהביו | 13 שיצא בשלום > | 13 ביישמעאל] בשמעון ב ד | 13 ערבים ב ד | 14 תחתיו בכהונה גדולה ב ד | 14 ראתה ב ד | 15 בניה > ב ד | 16 ברחיצה | 16 בעילת | 17 בתשמיש | 17 באנפליא ב ד | 17 קמנים ב ד | 18 בפני ב ד | 18 ובפני ב ד | 19 מבטל] מפטיר ב ד | 19 בבית ב בבית ד | 20 מעשה ב ד | 20 שלא רצה ב ד | 20 בידו אחת > ב ד | 20 עליו < חכמים | 20/21 והאכילהו בידו ב ד | 21 ובנרעינתה | 21 שבארץ ב ד | 21 ישראל < חייב ב ד | 22 או' < אפילו ב ד | 22 עלה | 22 קנים < עלי [עלה ד] גפנים ב ד | 22 עלה | 23 לאכילה ב ד | 23 עלה חזרים עלה כרישין עלה בצלים עלה ירקות ב ד | 23 לאכילה ב ד | 24 חזר . . חזר | 25 חזר ב ד | 25 חזר ושתה > ב ד | 27 השותה ב ד

ר' אליעזר או' השוחה מלא לתמיו הרי זה חייב: ⁴ מי שאחזו כולמוס מאכילין אותו הקל 1
 הקל כיצד היו לפניו מכל ושביעית שביעית מכל ונבילה ונבילה נבילה ותרומה מאכילין
 אותו תרומה תרומה ושביעית מאכילין אתו שביעית עד שיארו עיניו מנין היו יודעין שיאורו
 עיניו כדי שיכיר מן הרע על היפה ר' יהודה אומ' עברה שהריחה תוחבין לה בכוש ושהריחה
 תרומה תוחבין לה ברוטב: ⁵ לא ינעול אדם סנדל ויטייל בתוך הבית ואפילו ממיטה 5
 למיטה ורכן שמעון בן גמליאל מתיר וכן היה רבן שמעון נטל אומ' אם היו רגליו מלוכלכות
 במיט ובצואה מדיחין במים כדי שלא יטנפו כליו היה עובר להקביל פני אביו לפני תלמידו
 עובר כדרכו בים וכנהר ואפילו עד צוארו ואינו חושש הזכין והזכות מובלין כדרכן כיום
 הכיפ' הנירות והיולרות מובלות כדרכן ביום הכי' ר' יוסי בר' יהודה או' מן המנחה ולמעלה
 לא יטבילו עד שתחשך ר' יוסי בר' יהודה אומ' כהנים מובלין בתרומתן כיום הכיפ' עם 10
 השיכה כדי שיאכלו בתרומתן לערב הסאת ואשם ודאי אין מכפרין אלא משכתוב להן מיתה
 ויום הכיפורים מכפרין עם התשובה תשובה מכפרת על עבירות ואילו הן עבירות קלות עשה
 ולא תעשה חוץ מלא תשא ואילו הן עבירות החמורות כריתות ומיתות בית דין ולא תשא
 עמהם ר' יהודה אומ' כל שהוא מלא תשא ולמעלה ולא תשא עמהן תשובה תולה ויום
 הכיפורים מכפר: ⁶ ר' ישמעאל או' ארבעה חלוקי כפרה הן העובר על מצות עשה ועשה 15
 תשובה אינו זו משם עד שמחלין לו שני' שוכו בני' שוכו בים ארס' משכתוב:
⁷ העובר על מצות לא תעשה ועשה תשובה תולה ויום הכיפור' מכפר שני' כי ביום
 הזה יכפר עליכם: ⁸ העובר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה ויום הכיפ'
 תולין וייסורין מכפרין שני' ופקדתי כשנת פשעם ובנגעים עונם אבל מי
 שנתחלל בו שם שמים ועשה תשובה אין כה לתשובה לתלות ולא ביום הכיפ' לכפ' אלא 20
 תשובה ויום הכיפ' מכפרין שלישי וייסורין שבשאר ימות השנה מכפרין שלישי ויום מיתה
 ממרק שני' אם יכפר העון הזה לכס עד תמותו מלמד שיום מיתה ממרק:
⁹ הסאת ואשם ומיתה ויום הכיפ' כולן אין מכפרין אלא עם התשובה שני' אך אם שב
 מתכפר לו ואם לאו אין מתכפר לו ר' אלעזר אומ' ונקה מנקה הוא לשבים ואינו
 מנקה לשאינן שבים ור' יהודה או' מיתה ויום הכיפור' מכפרין עם התשובה תשובה מכפרת 25
 עם המיתה ויום המיתה בתשובה: ¹⁰ כל המזכה את הרבים אין מספיקין בידו לעבור עבירה

1 ו' פ"ב ב' (ח' ה'); ג פ"ג | 4 י' מ"ט ב' (ח' ד'); ג פ"ב | 5 י' (פ' ב'); ג פ"ג | 11 י' מ"ט ב' ג'
 (ח' ד'); ג פ"ב | 13 סמוס ב' ו' | 15 י' טס (ז' ח'); ג פ"ה | 16 ימיה ב' כ"ג | 17/18 וקסל
 פ"ז ל' | 18 י' טס; ג פ"ג | 19 סגליס פ"ט ל"ג | 22 ימיה כ"ג י"ד | 23 וקסל כ"ג כ"ט | 24 סמוס ל"ד ז' |
 26 י' טס; ג פ"ז

1 לתמא ב' ד' | 1 הרי זה > ב' ד' | 2 ושביעית < מאכילין אותו ב' ד' | 2 ונבילה < מאכילין
 אותו | 4 בין יסה לרע ב' ד' | 4 עוברת ב' ד' | 4 שהריחה < שביעית ב' ד' | 4 הריחה ב' ד' | 5 ברוטב
 בכוש | 5 סנדל מנעל מסומר ב' ד' | 6 ורכן שמעון בן גמליאל מתיר > ב' | 6 בן גמליאל ב' ד' | 6 רגליו
 ידיו ב' ד' | 7 מדיחין ב' ד' | 7 עובר הולך ב' ד' | 7 אביו < פני רבו ב' ד' | 8 בים וכנהר > | 8 כדרכן <
 בלילי ב' | 8 יום ב' ד' | 9 מובלין | 9 בלילי יום הכיפורים ב' ד' < בעלי קרויון מובלין כדרכן בלילי
 יום [ביום ד] הכיפורים ב' ד' | 10 יסבול ב' יסביל ד' | 10 ברי יהודה > ב' ד' | 10 מובלין כדרכן
 עם ב' ד' | 11 מכפרין על מה שכתוב ב' ד' | 12 עם על ב' | 12 עבירות ואלו הן > ב' ד' | 12 על
 עשה ב' ד' | 13 ועל לא תעשה ב' ד' | 13 חמורות ב' ד' | 14 שהוא < מלא תשא ולמעלה תשובה
 מכפרת וכל ב' ד' | 15 או' > ב' ד' | 15 עבר ב' ד' | 16 משם ממקומו ב' ד' | 17 עבר ב' ד' |
 17 תשובה < תשובה ב' ד' | 18 עליכם < תומר ב' ד' | 18 עבר ב' ד' | 18 דין < מויד ב' ד' |
 18 תשובה < תשובה ב' ד' | 19 מכפרין שבשאר ימות השנה ממרקין ב' ד' | 19 ובנגעים עונם
 ב' ד' | 20 שמים < מויד ב' ד' | 20 כה ב' < לא ב' | 20 יום | 21 שבשאר ימות השנה >
 ב' ד' | 21 יום > ב' ד' | 21 ומיתה ב' ד' | 22 ממרקת ב' ד' < עם הייסורין ב' ד' | 22 שני' ועל
 זה נאמר | 22 ואם ב' ד' | 23 אשם | 23 אך < בעשור תו' ב' ד' | 26 הרי היא כתשובה ב' ד' |
 26 המזכה המזכה ב' | 26 את הרבים המזכה ב' |

1 כדי שלא יהיו תלמידיו נוהלין העולם והוא יורד לשאול שנ' כי לא תעזוב נפש
 לשאול לא תתן חסי' לר' ש': 11 וכל המחשיא את הרבים אין מספיקן בידו
 לעשות תשובה כדי שלא יהו תלמידיו יורדין לשאול והוא נוהל העולם הבא שנ' אדם
 עשוק בדם נפש עד בור ינוס אל יתמכו בו: 12 מגלגלין זכות על ידי זכאי
 5 והובה על ידי חייב להעמיד היטב פרשיות של זכות הראויות לעמוד היטב והובה על ידי
 חייב להעמיד היטב פרשיות של הובה הראויות לעמוד היטב מפרסמין את החניפים מסני
 חילול השם שנ' ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונתתי מכ' לפניו
 הוא ימות בפירסומו: 13 ר' יוסי בר' יהודה אומ' הטא אדם פעם ושתיים ושלש מוחלין
 לו ארבע אין מוחלין לו שנ' נושא עון ופושע וחטאה ונקה עד כאן הוא מנקה
 10 מיכאן ואילך אינו מנקה שנ' הן כל אלה יפעל א פעמים שלש עם גבר ואו'
 הוקר רגלך מבית רעך פן ישבעך ושנאך: 14 מצות וידוי ערב יום הכיפורים
 עם חשיכה אבל אמרו חכמ' מתוודה אדם קודם שיאכל ושתה שמא תיטרף דעתו באכילה
 ובשתיה אף על פי שהתוודה קודם שאכל ושתה צריך שיתוודה אחר שאכל ושתה שמא
 יארע בו דבר קלקלה בסעודה ואף על פי שהתוודה אחר שאכל ושתה צריך שיתוודה
 15 בלילי יום הכיפ' ואף על פי שהתוודה לילי יום הכיפורים צריך שיתוודה בשחרית ואף על
 פי שהתוודה בשחרית צריך שיתוודה במוספין ואף על פי שהתוודה במוספין צריך שיתוודה
 במנחה שמא אירע בו דבר קלקלה כל אותו היום והיכן אומרה אחר תפילה והעובר לפני
 החיכה ברביעי ר' מאיר או' יתפלל שבע וחזתם בוידוי וחכמ' אומ' מתפלל שבע ואם רצה
 לחתום בוידוי חזתם וצריך לפרוט את החטא שנ' אנא חטא העם הזה חטאה
 20 גדולה ויעשו להם אלהי זהב . . .
 אלא כך אמ' המקום מי גרם לכם שתעשו אלקי זהב אני שהרכייתו לכם זהב: 16 ודברים
 שהתוודה עליהן יום הכיפורים שעבר אין צריך לחזור ולהתוודות עליהם יום הכיפורים הבא
 אלא אם עשה כנגדן ועבר עליהם צריך להתוודות עליהם לא עבר עליהם והתוודה עליהם
 על זה נאמר ככלב שכ על קיאו כ' שונה באיולתו ר' אליעזר אומ' הרי זה
 25 משובה שנ' כי פשעי אני אדע וחטאתי לנגדי תמיד: 16 ר' אלעזר בר'
 יוסי אומ' חזר בשעיר מה שאין כן ביום הכיפורים וביום הכיפורים מה שאין בשעיר שיום

1/2 סהלים ט"ז | 3/4 משלי כ"ח י"ז | 4 ג כ"ב ק"ט | 6 ג ט"ז | 7 ימקטל ג' כ' | 8 י מלא ט"ז כ'
 (ב) ב', קידושין סוף ב' | 9 שמואל ב' ז' | 10 עמוס ג' ב' | 10 לויט ל"ג כ"ט | 11 משלי כ"ט י"ז | 11 י"ט כ'
 (ח) ז'; ג ט"ז: | 19/20 שמוס ל"ג ל"ב | 24 משלי כ"ו י"ב | 25 סהלים כ"ב ט' | 25 י סוף ט'

1 כדי > ב ד | 1 את העולם ב ד | 2 מן לא, עד ש > ב ד | 2 בידו > ב ד | 3 כדי
 > ב ד | 3 את העולם ב ד | 3 הבא > ב ד | 4 מן עד, עד כו] תו' | 4 ינוס] צום ב | 4 והובה על
 ידי חייב > ב ד | 4 לעמוד ב ד | 5 זכות < הרבות | 6 לעמוד ב ד | 8 לפרסומו ב ד | 8 בר'
 יהודה > ב ד | 9 פעם שתיים ד פעמים ב | 9 הוא > ב ד | 9 מנכה א | 9 שנ' < כה אמר
 ה' על שלשה משעי ישראל תג' ואומ' ב ד | 10 הן > | 10 שלש ב שלשה ד | 10 עם גבר] תג' |
 10 מן . . . ושנאך] וגומר ב ד | 12 בתוך אכילה ב ד | 13 ושתייה ב ד | 13 שיאכל ושתה ב ד |
 13 לאחר אכילה ושתייה ב ד | 14 אירע ב ד | 14 בו > ב ד | 14 אחר אכילה ושתייה ב | 15 בלילי
 יום הכפורים] ערבית ב ד | 15 ערבית | 15 שחרית ב ד | 15 שחרית ב ד | 16 במוסף ב ד |
 16 במוסף ב ד | 17 במנחה < ואף על פי שהתוודה במנחה צריך שיתוודה בנעילה | 17 יארע | 17 כל
 היום כולו | 17 הוא אמרו | 18 התבה < אומרה ב ד | 18 מתפלל ב ד | 19 החטא < דברי ר' יהודה
 בן בתירה [פתורה ב] ב ד | 18 שנ' | אומר | 20 ויעשו . . . זהב > ב ד | 20 . . . ר' עקיבה
 אומר אין צריך א"כ לסה נאמר ויעשו להם אלקי זהב ב ד | 21 לכם] להם ב ד | 22 ליום ב ד |
 23 עשה כנגדן] עבר עליהן ב | 23 עבר | 23 שיתודה ב ד | 24 קאו פ | 24 כ' . . . באולתו] תג'
 ב ד | 24 אליעזר < בן יעקב ב ד | 25 נגדי פ | 25 וחטאתי, עד תמיד] תג' ב ד | 25/26 ר' אליעזר
 בר' שמעון ב ד | 26 מה > ב ד | 26 כן > ב ד | 26 מה > ב ד |

הכיפורים מכפר בלא שעיר ושעיר אינו מכפר בלא זם הכיפור': 17 חומר בשעיר שהשעיר 1 מכפר מיד ויום הכיפורים עם חשיכה:

סליק פירקא וסליק מסכת יום הכיפורים.

5

סוכה

א סוכה שהיא גבוהה מעשרים אמה פסולה ור' יהודה מכשיר א' ר' יהודה מעשה א
 בסוכת הלני שהיתה גבוהה יותר מעשרים אמה והיו זקנים נכנסין ויוצאין אצלה ולא אמרו 10
 לה דבר אמרו לו מפני שהיא אשה ואשה פטורה מן הסוכה אמ' להן ותלא שבעה בניה
 תלמידי חכמ' היו וכולן היו ישינין בתוכה: 2 סוכה שחמתה מרובה מצילתה פסולה כמה
 דברים אמור' למעלה אבל מן הצדדין אפילו כולה מליאה חמה כשירה: 3 המסכך על
 גבי מיטה ועל גבי אילן שגבוהים עשרה טפחים אם חמתן מרובה מצילתן כשירה אם לאו
 פסולה: 4 סוכת הרזעים וסוכת הקיציין וסוכה נזולה פסולה סיכך בחבלין ובפקיעי עמיר 15
 פסולה סיכך בקנים ובדוקרנים אף על פי שמדביקן זה לזה כשירה: 5 סיכך בהוצני פשתן
 כשירה: 6 בעניצי פשתן פסולה סיכך בשובלים אם היה הקש מרובה על הרגן כשירה ואם
 לא פסולה ר' יוסי בר יהודה או' סיכך בבלאי כלים כשירה: 7 מסככין בנסרים דברי ר'
 יהודה וחכמ' או' עד שיהא בינו לבין חבירו כמלאו או' ר' יהודה מעשה בשעת הסכנה
 והיינו זוקפין סולמות ומסככין על גביהן נסרים והיינו ישינים תחתיהם אמרו לו אין שעת 20
 הסכנה ראייה אבל הכל מודים אם יש בנסר ארבעה טפחים צריך שיהא בינו לבין חבירו
 כמלאו תולה בה אגוזין ורימונין וגלוסקאות ואשכולות של ענבים ועפרות של שובלין
 כשירה לא יאכל מהן אפילו ביום טוב האחרון של חג ואם היתנה עליהם שיאכל מהם
 בחג הרי זה מותר: 8 חצר גדולה שמוקפת עמודים הרי עמודים כדפנות עושה אדם את
 חבירו דופן כרי שיאכל וישתה ולא עוד אלא שאדם זוקף ופורס עליה סדין כרי שלא 25
 תכנס חמה על האוכלין ועל המת ומודים חכמ' לר' אליע' שאין עושין אוהלים כתחילה ביום
 טוב ואין צריך לומר בשבת ועל מה נחלקו על מוסיפין שר' אליע' או' אין מוסיפין ביום
 טוב ואין צריך לומר בשבת וחכמ' או' מוסיפין בשבת ואין צריך לומר ביום טוב:
 9 מעשה בר' אליע' שהיה מיסב בסוכתו של יוחנן בן אלעיי בקיסריון הגיעה חמה לסוכה א'

9 י ל"ד (ב' ב'); ג ז'; 18 י ל"ד (ב' ב'); ג ז'; 15 י טס (ב' ז'); ג ס'; 16 י ל"ג (ב' ה');
 ג י"ג | 18 י טס (ב' ז'); ג י"ד | 24 י ל"ג (ב' ב'); ג כ"ז | 26 ע' לעיל טס י"ג (י"ג) ח'; י טס י"ז ג'
 (כ' ב') | 29 ג כ"ז:

1 בלא] אלא עד ב ד | 4 חסלת מסכת כפורים ב סליקא להו תוספתא ממסכת יומא ד סליק
 מסכת יומא ד' 9 גבוהה < למעלה ב ד | 10 הילני < בלור ב ד | 10 אמר | 11 לה] אחר
 מהן ב ד | 11 ואין אשה הייבת ב ד | 11 בנים ב ד | 12 הוין] < לה ד > ב | 12 היו ישינין] שרויין
 ב ד | 13 סיכך ב ד | 14 שהן גבוהים ב ד | 14 טפחים < שהיא גבוהה עשרה טפחים ב | 14 אם
 היתה צלתה [מצלתה ב] מרובה מחמתה כשירה ב ד | 15 סוככת ב ד | 16 פסולה] כשירה ב ד |
 16 סככה ב ד | 16 בקנים] בקוצים | 16 מן בקנים. ער כשירה. אחר פסולה שורה 17 ב ד |
 16 שדבקן | 16 בזה | 16 (אחר פשתן כתב הסופר בא ובפקיעי עמיר פסולה סיכך בקנים ובדוקרנין
 ומוקפה ע"י סימן כזה O על אות ראשון ואחרון ע"י לעיל 156) | 17 בשבולין | 18 לאו | 18 סככה
 ב ד | 19 אוסרין ב ד | 19 שהיינו | 20 והיינו > ב ד | 20 וישינין ב ד | 21 סככה ב | 21 צריך
 > ב ד | 21 שאם ב ד | 22 תלה ב ד | 22 אגוזין < פרסקאות ב אפרסקאות ד | 22 ואשכולות
 של] פרסילי ב פרסילי ד | 22 שבלין | 24 הרי זה > ב ד | 25 ושישתה ב ד < ושיישן ב ד | 25 זוקף
 < את המטה ב ד | 26 המטה > ב | 26 המטה > ב | 26 לא על . . . ולא על ב ד | 27 מן
 ועל. עד בשבת > ב | 29 בן אליעזר | 29 לסוכה > |

1 לו מהו לפרוס עליה סדין אמ' לו אין לך כל שבט ושבט שלא העמידו שופט הגיעה חמה לחצי סוכה אמ' לו אין לך כל שבט ושבט שלא העמידו נביא שבט יהודה ובנימין העמידו מלכים על פי נביאים הגיעה חמה לרגליו של ר' אליעזר נמל סדין ופרס על נבי סוכה הפשיל ר' אליע' רגליו והלך לו: ¹⁰ העושה סוכתו כמין צדיף או שסמכה לכותל 5 בסולה ומורה ר' אליע' שאם יש בגנה פותח טפח או שהיתה גבוהה מן הארץ טפח שהיא כשירה מהצלת של שיהוסא ושל גמי גדולה מסכנין בה קמנה אין כסכנין בה ושל חילף גדולה מסכנין בה וארונה אין מסכנין בה ר' ישמעאל בר' יוסי אומ' משום אביו ארונה מסכנין בה וכן היה ר' דוסא או' כדבריו: ¹¹ המסכך על נבי ענלה שגבוהה עשרה ספחים ר' יוסי בר' יהודה אומ' משום ר' יוסי הישן תחת הענלה כישן תחת המיטה: ¹² העמיד 10 ארבעת קורות וסיכך על גבן ר' יעקב אומ' רואין אותן כל שאילו יחקקו ויש בהן טפח על טפח על רום טפח כשירה ואם לאו פסולה: ¹³ וחכמ' אומ' שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח ר' שמע' אומ' שלש כהלכתן ורביעית אפילו טפח ר' שמעון בן אלעזר או' משום ר' מאיר שתים בידי אדם ואחת באילן כשירה ועולין לה ביום טוב:

ב ב 1 שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה אף על פי שאמרו אין שבתו של אדם להניח 15 ביתו ברגל ומעשה בר' אילעאי שהלך אצל ר' אליע' ללוד אמ' לו מה זה אלעאי אי אתה משובתי הרגל לא אמרו אין שבתו של אדם להניח ביתו ברגל שנ' ושמחת אתה וכו' ת: ² חולים ומשמשיהם פטורין מן הסוכה ולא הולת מסוכן אלא אף מי שחושש בעניו וחושש בראשו אמ' ר' שמעון בן גמליאל פעם אחת חשתי בעיני בקסרי והתיר לי ר' יוסי בר' שאישן אני ושמשו הוץ לסוכה אמ' ר' פעם אחת היינו כאין אני ור' אלעזר 20 בר' צדוק אצל ר' יוחנן בן נורי כבית שערים והיינו אוכלין האינים וענבים חוץ לסוכה וכן היה ר' אומ' כל סוכה שאינה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכמ' אומ' אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו בלבד כשירה: ³ מעשה באנשי ירושלם שהיו משלשלין מיפותיהן בחלונות שהן גבוהים עשרה ספחים והיו ישינים תחתיהם, פסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה שומרי העיר ביום חייבין בלילה ופטורין ביום שומרי העיר בלילה חייבין ביום ופטורין 25 בלילה שומרי העיר בין ביום ובין בלילה פטורין בין ביום ובין בלילה חולכי דרכים חייבין בלילה ופטורין ביום שומרי נגות ופודיסין פטורין בין ביום בין בלילה א' ר' אלע' בר' צדוק כשהייתי למד תורה אצל ר' יוחנן בן התורנויות וראיתיו שאוכל פתו הריבה שהיו

4 י ל"ג ג' (ט' י"ג); ג י"ט: ל | 8 ג ז: | 9 י כ"ט ל' (ט' ט'); ג טס | 14 י ל"ג ט' (ט' ט'); ג כ"ז: | 16 דניס י"ד כ"ו (וע' דניס ט"ז י"ד) | 17 י טס; ג כ"ט, יומל ט"ט | 23 י טפ' ט'; ג י"ט | 26/27 לקטן עיוס ט'; ג יעמוס ט"ז:

1 להו ב | 2 ושבט < מישראל ב | 2 העמיד ב ד | 2 נביא < הגיע חמה לחצי סוכה אמר לו מהו לפרוס עליה סדין אמר לו אין לך כל שבט ושבט שלא העמידו שופט ב ד | 3 את הסדין ופרסו ב ד | 4 את רגליו ר' אליעזר | 4 אל הכותל ב ד | 5 פסולה > ב ד | 5 יש בגבהן [בגבה ב] טפח | 6 שיהוסא] השופא ב ד | 6 בה < של קנים ב ד | 6 חלף ב ד | 7 ארונה ב ארובה ד | 7 אבין] אמו | 7 ארובה | 8 דוסא] יוסא ב | 8 סיכך ב ד | 8 שהיא גבוהה ב ד | 8 ספחים > ב ד | 10 ארבעה ב ד | 10 גביוהן ב ד | 10 כל שאילו] שאם ב ד | 12 שלישיית ב ד | 15 את ביתו ב ד | 16 משום שנא ב ד | 16/17 בחגך ב ד | 17 תולין | 17 אפילו הש ב ד | 18 בעיניו] בראשו ב ד | 18 בראשו] בעינו ב ד | 18 גמליאל מעשה וחשתי ב ד | 18 בקסרין ב בקסרין ד | 19 לישון ב ד | 19 פעם אחת > ב ד | 19 כשהייתי ב ד | 19 אליעזר | 19 אליעזר | 20 לבית ב ד | 21 שאין בה ב ד | 23 שגבוהים ב ד | 23 ספחים] ומסכנין על גביוהן ב ד | 23 ישינים ב ד | 23 היוצא חוץ לסוכה | 24 פטורין מן הסוכה ביום חייבין בלילה ב ד | 24 פטורין בלילה וחייבין ביום ב ד | 25 מן פטורין, עד בלילה > ב | 25/26 דרכים פטורין [< מן הסוכה ב] ביום חייבין בלילה ב ד | 26 ופודיסית ב ד | 26 פטורין בלילה [בלילה > ב] וחייבין ביום ב ד | 27 תורה > ב ד | 27 התרנית ב התרבות ד | 27 ראיתיו | 27 שהוא אוכל ב ד | 27 פת ב ד |

שני בצרות באתי ואמרת לאבא אמי לי הולך לו זיתים הולכתי לו זיתים נשלן ונסתכל 1
 בהן וראן שהן לחים אמי לי אינו אוכל זיתים באתי ואמרת לו לאבא אמי לי לך ואמור
 לו חבית מנוקבת היתה אלא שכתמוה שמרים כדברי בית הילל להודיעך כח שאוכל חולין
 כשהרה שאף על פי שמתלמדי בית שמי היה לא היה נהג אלא כדברי בית הילל:
 4 היה אוכל בסוכה וירדו עליו גשמים ועמד והלך לו אף על פי שפסקו גשמים אין מחייבין 5
 אותו לחזור אלא עד שיגמור היה ישן בסוכה וירדו עליו גשמים ועמד והלך לו אף על פי
 שפסקו גשמים אין מחייבין אותו לחזור אלא עד שיגמור: 6 מפני ארבעה דברים המאורות
 לוקין על כותבי פלסתר ועל מעידי עדות שקר ועל קוצצי אילנות טובים ועל מגדלי בהמה
 דקה מפני ארבעה דברים בעלי בתים ישר' נמסרין למלכות על ששוהין שמרות פרועין ועל
 שמלוין בריבית ועל שפוסקין ואין גותנין ומי שפסק בידו למחות ואינו מוחה: 6 בזמן 10
 שהמאורות לוקין סימן רע לכל העולם משלו משל למה הדבר דומה למלך שעשה סעודה
 והזמין האורחים כעם עליהם וא' לשמש ונמל את הנר מלפניהם ונמצאו כולן יושבין בחשיכה
 ר' מאיר אומ' בזמן שהמאורות לוקין סימן רע לשונאי ישר' מפני שהן לימודי מכות מושלו
 משל למה הדבר דומה לסופר שנכנס לבית הספר וא' הביאו לי רצועה מי דואג מי שלמוד
 ללקות בזמן שחמה לוקה סימן רע לאומות העולם לבנה לוקה סימן רע לאומות העולם 15
 וסימן טוב לישר' שגוים טונין לחמה וישר' ללבנה בזמן שלוקה במזרח סימן רע ליושבי
 מזרח במערב סימן רע ליושבי מערב באמצע סימן רע לכל העולם בזמן שנהפכו כמין דם
 פורענות של הרב באה לעולם כמין שק פורענות של דבר ושל רעב באה לעולם בזמן
 שלקו בכניסתן פורענות שהוא לבוא ביציאתן פורענות ממהרת לבוא ויש או' חילוף הדברים
 אין לך כל אומה ואומה שלוקה שאין אלוהיה לוקה עמה שנ' ובכל אלה מצרים 20
 אעשה שפטים אני יי' בזמן שישראל עסקין בתורה אין דואגין מפני אילו שנ'
 כה אמי יי' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו
 כי יחתו הגוים מהמה: 7 לולב העשוי כמין חרות ושנפרצו רוב עליו פסול ערבה
 של בעל ושבהרים כשירה אם כן למה נאמר ערבי נהל פרט לצפצפה איזו היא צפצפה

4 ע' לקמן יצמוח סוף ב' 5 י' כ"ג ב' (ב' י'); ג' כ"ט | 7 ג' טס | 10 ג' טס | 20/21 טמוס י"ב י"ג |
 22 ימייכ י' ז' | 23 י' כ"ג ב' (ב' ב' י'); ג' כ"ט, ל"ג | 24 יקלל כ"ג ס' |

1 לו > 1 ונשלן | 1 והסתכל ב' ד' | 2 וראה ב' ד' | 2 לו > 2 לו > 3 חבית
 > 3 חבית | 3 חבית > 3 חבית | 3 חבית > 3 חבית | 3 חבית > 3 חבית | 3 חבית > 3 חבית
 אוכל ב' ד' | 3 חלוי ב' | 4 על פי < הוא ב' ד' | 4 היה > ב' ד' | 4 הילל < לעולם הלכה כדברי
 ב"ה הירצה להחמיר [נכתב שתי פעמים בב'] על עצמו לנהוג כדברי ב"ש וכדברי ב"ה על זה [עליו ד']
 נאמר הכסיל בחושך הולך התופס קולי ב"ה וקולי ב"ש הרי זה רשע אלא [אם ב'] כדברי ב"ש כקוליהון
 [בקוליהון ד'] וכחומריהון [ובחומריהון ד'] אם [או ד'] כדברי בית הלל כקוליהון [בקוליהון ד'] וכחומריהון
 [ובחומריהון ד'] ב' ד' | 5 ועמד > ב' ד' | 6 לחזור < אלא ב' ד' | 6 והלך ועמד לו ב' והלך ד' |
 7 אלא > ב' ד' | 7 עד < שיגמור ב' | 7 שיגמור < היה ישן בסוכה וירדו עליו גשמים ועמד והלך
 לו אע"פ שפסקו גשמים אין מחייבין אותו לחזור ב' | 7 מאורות ב' ד' | 8 על [מפני ב' ד' | 8 פלסתר ב'
 8 ומפני . . ומגדלי בהמה דקה. לפני קוצצי אילנות טובים ב' ד' | 9 דברים < נכסי
 ב' ד' | 9 בתי ב' ד' | 9 על ששוהין [מפני שבוכשין ב' ד' | 9 פרועין > | 9/10 ומפני מלוי ב' ד' |
 10 ומפני ב' ד' | 10 ומי > ב' ד' | 10 ושפסק בידו ב' ד' | 10 ממחין | 11 לעולם ד' לאומות העולם ב'
 | 11 למה הדבר דומה > ב' ד' | 11 למלך < כשר ודם ושכנה פלסרין ושכללם [ושכללה ב'] ב' ד'
 11 שעשה] והתקין בת ב' ד' | 12 ואחר כך הכניס את האורחין ב' ד' | 12 נמול | 13 הית ר' מאיר
 ב' ד' | 13 מן מפני עד מכות > | 13 משלו ב' ד' | 14 למה הדבר דומה > ב' ד' | 14 מי < הוא
 ב' ד' | 15 להיות לוקה ב' ד' | 15 לאומות העולם] לשונאיהן של ישראל ב' ד' | 16 מישראל < מונין
 ב' ד' | 17 לכל > ב' | 17 שנהפכו < זיויה | 18 כמין שק > | 19 בכניסתן > ב' | 20 שאין אלה שלה
 ב' ד' | 20 לוקין ב' ד' | 20 מן אין. עד יי' > ב' ד' | 21 אעשה . . ה' וגו' ב' ד' | 21 מפני אילו
 מכל אלה ב' מכל ד' | 22/23 מאותות . . מהמה] וגו' ב' ד' | 23 או שנפרצו ב' ד' | 24 לצפצפה ב' ד' |
 24 צפצפה ב' ד' |

1 העשוי כמסר איזו היא ערבה פסולה קנה שלה לבן עלה שלה עגול: ⁸ הדם וערבה שנקטמו ותמרות עולות מתוכן כשרים שיעור הדם וערבה שלשה טפחים וכלולב ארבעה ר' מרסון אומ' באמה בת חמשה טפחים וארבעה מינין הללו כשם שאין פוחתין מהם כך אין מוסיפין עליהן: ⁹ אין בידו אתרוג לא יטול בידו פרוש אפילו דבר אחר היו כמישין כשרין יבשין 5 פסולין ר' יהודה אומ' אף יבשין כשרין א' ר' יהודה מעשה בכני כרכין שהיו מורישים לולביהם לבניהם בשעת הרחק אמרו לו אין שעת הרחק ראינו: ¹⁰ לולב בין אנור בין שאינו אנור כשר לא יאנדנו כיום טוב אבל נוטל הימנו שרביש ואונדו אין אונדין את הלולב אלא ממינו דכרי ר' יהודה ר' מאיר אומ' אפילו במשיחה א' ר' מאיר מעשה באנשי ירושלים שהיו אונדין את לולביהן בנימונות של זהב או' לו משם ראינו אף הן היו אונדין אתו כמינו 10 למטה אמר ר' אלעזר בר' צדוק כך היו אנשי ירושלים עושין נכנס לבית הכנסת לולבו בידו עמר לתרגם ולעבור לפני התיבה לולבו בידו לקרות בתורה ולישא את כפיו מניחו בארץ יצא מבית הכנסת לולבו בידו נכנס לנהם אבלים לולבו בידו נכנס לבקר חולים לולבו בידו נכנס לבית המדרש נותנו לעבדו או לשלוחו ומחזירו לביתו: ¹¹ יום טוב הראשון של חג אין אדם יוצא ידי חובתו בלולבו של חברו אלא אם כן נותנו כמתנה גמורה לחבירו ומעשה ברבן 15 גמליאל וזקנים שהיו כאין בספינה ולא היה עמהם לולב נטל רבן גמליאל לולב בדיגרי של זהב וכיון שיצא בו ידי חובתו נתנו מתנה גמורה לחבירו כדי שיצאו כולן ידי חובתן ואחר כך החזירוהו לו ר' יוסי אומ' יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת כיון שיצא בו ידי חובתו אסור למלמלו:

ג 1 לולב דוחה את השבת בתחילתו וערבה בסופו מעשה וכבשו עליה ביתוסין אננים 20 גדולות מערב שבת וידעו בהן עמי הארץ ונדרום והוציאום מתחת אננים בשבת לפי שאין ביתוסין מודין שחיכוש ערבה דוחה את השבת ערבה הלכה למשה מסיני ואבא שאול מביאו מן המקרא שנ' ערבי נהל שתיים אחת ללולב ואחת למזבח ר' אליעז' בן יעקב או' כך הוא אומ' ליה ולך מזבח ליי' ולך מזבח: ² שמונה עשר יום ולילה אחד גומרין בהן את ההלל ואילו הן שמונת ימי ההג ושמונת ימי חנוכה יום טוב הראשון של פסח ולילי יום 25 טוב של פסח יום טוב הראשון של עצרת: ⁸ ולמה נקרא שמו שער המים שבו מכניסין צלוחית של מים של נימוך בחג ר' אליעזר בן יעקב אומ' בו המים מ פ כ ין מלמד שמפכפכין

1 י טס; ג טס | 4 כ"ג ד' (נ' ד' כ'); ג כ"ד | 6 י טס (נ' ס'); ג כ"ג | 10 י כ"ד ט' (נ' י' ט'); ג ט"ב: | 13 י כ"ד ט' (ד' ז'); ג ט"ב: | 19 י כ"ד ט' (ד' ט'); ג ט"ב: | 25 ט מדרס ט' י; י טקלים כ"ב (י' ז'); ג ט"ס | 26 ימקבל ט' ז' ז' |

1 כסין מסר ב ד < איזו היא ערבה כשרה קנה שלה אדום ועלה ארוך ב ד | 1 שנקטמו ב ד | 2 תמרות העולות ב ד | 2 כשירות ב ד | 2 ולולב ב ד | 2 ארבעה < טפחים ב ד | 3 בת | של ב ד | 3 ארבעה | 4 אם אין לו ב ד | 4 לא יטול עמו ב ד < לא ב < רמון ב ד | 4 אפילו | ולא ב ד | 4 כמושין | 5 אף | אם היו ב ד | 5 בבני | באנשי ב ד | 7 כשר < ר' יהודה אומר אנור כשר ושאינו אנור פסול ב ד | 8 במינו ב ד | 8 מאיר > ב ד | 9 אמרו לו ב ד | 10 מלמטה ב ד | 10 עושין | נוהגין ב ד | 11 בידו < עמד ב ד | 12 מן נכנס לבקר. עד בידו > ב ד | 13 לעבדו | לבנו ב ד | 13 לתוך ביתו ב ד | 14 נותנו < לו ב ד | 14 לחברו > ב ד | 15 נטל | לקח ב ד | 15/16 של > ב של זהב > ד | 16 לחברו מתנה גמורה וחבירו לחברו ב ד | 16 כדי | עד ב ד | 16 ידי חובתו > ב | 16/17 ואחר כך > | 17 שחל להיות בשבת > ב ד | 19 ביתוסין | בין א ביתוסין ב | 20 וידעו | הכירו ב ד | 20 הארץ < ובאו ב ד | 20 ונדרום | 21 מביאין | אומר ב ד | 22 מן התורה ב ד | 22 וערבו ב ד פ | 22 מן שתיים. עד ללולב > ב | 22 אחת | ערבה | 22 ואחת | וערבה ב ד | 23 היו אומרים ב ד | 23 וליך | 23 המזבח ב ד | 22 ליה ולך המזבח ב ד | 23 יום < בשנה ב ד | 23 אחת ב ד | 23 גומרין | קורין ב ד | 24 ויליו ב ד | 24/25 מן יום. עד פסח > ב ד | 25 הראשון ב ד | 26 מים מפכפכין ב ד פ |

1 ועולין כמין סי הפך הזה עתידין להיות יוצאין מתחת מסתן הבית וכן הוא אומ' כצאת
האיש קדימה וקו בידו וימד אלף באמה ויעבירני במים סי
אפסים מלמד שאדם עובר במים עד קרצוליו דבר אחר וימד אלף ויעבירני
במים סי ברכים מלמד שאדם עובר במים עד ברכיו: ⁴ דבר אחר מי ברכים מים
שמתברכין והולכין: ⁵ וימד אלף ויעבירני במים מי מתנים מלמד שאדם עובר
במים עד מתניו: ⁶ וימד אלף ויעבירני נהל אשר לא אוכל לעבור
יכול לא יעברנו כרגל אבל יעבירנה בסוכי יכול יעברנו בספינה קטנה ת"ל כי
נאו המים מי סחו נאו מלשום: ⁷ יכול לא יעברנו בספינה קטנה אבל יעברנו
בספינה גדולה תלמ' לומ' בל תלך בו אני שימ': ⁸ יכול לא יעברנו בספינה
גדולה אבל יעברנו כבורני גדולה תלמ' לומ' וצי אדיר לא יעברנו וכן הוא
10 אומ' והיה ביום ההוא יצאו מים היים מירושלם חציים אל
הים הקדמוני וחציים אל הים האחרון בק' וכח' יהיו: ⁹ יכול
שנתערבו מעיינות אחרים בו ת"ל ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית
דוד וליושבי ירושלם לחמאת ולנידה ולאין הולכין לים הגדול ולמה של
טבריא ולמה של סדום כדי לרפאות מימיו שנ' ויאמ' אלי המים האלה יוצאים ¹⁵
אל הנ' לי' הקדמונה זה ימה של סדום וירדו אל הערבה זה ימה של טבריא
ובאו שם אל הים הא' וירפו המים זה הים הגדול והיה כל נפש החיה
אשר ישרץ על כל אשר יבוא שם הנחל יהיה והיה הדגה רבה
מאוד ובאו שם המים האלה וירפו והי על כל אשר יבא שם הנחל
וא' והיה יעמדו עליו דונגים כעין נדי ועד עין עגלים משמח ²⁰
לחרמים יהיה למינה תהיה דנתם כדנת הים הגדול רבה מאד:
10 ואומ' בצאתו ובבואיו לא ירפו למלח נתנו וא' ועל הנחל יעלה
על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבל עלהו ולא יתם פריו
לחרשיו יבכר כי מימיו מן המק' ח' יוצ' וה' פר' למ' ועלהו לתרופה
מלמד שכל מי בראשית עתידין להיות יוצאין כמין סי הפך: ¹¹ כד היתה הבאר שהיתה ²⁵
עם ישראל במדבר דומה לסלע מלא כנרה מספספת ועולה כמפי הפך הזה עולה עמהן

1/2 סס | סס נ' | 2 סס | 5 סס | 6 סס, ס' | 7 סס | 9 יעניס ל"ג כ"ד | 10 סס | 11 זכיס י"ד ס' |
13 סס י"ג ב' | 14 מ' י' כעניס ל"ה ז' (י"ג ז'); מ' לקען ז"ק ס' | 15 יחקלל מ"ו ס' | 16 סס | 17 סס
סס ס' | 17/18 סס | 20 סס סס י' | 22 סס סס י"ב | 22 סס סס י"ג | 25 ג ססס ל"ה; ש' סוקס |

1 ועולין] יוצאין ב ד | 1 כמי ב כמו ד | 1 סי > ב ד | 1 ועתידין ב ד | 1 אומ' > ב |
1 בצאת ב ד פ | 2 קדים ב ד פ | 2 מן מי. עד 3 במים > ב | 3 קרצוליו 3 דבר אחר > |
4 [מ] מים ב | 6 במים] בו | 6 ויעבירני > ב ד | 7 בסוכין] בסחוי ב בסחו ד < ת"ל כי גאו
המים מי סחו יכול לא יעברנו בסחו אבל ב ד | 7 קטנה] גדולה ב | 8 נאו מלשום] מלשום ב
מלשום ד | 10 בכרני 10 וכן הוא > ב ד | 11 ואומר ב ד | 11 והיה > ב ד | 11 מן הצייס.
עד יהיו > ב ד | 13 יתערבו ב ד < כמו ב בס ד | 13 בו > ב ד | 13/14 לביתי . . ירושלם]
וגמר מקום אחר ב ד < הוא ב | 14 לאן ב ד | 15 את מימן ב ד | 16 אל הגלילה הקדמונה
ב ד פ < ירדו אל הערבה ובאו הימה אל הימה > [המוצאים ונרפאו המים ב] וגו' המים האלה
יוצאין אל הגלילה הקדמונה ב ד | 17 ובאו הימה אל הימה המוצאים ונרפאו ב ד פ | 17 והיה]
ואומר ב ד | 17 חיה ב ד פ | 18 על] אל ב פ | 18 נחלים ב ד פ | 18 יהיה א ב ד | 19 כי
באו שמה ב ד פ | 19 מים ב ד | 19 וירפאו ב ד פ | 19 על > ב ד פ | 19 יביא שמה ב ד
פ | 19 הנחל > | 20 ועמדו ב ד | 20 ריגים | 20 מעין פ. מן כעין. עד 21 מאד > ב ד |
21 יהיו פ | 22 בצאתו ב ד פ | 22 מן לא. עד נתנו > ב ד | 23/24 על . . לתרופה] וגו'
ב ד | 24 להרשיו פ | 24 חסה פ | 24 חו] והיו פ | 25 כמפי ב ד | 26 מפרפר ועולה |

1 להרים ויורד עמהם לניאיות במקום שישראל שרויין היא שורה כנגד כנגד פתחו של אהל מועד נשיאי ישראל סובבין אותה במקלותיהם ואומרין עליה את השירה שנ' עלי באר ענו לה המים מבעבעין ועולין כעמוד למעלה וכל אחד ואחד מושך במקלו איש לשבטו ואיש למשפתו שנ' באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחוקק

5 במשענותם: ¹² וממתנה נהליאל ומנחליאל בטות ומבמות הניא וגו' סובבת בכל מתנה י"י ומשקה על פני הישימון והיא נעשית נחלים גדולים שנ' ונהלים יש"ט והן יושבין באיסיפקאות ובאין זה אצל זה שנ' הלכו בציות נהר: ¹³ העולה דרך ימין יורד דרך ימין העולה דרך שמאל יורד דרך שמאל מה שמתמצין ממנו נעשין נהר גדול והולכין לים הגדול ומביאין משם כל חמדת העולם שנ' זה ארבעים שנה

10 י"י אלהיך עמך לא חסרת דבר: ¹⁴ שני ספלים של כסף היו בראשו של מזבח אחד של מים ואחד של יין מערבי של מים היה דרך הרגילה למזרחי של יין מערה של מים בתוך של יין עירה של יין בתוך של מים יצא ר' יהודה או' של סיד היו אלא שהיו מושחרין מפני היין ומנוקבין כמין שני חוטמין דקן שבהן יורדין לסילון ושכנאו מי שבנה את ההיכל: ¹⁵ יורדין לשית ונבלעין בתוכו שנ' בקדש הסך נסך שכר לי"י עשה

15 לו המקום שיבלע מקדושה ר' יוסי אומר שית היה נקוב לתהום שנ' אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו כרם היה לידידי בבעל שמן, ויעזקהו ויסקלהו ויטעהו שורקו וי' מג' בת' וי' מג' בתוכו זה היכל יקב הצב בו זה מזבח וגם יקב הצב בו זה השות ר' אלעזר בר' צדוק אומ' לול קטן היה בין כבש האולם ולמזבח למערבו של כבש אחת לששים ולשבעים שנה פירחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין

20 קרוש כעניולי דבילה ומעלין ושורפין אותו בקדושה שנ' בקודש הסך נסך שכר לי"י כשם שניסוכו בקדושה כך שריפתו בקדושה: ¹⁶ מאימתי מגסכין אותה עם איברי תמיד שכבר היה מעשה בביתאי אחד שניסך על רגליו ורמזוהו כל העם באתרוניהם ונפגמה קרנו של מזבח ובטלה עבודה בו ביום עד שהביאו גוש של מלה ונתגוהו עליו כדי שלא יראה פגום שכל מזבח שאין בו לא קרן ולא כבש ולא יסוד פסול ר' יוסי בר' יהודה אומ' אף

25 הסוכב ניסוך המים כל שבעה ר' יהודה אומר כל שמונה שר' יהודה אומ' כלוג היה מנסך כל שמונה וחכמ' אומ' כל שמונה נמצאת המרכה במים מעט ביין והמרכה ביין מיעט במים: ¹⁷ החג אין חייבין עליהן משום סיגול ונתר וטמא לפיכך אם נפסלו או נטמאו יצאו לבית השריפה אבל חבית וצלוחית עצמה מועלין בהם מפני שגופן הקדש: ¹⁸ אמ' ר' עקיבא

2/3 נמלכ כ"ב י"ז | 4 סס סס י"ט | 5 סס, סס, י"ט | 6 סס סס כ' | 7 מהלים ע"מ כ' | 7 סס ק"ה מ"א | 9/10 דכיס ג' ז' | 10 י' כ"ד כ' (ד' ז'); ג' נ"ח | 15 ישעיה ב' ג' | 20 נמלכ כ"ס ז' | 21 י' סס; ג' זמל כ"ו: | 27 י' סס (ל' ז'); ג' זמלס מ"ד, מעלה י"ג | 28 לקמן ל"ב ב'; י' כ"ב (ב' ז'); ג' סס מ"ז |

1 ויורדת ב' ד' | 1 שורין ב' ד' | 1 הוא | 1 כנגדן < במקום גבוה ב' ד' | 2 כאין וסובבין ב' ד' | 2 שנ' > ב' ד' | 3 לה < עלי באר ב' ד' | 3 והמים ד' > ב' | 4/5 כרה . . . במשענותם] וגו' ב' וגם ד' | 5 וממתנה . . . הגיא > | 6 וגו' היא | 6 את כל ב' ד' | 6 י"י [ישראל ב' ד' | 6 ומשקה < את כל הישימון שנאמר ונשקפה ב' ד' | 6 גדולים > ב' ד' | 7 נחלי | 7 נחלי | 7 ישטמו ב' ישטפה ד' | 8 יורד] עולה ב' ד' | 8 יורד] עולה ב' ד' | 8 שמאל < כן ב' ד' | 8 מה] כן מים ב' ד' | 8 מתמצין | 8/9 הימנה היא נעשית נחל גדול ב' ד' | 11 היה] הרי | 11 עירה ב' ד' | 12 עירה] או ב' ד' | 13 משחרין ב' ד' | 13 משבנה ד' < שלמה ב' ד' | 14 ההיכל < הן ב' ד' | 14 לשית ומנקבין ב' ומבקעין ד' < אותו ב' ד' | 14 חסך . . . לה > ב' ד' | 15 בקדושה ב' ד' | 16 כרם . . . שמן] וגומר ב' ד' | 17 ויבן . . . בתוכו > ב' ד' | 18 כבש > ב' ד' | 19 לששים < או ד' > ב' | 19 לשבעים ב' ד' | 20 מעלין ב' ד' | 20 שכר לי"י > ב' ד' | 22 בביתוסי | 23 בו ביום > ב' ד' | 23 גוש < אחר ב' ד' | 23 ונתגו ב' ד' | 23 יראה < מזבח ב' ד' | 24 בו] לו ב' ד' | 24 ולא כבש > | 26 וחכ' אומרים שלשת לוגין ב' ד' | 26 נמצאת < אומרו ב' ד' | 26 במעיים בימים והמרכה בימים ממעט במים ב' ד' | 27 מי החג חייבין ב' ד' | 27 נפסלו] לו ב' ד' | 27 שנמאו ב' ד' | 28 שהן גופן ב' ד' |

אמרה תורה הבא שעורים בפסח מפני שהוא פרק שעורים שתתברך עליו תכואה הכא 1
 חטים ביכורים עצרת שהוא פרק חטים שיתברכו עליך פירות האילן נסך מים כחג שהוא
 פרק גשמים שיתברכו עליך גשמים שנ' והיה אשר לא נעלה מאת משפחות
 הא' א' ירושלם להשתחוות למלך י"י צבאות ולא על' יה' הג' ואם
 מש' מצ' לא תע' ולא באה ולא על' וג': 5

ד' בראשונה כשהיו רואין שמחת בית השואבה היו אנשים רואין מבנים וגשים ד'
 מבחוץ כיון שראו בית דין שהן באין לידי קלות ראש עשו שלש נזוזמראות בעזרה כנגד
 שלש רוחות ששם נשים רואות בשמחת בית השואבה וכשהיו רואין שמחת בית השואבה
 לא היו מעורבין: 2^{הסידים} ואנשי מעשה היו מרקדין לפניהם באבוקות ואומרין לפניהם
 דברי תושבחות מה היו אומר' אשרי מי שלא חטא ומי שחטא יימחל לו יש מהן שהיו 10
 אומ' אשריך ילדתי שלא ביישה את זקנתי אילו אנשי מעשה ויש מהן אומ' אשריך זקנתי
 שתכפר על ילדתי אילו בעלי תשוכה: 3 הילל הזקן אומ' למקום שלבי אוהב שם רנלי
 מוליכות אותי אם תבוא לביתי אבוא לביתך ואם לא תבוא לביתי לא אבוא לביתך שנ' בכל
 המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכת'ך: 4 מעשה ברכן
 שמעון בן נמליאל שהיה מרקד בשמונה אבוקות של אור ואין אחד מהן נוגע לארץ כשהוא 15
 משתחוה מניה אצבעו על הריצפה שוהה ונושק וזוקף מיד: 5 אמ' ר' יהושע בן חנניה כל
 ימי שמחת בית השואבה לא היינו רואין שינה אלא משכימין אנו לתמיד של שחר ומשם
 לבית הכנסת ומשם לבית המדרש משם לתפילת מוספין ומשם למוספין משם לאכילה ושתיה
 משם לתפילת המנחה ומשם לתמיד של בין הערביים משם לשמחת בית השואבה: 6 אמ'
 ר' יהודה כל מי שלא ראה דיפלסטון של אלכסנדריא לא ראה כבוד גדול לישראל כל 20
 ימיו כמין כסילקי גדולה היתה סמיו לפניו מסמיו פעמים שהיו בה כפלים כיוצאי מצרים
 ושבעים ואחת קתדראות היו בה של זהב כנגד שבעים ואחד זקנים וכל אחת ואחת עשויה
 מעשרים וחמש ריבוא ובימה של עץ היה באמצע וחזן הכנסת עומד על הקרן והסודרין בידו
 נטל לקרות הלה מניף בסודרין וכל העם עונין אמן על כל ברכה וברכה הלה מניף בסודרין
 וכל העם עונין אמן ולא היו יושבין מעורבבין אלא זהבים בפני עצמן וכספין בפני עצמן 25
 ונפחים בפני עצמן וגרדיים בפני עצמן וטרסיים בפני עצמן כדי שיהא אכסנאי בא ומיטפל
 לאומנתו ומשם היתה פרנסתו יוצאה: 7 ולוים בכינורות ובנבלים ובמצלתיים ובכל כלי שיר

3 אצבע י"ד י"ז | 6 י"כ ג' (כ' ז'); ג כ"ג | 9 ט"ט (ס' ד'); ג מ"ג | 12 י"ט; ג ט"ט | 13/14 שמוח
 כ כ"ב | 14 י"ט; ג ט"ט | 16 י"ט (ס' ז') | 19/20 ט"ט (ס' ב'); ג י"ט | 20 ג כ"ב כ"ג:

1 הבא < עומר ב ד | 1 מפני שהיא ב ד | 1 כדי שתתברך עליה ב ד | 2 בכורים חטים
 ב | 2 בעצרת ב ד | 2 פרק חטים] פרק אילן ב ד < כדי ב ד | 2 הבא ניסוך המים ב ד |
 2/3 שהיא פרק גשמים] כדי ב ד | 3 ואומר ב ד | 4 לירושלם ב ד | 5 לא באה ב ד | 6 רואין
 > | 6 היו > | 6 ונשים רואות < ב ד | 7 וכשראו ב ד | 8 שלש < שלש ב | 8 יושבות
 ורואות ב ד | 8 מן וכשהיו עד השואבה > ב ד | 9 ולא ב ד | 10 ומין] וכל מי ב ד | 10 לו >
 ב | 10 שהיו > ב | 11 אשרי ב ד | 11 מהן < שהיו ב ד | 12 שתכפרי ב ד | 12 אילו בעלי
 תשוכה > ב | 12 לשם ב ד | 13 אם < אתה ב ד | 13 לביתי < אני ב ד | 13 אם אתה לא
 ב ד | 13 לביתי < אני ב ד | 15 ולא היה אחד מהן נוגע בארץ ב ד | 16 אצבעו < בארץ ב ד |
 16 על גבי | 17 אלא > ב ד | 18 ומשם לבית המדרש > ב | 18 לתפלת מוספין > ב ד |
 19 לתפילת המנחה] לבית המדרש ב ד | 20 מי > ב ד | 20 דיפלסטון ב דיפלסטון ב ד | 20 אלכסנדריא
 < של מצרים ב ד | 20 גדול > ב ד | 20/21 מימיו ב ד | 21 היו שם כפלים ב ד | 22 קתדראות
 ב | 22 של זהב היו שם ב ד | 22 זקן ב ד | 22 ואחת עשויה > ב ד | 23 היה > ב ד |
 23 על הקרן > | 24 נטל] החל והלה ב ד | 24 וכל העם] והן ב ד | 24 מן הלה ע"ע 25 אמן
 > | 26 תרדיין . . . טרסין . . . נפחין ב ד | 26 עצמן < וכל כך למה ב ד | 26 ונטפל ב ד |
 27 היתה > ב ד | 27 פרנסתו ב ד | 27 ובמצלתיים > | 27 וכל ב ד |

1 בלא מספר מה הוא אומ' הנה ברכו את י"י כל עבדי י"י: ⁸ יש מהן אומ' שאו ידיכם קודש וברכו את י"י: ⁹ כשהיו נפטרים זה מזה מה היו אומ' זה לזה יברכך י"י מציון וראה בטוב ירושלם כל ימי חיידך וראה בנים לבניך שלום על ישראל: ¹⁰ קרא הגבר תקעו והריעו ותקעו ר' יהודה אומ' אין פחות משבע 5 ולא יותר משלש עשרה שלש לפתיחת שערים האו' על פתיחתן אינו אומ' על נעילתן האו' על נעילתן אינה או' על פתיחתן שלש לפני מזבח האו' לפני מזבח אינו או' למעלה עשירית האו' למעלה עשירית אינו או' לפני מזבח: ¹¹ כיצד שלש להבטיל את העם מן המלאכה חזן הכנסת נוטל הצוצרות ועולה לראש הגג לנוכחה של עיר נטל לקרות סמוכין לעיר במילין סמוכין לתחום מתכנסין ובאין לתוך התחום ולא היו נכנסין מיד אלא מטתינין 10 עד שיכנסו כולן ונכנסין כולן בבת אחת ממתי נכנס משימלא לו הבית מים ויצלה לו דג וידליק לו את הגר: ¹² כיצד שלש להבדיל בין קודש להול חזן הכנסת נוטל הצוצרות ועולה לראש הגג לנוכח של עיר נטל לקרות מעבירין חבשיל מעל גבי כירה ומטמין לו מים ומדליק לו את הגר גמר מלקרות אפילו מים בידו אינו מטמינו אלא מניחו כארץ ואפילו גר בידו אין נותנו על גבי מנורה אלא מניחו כארץ הניח חזן הכנסת הצוצרות בראש 15 הגג וירד וכא לו ר' יוסי אומ' הרוצה להדליק אחר שש מדליק אמרו לו נתת דבריך לשעורין אלא מקום היה בראש הגג ששם חזן הכנסת מניח הצוצרות: ¹³ יום טוב שחל להיות ערב שבת תוקעין ולא מריעין כיצד תוקע תקיעה אחת פשוטה ואינו מריע: ¹⁴ החליל אינו דוחה את השבת דברי ר' יוסי בר' יהודה וחכמי אומ' אף אינו דוחה את יום טוב: ¹⁵ כל המשמרות היו שונות ומשלושות במים חוץ משתים ששונות ואינן משלושות ר' אלעזר 20 בן פרטא ור' אליעזר בן יעקב אמרו לא היה פיים לחלבו של שעיר אלא המעלה את האיברים הוא מעלה הלבו של שעיר ר' חנניה בן אנטיגנוס אומ' לא היה פיים לראשי משמרות בלבד ושאר כל המשמרות חוזרין חלילה אבא יוסי בן חנן או' לא היה פיים אלא ביום טוב הראשון בלבד ושאר כל הימים חוזרין חלילה: ¹⁶ כיצד מפיסין נכנסין ללשכת הגזוז מקיפין ועומדין כקבולין הממונה בא ונוטל מצנפתו של אחד מהם ויודעין שממנו 25 פיים מתחיל לא היו מוציאין שתים שתים אלא אחת אחת היחידים שבהם היו מוציאין שתים ואין מוגין להן את היתירה: ¹⁷ יום טוב האחרון של הג פיים לעצמו זמן לעצמו רגל לעצמו קרבן לעצמו שיר לעצמו ברכה לעצמו שנ' ביום השמיני שילח את

1 סהלים קל"ד ט' | 1/2 טס טס ט' | 2/3 טס טס ט' | 4 ג טס טס ט' | 7 י טס ט' כ' (פ'ו ג) ג טס | 11 טס | 16 ג טלען כ"ו: | 19 י כ"ט ל (פ' ז); ג כ"ה: | 23 ע' טעל 181; ג טס ט' | 26 י כ"ה ט' (פ' ב); ג ט"ס: | 27 מלכס ט' ט' ס"ו |

1 בלא מספר > ב ד | 1 מהן אומרים ב ד < שיר המעלות ב ד | 1 אח . כל . ה' וגו' ב ד | 2 וברכו את ה' וגו' ב ד | 2 וכשנפטרו ב ד | 2 מה > ב ד | 3 וראה . . . חיידך וגו' ב ד | 3/4 לבניך . . . ישראל וגו' ב ד < שתי הצוצרות בידם ב ד | 4 ותקעו < הגיעו לשער המים תקעו והריעו ותקעו | 5 משלש על שש ב על ד | 6 לגבין לפני ב ד | 7 העשירי ב ד | 7 העשירי ב ד | 8 גבוה של | 8 הסמוכין ב ד | 9 הסמוכין ב ד | 10 עד שיבאו ב ד | 10 מימתי ב מאומתי ב ד < הוא ב ד | 10 של מים ב > ב ד | 10 דגה ב ד | 12 ועולה לגג גבוה שבעיר ב ד | 12 מעבירין < ממנו ב ד | 12 מגבי כירה וסמוכין ב ד | 13 ומדליקין ב ד | 13 סמוכין ב ד | 14 על גבי הארץ ב ד | 14 הכנסת < מניח ב ד | 14 בראש בתוך | 15 רצה ב ד | 15 שש כן | 17 מריעין סבדילין < אחר שבת מבדילין ולא תוקעין ב ד | 17 תוקעין תוקע פשוטה < אחת ב > ב ד | 18 השבת < בתחלתו | 18 אינו דוחה אפילו ב ד | 19 היו > ב ד | 19 משתים < האחרונות ב ד | 19 ואינן ולא ב ד | 20 ור' אליעזר ב ד | 20 פאיים ב | 20 חלבי שעיר ב ד | 20 מי שמעלה ד מי מעלה ב | 20/21 אברים ב ד < לכבש ב ד | 21 את חלבי שעיר ב ד | 21 ר' חנניה בן אנטיגנוס אבא יוסי בן חנן ב ד | 21 פאיים ב | 21 אלא > | 22 בלבד > | 22 אבא יוסי בן חנן ר' חנניא בן אנטיגנוס ב ד | 23 ליום ב ד | 23 הראשון < של חג ב ד | 28 כל ימות ב כל ימי ד < החג ב ד (וכל המאמר נכתב שתי פעמים ב ב) | 23 מפיסין ב | 24 כקבולין בכוליים ב כבוליר ד | 25 אחד אחד | 26 היתירה < ר' יהודה אומר לא היה פיים למתנה אלא מי שזכה בקטורת אומר לזה שעמו אף אתה למתנה |

העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל 1
 הטובה אשר עשה יי' לדוד עבדו ולישראל עמו: 18 יכול שאין מעונין
 לינה תלם' לומ' כיום עשרים ושלשה לחדש השביעי שילה את העם ו'
 הא כיצד נפטרו מבעוד יום השכימו ונפטרו והלכו: 19 התמידים והגדרים והנדבות והכבודות
 והמעשרות ומוספי שבת וחמאת ציבור ועולותיהם ועולת חובה של יחיד עבודתן ואכילתן 5
 במשמר הקבוע: 20 שתי הלחם עבודתן ואכילתן בכל משמרות מפני שהן באות חובה
 הרגל: 21 לחם הפנים עבודתו במשמר הקבוע ואכילתו בכל משמרות: 22 כיצד הוא עושה
 נותן חצי חלה לכל משמר ומשמר חן תולקין ביניהם: 23 ר' יהודה אומ' זה שהיה מחלק
 את לחם הפנים היה עומד על הרובד שבאולם מפרס ומניח מפרס ומניח כל
 אחד ואחד בא ונוטל את הלכו ולבעלי מומין שבכהונה היו מוציאין להם את חלקם לחוץ 10
 שאין יכולין ליכנס בין האולם ולמזבח: 24 משמר היוצא היה מקריב את התמיד של שחר
 והמוספין: 25 משמר הנכנס היה מקריב את התמיד של בין הערבים והלחם הפנים מפני מה
 משמר הנכנס חולק בצפון מפני שקרוב לעבודה: 26 עשרים וארבע מבעות היו שם כנגד
 עשרים וארבעה משמרות כהונה: 27 עשרים וארבע הלונה היו שם כנגד עשרים וארבע
 משמרות לוייה: 28 בילגא לעולם טבעתה קבועה וחלונה סתומה מפני מרים בת בילגא 15
 שנשתמדה והלכה ונישא' לסרדיוס אחד ממלכי יון וכשנכנסו יוונים להיכל באתה מרים
 וטפחה לה על גגו של מזבח אמרה לו לוקים לוקים אתה החריבתה את נכסיהם של
 ישראל ולא העמדתה להם בשעת צערן ויש אומ' מפני שעייב את משמרתו לבוא ונכנס
 ישבאב אחיו ושימש תחתיו לפיכך בילגא נראית יוצאה לעולם וישבאב נראית נכנסת לעולם
 כל שכינים רעים לא קיבלו שחר חוץ מישבאב שהיה שכינו של בילגא וקיבל שחר: 20

סליק פירקא וחמלת מסכת סוכה.

25

יום טוב.

א 1 כיצד שנולדה ביום טוב אהרים אומי משום ר' אליעזר תיאכל היא ואמה ענל א
 שנולד ביום טוב מותר לשוחטו ביום טוב מפני שמתיר את עצמו אפרוח שנולד ביום טוב
 מותר לשוחטו ביום טוב מפני שמתיר את עצמו: 2 השוחט את התרנגולת ומצא בה כצים

2 ג מ"ו | 3 ל"ה ז' י' | 4 י"ה ל' (פ' ס'); נ כ"ס; | 11 י' סס; נ כ"ז; מ מ"ח כ' י' | 12/15 י' סס;
 נ סס | 27 י' ס' (ב' ב'); ג ל' י' | 29 י' סס; ג ל' |

1 מן וילכו. עד 2 עמו > ב ד | 2 שאין לא היו ב ד | 3 וגו' וילכו לאהליהם ב ד | 4 ונפטרו
 > ב ד | 4 הלכו < להם | 6 עבודתן | 8 מתחלקין ב ד | 8 היה ב ד | 9 את > ב ד | 9 היה
 יוצא ב ד | 9 ועומד ב ד | 9 מפרס . . מפרס ב ד | 10 לבעלי ב ד | 10 היו > ב ד |
 10 את > ב ד | 11 היה > ב ד | 11 את > ב ד | 11 תמיד | 12 כמוספין ב ומוספין ד | 12 משמר
 > ב ד | 12 היה > ב ד | 12 את > ב ד | 12 תמיד ב ד | 12 ולחם ב ד | 13 מבעות
 > ב ד | 14 כהונה | 15 לוייה > | 15 לעולם < חולקת בדרום ב ד | 15 וטבעתה ב ד |
 16 יתנים כותיים | 16 שנעשה מומרת | 16 הלכה > ב ד | 16 מרים > | 17 לה > ב ד |
 17 את נכסיהם | ממונם ב ד | 18 בעת ב ד | 18 צערן צרתם ב ד | 18 עכוב משמרות ב ד |
 18 לבוא > ב ד | 18 נכנס ב ד | 19 ישבב | 19 ושמש תחתיו | תחתיה ב ד | 19 בלגה ב ד |
 19 יוצא ב ד | 19 נכנסת < נכנסת א | 20 ישבב ב ד | 20 בלגה ב ד | 20 שהוא ב ד |
 21 (הסופר ב א טעה וכתב יום הכפרים במקום סוכה) | 27 תאכל | 28 שהוא סתיר ב ד | 29 שהוא
 סתיר ב ד | 29 את > ב ד | 29 ומצא בה כצים > ב |

1 אף על פי שנמורות הרי אילו מותרות: ³ ביצה שיצאתה רובה מערב יום טוב אף על פי שנולדה ביום טוב הרי זו מותרת נולדה בשבת תאכל ביום טוב טוב תאכל בשבת ר' יהודה אומ' משום ר' אליע' עדין היא מחלוקת במקומה עומדת כשם שאסורה לאכול כך אסורה לטלטל כשם שספיקה אסור כך מוכנה אסור נתערכה במאה כולן אסורות: ⁵ בית שמאי או' שאור ככזית וחמץ בככותבת ובית הלל אומ' זה וזה בכזית: ⁵ איזה הוא שאור המחמץ את אחרים וחמץ שנתחמץ מידי אחרים אימתי נקרא שאור משיפסל מלאכול הכלב אסור שהסיקו מערב יום טוב אין מכסין בו ביום טוב לפי שאינו מן המוכן היה לו עפר בתוך ביתו לטוח לו את נגו וסיד לסוד בו את ביתו מכסין בו ר' יוסי אומ' כוי אין שוחמץ אותו ביום טוב מפני שהוא ספק אם שחמו אין מכסין את דמו: ⁶ א' ר' יוסי 10 ומה אם מילה שוראה רוחה את השבת אין ספיקה רוחה את יום טוב כיסוי הדם שאין נראה רוחה את השבת כל שכן שאין ספיקה רוחה את יום טוב: ⁷ אמרו לו שופרות נבולין שאין וודאן רוחה את השבת יוכיחו וספיקן רוחה את יום טוב הן יוכיחו לכיסוי הדם שאף על פי שאין וודאן רוחה שבת ספיקן רוחה את יום טוב השיב ר' אליע' בנו של ר' אלעזר הקפר למה מילה אין ספיקה רוחה את יום טוב שאין וודאן רוחה לילי יום טוב תאמר בכיסוי הדם 15 שוודאו רוחה לילי יום טוב והואיל וודאו רוחה לילי יום טוב דין הוא שיהא ספיקו רוחה את יום טוב א' ר' אבא זה אחד מן הדברים שהיה ר' חייא אומ' אין להן תשובה והשיב ר' אליעזר: ⁸ א' ר' שמע' בן אלעזר מודים בית שמאי לבית הלל שמוליכין את הסולם על מה נחלקו להחזירו שבית שמאי אומרין ובית הלל מתירין ר' אומ' עזריה אומר מטלפלין את הסולם כמה דברים אמור' בסולם של שובך אבל בסולם של עלייה אסור לטלטלו 20 אפילו בעלייה ר' דוסא אומר סמין אותו מחלון לחלון אחרים כשום ר' דוסא אמרו אין מדרין בו ר' שמע' אומ' בית שמאי אומ' לא יטול אדם נזול עד שיקשור ובית הלל אומ' עד שינענע: ⁹ המקשר והמנענע כבורח בשיחין ובמערות הרי זה מותר ובאילן הרי זה אסור: ¹⁰ המקשרין והמנענעין בכל מקום אסורין זימן בתוך הקן ומצא לפני הקן ועל פתחה מותרין אמ' ר' שמעון בן אלע' לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שזימן בתוך הקן ומצא לפני הקן שאסורין כמה דברים אמר' ביזני שובך וביזני עלייה וכציריין שקיננו בספיחין וכבירה אבל אווזין ותרגולין ויוני הרדסיות אין צריכות זימן מפני שנרשות אדם הן החיה שקינתה כפרדם צריכה זימן מפני שאינה ברשות אדם אמר ר' שמעון בן אלעז' מודים בית שמאי לבית הלל שמסלקין את התריסין על מה נחלקו להחזירן שבית שמאי אומרין ובית הלל

1 ג ז' | 5 ט ט' ז' | 7 ט (ב' ג') ; ג ט' | 9 ט ; ט ט | 17 ט ; ג ט' | 22 ג ט' | ט 23 | 24 ט' ט' ט' (ט) | 27 ט (ב' ל') ; ג ט' |

1 אף על פי > | 1 נמורות ב ד | 1 שיצא ב ד | 2 שנולדה ב שנמרה ד | 3 הוא > | 3 עומדת > ב ד | 3 לוכל ב ד | 4 כך < ספק ב ד | 4 מוכנה ב מוכן ד | 4 נתערכו ב | 4 במאה > ב | 5 ככזית ב | 5 בככותבת ב | 5 ככזית ב | 6 המחמץ ב ד | 6 מאימתי [מימתי ב] קרוי שאור | 7 לכלב | 7 מערב יום טוב | 8 להסיח בו נגו ב ד | 8 ביתו < אין | 9 ואם ב ד | 10 אם > ב ד | 10 ודאו | 10 אינו דין שלא יהא ספקו ב ד | 11 שבנבולין < יוכיחו ב ד | 11 ודאי | 12 יוכיחו > ב ד | 13 ודאי | 13 את השבת ב ד < שיהא ב ד | 13 ספיקו ב ד | 13 ר' לעזר ב ר"א ד | 13/14 מה למילה שאין ספיקה רוחה את יום טוב ב ד | 14 את לילי ב ד | 15 את לילי ב ד | 15 את לילי ב ד > | 17 ובית הלל ב | 17 הסולם < משובך לשובך ב ד | 18 על החזירה ב החזירם ד | 18 ר' יהודה ב ד | 18 אין מטלפלין ב (אין נכתב על גליון) 19 אסור | מותר ב | 20 אחרים אמרו משום ר' דוסא ב ד | 21 הליל אומר < לא יטול אדם ב | 22 והמקשר ב ד | 22 הרי זה > ב ד | 22 הרי זה > ב ד | 23 והמנענעין ב ד | 23 אסורין < משם נזל ב ד | 23 לפני הקן | לפנייה ב ד < אסורין ב ד | 23 על ב ד | 24 מודים בית שמאי ובית הלל ב ד | 24 שאם זימן ב ד | 25 שהן אסורין ב ד | 25 וצפרין ב ד | 26 הרדסיות ב ד | 26 צדיכין ב ד | 26 שהן ברשות ב ד | 26 הן > ב ד | 26 והיה ב ד | 27 שקננה ב ד | 28 ובית הלל ב ד | 28 התריסין < ביום טוב ב ד | 28 על החזירה ב על החזירו ד |

מתירין: ¹¹ ומודים שאם קצב על העלי שאסור לשלטה ומודים שאין מולחין עורות ביום טוב 1
 אבל מולח עליו כשר לצלי רבן שמעון בן נמליאל אומ' מורים בית שמאי לבית הלל שמוליכין
 כלים מליאים לצורך וריקנין למלאותן על מה נחלקו על ריקנין שאינן לצורך שבית שמאי
 אוסרין ובית הלל מתירין יוצא אדם במפתח שבאצבעו לרש' הרבים ואינו חושש דלת
 שיש לה ציר פותחין ונועלין בה בשבת ואין צריך לומר ביום טוב נשכר צירה אין פותחין 5
 ונועלין בה ביום טוב ואין צריך לומר בשבת: ¹² אמ' ר' יהודה מורים בית שמאי לבית
 הלל שמוליכין את המתנות שהורמו מערב יום טוב עם המתנות שהורמו ביום טוב על מה
 נחלקו על המתנות שהורמו מערב יום טוב להוליכין בפני עצמן שבית שמאי אוסרין
 ובית הלל מתירין אמ' ר' יוסי מורים בית שמאי לבית הלל שמוליכין את המתנות על מה
 נחלקו על התרומה שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין: ¹³ אמרו בית הלל גזירה שוה 10
 חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שמוליכין את המתנות כך יוליכו את
 התרומה אמרו להם בית שמאי לא אם אמרתם במתנות שהוא זכאי בהרמתן תאמרו בתרומה
 שאינו זכאי בהרמתה אחרים אמרו מורים בית שמאי לבית הלל שאין מוליכין את התרומה
 על מה נחלקו על המתנות שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין: ¹⁴ עיסה שלשה ביום
 טוב בין טמאה בין שהורה מותר לשלטה ביום טוב ומותר להפריש ממנה חלה לשה מערב 15
 יום טוב ושכח ולא הפריש ממנה חלה אסור לשלטה ואסור להפריש ממנה חלה: ¹⁵ אמ'
 ר' מאיר מורים בית שמאי ובית הלל שהתבלין נידוכין במדוך של עץ ומלה עמהם על
 מה נחלקו על המלח בפני עצמה שבית שמאי אומ' בסך ובעץ הפרור לצלי ובית הלל
 אומ' לכל דבר הפילפלין הרי הן כתבלין: ¹⁶ בית שמאי אוסרין מוליכין סכין ומכה אצל
 כהמה ולא בהמה אצל סכין ומכה: ¹⁷ בית שמאי אומ' מוליכין תבלין ומדוך אצל מדוכה 20
 ולא מדוכה אצלן ובית הלל או' מוליכין זה אצל זה: ¹⁸ אין עושין סיסני ואין כותשין
 במכתשת ואין כותשין את המלה במדוך של עץ אבל מרסק הוא ביד הסכין ובעץ הפרור
 ואינו חושש: ¹⁹ אין מרסקין דבילה ונרונרות וחרובין לפני זקנים בשבת אבל מרסק הוא
 ביד הסכין ובעץ הפרור ואינו חושש: ²⁰ המולל מלילות מערב שבת מנפח על יד יר
 ואוכל אבל לא בקנן ולא בתמחוי המולל מלילות מערב יום טוב מנפח בקנן ובתמחוי אבל 25
 לא במכלא ולא בנפה ולא בכברה כדרך שעושה בחול: ²¹ הבורר קטניות ביום טוב
 ר' יהודה או' בית שמאי אומ' אם היו צרורות מרובין על האוכלין בורר את האוכלין ומניח
 את הצרורות ובית הלל אומ' בורר איתו מהם שירצה: ²² אמ' ר' אלעזר בר' צדוק של

1 נ י' 6 | 3 ס | 5 ז | 5 ע' לנעל עיכוני י"א י"ב; 6 עיכוני ק"ב | 6 י' ס' ד' (ב' ס'); 7 י' ב' |
 14 י' טס (ב' ס'): 16 י' ס' | 16 י' טס (ב' ס'); 19 י' טס (ב' ר'), טכס (ב' ז'); 24 י' טכס
 טס | 26 ע' למיל טכס ס"ו ס' | 26 י' ס' ד' (ב' י'); 27 י' |

1 מורים ב ד | 1 מורים ב ד | 2 מולחין ב ד | 2 אמר רשב"ג ב ד | 2 ובית הלל | 3 לצורכו
 ב | 3 שלא לצורך ב ד | 6 ובית ב ד | 7 ביום טוב . . . מערב יום טוב | 8 להוליכין > ב ד |
 8 מפני | 9 מתירין < אמרו בית שמאי גזרה שוה חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם
 שאין מוליכין את התרומה כך לא [אין ב] יוליכו את המתנות אמרו להם בית הלל לא אם אמרתם
 בתרומה שאינו זכאי בהרמתה תאמרו במתנות שהיא זכאי בהרמתן ב ד | 9 ר' יוסי [עיסה ב] אומר ב ד |
 9 ובית הלל ב ד | 9 המתנות < ביום טוב ב ד | 10 אוסרין | אומר מוליכין | 13 אומרים ב ד |
 13 ובית הלל ב ד | 13 התרומה < ביום טוב ב לכהן; ביום ד | 14 הלש עיסה ב ד | 15 ביום
 טוב > ב ד | 16 כמנה חלה אסור | אסור ב ד | 19 הפילפלין ב ד | 19 משנה 17 לפני 16 ב ד |
 20 אצל סכין ומכה | אצלו ב ד < וביה אומרים מוליכין זה אצל זה וזה אצל זה ואין חוששין ב ד |
 21 אצלו | 21 זה < זה אצל זה ואין חוששין ב ד | 21 סיסני ב ד | 22 במכתשת < ביום טוב
 ב ד | 22 מרסק ב | 23 בשבת | ביום טוב ב | 24 של סכין ב ד | 24 מן המולל עד בתמחוי > ב |
 26 בחול < המולל מלילות בשבת מנפח על יד על יד ואוכל אבל לא בקנן ולא בתמחוי ב ד | 27 ר'
 יהודה אומר > ב | 28 אלעזר |

1 בית ר' נמליאל היו ממלאין דלי עדשים ומציף מים ושולה הצרורות יורדות למטן והאוכלין למעלה: ²³ ר' יוסי אומ' מוליכין מנעל שחור ואין מוליכין מנעל לבן מפני שצריך אומן ר' שמעון אומ' משלחין חיטין מפני שנאכל עסיסות ופול מפני שמאכל לחיות ושעורים מפני שהן מאכל לבהמה:

5 ב יום טוב שחל להיות ערב שבת אין מערבין לא בחצירות ולא בתחומין דברי ר' וחכמ' אומ' מערבין בחצרות אבל לא בתחומין מערבין בפת לשבת ובתבשיל ליום טוב תבשיל שאמרו אפילו צלי אפילו שלוק אפילו קוליים האימפון שנתן עליו חמין מערב יום טוב: ² העושה תבשיל מערב יום טוב אופה ומבשל עליו לשבת ומטמין עליו את החמין ורשאי לאוכלו מבעוד יום ורשאי ליתנו כמתנה ותחילה וסופו אין לו שיעור: ³ רשאי 10 בני מבוי לעשות תבשיל לאפות ולבשל עליו רשאי לעשותו שיתוף מבוי הרי ששכח ולא עירב אחרים שעיריבו מותרין לעשות לו הוא עצמו ששכח ולא עירב מותר למלאות לו חבית מים ולהדליק לו את הנר: ⁴ אמ' ר' שמע' בן אלע' מודים ביה שמאי לבית הלל שהן שני תבשילין על מה נהלקו על דג וכיצה שעליו שבת שמאי אומ' שני תבשילין ובית הלל אומ' תבשיל אחד ומודים שאם בישל שני מינין בקדירה או שפירפר ביצה על 15 גבי דגה ושחיתך קפלים תחת דגה שהן שני תבשילין: ⁵ אין עושין מיום טוב לשבת אבל ממלא קדירה בשר ואפילו אין אוכל היטנו אלא דבר מועט ממלא לו מים מים ואפילו אין שוהה ממנו אלא כוס אחד אבל האופה אין אופה אלא כדי צורכו ר' שמעון בן אלעזר אומ' ממלא אדם תנור פת שהפת יפה כל זמן שהתנור מלא: ⁶ אין עושין לא לאכילת גוים ולא לאכילת כלבים ביום טוב מעשה בשמעון התימני שלא בא כלילי 20 יום טוב לבית המדרש לשחרית מוצאו ר' יהודה בן בבא אמר לו מפני מה לא באתה אמש לבית המדרש אמ' לו מצוה בא לירי ועשיתה בלשת גוים נכנסה לעיר והייתי מתיירא שמא יפסידו את בני העיר ושחטנו להם עגל אחד והאכלנום אמ' לו תמיה אני עליך אם לא יצא שכרך בהפסידך לא אמרו אין עושין לא לאכילת גוים ולא לאכילת כלבים ביום טוב: ⁷ רבן שמעון בן נמליאל אומ' אומרין היו בית שמאי שאין הכהן מוכל בתרומתו 25 ביום טוב אבל מטבל הוא מנג לנג ומהבורה לחבורה כיצד מנג לנג רצה לעשות ניתו על גבי כדו וכדו על גבי עיסתו הרי זה מוכל בו ביום: ⁸ כיצד מהבורה לחבורה רצה שלא לעשות עיסתו על גבי ניתו של חבירו הרי זה מטבל את כליו: ⁹ אין מטבילין את המים ביום טוב ואין משיקין את המים בכלי אבן לטהרן בשבת דברי ר' וחכמ' אומ' מטבילין

2 י' ס"ט ח' (6' י"6); ג סס | 5 י' סס (ג' 6); ג ע"ז: עימוני מ"ט | 8 י' סס; ג י"ז | 12 י' סס; ג סס | 18 י' ס"ט ג' (ל' 6); ג כ"ט | 24 י' ס"ט ג' (ג' י"ג י"ג); ג י"ז, י"ח, י"ט | 27 ע' לעיל 185 י' סס; ג סס |

1 עדשים > ב | 2 ואין מוליכין ולא ב' ד | 3 מפני שהן מאכל עסיסות ב' ד | 3 לחיות | לודיות ב' ד | 4 מאכל ראויות ב' ד | 7 קוליים ב' ד | 7 האימפון > ב' ד | 8 בשבת ב' | 10 מבני חצר ב' ד | 10 עליו < לשבת ב' ד | 10 ורשאי לעשות לו | 10 למבוי ב' ד | 12 שמע' > ב' בן אלעזר > ד | 12 ובית הלל ב' ד | 13 הדג והביצה ב' ד | 13 שעליו > ב' | 13 תבשיל אחד ב' ד | 14 שני תבשילין ב' ד | 15 גבי הדג ב' ד | 15 או שחיתך קפלים ב' ד | 15 תחת הדג ב' ד | 15 אין אופין מייט למוצאי יום ב' ד | 16 ממלא < לו ב' כלו ד | 16 לא אכל ב' ד | 16 ממנו ד > ב' | 16 וממלא ב' ד | 17 לא שתה היטנו ב' ד | 18 אדם | 18 אשה ב' ד | 18 את התנור ב' ד | 18 פת < מפני ב' ד | 19 בא | יצא ב' ד | 21 אכש > | 21 אכש | 21 כצוה אחת אירע לי ב' ד | 21 בלשות | 21 והיו מתייראין ב' ד | 22 יפסידו | יצויבו ב' ד | 22 ושחטנו | עשינו ב' ד | 22 אחד > | 22 והאכלנום < והשקנום ב' ד < וסכנום ב' ושכנום ד < כדי שלא יצויבו את בני העיר ב' ד | 22 תמיהני ב' ד | 23 לא אמרו | שהרי אמרו ב' ד | 24 אמר רשב"ג ב' ד | 24 אומרים | מודים ד > ב' | 24 בהן ב' ד | 24 לתרומתו ב' ד | 25 ביום טוב | בו ביום ב' ד | 25 מטביל ב' ד | 25 לחבורה < ביום טוב ב' ד | 25 הרוצה ב' ד | 26 על גב ב' ד | 26 על גב ב' ד | 27 לעשות כדו על גב עיסתו של חברו ב' ד | 27 מטביל ב' ד | 28 המים | כלי על גבי מימיו ב' ד |

את המים ביום טוב ומשיקין את המים בכלי אבן לשהרן אבל לא להטבילין כלים שנשטמו 1
 כאב הטומאה אין מטבילין אותן ביום טוב ואין צריך לומר בשבת אבל ממלא הוא כוס
 דלי או קיתון לשותות הישב עליהן להטבילין טובל כדרכו מטומא' המורה ואין צריך לומר
 מטומאה קלה: 10 אין משתטפין בחמין שהוחמו ביום טוב אבל רוחץ הוא פניו ידיו ורגליו
 בחמין שהוחמו מערב שבת בשבת ואין צריך לומר בחמין שהוחמו מערב יום טוב רבן 5
 שמע' בן גמליאל אמ' טרקלין שהסיקוהו מערב יום טוב מטבילין בו ביום טוב לא הסיקוהו
 מערב יום טוב אין מטבילין בו ביום טוב: 11 אין מרגילין ביום טוב ואין מרגילין בחול
 בכבוד ובפסולי המוקדשין ועושין כל צורכי מילה ביום טוב דברים שאין עושין לה בשבת
 עושין לה ביום טוב שוחק לה כמון וטורף לה יין ושמן ר' שמעון בן גמליאל אומ' ובלבד
 שלא יקרע לה סמרטוטין לכתחילה: 12 של בית ר' גמליאל לא היו זוקפין את המנורה 10
 ביום טוב מעשה ברבן גמליאל זקנים שהיו מסובין ונמלה מנורה כלילי יום טוב עמד ר'
 עקיבא חקפה אמ' לו רבן גמליאל עקיבא מה לך שאתה מכניס ראשך בין המחלוקת אמ'
 לו לימדתנו רבינו אהרי רבים להטות אף על פי שאתה אוסר והן מתירין הלכה
 כדברי המרובים ר' יהודה אומ' משום רבן גמלי' מטלטלין מנורה ממקום למקום אבל אין
 זוקפין אותה: 13 של בית רבן גמליאל היו מכבדין בין המיטות ביום טוב א' ר' אלעזר בר' 15
 צדוק פעמים הרבת אכלתי בבית רבן גמליאל ולא ראיתיו מכבדין את המיטות ביום טוב אלא
 סדינין היו פרוסין מערב יום טוב וכשאורחים יוצאין מסלקין אותן אמרו לו אם כן אף בשבת מותר
 לעשות כן: 14 של בית רבן גמליאל היו מכניסין את המוגמר במנופה אמ' ר' אלע' בר' צדוק
 פעמים הרבה אכלתי בבית רבן גמליאל ולא ראיתי שהיו מניחין את המוגמר במנופה אלא
 פרטסקאות מעשנין מערב יום טוב וכשאורחין נכנסין היו פותחין אותן אמרו לו אם כן אף 20
 בשבת מותר לעשות כן: 15 איזה הוא גדי מקולם כולו צלי ראשו וכרעיו בקרבו כישל
 הימנו כל שהוא שלק הימנו כל שהוא אין זה מקולם עושין גדי מקולם כלילי יום טוב
 האחרון של פסח עגל מקולם כלילי יום טוב הראשון של פסח אבל לא גדי מקולם אמ'
 ר' יוסי תודום איש רומי הגהיג את בני רומי להיות לוקחין טלאים ועושין אותן מקולסין
 כלילי פסחים אמרו לו אף הוא קרוב להאכיל קדשים בחוץ מפני שקוראין אותן פסחים: 25
 16 של בית רבן גמליאל היו שוחקין הפילפלין בריחים שלהן אמ' ר' אלעזר בר' צדוק פעם
 אחת נכנס אבא להסב בבית רבן גמליאל והביאו לפניו אניגרון ואכסיגרון ועליהן סלפלין
 שחוקות ומשך אבא את ידיו אמ' לו רבן גמליאל אל תחוש להן מערב יום טוב היו

4 ע' לעיל 134; ס"ב ג' (ג' ה'); ג טה ל"ט; 7 י' ס"ג ב' (ג' ו'); ג כזכות ל"ג, כח קל"ג קל"ד |
 10 י' ס"ב ג' (ג' ו'); ג כ"ב: | 12 ע' לעיל 56; 13 טה כ"ג ג' | 15 טס (ג' ג'); ג כ"ב: | 18 י' טס;
 ג טס | 21 טס | 26 י' ס"א ד' (ג' ה' פ'); ג כ"ב |

1 את המים] כלי על גבי מים ב ד | 3 וחושב ב ד | 3 ומטבילין ומובל ב ד | 4 ביום טוב <
 ואין צריך לומר בשבת ב ד | 4 מרחיץ ב ד | 4 ורגליו > | 5 יום טוב < ביום טוב ב ד | 6 ממיל
 בה ב ד | 7 לא יטויל בה ב ד (כ"ב כתב הסופר יטויל בה בחיבה אחת והסמין ע"י שתי נקודות בין
 "טוב" כי הם שתי חיבות) | 7 אין] אבל ב ד | 8 בכבוד > ב | 8 ביום טוב > | 9 שחקין
 ובורסין ב ד | 10 כתחלה ב ד | 11 כלילי יום טוב ומעשה ב ד | 11 מסובין < ברומי
 ב ד | 12 אתה ב | 13 רבי] > ב | למדה ב ד | 14 את המנורה ביום טוב ב ד | 14 ממקום
 למקום > ב ד | 15 מכבדין] זוקפין ב | 15 ביום טוב > | 16 אכלנו ב ד | 16 ראיתים ב ראינו ד |
 16 שהן מכבדין ב ד | 16 את] בין | 16 ביום טוב > ב ד | 17 פרוסין ב ד | 17 יוצאין] נכנסין
 ב ד | 17 אמר | 17 לו < רבי | 19 אכלנו ב ד | 19 מניחין] מכניסין ב ד | 20 פרטסקאות]
 ערדסקאות ב ערדסקאות ד < היו ב ד | 20 בערב ב ד | 21 וקרבו ב ד | 22 זה < גדי ב ד |
 22 ביום טוב ב ד | 23 האחרון] הראשון ב ד | 23 של פסח] של הג ב ד > ד < וביום טוב האחרון
 של פסח] הג ד ב ד | 23 ביום טוב ב ד | 24 לוקח ב ד | 25 טלאים < כלילי פסחים ב ד |
 25 כלילי פסחים > ב ד | 25 את הפילפלין ב ד | 27 היה אבא מוסב לפני ב ד | 27 אכסיגרון ב
 ואכסיגרון ד | 28 את ידיו מהן ב ד | 28 רבן גמליאל > ב ד | 28 היו] הן ב ד |

1 שחוקות: 17 איזה הוא קירור אילו קמנים שעושין חבורה איזה הוא קירצוף גדולים שאין עושין חבורה: 18 ר' שמעון אומר נורר אדם מיטה וכסא ומפסל וקתדרא אצלו בשבת ואין צריך לומר ביום טוב: 19 דלת הנוררת מחצלת הגוררת וקנן הגורר פותחין וטעלן בהן בשבת ואין צריך לומר ביום טוב:

5 ג 1 כיברין של חיה ושל עופות אין מסתפקין מהן ביום טוב ואין נותנין להם מזונות אבל צדין חיה ועוף ונותנין להם מזונות רבן שמעון בן גמליאל או' לא כל הביברין שזין זה הכלל המחוסר צידה אסור ושאיין מחוסר צידה מותר שחשין מן הגרין ולא מן המצודות ולא מן המכמורות ר' שמעון בן אלעזר או' מעלה את פרסו מערב יום טוב ובא ביום טוב ומצאו שמקולקל הרי זה מותר דבר הידוע שניצוד מערב יום טוב בא ומצאו כמות שהוא 10 הרי זה אסור הרבר ידוע שניצוד ביום טוב: 2 אותו ואת בנו שנפל לבור ר' אליעזר אומ' מעלה את הראשון על מנת לשחוט ושוחטו והשיני עושה לו פרנסה במקומו כשביל שלא ימות ר' יהושע אומ' מעלה את הראשון על מנת לשחוט ואינו שוחט ומערים ומעלה את השני על מנת לשחוט ורצה שלא לשחוט את אחד מהם הרשות בידו: 3 בכור שנפל לבור ר' שמעון אומ' אמילו שמוטו ניכר מערב יום טוב לא התירו מטהא אין שוחטין 15 אותו ביום טוב לפי שאינו מן המוכן: 4 עושין פרנסה לנחיל של דבורים כשביל שלא יכרה אבל אין צדין אותן מתחילה: 5 כיצד אין נימנין על הבהמה כתחילה ביום טוב לא יאמר הריני עמך במלע הריני עמך בשתיים הריני עמך בשלש אבל יאמר לו הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע וחכ' אומ' אין משניחין בכף מאוזנים כל עיקר אבל שוקל בידו ומניח אם היה טבח אומן לא ישקול בידו ומניח מפני שידו כמשקל אבל קופץ בכלי ונותן 20 לזה ולזה: 6 הולך אדם אצל טבח הרגיל אצלו ואו' לו תן לי יד אחת רגל אחת תן לי אצל הפטם הרגיל אצלו ואומ' לו תן לי נזול אחד תן לי תרגול אחת: 7 הולך אדם אצל נחתום הרגיל אצלו ואו' לו תן לי ככר אחת או גלוסקא אחת הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו ואו' לו תן לי חמשים אגוזין עשרים בצים עשרים רימונים ובלבד שלא יאמר לו סכום: מנין: ר' שמעון בן אלעזר או' ובלבד שלא יאמר לו סכום ממכר: 8 לא יתן אדם 25 לפני בנו ולפני בהמתו לא במידה ולא במשקל אבל קודה בסאה או בתרקב ונותן לפני בהמתו קודה במניקת ונותן לפני בנו ובלבד שלא יתכוין אמרו עליו על ר' אלעזר בר' צדוק ועל אבא שאול בן במנית שהיו חנונין בירושלם כל ימיהם והיו ממלאין מידותיהם

1 י סס; ג כ"ג | 3 סס; למיל עינין י"ג | 5 י ס"ג ב' (ג' ב'); ג כ"ד | 7 י סס (ג' ז'); ג סס
 10 י סס (ג' ז'); ג כ"ד | 13 ג כ"ד | 15 י סס (ג' ר) ג סס קנ"ס | 20 ג כ"ס; | 24 ג כ"ס | 25 ס"ג ג
 (ל' ז') | 27 י סס; ג כ"ב |

1 איזהו ב' ד' | 1 קירור ב' ד' | 1 קרסוף ב' קרצוף ד' < אלו ב' ד' < הן ד' | 3 מן דלת עד ביום טוב > ב' | 3 הגרר | 3 וקנקלא | 5 עופות < ושל דגים ב' ד' | 5 מסתפקין צדין ב' ד' | 6 להם לפניהם ב' ד' | 6 חיה ועוף] מהן מערב יום טוב | 6 להם] לפניהם ב' ד' | 7 מחוסר ב' ד' | 7 שאין ב' ד' | 7 אבל לא ב' ד' | 7 המצודות] המשומות ב' | 8 מעלה] כל ב' ד' | 8 שפרסוהו ב' ד' | 8 ביום טוב] מערב יום טוב ב' > ד' | 9 מקולקל מותר ב' ד' | 9 הדבר ידוע שניצודו ב' ד' | 9 בא > ב' ד' | 9 שהיא | 10 הרי זה > ב' ד' | 10 שניצודו ב' ד' | 10 שנפלו ב' | 11 לשוחטו ב' ד' | 11 ושותמו > | 12 לשוחטו ואינו שוחטו ב' ד' | 13 על מנת לשחוט > ב' < רצה לשחוט ב' ד' | 13 רצה ב' ד' | 13 את ב' ד' | 14 ר' שמעון אומר > ב' | 14 אמילו] אע"פ ב' ד' | 14 לא ב' ד' | 16 יברוהו | 16 בתחלה ב' ד' | 16 בתחלה ד' > ב' | 17 יאמר < לו ב' ד' | 17 הריני עמך בשלש > ב' ד' | 17 אלא אומר לו ב' ד' | 18 בידו > | 19 אומן] אומר | 19 לא] אל ב' ד' | 19 קופץ] חותך ב' ד' | 20 אחת > | 20 רגל אחת תן לי] או ירך אחת ב' ד' | 21 פסם ב' ד' (אצל הפסם וכו'. אחר אצל הנחתם .. אחת ב' ד') | 21 תן לי] או ב' ד' | 21 הולך אדם > ב' ד' | 22 ככר אחת ב' ד' | 23 עשרה בצים ב' ד' | 24 מנין] מקח ב' ד' | (בליקוטי כתבתי "מקח" נמחק ותקן הסופר במקומו "מנין" מוסגר בנקודות לסמן שתקן אבל בהעתיקה נכתב במקום מנין "ציינין" | 24 מסכר] מנין | 25 במשקל < ולא במנין ב' ד' | 26 שיתכוין < לכך ב' לכן ד' | 27 ימי חייהו ב' ד' |

מערב יום טוב ונותנין ללקוחות ביום טוב ר' חנניא בן עקביא או' בחולו של מועד עושין 1
מפני ביטול בית המדרש וחב' או' אף בחול עושין בן ספני מצינו המדות והעלום לנזכרים
אמרו להם אי אתם זקוקין לכך אמרו להם אין רצונו בהם אמרו להם הואיל והחמרתם
על עצמיכם משל ציבור הן יעשו בהם צורני רבים: 9 אין גומלין עצים מן הסוכה ואפילו
ביום טוב האחרון של חג אם אמר כל זמן שירצה ישול הרי זה מותר: 10 אין מביאין עצים 5
לא בחבל ולא בקופה ולא במחצלת אבל מביא הוא כמטפחת ובחיקו א' ר' שמעון בן
אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המכונסין שבקרפיה שביבאו ועל המפורזין
שבקרפיה ושבשדות שלא יביאו על מה נחלקו על המכונסין שבשדות ועל המפורזין
שבקרפיה שבית שמאי אומרים לא יביאו ובית הלל אומ' יביאו: 11 המיטה והכסא והספסל
והקתדרא ועריסה שנתפרקה וכן קורה שנסברה וכן סוואר של קולר שנישבר אין מסתפקין 10
מהן ביום טוב לפי שאינן מן המוכן האנונים והשקדים שאכלן מערב יום טוב מסיקין
בקליפיהן ביום טוב האנונין והשקדין עצמן מסיקין בהן: 12 מודה ר' מאיר בחותמות
שבקרפיעות שמפקקין ומתירין ומפקיעין אבל לא חותכין ובשבת מפקקין ומתירין אבל לא
מפקיעין ולא חותכין ושככלים בשבת מותר ואין צריך לומר ביום טוב: 13 קורע אדם על
פי הבית של יין ושל מוריים ובלבד שלא יתכוין לעשות זנוק אין פותחין אלפסין סחומות 15
רבן שמעון בן גמליאל מתיר אין מכבין את הבקעת בשביל לחין שלא לעשן את הבית
ואם בשביל שלא תקדיח את התבשיל הרי זה מותר: 14 לא יתן אדם אבן על גבי בקעת
כדי לשברה אבל מניסה בחול לשברה אין עושין פחמין אפילו לאותו היום: 16 אין
ממתקין את החרדל בנחלת אין גופחין במפוח בשפופרת ואין עושין את השפור ואין מתדרין
אותו: 16 אין מפצעין את הקנה לצלות בו מליח, אבל מפצעין אנונין במטפחת ואינו חושש 20
משום קריעה התנור והכיריים הרשים הרי הן ככל הכלים ומטלטלין אותן אבל אין סכין אותן
בצונן כדי לחוסמן ואם בשביל לאפות בהן הרי זה מותר: 17 אין יוצאין בכסה אחד
אנשים ואחד נשים ולא סומא במקלו ולא הרועה כתרמילו ר' שמעון או' מנהיגין את
הבהמה במקל ביום טוב: 18 ר' אליעזר אומר נוטל אדם קיסם לחצות בו שיניו וחכמ'
אוסרין אבל נוטל הוא מן האכוס שלפני כהמה בלבד שלא יקטמנו לחצות בו שיניו אם 25
קטמו בשבת הייב חמאת ביום טוב לוקה ארבעים ר' אליעזר אומ' מגבב מן החצר ומדליק
ובלבד שלא יתכוין לעשות ציבורין ר' שמעון מתיר כל שבהצר מוכן: 19 מולגין את

9 * ק"צ נ' (ד' נ'); ג ל"ג | 12 * ט"ז כ"ז ב' (פ"ו ב') | 14 * ע' לעיל 185₂₄; * (ד' ד'); ג ל"ד | 18 * ט"ז
ג ט"ז כ"ט | 21 * ק"צ ד' (ל' כ'); ג ל"ד כ"ה | 24 ג ל"ג | 27 * ק"צ ג' (ד' ד'); ג ל"ג |

1 בן אנונינס ב ד | 1 או' < אף ב-ד | 1 עושין < ב ד | 2 המדות < אף הוא כינס
ג' מאות כדי שמן ותבירו ג' מאות כדי יין ממצוי המדות ב ד | 3 אמר | 4 ייעשו ב ד | 4 הרבים ד
< צבור ב | 5 לכשארצה אמול ב ד | 6 הוא > ב ד | 7/8 המפורזין שבשדה ב ד | 8/9 על
המפורזין שבקרפיה ועל מכונסין שבשדה ב ד | 9 יביאו < אמר ר' נתן לא נחלקו ב"ש וב"ה על מפורזין
שבקרפיה ועל מכונסין שבשדה שביבאו על מה נחלקו על המפורזין שבשדה שב"ש אומרים לא יביאו וב"ה
אומרים יביאו ב ד | 10 מסתפקין מסיקין ב ד | 11 אנונין ושקדין ב ד | 12 ביום טוב < אכלן ביום
טוב אין מסיקין בקליפיהן ביום טוב ב | 12 אנונין ושקדין ב ד | 12 עצמן אין מסיקין מהם ביום טוב
לפי שאינן מן המוכן ב ד | 12 מודים הנכמים לר' מאיר ב ד | 14 מתיר | 14 אדם < את העור
ב ד | 15 לפסין סחומין ב ד | 16 בשביל > | 16 לחין | 16 לחוס ב ד | 16 לחוש ד < אם בשביל ב ד |
16 יעשן ב ד | 17 ואם | או ב ד | 17 הרי זה > | 18 בחולן בחור ב ד | 18 ושוכרה ב ד |
18 פוחמין < ביום טוב ב ד | 18 אין | אבל ב ד | 19 מנפחין ב ד | 19 במפוח < אבל גופחין
ב ד | 20 פוצעין ב ד | 20 פוצעין ב ד | 20 את האנונין ב ד | 21 מקרע ב | 21 סכין אותן < שמן
ואין סוחמין אותן במטלית ואין מסיגין ב ד | 22 הרי זה > ב ד | 22 בכסא ב ד | 23 רועה | 23 ר'
אליעזר ברי' ישמעאל אומר ב ד < אף אין ב ד | 25 אומרים לא ישול אלא מן האכוס ב ד | 25 ובלבד
ב ד | 26 מן | את ב | 27 שלא יעשה צבורין ב ד | 27 שכל ב ד | 27 מולגין | (ובהעתיקה מולגין) |

1 הראש ואת הברעים וטובלין אותן בחרסית ובארמה אבל מפספסין אותן באור אין מספרין את הראש ואת הברעים ואין מספרין את הירק במספרת אבל מספרין את הקורס ואת העכביות: ²⁰ מסיקין ואופין בפורני ומחמין המין באנשיכי ואין מסיקין ואופין בפורני לאופות כה כתחילה: ²¹ שלשה דברים נאמרו בפתילה להחמיר ושלשה להקל אילו שלשה להחמיר ⁵ אין עושין אותה כתחילה ואין מבהכין אותה באור ואין חותכין אותה לשנים ואילו שלשה להקל שורין אותה בשמן ומטענין אותה ביד וחוחכה באור לשני נירות:

ד ד ¹ האוכל תאינים מערב יום טוב והותר והעלין לראש נגו לעשותן גרונות לא יאכל מהן ביום טוב לפי שאינן מן המוכן האוכל ענבים מערב יום טוב והותר והעלין לראש נגו לעשותן צימוקין לא יאכל מהם ביום טוב לפי שאינן מן המוכן: ² סוכי תאינים ובהן תאינים מכבדות ובהם תמרים הכניסן לעצים אין אוכל מהן ביום טוב למאכל כהמה אוכלין מהן ביום טוב: ³ מתחילין באוצר תחילה ומשילין פירות דרך ארוכה ביום טוב אין משלשלין אותן דרך הלונות אבל מורידין אותן דרך הלונות: ⁴ ארבע רשויות וארבע מצוות הן כתב שתי אותיות בין ככתבי הקודש בין ככתבי הדיוש ארג שני חוטין בין בכגרי הקודש בין בכגרי הדיוש בשבת חייב הטאת ביום טוב לוקח ארבעים דברי ר' אליעזר וחכמי אמ' בין בשבת בין ביום טוב אינו חייב אלא משום שבות אין דנין ואין מקדשין ואין מגרשין ואין ממאנין לא חולצין ולא מייבמין ולא מקדשין ולא מעריכין ולא מחרימין ולא מנביהין תרומה ומעשרות כל אילו ביום טוב אמרו קל וחומר בשבת אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד וכולן שעשאן בין אנוסין ובין שונגין ובין מזידין ובין מוטעין מה שעשה עשוי: ⁵ הבהמה והכלים כרגלי הבעלים המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי אילו כרגליו ²⁰ כלים המיוחדין לאחד מן האחים שבבית הרי אילו כרגליו ושאינן מיוחדין למקום שכולן הולכין מהלך לצפון כעירובו לדרום ובדרום כעירובו לצפון ואם מצע את התחום לא יזוז ממקומו: ⁶ חמור כרגלי חמר פרה כרגלי קדר כהמה כרגלי רועה ר' דוסא אמ' הלוקח כהמה מחבירו מערב יום טוב כרגלי הלוקח ביום טוב כרגלי מוכר הלוקח בשר מן הטבח בערב יום טוב כרגלי הלוקח ביום טוב כרגלי המוכר השואל הלוק מחבירו מערב יום טוב ²⁵ כרגלי השואל ביום טוב כרגלי המשאל שנים ששאלו חלוק אחד שילך בו שחרית לבית המדרש ואחר שילך בו ערבית לסעודה מערב יום טוב כרגלי השואל ביום טוב כרגלי

4 י סס; ג סס | 7 ג כ"ו; | 9 י ס"ג ב' (ר' נ') | 11 י ס"ג ד' (ה' ב'); ג ל"ה, טנה ק"ד קל"ז | 12 ימי לניל 12516; י ס"ג ב' (ה' ז') ז"ק (ז' ד'); ג ל"ז, ז"ג ס' | 17 לקמן מנינה ל' ז' | 19 י ס"ג ב' (ה' ב') ג ל"ז | 21 ע' לניל 1428; 22 י סס; ג סס; | 23 י סס (ה' ד'); ג ל"ט |

1 וטובלין] ואין טופלין אותן < לא . . ולא ב ד | 1 מספסין ב | 1 מן אין, עד הברעים > ב | 2 בתספורת ב ד | 2 אבל מספר הוא את הקרנם [הקרנה ד] ב ד | 3 ואופין > ב ד | 3 לאפות ב ד | 4 שלשת] ר | 4 בפתילה < שלשה ב | 4 שלשה להחמיר > ב | 5 מתחלה | 6 ביד] באור ב | 6 לשתי ב ד | 7 והעלין לראש הגג ב ד | 9 הגג ב ד | 10 מכבדות תמרה | 10 ובהם תמרה | 10 כהמה < אין ב | 12 מורידין אותן דרך סלמות ב ד | 12 הכותב ב ד | 13 האורג ב ד (לפני הכותב) ב ד | 14 ארבעים < והאורג [האורג ב] חוט אחד בין בכגרי קרש בין בכגרי הדיוש והכותב אות אחת בין ככתבי הקודש בין ככתבי הדיוש בשבת חייב הטאת ביום טוב לוקח ארבעים [את הארבעים ב] ב ד | 15 שבות < אלו הן משום שבות ב > לא עולין כאילו ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שמיין על פני המים ולא מספקין < ולא מספחין ב] ולא מרקדין ואילו הם משום רשות ב ד | 15 אין] לא ב ד | 15 ולא . . ולא ב ד | 15/16 ואין מגרשין ואין ממאנין > ב ד | 16 ולא ב ד | 16 מיבסין < אילו הן משום מצוה ב ד | 16 לא מקדשין ב ד | 17 אמרו > ב ד | 17 ואין | 18 כלים שעשאוה [שעשאוה ב] ישראל ב ד | 18/19 מה שעשה עשוי > ב < בשבת ואין צריך לומר ביום טוב ד | 21 בצפון | 21 כעירובו לדרום] כרגלי משל זה בדרום ב ד | 21 ובדרום > ב ד | 21 כעירובו לצפון] כרגלי משל זה בצפון ב ד | 21 אם מצעו ב ד | 22 קדר] איבר ב ד | 23 מחכרו] מן הרועה ד כרועה ב | 23 המוכר ב ד | 23 מן] מבית ב ד | 24 מערב ב ד | 25 אחד < אחד ב | 25 לילך ב ד | 26 לילך ב ד | 26 ערבית > ב ד | 26 כסעודה ב | 26 לסעודת < הערבי ד | 26 מן מערב, עד השואל > |

המשאל האשה ששאלה מחברתה תבלין מים ומלה לעיסתה מערב יום טוב כרגלי השואלת. 1
 ביום טוב כרגלי המשאלת נותנן לעיסתה הרי אילו כרגלי שתיהן ר' יהודה פוסק במים
 מפני שנבלעין בעיסה: 2 הנחלת כרגלי הבעלים והשלהבת בכל מקום המשה דברים נאמרו
 בנחלת הגחלת של הקדש מועלין בה והשלהבת לא נהגין ולא מועלין גחלת של עבודה
 זרה אסורה ושלהבת מותרת המורר הגאה מהבירו אסור בנחלתו ומותר בשלהבתו המוציא 5
 נחלת לרש' הרבים חייב ושלהבת פטור מברכין על השלהבת ואין מברכין על הגחלת:
 8 בור שבין שני שבטים משלשל וממלא הימנו בשבת ושבת שני תחומין אין ממלאין הימנה
 בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים הנדרות המעיינות המושכין הרי
 הן כרגלי המילא: 9 מי שהיו פירותיו כעיר אהרת עירבו בני אותה העיר לבוא אצלו לא
 יביאו לו מפירותיו אלא אם כן היו רגליו מיוחדין לשם אם יש שם אפיטרופן מביאין לו 10
 בפני אפיטרופן: 10 מי שזימן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא מה הן מוציאין
 מבית המשתה חתיכה וגלוסקא וכיצה המתובלת רבן שמעון בן גמליאל או מקום שנהגו
 לחלק קליות ואגוזין יוליכו ובנו וכתו הקטנים הולכין עמו לבית האבל או לבית המשתה ולבית
 השמחה במקום שנהגו לא יתן אדם ממנתו לבנו וכתו של בעל הבית מפני האיבה אין הפין ואין
 מתגרדין ביום טוב אבל מחדרין את הכלים בתיר שפין כלי כסף בקירטון אין הפין את הכלים 15
 בנתר ביום טוב אבל מדיחין אותן במורסן ובמלח בשבת ואין צריך לומר ביום טוב: 11 אילו
 הן מדבריות היוצאות בפסח והגננסות כרביעה והבייתות כל שלנות בתוך התהום ר' אום
 אילו ואילו שיצאו חוץ לתהום אף על פי שלא נתכנסו לתוך התהום אלא משחשיכה
 מותר לשחש מהן ביום טוב אילו הן מדבריות הלנות באפר לעולם:

20

סליק פירקא וסליקא מסכתא.

ראש השנה

25

א 1 ניסן ראש השנה למלכים ולרגלים ולחדשים ולתרומת שקלים ויש אומר אף א
 לשכר בתים כיצד למלכים מת באדר ועמד אחר החתיו באדר מונין שנה לזה ולזה מת
 בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן מונין שנה לזה ולזה מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן מונין
 ראשונה לראשון ושניה לשיני: 2 כיצד לרגלים אחר הנודר ואחד המעריך ואחד המקדיש
 אינו עובר עליו משום כל תאחר עד שיעברו עליו רגלי שנה כולה ר' שמעון אומ' שלשה 30

3 י טס (ה' ה'); ג טס | 7 י טס (כ' ר'); ג טס | 9 טס | 14 ז ז'; ג טולין ל"ד | 16 י ט"ז ג' (ל' ג'),
 ט"ז ג' (ה' ט'); ג ט' | 26 י ל"ו ט' (ט' ט'); ג ז' | 29 ט' לקמן עכ"ז ט"ז ג'; י ל"ז ג' (טס); ג ז' |

2 נתנתה ב ד | 2 שתיהן השוא' ב | 3 אחר "השלהבת" איכא קו השוה ב א | 4 מועלין < בה
 ב ד | 5 המוציא גחלת, לפני המדיר הגאה ב ד | 6 מרשות | 7 שבין < של ב ד | 7 משלשל .
 כשבת] יש לו אלפים אמה לכל רוח ב | 7 ושבת] בור שבין ד בור של ב | 8 לה] לו ב ד | 9 הממלא
 כל אדם ב ד | 9 בני < אנשי ב ד | 10 מיוחדין] מעורבות ב ד | 10 אפיטרופוס ב ד | 10 לו >
 ב ד | 11 על פי אפיטרופוס ב ד | 11 ביריהו] 11 אלא < אם כן זכה להן אחר כמתנותיהן מערב
 יום טוב | 11 מוצאין ד מוליכין ב | 12 וגלוסקמא ב ד | 12 ומצה מתובלת ב ד | 13 אגוזין וקליות
 ב ד | (אחר אגוזין יש מקום ריק ב א) | 13 מוליכין ב ד | 14 מן שנהגו. עד בעל > א ויש מקום ריק |
 14 משום איבה ב ד | 15 מן אבל. עד בתיר > ב ד | 15 ואין שפין ב ד | 15 בקירטון] בקרקתין
 ב בקרתתן ד | 15 אין הפין] ואין מדיחין ב ד | 16 במלח ובמורסן ב ד | 17 מדבריות < אילו ב |
 17 ביתות | 17 כל] אלו ב ד | 17 שלט ב ד | 18 היוצאות ב ד | 18 נכנסו ב ד | 18 בתוך ב |
 19 הלכות] הרועות ב ד | 27 לשכורו | 28/29 הראשונה נמנית ב ד | 29 והשנייה נמנית לשני ב ד |

1 רגלים כסדרן וחג המצות ראשון וכן היה ר' שמע' אומ' פעמים שלשה פעמים ארבעה פעמים חמשה כיצד נדר לפני הפסח עד שיעבור עליו הפסח ועצרת והחג נדר לפני עצרת עד שיעבור עליו עצרת וחג ופסח ועצרת וחג נדר לפני החג עד שיעבור עליו החג והפסח והעצרת והחג: ³ כיצד לחדשים אף על פי שבחודש הראשון ובחודש השני אין מתחילין למנות אלא מניסן שנ' החודש הזה לכם ראש חדשים: ⁴ כיצד לתרומת שקלים כל קרבנות הציבור אינן קריבין אלא באחד בניסן אם בא חודש בזמנו קריבין מן החדשה ואם לאו קריבין מן הישנה: ⁵ כיצד לשכר בתים המשכיר בית לחבירו לשנה מונה שנים עשר חודש מיום ליום ואם אמ' לשנה זו אפילו לא שכר הימנו אלא אחד באדר אין לו אלא עד אחד בניסן: ⁶ באחד כאלול ראש השנה למעשר בהמה ר' אלעזר ור' שמע' אומ' באחד בתשרי אמ' שמעון בן עזאי הואיל ואילו אום' באחד כאלול ואילו אומרין באחד בתשרי האילוליים מתעשרין לעצמן כיצד נולדו לו חמשה באב וחמשה כאלול חמשה כאלול וחמשה בתשרי אין מצטרפין חמשה בתשרי וחמשה באב הרי אילו מצטרפין: ⁷ תשרי ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות לנטיעה ולירקות ולמעשרות ולגדרים כיצד לשנים ולשמיטין וליובלות אין מונין אלא מתשרי: ⁸ כיצד לנטיעה אחד הטופע ואחד המכריך ואחד המרכיב שלשים יום לפני ראש השנה עלתה לו שנה ומותר לקיימן בשביעית פחות מכן לא עלתה לו שנה ואסור לקיימן בשביעית ופירות הגמיעה זו אסורין עד חמשה עשר בשבט אם לערלה ערלה אם לרבעי רבעי: ⁹ כיצד לירקות ליקט ירק ערב ראש השנה עד שלא תבוא השמש וחז' וליקט משתבוא השמש אין תורמין ומעשרין מזה על זה מפני שזה חדש זהו יסן היתה שנייה נכנסת לשלישית הראשון מתעשר מעשר שני 20 השני מתעשר מעשר עני ליקט אתרוג ערב חמשה עשר בשבט עד שלא בא השמש וחז' וליקט משבא השמש אין תורמין ומעשרין מזה על זה מפני שזה חדש זהו יסן היתה שלישית נכנסת לרביעית ראשון מתעשר מעשר שני והשני מתעשר מעשר עני: ¹⁰ כיצד לגדרים המודר הגאה מחבירו שנה מונה שנה מונה שנים עשר חודש מיום ליום ואם א' לשנה זו אפילו לא נדר הימנו אלא באחד כאילו אין לו אלא עד תשרי: ¹¹ בראש השנה 25 כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנ' היוצר יחד לבם ונ' ואו' הקעו בחדש שופר בכמה ליום חגי' ואו' כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: ¹² קידשוהו בית דין נכנס לפניו לא קידשוהו בית דין אין הדין נכנס לפניו וכן את מוצא בעומר של מן אם בא בזמנו מיד הוא כלה ואם לאו מתעכב הוא לשלשה

4 י' כ"ו ל' (ב' ז'); ג סס | 5 טמס י"ז כ' | 5 י' טס; ג סס | 7 י' טס ג ז' | 9 ט' לקמן נסכות ז' ; י' טקלים ח"ו כ' (ג' ב'); ג נסמס ל"ו | 15 ט' לניל 62₁₂; י' י"ז ב' (ב' ז'); ג נסמס ל"ו | 18 ט' לניל טעניס ד' כ' כ"ב 67₁₂; י' טס כ"ב ב' (ב' ז'); ג ט"ז | 22 ג י"ד | 24 ג י"ג | 25 טקלים ל"ג ט"ז | 25/26 טס ט"ב ד' | 26 טס טס ט' | 27 ש בטלס כח כט"א |

1 שהן שלשה ב ד | 1 שהן ארבעה ב ד | 2 שהן חמשה ב ד | 2 שיעברו ב ד | 3 שיעברו ב ד | 3 שיעברו ב ד | 4 שבחודש] שני בחודש ב ד | 6 אינן . . . אלא > ב ד | 7 לשכירות ב ד | 8 מונה] שכר ב ד | 10 אמר < ר' ב ד | 11 בתשרי < יהא ב ד | 11 לו > ב | 14 אין מתחילין למנות ב ד < לשנים ולשמיטין וליובלות ב ד | 16 מכאן | 16 נטייה ב ד | 17 אם ערלה ב ד | 17 אם רבעי ב ד | 17 בערב ב ד | 18 בא ב ד | 18 משבא ב ד | 19 ונכנסה שלישית ב ד | 20 והשני ב ד | 20 בערב | 20 וליקט < אחר ב ד | 21 ואין מעשרין ב ד | 22 תבנסת רביעית ב ד | 22 הראשון ב ד | 22 עני] שני א ב | 23 לשנה ב ד | 23 מונה שנה מונה] נדר הימנו ב ד < אם אמר ב | 24 אלול ב ד | 24 עד < אחד ב ד | 24 בתשרי ב ד | 25 עולם ב ד | 25 כבני מרון] נומרין ב | 26 בכמה ליום הגיט > ב ד | 26/27 משפט . . . יעקב] תר ב ד | לא קדשוהו בית דין] ואם לאו ב ד | 28 בא < חדש ב ד |

ימים אמ' ר' עקיבא הבא שעורים בפסח שהוא פרק שעורים שחתברך עליך תבואה הבא 1
 הימים ביכורים בעצרת שהוא פרק הימים שחתברך עליך פירות האילן ניסוך המים כחג
 שהוא פרק גשמים שיתברכו עליך גשמים אמרו לפניו מלכיות שתמליכוהו על כל מעשיו
 זכרונות שיעלה זכרוניכם לפניו לטובה ושופרות שתעלה תפילתך בתרועה לפניו: 13 הכל
 נידונין בראש השנה וגזר דינם מתחתם כיום הכיפורים דברי ר' מאיר ר' יהודה או' משום 5
 ר' עקיבא הכל נידונין בראש השנה וגזר דינם של כל אחד ואחד מתחתם בזמנו בפסח על
 התבואה בעצרת על פירות האילן וכהו על המים וגזר דינם של כל אחד ואחד מתחתם כיום
 הכיפור' ר' יוסי אוט' אדם גידון בכל יום שנ' ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו:
 14 על ששה חדשים שלוהין יוצאין רבי התקין שיהו יוצאין אף על אדר השיני מפני הפורים:
 15 בראשונה היו מקבלין עדות החודש מכל אדם פעם אחת שברו ביתסין שני עדים לבוא 10
 ולהטעות את החכמים לפי שאין ביתסין מודין שתהא עצרת אחר שכת בא אחד ואמ' עדותו
 והלך לו ובא שיני ואמ' עולה הייתי במעלה אדומים ראיתו רובץ בין שני סלעים ראשו
 דומה לעגל אזניו דומות לגדי ראיתו ונבעתתי ונפלתי לאחוריי והרי מאתים זוז צורות
 לי כפונדתו אמרו לו המעות נתונות לך במתנה ושוכריך יבואו וילקו מה ראית לזקק לכך
 אמ' להם לפי ששמעתי שביתסין מבקשין לבוא להטעות את החכמים אמרתי מוטב שאלך 15
 ואודיע את החכמים:

ב (א) 1 אם אין מכירין אותו משלחין עריו עמו ואפילו בשבת מעשה בר' הורא
 שבא עם העד בשבת לאושא והעיד עליו: 2 בראשונה היו מסייעין מסעות בראשי הרים
 הנבוכים בהר המשחה בסרטכא בגריפינא כתבור בחורון ובית בלתי ר' שמעון בן אלעזר
 אוט' אף הרים וכייר גדר וחכרותיה אימתי מסייעין את החדש לאור עיבורו הא כיצד חל 20
 להיות ערב שבת ושבת מסייעין עליו למוצאי שבת אם בא חודש בזמנו מסייעין עליו
 ואם לאו אין מסייעין על כל ראשי חדשים היו מסייעין מסעות אמ' אחד לפני חמה
 ראיתו לא אמ' כלום לדרומה דבריו קייסין אחד או' גבוה שתי מרדאות ראיתו ואחד
 אוט' שלשה עדותן קיימת אחד אוט' שלשה ואחד או' המשה אין מצטרפין זה עם זה אבל
 מצטרף הוא עם אחרים אחד אוט' ראיתו זקוף ואחד אוט' ראיתו מוטח אין מצטרפין זה 25
 עם זה אבל מצטרף הוא עם אחרים דאה חציו במים לא אמ' כלום חציו בענן לא אמ'

1 ע' לעיל 19728; י' כ"ז ב' (ב' ג'); ג' ס"ז | 4 י' כ"ז ב' (ב' ג'); ג' ס"ז | 8 לויב ז' י"ס | 9 י' ס"ז (ב' ד');
 ג' י"ס | 10 י' כ"ז ד' (ב' ג'); ג' כ"ז | 17 י' ס"ז; ג' ס"ז | 18 י' ס"ז (ב' ג'); סוף ל' ג' כ"ד |

1 עקיבא < אמרה תורה ב' ד' | 1 הבא < שהוא עומר ב' ד' | 1 פרק שעורין < ב' > כרו
 ב' ד' | 1 עליך < לכס ב' | 2 ובכורים | 2 פרק חמים > פרק אילן ב' ד' | 2 כרו שיתברכו עליך ב' ד' |
 2 אילן ב' ד' < הבא ב' ד' | 3 שהוא פרק גשמים > ב' ד' | 3 כרו שיתברכו ב' ד' | 3 עליך <
 מי ב' ד' | 3 לפני ב' ד' | 3 מלכיות < זכרונות ושופרות מלכיות כרו ב' ד' | 3 שתמליכוני |
 3 על כל מעשיו > עליהם ב' עליכם ד' | 4 כרו שיבא זכרוניכם < זכרוניכם > ב' ד' | 4 לטובה לפני
 ב' לפני > ד' | 4 לטובה < אמרו לפני > לפני < לפני > ב' ד' | 4 שופרות ב' ד' < כרו | 4 תפלתכם
 ב' ד' | 4 לפני | 5 דינו נחתם ב' ד' | 5/6 משום ר' עקיבא > ב' ד' | 6 דינו ב' ד' | 6 נחתם
 ב' ד' | 7 בהג ב' ד' | 7 דינו של אדם נחתם ב' ד' | 8 לרגעים תבחננו > ב' ד' | 10 ביתוסין ב'
 ביתוסין ד' | 11 להטעות ב' ד' | 11 ביתוסין ב' ביתוסין ד' | 11 עצרת < אלא ב' ד' | 11 באחד
 בשבת | 12 השני ב' ד' | 12 רובץ ב' ד' | 13 לגדי < קרניו דומות לצבי חנכו מונחת > מתח' ד' | בין
 ירכותיו ב' ד' | 14 נרתעתי | 14 צורין ב' ד' | 14 כפונדתי | 14 המעות > מאתים זה ב' ד' | 14 נתונין ב'
 נתנין ד' | 14 השוכר ימתח על העמוד | 15 לפי מפני ב' ד' | 15 שבייתוסין ב' ד' | 15 לבוא > ב' ד' |
 15 אלק ב' ד' | 18 לאשה ב' | 18 עליו ב' ד' | 18 מסיאין או' ב' מסיאין ד' | 18 מסאות ב' מסאות ד' |
 19 בסרטכא ב' ד' | 19 בגריפינא < בגריפינא ב' ובצרופנה ד' | 19 בחורן | 19 בלתי ב' דלתי ד' |
 20 הרים > בהרי ד' | 20 וכייר > מכמר ד' > ב' < זתבור ב' ד' | 20 גדר > גדר > (גדר?) ב'
 > ד' | 20 מימתי ב' מאימתי ד' | 20 מסיאין ב' מסיאין ד' | 20 את > על | 20 הא > ב' ד' | 21 ואם ב' ד'
 21 חודש > ב' ד' | 21 מסיאין ב' מסיאין ד' | 22 מסיאין עליו ב' ד' | 22 מסיאין מסעתי ב' מסיאין
 מסאות ד' | 22 חמה > | 23 כלום < לאחריה דבריו קייסין לצפונה לא אמר כלום ב' ד' | 23 או' <
 ראיתו ב' ד' | 23 מרדעות ד' מרדעות ב' | 23 ראיתו > ב' ד' | 25 זקוף > מוטח ב' ד' | 25 מוטח > זקוף
 ב' ד' | 26 ראיתו | 26 במים > בענן > בענן > בעשית ב' ד' |

1 כלום חציו בעששית לא א' כלום ר' אלעזר בר' צדוק אומ' אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו שמים וכן היה ר' אלע' בר' צדוק אומ' אין השלוהין יוצאין לסוריא עד ששמעו מפי בית דין מקודש: ³ למה לא נתפרשה שמתן של זקנים שלא ירא כל אחד ואחד אומ' הריני בא להקיש פלוני לאלדר ומידר הריני בא להקיש ר' פלוני לנדב ואביהוא 5 אומ' י"י אשר עשה את משה ואת אהרן וגו' ואו' וישלח י"י את ירובעל ואת בן ירובעל זה גדעון בן זמורה שמשון יפתח כשמועו וכן הוא אומ' משה ואהרן בכהניו ושמאל בקוראי שמו נתן הכתוב שלשה קלי עולם בן שלשה גדולי עולם ללמדך שבית דינו של ירובעל גדול לפני המקום כבית דינו של משה ובית דינו של יפתח תגדול לפני המקום כבית דינו של שמאל ללמדך שכל מי שמתמנה 10 פרנס על הציבור אפילו קל שבקלים שקול הוא כאביר שבאבירים שנ' ובאת אל השופט אשר יהיה בימים ההם אין לך אלא שופט שבימך ואומ' אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה שאל' על זה:

ג (ב) ¹ קדשוהו בזמנו ונמצאו עדים זוממין הרי זה מקודש קידשוהו כלילה אינו 15 מקודש קידשוהו אנוסין שונגין ומזידין ומטעין הרי זה מקודש קידשוהו לפני זמנו ולאחר עיבורו פחות שלשים יום או יתר שלשים יום יכול יהא מקודש ת"ל חודש ש אין חודש פחות משלשים יום: ² לא נראית לבנה לשני ימים יכול יקדשוהו לאחר שני ימים תלמי' לומ' יום אין לי אלא יום אחד: ³ ובתענית תוקעין שבע שלש ושלוש ובמסעות שלש לשלש שלש שלש על כל דגל ודגל דברי ר' יהודה וחכמי' אומ' שלש על כל מטה ומטה ובמה 20 הן תוקעין בחצוצרות שעשה משה ר' יהודה אומ' בראש השנה תוקעין בשל זכרים וכיובל בשל אלים נתנו חכמי' את המצוי למצוי ואת שאינו מצוי לשאינו מצוי: ⁴ שופר שארך וקיצרו כשר נדרו מבפנים ומבחוץ כשר חיפהו מבפנים פסול ובחוץ כשר חיפהו מקום הנחת פיו או שהוסיף עליו אפילו במינו כשר ניקב ומתמו אפילו במינו אם מעכב את התקיעה פסול ואם לאו כשר נתן שני שופרות זה בתוך זה ותקע אם קול פנימי שמע 25 יצא אם קול חיצון שמע לא יצא שיעור השופר כדי שיטלנו בידו אחת ויתקע: ⁵ התוקע ומתעסק התוקע ומתלמד המלמד את בנו המלמד את תלמידו אם כיון לבו יצא ואם לאו

3 ג כ"פ | 5 שמואל ה' י"ב ו' | 5/6 שם שם י"ב | 6 | 7 פהלים ל"ט ו' | 10/11 דברים י"ז ע' | 11/12 קהלים ז' י' | 14 י' כ"ח ז' (ז' ז'), כ"ח ג' (ג' ב'); ת' אלוך; ג כ"ט קהלים י"ב: | 16 שופר י"ז ז' | 15 שם שם י"ט | 18 י' קוכה ל"ב ג' (פ' ו') | 20 י' כ"ח ל' (ג' ה'); ג כ"ו: | 21 י' שם (ג' ג'); ג כ"ז: | 25 י' כ"ט ה' (ז' ז'); ג כ"ח כ"ט:

1 בעששית] במים ב ד | 1 דבריו קיימין ב ד | 1 אליעזר ב ד | 3 שישמעו ב ד | 3 מקודש] לבתר ב ד | 3 נתפרשו ד ספר ב | 3 של צדוקים ב | 4 להקיש > א < את ר' ב ד | 4 את רבי ב ד | 5 וכן הוא אמר ב ד | 5 וגו' ב ד | 6 בן > ב ד | 6 בן < ואת יפתח ואת שמאל ב ד | 6 כמשמעו ב ד | 6 ואומר ב ד | 7 רשמואל . . . שמו] וגו' ב ד | 7 נתן] שקל ב ד | 8 גדול > ב ד | 9 ללמדך] להודיעך ב ד | 10 הוא > ב ד | 10 שנאמר ב ד | 10 אל < הכהנים הלוים ואל ב ד | 11 מן אשר ער ההם > ב ד | 11 שברוך ב ד | 12/13 שהימים . . . על זה] וגומר ב ד | 14 קדשו את החודש ב ד | 14 עריו ב | 15 או לאחר ב ד | 16 משלשים ב ד | 16 או > ב ד | 16 יתר < על ב ד | 16 יום > ב ד | 16 החודש ב | 17 יום > ב ד | 18 לין לו ב ד | 18 אחד < בלבד ב ד | 18 בתעניות ב ד | 18 תוקעין שלש של [על ב] שלש שלש ב ד < ועל שלש שלש על שלש ב | 18 ובמסעות > ב | 18 שלש של שלש ב ד | 19 שלש > ב ד | 21 בשל יעלים ב ד | 21 שארך > ב ד | 22 שקצרו | 22 בין מבפנים בין מבחוץ ב ד | 22 חפהו] צפהו ב ד < והכך | 22 צפהו במקום ב ד | 23 הנחת > | 23 פיו > ב | 23 עליו < כל שהוא ב ד | 24 כשר] פסל ב ד | 24 שתי ב | 24 הפנימי ב ד | 25 יצא < כבה הוא ב ד | 25 שופר ב ד | 25 שימלנו] שיאחו ב ד | 25 הסדר הכי ב ד (1) הכל חייבין בתקיעת שופר 212 (2) התוקע ומתעסק שורה 25 |

לא יצא: ⁶ וועה שהרביץ צאנו אחר בית הכנסת וכן חולה שהיה מוטל אחר בית הכנסת 1
 אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא שמע קול שופר או קול מגילה אם כיון לבו יצא אם לאו
 לא יצא אף על פי שזה שמע זה שמע זה כיון לבו זה לא כיון לבו את שכוון לבו יצא
 את שלא כיון לבו לא יצא אין הכל הולך אלא אחר כוונת הלב שנ' תכין לבם
 תקשיב אזניך ואר' תנה בני לכך ל' ויעינ' דרכי תצרנה: 5
 ד (ב) ¹ הכל חייבין בתקיעת שופר כהנים לוי' ישראל גרים ועבדים משוחררים נתינין
 וממזרים סרים אדם סרים חמה מצוע דכה וזרות שפכה כולן חייבין ומוציאין את הרבים ידי
 חובתן שומטום ואנדרנינם חייבין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן אנדרנינם מוציא את
 מינו ואין מוציא את שאינו מינו שומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו
 נשים ועבדים וקטנים פטורין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן: ² עוד זאת היתה ירושלם 10
 יתירה על יבנה כל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא שלשה דברים אילו
 בתוכה הוקעין בה וכיבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד: ³ ר' אלעזר בר' צדוק
 אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשהו שמים ר' שמעון בן אלעזר
 אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר הודש לפניו קידשו שמעון בן הסנן אומר
 אם באו עדים מן המנחה ולמעלה תוקעין היו אבל אין מוסיפין קרובין עד שיקדשו את 15
 החדש א' ר' יהודה דברים אילו הנהיג בעולם ר' יוחנן בן זכאי משהרב בית המקדש
 וכשיבנה הבית יחזרו דברים אילו ליושנן: ⁴ ר' יהודה או' ר' שבתון זו קדושת היום
 זכרון אילו זכרונות תרועה אילו שופרות מקרא קודש קדשהו אמ' לו ר'
 עקיבא מפני מה אינו או' שבתון שכוח שכבר הוא פוגע בשכיתו ראשון אלא זכרון אילו
 זכרונות תרועה אילו שופרות מקרא קודש זו קדושת היום מקום שנהגו לומר כדברי 20
 ר' עקיבא אומר כדברי ר' עקי': ⁵ ירד ר' יוחנן בן גוריון ואמ' כדברי ר' יוחנן בן ברוקא א'
 רבן שמעון בן גמליאל לא היו נוהגין בן ביבנה יום השיני ירד ר' חנניה בנו של ר' יוסי
 הגלילי ואמ' בר' עקיבא אומר רבן שמעון בן גמליאל כך היו נוהגין ביבנה: ⁶ אין פוחתין
 מעשר מלכיות ומעשרה זכרונות ומעשרה שופרות אם א' שלש מכולן יצא אין מזכירין
 זכרון מלכות ושופר של פורענות ר' יוסי אומר אם היתה פרענות של גוים אומרין אותה 25
 בפני עצמה מתחיל בתורה ומסיים בתורה אומר של נביאים ושל כתובים באמצע אין אומר

1 טס | 4/5 סבלים י י | 5 ממלי כ"ג כ"ו | 6 ע' לעיל נכנס 1214 לקמן מנלה ז' ; ג כ"ס | 10 י כ"ס ז'
 (ז' ז') ; ג כ"ס : | 12 י כ"ס 6 (ז' ס') ; ג ל' : | 17 ג ל"ג | 17 ויקבל כ"ג כ"ד | 18 טס | 21 י כ"ס ג'
 (ז' ר') ; ג טס | 23 י טס (ז' ז') ; ג ל"ג :

1 את צאנו | 1 אחורי ב ד | 1 אחורי ב ד | 1 הכנסת < ומי שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמוע
 קול שופר או קול מגילה ב ד | 2 מן שמע עד 3 יצא ב ד | 3 את | 4 את | 4 את | 4 את | 4 שאין ב ד |
 5 תצדנו א < תומר ב ד | 6 הללין נתינין ב ד | 7 ממזרים < חרש שוטה וקטן ב ד | 8 ואנדרונינוס
 ב ד | 8 אנדרונינוס ב ד | 9 לשאינו מינו ב ד | 9 ולא את שאינו מינו < מי שהציו עבד וחציו בן
 חורין אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו ב ד | 10 ועוד ב ד | 11 שכל ב ד | 11 שרואה
 ב ד | 14 שלפניו ב ד | 15 קרבין אלא ב | 16 ר' יהודה ר' יהושע בן קרחה [קרחה ב] ב ד |
 16 הנהיג בעולם] התקינו ב ד | 17 לכשיבנה הבית < במהרה ב ד (ב ב כתב הסופר עוד
 "בימינו" אבל נקד עליו) | 17 או' ר' < ליעזר אומר ב אלעזר ד | 18 הזכרונות | 18 תרועה] תקיעה ב |
 19 לא נאמר ב ד | 19 שכבר] שכן ב ד | 19 בשביתה ב ד | 20 זו] אלו ב > ד | 21 ר' עקי'
 < כדברי ר' יוחנן בן גוריון אומר כדברי ר' יוחנן רשב"ג אומר קדושת היום עם הזכרונות [>] אומר
 רשב"ג מה מצינו בכל מקום אומרה ברביעית [רביעית ב] אף כאן אומרה ברביעית [רביעית ב] רבי אומר
 מה מצינו בכל מקום אומרה עם [>] אמצעות אף כאן אומרה אמצעות [>] ד] וכשקדשו את השנה
 בארשא [בארשה ב] ביום הראשון ב ד | 21 ירד] עבר ב ד | 21 בן גוריון] בן ברוקא ב ד | 21 בן
 ברוקא] בן גוריון ב ד | 22 היינו ב ד | 22 ביום השיני עבר ב ד | 23 כדברי ר' עקיבא ב ד |
 23 ואמר ב ד | 23 היינו ב ד | 24 שלש] שבע | 24 יצא < דברי ר' עקיבא ר' יוחנן בן גוריון אומר אין
 פוחת משבע אם אומר שלש מכולן יצא ב | 25 פורענות < מתחיל בתורה ומשלים בנביא ב ד | 25 אומרין
 מזכירין ב ד | 26 המתחיל מתחיל ב ד | 26 בשל תורה | 26 בשל תורה ב ד | 26 ואומר ב ד |

1 מלכיות עם הזכרונות וזכרונות עם השופרות ואם א' לא א' כלום וצריך לאומרן שנייה:
 7 פקדונות כזכרונות וכן הוא אומ' וי"י סקד את שרה ואומ' סקד פקדתי
 אתכם ואת העשוי לכם כמצרים ר' יוסי אומ' אומרן עם הזכרונות ר' יהודה
 אומ' לא היה אומ' עמהם זכרון שיש עמה תרועה כגון זכרון תרועה סקרא קודש
 5 ר' יוסי אומ' אומרה עם הזכרונות ואומרה עם השופרות ר' יהודה אומ' לא היה אומ' אלא
 עם הזכרונות תרועה שאין עמה שופר כגון יום תרועה יהיה לכם ר' יוסי אומ' אומרו
 עם הזכרונות ר' יהודה אומ' לא אומ' עמהן מלכות שיש עמה שופר כגון בתצוצרות
 וקול שופר הריעו לפני המלך י"י ר' יוסי אומ' אומרה עם המלכיות ועם
 השופרות ר' יהודה אומ' אומרה עם המלכיות בלבד. שמע ישראל י"י אלהינו י"י
 10 אחד וידעת היום והשבת אל לבבך כי יי הוא האלהים ר' יוסי אומ'
 אומרן עם המלכיות ר' יהודה אומ' לא היה אומרן עמהן. זמרו לאלהים זמרו
 זמרו למלכינו זמרו כי מלך על כל האר' אלהים זמרו משכיל
 מלך אלהים על גוים וג' ר' יוסי אומ' אומרן עם המלכיות ר' יהודה אומ' לא היה
 אומרן עמהם. שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם וגו' מי זה
 15 מלך הכבוד וגו' שאו שערים ראשיכם ונשאו פתחי עולם וגו' מי
 הוא זה מלך הכבוד י"י צבאות וגו' ר' יוסי אומ' אומרן כל אחד ואחד בפני עצמו
 ר' יהודה אומ' אומרן כולן כאחד: 8 זכרונות האמורות לענין הקדשת ר' יוסי אומ' אומרן
 כולן כאחת ר' יהודה אומ' ראשונים לעצמן ושניים לעצמן שופרות האמורות לענין יהושע
 ר' יוסי אומ' אומרן כולן כאחת ר' יהודה אומ' האמורין בשעת מעשה לעצמן בשעת סקדה
 20 לעצמן: 9 סדר תקיעות שלש שלש שלש שלש התרועות מתשעה בני
 אדם כאחד יצא שש תקיעות ושלש התרועות אפילו בסירוגין ואפילו כל היום כולו
 יצא שמע שש תקיעה מזה ותרועה מזה אפילו בסירוגין ואפילו כל היום כולו יצא
 תקע והריע וחזר ותקע אין בידו אלא אחת תקע והריע ותקע בין שהוא אחת יצא:
 10 מתלמדן לתקוע בשבת אין מעכבין לא את הנשים ולא את החינוקות לתקוע בשבת
 25 ואין צריך לומר ביום טוב: 11 יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת בית שמאי

2 י טס; ג טס | 2 נלסטיס כ"ל ח' | 2/3 טמוס נ' ט"ו | 4 ויקלל כ"ג כ"ד | 6 נמדכ כ"ס ח' |
 7/8 סהליס ל"ח כ' | 9 דנסיס ר' ל' | 10 סס ל' ל"ס | 11/13 סהליס ת"ז ז' ח' ס' | 14/15 סס כ"ז ז' ח' ס'
 י" | 17 י טס; ג טס | 20 י טס (ל י'); ג ל"ג ל"ד | 24 ג ל"ג 25 ט' לפיל 711 וסס נקמ |

1 ולא זכרונות | 2 שנאמר ב ד | 2 ואומר > ב | 3 ואת . . . במצרים] וגו' | 4 מן לא. עד
 5 ר' יהודה אומר > ב | 5 עמה א וכתוב למעלה ו | 5 ואומרה > | 5 ועם | 6 הזכרונות < בלבד
 ב ד | 6 שופר] זכרון ב ד | 6 לכם < ר' יהודה אומר ב | 6 אומרו > ב ד | 7 עם הזכרונות
 עם השופרות ב ד | 7 לא היה אומרן ב ד | 8 הריעו . . . ה' וגו' ב ד | 8 ר' יוסי אומ' > ב |
 9 אומר לא היה אומרה אלא עם השופרות בלבד ב ד | 9 מן שמע עד 11 עמהם > ב | 10 האלהים
 < וגומר ב ד | 11 מלכיות | 11 עמהן < מלכות שאין עמה שופר כגון ב ד | 11 זמרו . . .
 זמרו] וגו' ב ד | 12 אלקים ד אלים ב | 13 על < כל | 14 עמהן > ב ד | 14 והנשאו פתחי
 עולם > ב ד | 15 ונשאו פתחי עולם > ב ד | 16 אומרן > ב ד | 17 האמורות בענין בקשה
 ב ד | 18 כאחד ב ד | 18 בפני עצמן . . . בפני עצמן ב ד | 18 בענין ב ד < גרעון ובענין ב ד |
 19 אומרן כל אחד ואחד בפני עצמן ב ד | 19 פקודה | 20 של שלש שלש] של שלש < שיעור תקיעה
 כשלש תרועות שיעור תרועה בשלש יבבות ד < שמע שש תקיעות ושלש תרועות ב | 20 מן שש עד 21
 יצא > | 20 תרועות ב | 21 יצא < שמע ב ד | 21 תרועות ב ד | 22 שש > ב ד | 22 תקיעה מזה <
 ותקיעה מזה | 22 ותרועה מזה < תקיעה מזה ותרועה מזה ב ד | 22 בסירוגין אפילו כל היום >
 ב | 22 יצא < שמע תקיעות וברכות בין שהקדים תקיעות לברכות ובין שהקדים ברכות לתקיעות יצא
 ב ד | 22 (בב שמע תקיעות וברכות. לפני שמע תקיעה מזה) | 23 והריע < ותקע ב ד | 23 וחזר
 < והריע ב ד | 23 בין שהוא] בנשימה ב ד | 23 לא יצא ב ד | 24 לא > ב ד | 24 ולא את]
 ואת ב ד | 24 הקטנים ב ד | 24 מלהקע ב ד |

אומ' מתפלל עשר ובית הילל אומ' מתפלל תשע יום טוב שחל להיות בשבת בית שמאי 1
 אומ' מתפלל שמונה אומ' של שבת בפני עצמה ושל יום טוב בפני עצמה ומתחיל בשבת
 ובית הילל אומ' מתפלל שבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת ואומ' קדושת היום
 באמצע אמרו בית הילל לבית שמאי והלא במעמד כולכם זקני בית שמאי ירד חוני הקטן
 ולא אמר אלא שבע אמרו לו כל העם נחת רוח הילך אמרו להם בית שמאי מפני שהיתה 5
 השעה ראויה לקצר אמרו להם בית הילל אילו היתה השעה ראויה לקצר היה לו לקצר
 את כולן: 12 רבן גמליאל אומ' שליה ציבור מוציא את הרבים ידי חובתן וחכמ' אומ' כל
 אחד ואחד מוציא את עצמו אמר לו אם כן למה מורידין אותו לפני התיבה אמרו לו להוציא
 את שאינו יודע אמ' להם כשם שמוציא את שאינו יודע כך מוציא את מי שיודע אמרו לו אם כן למה
 מתפללין כל אחד ואחד אמרו מפני ששליח ציבור מתקן לעצמו:

10

מליק פירקא וסליק מככתא.

תענית.

15

א' ושואלין את הגשמים עד שיצא ניסן שנ' ויורד לכם גשם יורה ומלקוש בראשון
 דברי ר' מאיר וחכמ' אומ' יורה בכיסליו ומלקוש בניסן אמ' להם ר' מאיר הואיל ואילן
 עושה פירות לשנים עשר חודש ותבואה לששה חדשים מה מצינו באילן שנאמר בו לתדשיו
 יבכר אף תבואה לחמשה עשר יום לכך נאמר הא למדתה שיוורה ומלקוש בניסן: 2 עד מתי
 שואלין עד שתגיע זמנה של רביעה אם היתה שנה חסירה נותנין לה חיסרונה ואם לאו 20
 הולכין אחר סידון דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומ' לעולם הולכין אחר סידון אם
 היתה שנה מעוברת נותנין לה עיבורה: 3 איזהו זמנה של רביעה ר' מאיר אומ' בכירה
 בשלשה בינונית בשבעה אפילה בשבעה עשר ר' יהודה אומ' בכירה בשבעה בינונית בשבעה
 עשר בינונית בעשרים ושלשה אפילה בשלשים וכן היה ר' יוסי אומ' אין היחידים מתחילין
 להתענות אלא מראש חודש: 4 איזהו רביעה שנייה משתגיע זמנה של רביעה דברי ר' 25
 מאיר וחכמ' אומ' כדי שתחד רביעה שנייה ר' יוסי אומ' כל שתלי ברביעה משתחד רביעה
 שנייה כל שאין תלוי ברביע משתגיע זמנה של רביע רבן שמעון בן גמלי' אומ' גשמים

7 י סס; ג ל"ד | 16 י פ"ד ב' (ב' ז'); ג ס' ד'; | 16 יולל ז' כ"ג | 18/19 ימקבל מ"ז י"ז | 19 י
 פ"ד ז' (ב' ז'); ג ו' | 22 י פ"ד ב' (סס); ג סס | 25 י טעניע סוף פ'; ג דריס ס"ז | 27 י פ"ד ז' (ב'
 ז'); ג כ"ה |

1 ומתחיל בשל שבת ב ד | 4 שמי ב ד | 5 ואמר שבע ב ד | 5 ואמרו ב ד | 5 הילך |
 היה לך ב ד | 6 שעה ד > ב | 6 שעה ב ד | 7 בכלום ב ד | 8 לו | להם ב ד | 8 כדי
 להוציא ב ד | 9 את < מי ב ד | 9 יודע < אמר להם אם כן למה מתפללין כל אחד ואחד לעצמו
 אמר לו מפני ששליח צבור מתקין את עצמו (עין שורה 3/4) < אמר להם אם כן למה מורידין אותו
 לפני התיבה אמרו לו להוציא את מי שאינו יודע ב ד | 9 שמוציא את < מי ב ד | 9 כך <
 הוא ב ד | 9 מי < שאינו ב | 9 מן אמרו. עד לעצמו > ב ד | 17 בכיסליו | במרחשון ב ד |
 17 ומלקוש > בראשון ב ד | 18 חודש > ב ד | 19 לכך נאמר > ב ד | 19 מאמתי ב
 מאמתי ד | 20 שואלין < את הגשמים ב ד | 20 משתגיע ב משהגיע ד | 22 אינו הוא רביע ראשונה
 ב ד | 23 לשלשה ב ד | 23 לשבעה ד < עשר ב | 23 בשבעה עשר | לעשרים ושלשה ב |
 23 יהודה > ב | 23 הבכירה לשבעה ב ד | 23/24 לשבעה עשר ב ד | 24 בינונית בעשרים
 ושלשה > ב ד | 24 בשלשים | לעשרים ושלשה ב ד < ר' יוסי אומר הבכירה לייז בינונית לעשרים
 ושלשה אפילה לראש חודש כסליו ב ד | 24 מתחילין > ב ד | 25 מתענין ב ד | 25 משהגיעה
 ב ד | 26 משתחד ב ד | 26 שנייה > ב ד | 26 התלוי ב ד | 27 משתגיע זמנה של רביע ב ד |
 27 שנייה > ב ד | 27 משתחד רביע שניה ב ד |

1 שירדו שכעת ימים זה אחר זה ולא פסקו יש בהן כדי רביעה שנייה כמה ירדו נשמים
 והיא בהן כדי רביעה שנייה מלא הכלי של שלשה טפחים דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ'
 ראשונה טפה ושנייה טפחים ורביעה שלשה טפחים ר' שמעון בן אלעזר אומ' אין לך טפה
 היורד למעלה שאין הארץ פולטת כנגדו טפחים שנ' תהום אל תהום קורא.
 5 — ולמה נקרא שמה רביעה שרובעת את הארץ: ⁵ כל אילו שאמרו אוכלין ושותין
 מבעוד יום אסורין במלאכה ובסיכה וברחיצה ובעילת הסנדל ובתשמיש המיטה היום אסור
 במלאכה והלילה מותר מנין שהיום הולך אחר הלילה שנ' לך כנוס את כל היהודים וגו':
⁶ כל אילו שאמרו אוכלין ושותין משחשיכה מותרין במלאכה וברחיצה ובסיכה ובעילת
 הסנדל ובתשמיש המיטה אוכלין ושותין עד האיר שבמזרח דברי ר' שמעון בן אלעזר אומ'
 10 עד קרות הגבר ישן ועמד אסור מיד כל אילו שאמרו אסור בעילת הסנדל יצא מן הכרך
 נועל הגיע לכרך חולץ וכן אתה אומ' במנודה ובאבל: ⁷ איזה הוא יהודי ר' שמעון בן אלעזר
 אומ' לא כל הרוצה לעשות עצמו יהודי עושה תלמיד חכם עושה תבא עליו ברכה בדבר
 של שבה לא כל הרוצה לעשות עצמו יהודי עושה תלמיד חכם עושה אלא אם כן
 מינהו בית דין על הציבור ר' שמעון בן אלעזר אומ' משום ר' מאיר וכן היה ר' דוסא אומ'
 15 כדבריו חצי תשרי מרחשוון וחצי כסליו זרע חצי כסליו טבת וחצי שבט חורף חצי
 שבט אדר וחצי ניסן קור חצי ניסן אייר וחצי סיון קציר חצי סיון תמוז וחצי אב קיץ חצי
 אב אלול וחצי תשרי חום ר' יהודה היה מונה ממרחשוון ר' שמעון היה מונה מתשרי:
⁸ סדר תעניות כיצד מוציאים את התיבה לרחובה של עיר ונותנין עליה אפר מקלה ולא היו
 מתעלפין עליה ואחד יושב ומשמרה כל היום זקן שבהם או' לפניהם דברי כיבושין בניי
 20 אל יבוש אדם מחבירו ואל יבוש אדם ממעשיו מוטב שיבייש אדם מחבירו וממעשיו ואל
 יהוא הוא ובניו מצדין ברעב שנ' למה צמנו ולא ראית ונ' הכזה יהיה צום
 אבחרהו ונ' אלא איזהו צום שאני רוצה בו פתח חרצ' רשע התר אג'
 משה ונ' אם יהא השרץ בידו של אדם אפילו מובל במי שילוח וככל מימי בראשית
 אינו טהור לעולם השליך השרץ מידו עלתה לו טבילה בארבעים סאה שנ' וטורה
 25 ועוזב ירוהם ואמ' נשא לבבינו אל כפים: ⁹ ואומ' לפניהם עשרים וארבעה
 ברכות שמונה עשרה שבכל יום ושש היה מוסיף והיכן אומרין בין גואל לרופא: ¹⁰ שביעית
 משום סומכוס אמרו ב' משפיל הרמים ועונין אמרן על כל ברכה וברכה וכך היו ענהגין
 בנבולין: ¹¹ ובמקדש מה הן אומ' ברוך יי' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואין עונן

4 סהלים מ"ג ס' | 6 י ס"ד נ' (ב' ו'); ג י"ג | 7 אסמך ל ס"ז | 8 י ס"ד ז' (ב' ו'); ג י"ג | 8 י סהלים
 ז"ב ס' (ל' ה'); ג כ"ס | 11 י ס"פ ב' (ז ב'); ג נכנס י"ג | 21/22 יעני' לס' ל' | 24/25 מסלי כ"ס י"ג |
 25 טיבה ג' מ"ג | 26 ג ס"ז | 27 ע' לפיל 1711; י ס"כ ל' (ג' ס') | 28 סהלים ק"ו מ"ס |

1 נשמים יורדין ב ד | 2 שנייה > ב ד | 3 כלי ב ד | 3 אמר ר' שמעון בן אלעזר ב ד |
 3 אין לך כל טפה וטפה ב ד | 4 שיורד למעלה ב ד | 4 וכן הוא אומר ב ד | 4 קורא < תומר ב ד |
 5 (חקו הישר איתא ב א) 5 למה ב ד | 5 שמה > ב ד | 5 אלו > | 6 ואמרין | 6 ברחיצה ובסיכה ב ד |
 9 ועד שיאוד המזרח ב ד | 9 ר' אלעזר בר' [ביר] שמעון ב ד | 10 אמרין ב ד | 12 לא > ב ד | 12 יחיד
 עצמו ב ד | 12 חכם < אינו | 12 עושה < אלא אם כן מינהו בית דין על צבור רבן שמעון בן גמליאל
 אומר דבר שהוא של צער הרוצה לעשות עצמו יהודי עושה ותלמיד חכם עושה ב ד | 12 ותבא ב ד |
 12 דבר ב ד | 13 שבח > א (ומקומו ריק) | 20 אל יבוש | יתבייש ב ד | 20 יתבייש ב ד | 20 מוטב
 יתבייש ב ד | 20 ומעשיו > ב | 21 ובנים מציבין ב ד | 21 וכן הוא אומר ב ד | 21 ולא
 ראית < עינינו נפשינו ולא תדע ד תדע ב < מה הוא משיבין הן ביום צומכם תומר הן לריב וסצה
 תצומו ב ד | 21 יהיה > ב ד | 22 אבחרהו < יום ענות אדם נפשו ב ד | 22/23 התר אגר מוטה
 > ב ד | 23 שרץ ב ד | 23 בשלוח ב ד | 24 שרץ ב ד | 24 וכן הוא אומר ב ד | 26 ברכה > | 26 בכל
 ב ד | 26 היכן אומרין בין גואל לרופא > ב ד | 27 סומכות א | 27 ב' > ב ד | 27 הרמים <
 היא ברכת המינין < היכן אומרין בין גואל לישראל [ישראל > ב] לרופא חולים ב ד | 27 עונין ב ד |
 27 וברכה < תוקעין ומריעין ותוקעין ב ד |

אמן במקדש ומנין שאין עונין אמן במקדש שנ' קומו וברכו את יי' מן העולם ועד העולם 1
 ויברכו שם כבודך ומרום על כל ברכה ותהילה: 12 על כל ברכה וברכה ועל כל תהילה
 ותהילה הוא אומ' ברוך יי' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם גואל ישראל: 13 והם עונין
 אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: 14 וחזן הכנסת או' להן תקעו הכהנים תקעו
 וחזרו ועונה מי שענה את אברהם אבינו כהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם 5
 היום הזה תוקעין ומריעין ותוקעין ועל שנייה הוא אומ' ברוך יי' אלהי ישראל מן העולם
 ועד העולם זוכר נשכחות והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וחזן הכנסת
 או' להם הריעו בני אהרן הריעו וחזרו ואומ' מי שענה את אבותיכם על ים סוף הוא יענה
 אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה תוקעין ומריעין ותוקעין אחת תקעו ואחת הריעו עד
 שגומר את כולן כך הגהיג ר' חלפתא בציפורי ור' חנניא בן תרדיון בסביני וכשבא דבר 10
 אצל חכמי אמרו לא היו נוהגין בן אלא בשער המזרח:

ב 1 ארבעה משמרות עלו מן הגולה ידעיה וחרים ופשוור ואימר עמדו נביאים ב
 שבירושלם ועשאום ארבע משמרות ועשרים ובללום והטילום לתוך קלפי. בא ידעיה ונטל
 חמש והוא הרי שיש. בא חרים ונטל חמש והוא הרי שיש בא פשוור ונטל חמש והוא הרי שיש
 בא אימר ונטל חמש והוא הרי שיש וכך היתנו עמהם נביאים שאפילו יהודיב עולה מן הגולה 15
 לא יהא אחד מכם נדחה מפניו אלא יעשה טפילה לו עמדו ראשי משמרות וקבעו את עצמן בבתי
 אבות: 2 משמר שיש בו ארבעה חמשה ששה שבעה שמונה תשעה משמר שיש בו ארבעה שלשה
 מקריבין שנים שני ימים ואחד מקריב יום אחד משמר שיש בו שלשה חמשה שנים מקריבין
 שני ימים ושלשה מקריבין יום אחד משמר שיש בו ששה חמשה מקריבין חמשה
 ימים ואחד מקריב שני ימים משמר שיש בו שבעה כל אחד ואחד מקריב יומו משמר שיש 20
 בו שמונה ששה מקריבין שמונה ימים ושנים מקריבין יום אחד משמר שיש בו תשעה
 חמשה מקריבין חמשה ימים וארבעה מקריבין שני ימים ושקבעו את עצמן לעולם הבא
 בשבת בא בשבת לעולם אחר שבת אחר שבת לעולם יש מהן שמדלגין פעם אחת בשבוע
 ויש מהן שמדלגין על כל חודש וחודש ויש מהן שמדלגין על כל משמר ומשמר כל המכיר
 את משמרו ואת בית אב שלו והוא מבתי אבות קבועין אינו אסור אלא אותו חודש ר' 25
 אומ' אומ' אני שיהא זה אסור לעולם אלא שתקנתו קלקלתו מפני אנשי משמר מותרין
 לשתות יין כלילות אבל לא בימים שאם תכבד העבודה על אנשי בית אב ויסמכו עליהם:

1/2 נמתי ס' כ' | 4 י סס | 12 י סז' (ל' ז'); ג כ"ו | 17 י סס | 24/25 י ס"ה' (ז' ב'); ג כ"ג

1 ברכו ב ד פ | 1 את ה' אלהיכם ב ד פ < וגו' מנין על כל ברכה וברכה ועל כל תהלה
 ותהלה שנאמר | 1 מן העולם ועד העולם > ב ד | 2 חברכו שם כבודך > ב ד | 3 תהלה ב ד
 < על הראשונה ב ד | 3 ועד העולם < ברוך ב ד | 4 לעולם ועד] וגומר ב ד | 5 ועונה] ואמר <
 להם ב ד | 5 אבינו > ב ד | 5 קול ב ד | 6 ביום ב ד | 6 ותוקעין > ב ד | 7 העולם < ברוך
 ב ד | 7 הנשכחות ב ד | 7 לעולם ועד > ב ד | 8 ואומר < להם ב ד | 8 שענה < את משה
 8 ואבותינו ב ד | 9 קול ב ד | 9 ביום ב ד | 9 ותוקעין > ב | 9 אחת תקיעה ואחת תרועה ב ד |
 10 כ ב ד | 10 בסבני | 11 מורה בלבד ב ד | 12 חרום | 13 עשרים וארבע משמרות ב ד |
 13 הקלפי | 14 הרי < כאן ב ד | 15 חרום | 16 הנביאים ב ד | 16 מהם | 17 כל משמר ב ד |
 18 שנים > ב ד | 18 יום > ב | 18 חמשה שלשה ב ד | 18 מקריבין שני ב מקריבין ד |
 19 ושלשה] ושנים ב ד | 21 שמונה] ששה ב ד | 22 יש מהן שקבעו ב ד | 22 את > ב ד |
 23 לאחר . . . | 23 שמדלגין] שמדלגין ב ד | 23 בשבת] בחדש ד בשנת ב | 24 יש
 מהן שמדלגין ב ד | 24 על כל חודש וחודש] פעם אחת בשבת יש מהן שמדלגין פעם אחת בשבוע
 ב ד | 24 שמדלגין ב ד | 24 בכל משמר ב ד | 24 שמכיר ב ד | 25 את משמרתו ב ד | 25 אותו
 < היום בלבד כל שמכיר את משמרתו ואין מכיר את בית אב שלו והוא מבתי [בבתי ד] אבות קבועין
 [קבועין ד] אסור כל אותו שבת כל שאין מכיר לא את משמרתו ולא את בית אב שלו והוא
 מבתי אבות קבועין [קבועין ד] אסור כל ב ד < אותו ב | 26 אלא > ב | 26 מפני < מה ב ד |
 27 יסמכו ב ד |

1 ³ אנשי בית אב לא ביום ולא בלילה מפני שתדירין בעבודה אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין לספר לכנס בין משחרב בית המקדש בין עד שלא חרב בית המקדש ר' יוסי אומ' משחרב הבית מותרין מגני שאבל הוא להן: ⁴ יום שני ויום חמישי יחיד יושב בתענית ציבור בהן בתי דינין יושבים בעיירות ובהן יושבין בבתי כנסיות וקורין ובהן מפסיקין לקרות 5 מגילה מה בין תענית יחיד לתענית ציבור תענית ציבור אוכלין ושותין מבעוד יום מה שאין כן בתענית יחיד תענית ציבור אסורין במלאכה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המיטה מה שאין כן בתענית יחיד תענית ציבור נכנסין לבתי כנסיות וקורין מה שאין כן בתענית יחיד תענית ציבור מהפסלין עשרים וארבעה ברכות מה שאין כן בתענית יחיד תענית ציבור כהנים נושאין את כפיהם ארבעה פעמים ביום מה שאין כן בתענית יחיד 10 תענית ציבור לא היו מפסיקין לימים טובים הכתובין במגילת תענית מה שאין כן בתענית יחיד: ⁵ מעשה ונזרו תענית בחנוכה כלוד על ד' אליעזר וסיפר על ר' יהושע ורחץ אמ' להן ר' יהושע צאו והתענו על מה שהתעניתם כל זמן שהיה רבן נמליאל קיים היתה הלכה נוהגת כדבריו לאחר פטירתו של רבן נמליאל ביקש ר' יהושע לבטל את דבריו עמד ר' יוחנן בן נורי על רגליו ואמ' הוי אנא דבתי רישא גופא אזיל כל זמן שהיה רבן נמליאל 15 קיים היתה הלכה נוהגת כדבריו עכשיו שמת אתם מכמלין את דבריו א' לו ר' יהושע אין אנו שומעין לך נקבע הלכה כרבן נמליאל ולא ערער אדם על דברי: ⁶ בשבתות ובימים טובים מותר להתענות לפניהם ולאחריהם מפני מה אילו אסורות ואילו מותרות אילו דברי תורה ואין דברי תורה צריכין חיזוק ואילו מדברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק אבא יוסי בן דוסאי אומ' משום ר' יוסי הגלילי הרי שנשבע שמתענה ערב שבת הרי זו שבעת 20 שוא: ⁷ תשעה באב שחל להיות ערב שבת אוכל אדם אפילו כביצה ושותה כביצה כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה דברי ר' יהודה ר' יוסי אומ' מתענה ומשלים אמ' לו ר' יוסי אי אתה מורה כתשעה באב שחל להיות כאחד בשבת שאוכל ושותה מבעוד יום שלא יכנס לה כשהוא מעונה ושלא יצא ממנה כשהוא מעונה א' לו לא אם אמרת בזה שאוכל ושותה כל היום תאמר בזה שאוכל ושותה משחשיכה: ⁸ כשם שמתריעין על הנשמים 25 בשאר שני שבוע כך מתריעין עליהן בישיבת ספרים מפני פרנסת אחרים ומתריעין על האילן בפרוס הפסח על בורות שיחין ומערות בפרוס החג ואם אין להן מה שישתו מתריעין עליהן מיד איוו היא יד שלהן יום השני ויום החמישי על כולן אין מתריעין עליהן אלא באותה הפרכיא בלבד: ⁹ דבר שיש לה הפסק ואפילו שלשה סתים ביום אחד אין זה דבר שאין

1 י' טס; 2 ע' לקמן 220; 3 י' חנלה ע' ז' (ב' ב'); 4 סקסס ל'ד; 5 י' ק"ו ב' (ג' י"ג); 6 עינין מ"ט | 16 י' טס; 7 י"ז: כ"כ י"ט | 20 י' ק"ו ז' (י"ה); 8 עינין מ"ט | 24 י' טס (ב' ב'); 9 י' טס | 28 י' ק"ו ר' (ג' ה'); 10 י' טס |

2 הבית ב ד | 2 המקדש > ב ד | 2 הבית ב ד | 2 המקדש > ב ד | 3 שני וחמשי ב ד | 3 יחיד יושב] תחורו ב ד | 3 לתענית ב ד | 4 ובהן | 4 נכנסין לבתי כנסיות ב ד | 4 למקרא ב ד | 5 תענית צבור לתענית יחיד ב ד | 6 בתענית > ב | 7 וקורין > | 8 יחיד < תענית צבור מציאין את החיבה לרחובה של עיר מה שאין כן בתענית יחידו 9 את > ב ד | 10 לא היו] אין ב ד | 10 במגלה ב ד | 11 תענית > ב-ד | 11 אסרו לו לר' אליעזר ב ד | 11 לר' יהושע ב ד | 13 כדבריו א' | 13 לאחר מיתתו ב ד | 14 בתי | 15 אתם מבקשין [בקשתם ב] לבטל ב ד | 15 לו > ב ד | 15 ואין > ב ד | 16 נקבעה ב ד | 16 כ דברי רבן נמלי' | 16 ערר א' | 16 על דבריו ב ד | 17 אסורין . . מותרין ב ד | 17 מדברי ב ד | 18 מדברי] דברי ב ד | 19 הרי > ב ד | 19 נשבע ב ד | 19 שיתענה בערב ב ד | 20 שוא] שקר ב ד | 20 ותשעה | 20 אפילו > ב ד | 20 ושותה < אפילו ב | 21 לשבת] לה ד זה ב | 21 אומר < הרי זה ב ד | 22 אחר שבת ב ד | 22 שאוכלין ושותין ב ד | 22/23 שלא . . מעונה] מה לי נכנס לה מעונה מה לי יצא היכנה מעונה ב ד | 23/24 שאוכלין ושותין ב ד | 24 שאין אוכלין ושותין אלא ב ד | 26 בפרס ב | 26 על הבורות ועל השיחין ועל המערות ב ד | 26 בפרס ב | 26 יד] מיד | 28 לה] בו ב ד | 28 אחד < זה אחר זה ב ד | 28 אין זה] הרי זה ב |

לו הפסק אפילו שלשה מתים בשלשה ימים מתריעין עליה אסכרא אם מתים כה מתריעין 1 עליה ואם לא אין מתריעין עליה: 10 מתריעין על הגובאי כל שהוא מפני שמכה מהלכת היא ר' שמעון בן אלעזר אומ' אף על החגב חרב העוברת ממקום למקום ואפילו חרב של שלום מתריעין עליה ואין צורך לומר חרב של פורעניות אין לך חרב של שלום אלא חרב של פרעה נכה ושטפה את אותו צדיק וזה הוא יאשיהו שנ' וישלח אליו מלא' לאמ' 5 מה לי ולך מלך יהודה לא עליך אני היום כי אם על בית מלתי ואלהים אמר לבהלני מפי הקודש אני עולה חדל לך מאלהים אשר עמי ואל יש' זה לשון עבר זרה ולא הסב יאשיהו פניו ממנו כי להלחם וגו' וכת' ויורו הסורים למלך יאשיהו ויאמר המלך לעבדיו העבירוני כי החלתי טאד ויעב' מן המרכ' אשר לו וגו' היכן פירושו 10 של דבר רוח אפינו משיח יי נלכד בשחיתותם: 11 ועל כולן אין מתריעין עליהם אלא באותו מקום בלבד היו בסוריא אין מתריעין עליהן בארץ ישראל בארץ ישראל מתריעין עליהן בסוריא: 12 עיר שהקיפוה גיים או נהר וכן ספינה המיטרפת בים וכן היחיד ישהיה נרדף מפני גוים ומפני ליסמין ומפני רוח רעה אין רשאין לסגף עצמן בתענית שלא לשכור את כחן ר' יוסי אומר אין היחיד רשאי לסגף עצמו בתענית שמא יפול על הציבור 15 ויהיו צריכין למרנסו:

ג (ב) 1 מעשה בחסיד אחד שאמרו לו התפלל שירדו גשמים התפלל וירדו גשמים 1 אמרו לו כשם שהתפללתה עליהן שירדו כן התפלל עליהן וירדו להם אמ' להם צאו וראו אם עמד אדם על קרן אפל משקשק את רגליו בנחל קדרון או מתפללין שלא ירדו גשמים אבל כמזחין או שאין המקום מביא מכול לעולם שנא' ולא יהיה עוד המים 20 למבול ר' מאיר אומ' מבול של כל בשר אינו מביא אבל מבול בשר מביא כיצד נפל לים ומת טבע ספינתו כים ומת זה הוא מבולו ר' יהודה אומ' מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש וגפרית מביא כדרך שהביא על סדום שנ' וי' המסיר על סדום וגו' ר' יוסי אומ' מבול של מים אינו מביא אבל מבול של דבר באומות העולם לימות המשיח מביא שנ' ויקח את מקלו את נועם ליגרע אתו להפר את 25

2 י' טס (ג' ו'); ג כ"ג | 5 ד"ס ג' ל"ה ל"א — כ"ד | 11 ל"ה ל' כ" | 11 ג' טס | 13 י' טפס ל"ג ב' (פ' ו') | 17 י' ס"ז ל' (ג' ט'); ג כ"ג, ש' כ"ס | 20/21 כ"ל ט"ס ס' י"ג | 23 כ"ל ט"ס כ"ד | 25 זכ"ה י"ב י'

1 [לן] בו ב' ד' | 1 ימים < זה אחר זה הרי זה דבר ב' ד' < שאין בו הפסק ב' | 1 מתריעין עליה > ב' ד' | 2 שהיא מכה מהלכת ב' ד' | 3 בן אלעזר > ב' ד' | 4 אלא חרב של יותר משל ב' ד' | 5 את הצדיק ההוא ב' ד' | 5 זה הוא > ב' ד' | 6 מלך ... מלה > וגו' ב' ד' | 7 ואליהם ב' | 7 לבהלני א' | 7/8 מאלים אשר עמדו ב' > ד' | 8 ואל יש' > ב' ד' | 8 להלחם בו התחפש [התחפש] ב' ד' | 9 וכת' > ב' ד' | 9 מן ויאמר עד 10 לו > | 10 המלך > ב' | 10 ויעבירוה עבדיו ב' פ' | 10 אשר לו > ב' פ' < וירכיבוהו על רכב המשנה אשר לו וילכוהו וירשם ויסת ויקבר ויקבר בקבר אבותיו וכל יהודה וירשם > ב' < היו ד' < מתאבלים על יאשיהו ב' ד' | 10 וגו' < ויקונן וירמיהו על יאשיהו ב' ד' | 11 נלכד בשחיתותם > וגו' ב' ד' | 12 מקום הפרכיא ב' ד' | 12 מן בארץ עד 13 בסוריא > | 13 גיים > | 14 המטרפת ב' ד' | 14 הנרדף ב' ד' | 14 רעה < כולם ב' ד' | 15 מן שלא לשכור עד בתענית > ב' | 15 לשבר | 15 וכן היה ר' יוסי | 17 (ב' ב' ד' ליכא הכא פרק) | 17 מעשה ואמרו לו לחסיד אחד | 17 וירדו ב' ד' | 18 שהתפללו ב' ד' | 18 עליהן > ב' ד' | 18 וירדו ב' ד' < גשמים ב' ד' | 18 עליהן > ב' ד' | 18 וירדו וילכו ב' ד' | 19 בקרן ב' ד' | 19 אפילו | 19 ומשקשק ב' ומקשקיש ד' | 19 רגלו ב' ד' | 20 או > ב' 20 המים > ב' ד' | 21 מבול ב' ד' < ואומר כי ב' > | 21 מימי ד' נח זאת לי וגו' אשר נשבעתי וגו' (ישעיה נ"ד ט') | 21 (פלוגתא דר"ם ור"י נתחלפו ב' ד') | 21 אבל מבול של יחידים יש ב' ד' | 22 ומת > | 22 הרי הוא ב' ד' | 23 מבול > ב' | 23 ושל גפרית יש ב' ד' | 23 על הסדומים ב' ד' | 24 מים אין ד' > ב' | 24 מביא > ב' ד' | 24 של < כל ב' | 24 לאומות העולם ב' ד' | 25 מביא > | 25 ויקח ב' ד' פ' | 25 אנדע ב' פ' | 25 מן ליגרע עד את המים > ד' |

1 בריתו אשר כרת את העמים מהו או' ותזפר ביום ההוא: ² עברות ומניקות מתענות השעה כאב ויום הכי' ושלוש תעניות שניות של ציבור ושאר תעניות לא היו מתענות ולא שינהנו עצמן בתפנוקים אלא אוכלות ושוחות כדי קיום הולד: ³ הרי שהיה מתענה על חולה ותרפא על צרה ועברה הרי זה משלים את תעניתו: ⁴ הרי ⁵ שהיה מתענה ושכח ואכל ושחה הרי זה משלים תעניתו: ⁵ הנכנס לעיר ומצאן שהן מתענין הרי זה משלים עמהן אינו הלל הגדולה הודו לא להי האלהים כי לעולם חסדו הודו לאדוני האדונים כי לעולם חסדו:

ד (ג) ¹ בשלשה סריקים הכהנים נושאין את כפיהם ארבעה פעמים ביום בשחר בהצות במנחה בנעילה דברי ר' מאיר וחכמי אומ' במנחה ובנעילה לא היה שם נשיאות כפים שנ' לעמד לשרת בשם י"י הוא ובניו מקיש בניו לו מה הוא מעומד ונשיאות כפים כבוקר אף בניו מעומד ונשיאות כפים בכפר: ² שמונה משמרות החקין משה לכהונה ושמונה ללויה משעמד דוד ושמואל הרואה עשאים עשרים וארבע משמרות כהונה עשרים וארבע משמרות לוויה שנ' הטה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם אילו משמרות כהונה ולוויה עמדו נביאים שבירושלם וקבעו עשרים וארבעה . . . כנגד עשרים וארבעה משמרות שנ' צו את בני ישראל ואמרת אלהים את קרבני לחמי לאשי אי איפשר לומר כל ישראל אלא מלכד ששלחו של אדם כמותו: ³ הגיע זמן משמר כהנים ולוים עולין לירושלם וישר' שבאותה משמר שאינן יכולין לעלות לירושלם מתכנסין בעריהם וקורין במעשה בראשית ובטלין מן המלאכה כל אותה השבת ר' שמעון בן אלעזר אומ' הכהנים והלוים כלי שיר והעם מתעכבין את העבודה: ⁴ באחד בניסן אין בו ²⁰ לא מנחה ולא נעילה מפני שיש בו קרבן מוסף וקרבן עצים פרשה גדולה קורין אותה בשנים וקמנה ביהודי בשהרית ובמוסף דברי ר' מאיר וחכמי אומ' כל שיש בו מוסף קורין בו מוסף כל שאין בו מוסף אין קורין בו מוסף בשחרית ובמוסף נכנסין לבתי כנסיות וקורין ובמנחה קורא על פה ר' יהודה אומ' אין היהודי קורא על פה ר' יהודה אומ' נכנסין לבתי כנסיות וקורין כדרך שקורין את שמע: ⁵ מה ראו זמן עצי כהנים והעם לקרות למנות ²⁵ כשעלו מן הגולה ולא מצאו בלשכה עמדו אילו ונדבו עצים משל עצמן ומסרום לציבור וכך היתנו עמהם נביאים שאפילו לשכה מליאה עצים ואפילו עצים משל ציבור יהו אילו מתנדבין עצים בזמן הזה כל שעה שירצו שנ' והגורלות הפלגו על קרבן העצים הכהנים הלוים והעם להביא לבית אלהי לעתים מזומנים

1 ג י"ד, סמ"ס כ"ד | 8 י ק"ז ז' (ל ב'); ג כ"ו, סופה י"ס | 10 דכ"ס י"ס כ' | 11 י ס"ס ט' (ל ז'); ג כ"ז | 13 ד"ה ט' ס' כ"ז | 15 במדכ"ס כ"ס ז' | 16 י ט"ס (ד ז'); ג כ"ז: | 19 י ט"ס; ג כ"ס | 24 י ס"ס ז' (ל ז'); ג ט"ס, ז"ט ק"ט | 27 נמתי' י ל"ס |

1 בריתו ב פ | 1 כרתו ב פ | 1 את < כל ב פ | 1 העוברות ב ד | 2 המניקות ב ד | 2 מתענין ב ד | 2 בתשעה ב ד | 2 וביום ב ד | 2 ובשלוש ב ד | 2 השניות ב > ד | 3 שיענו | 3 את עצמן ב ד | 3 שאוכלות ב ד | 4 החולה ב ד | 4 ותרפא | 4 הצרה ב ד | 5 הרי זה > | 5 את תעניתו ב ד < ההולך ממקום שמתענין למקום שאין מתענין הרי זה משלים תעניתו | 6 הגדול ב ד | 6 כי לעולם חסדו > ב ד | 7 כי לעולם חסדו | 7 תו ב ד | 8 הכהנים > ב ד | 8 את > ב ד | 9 המנחה ב | 9 ובנעילה ב ד | 11 חקן ב ד | 12 עמד ב | 14 וקבעו < שם ב ד | 14 . . . | מעמדות ד עמודים ב | 15 משמרות < כהונה לוויה ב ד | 16 לאשי > ב ד | 17 המשמר ב ד | 17 בירושלם | 18 לעריהם ב ד | 18 מעשה ב ד | 18 שבת ב ד | 19 מתעכבין ב ד | 21 מנחה ונעילה ב ד | 21 משום שיש ב ד | 23 קורין ב ד | 23 ר' יהודה אומר | 24 אלא ב ד | 24 כדרך שקורין | 24 לקרות > ב ד | 25 כשעלו ב ד | 25 מן בני ב ד | 25 מצאו < עצים ב ד | 25 והתנדבו ב ד | 25 ומסרו | 26 וכן ב ד | 26 היתנו | התנדבו | 26 הנביאים ב ד | 26 כלא ב ד | 26/27 צבור . . . שירצו | צבור ועמדו אלו התנדבו עצים משל עצמן לא יהא קרבן מתקרב אלא משלהם תחילה | 28 מן הכהנים עד דף 220 שורה 1 בשנה > | 28 לבית אלהינו פ אל בית ה' אלהינו ב < לבית אבותינו ב פ |

שנה בשנה: ⁶ כי עזרא הכין לכבו לדרוש בתורת יי לעשות ללמד 1
 כי ישראל חוק וטשפט אוחן הימים אסורין בהספר ובתענית בין משחרב הבית בין עד
 שלא חרב הבית ר' יוסי אום' משחרב הבית מותרין מפני שאכל הוא להן א' ר' אלעזר
 בר' צדוק אני הייתי מכני סנאה בן בנימין חל תשעה באב להיות בשבת ודחינהו לאחר
 השבת והיינו מתעניין ולא משלימין: ⁷ מהו בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות שבשעה 5
 שהושיבו מלכי יון פרדסיאות על הדרכים שלא לעלות לירושלם כדרך שהושיב ירבעם בן
 נבט פרדסיאות על הדרכים שלא לעלות לרגל כל מי שהיה כשר וירא חטא באותו הדור
 מה היה עושה היה מביא את הביכורים ועושן כמין סלין ומחפן בקציעות ונוטל את הסל
 ואת העלי על כתפו ועולה כיון שעולה לאותו משמר אמ' לו להיכן אתה הולך אמ' להן
 לעשות קציעות הללו שתי כסין של דבילה במכתש הלז שלפני בעלי זה שבידי כיון שעבר 10
 אותו משמר מעטרן ומעלה אותן לירושלם: ⁸ מהו אום' בני סלמאי הנתוצתי בשעה
 שהושיבו מלכי יון פרדסיאות על הדרכים שלא לעלות לירושלם כל שהיה כשר וירא
 חטא שבאותו הדור מה היה עושה היה מביא שני גזרי עצים ועושה אותן כמין סולם
 ומניחן על כתפו ועולה כיון שהגיע לאותו משמר אמ' לו להיכן אתה הולך א' להן ליכול
 שני גזלות הללו משוכך הלז שלפני בכולם הזה שבידי כיון שעבר אותו משמר מפרקן 15
 ומעלן לירושלם לפי שמסרו להן עצמן על המצות לכך נמצא להם שם טוב וזכר טוב
 בעולם ועליהם נאמ' זכר צדיק לברכה ועל ירבעם בן נבט וחביריו הוא אום' ושם
 רשעים ירקב: ⁹ ר' יוסי אום' מגלגלין זכות ליום זכאי והובה ליום חייב שכשחרב
 הבית בראשונה מוצאי שבת היה ומוצאי שביעית היתה ומשמרתו של יהויריב תשעה באב
 היה וכן בשנייה. היו הלויים עומדין על דוכנן ואו' וישב עליהם את אונם וגו' למחר 20
 כשיבנה הבית מהו אום' ברוך יי אלהים אלהי ישראל עושה נפלאות
 לבדו: ¹⁰ כתענה לחודש הובקע העיר בראשונה ובשנייה בשבעה עשר. אם נאמר בשבעה
 לחודש למה נאמר בעשור לחדש ואם נאמר בעשור לחודש למה נאמר בשבעה
 לחודש אלא בשבעה בחודש כיבשו את ההיכל והיו מקרקרין שביעי שמיני תשיעי עד
 ישפנה היום וכן הוא אום' אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב לעיתותיו 25
 ערב הציתו בו את האור והיה גשרף עם שקיעת החמה בעשור לחודש: ¹¹ כל שהוא

1 מלך ז' י' | 1 י' ס; ג י' | 3 ע' לעיל ב' נ' | 217, 5 י' ס; ג כ"מ | 11 ס; ע' ד"ה ח' ב' כ"ד
 ומכנס סס ולמה ד' כ' | 17 ע' לעיל יוס הכנסים ב' ח' | 17/18 משלי י' ז' | 18 י' (ד' ה'); ג כ"ט |
 20 סלמים ל' כ"ג | 21 ד"ה ב' ע"ז ל"ז | 22 י' ס; ג כ"מ | 23 מלכים ב' כ"ה ח' | 23 ימיה ל' י"ג |
 25 ע' ל' ד' | 26 י' ע"ל ג' (ד' ו'); ג ל'

1 שנה בשנה < ב > ואומר ב ד | 1/2 לדרוש . . ומשפט] וגו' ב ד | 1 את תורת פ |
 1 ולעשות וללמד פ | 2 בהספר | 4 סניאה ב | 4 וחל ב ד | 5 קוצאי | 6 פרדסיאות ד פרדיאות ב |
 6/7 בן נבט > ד | 7 בן על. עד לרגל > ב ד | 7 שהוא | 8 מה היה עושה > | 8 היה נוטל |
 8 ועושן כמין סלין > | 8 כמו קציעות < ומניחן בכלי | 8 ונטל | 9 כשהגיע לאותו משמר ב ד |
 9 לאן ב ד | 10 לעשות < שתי ב ד | 10 שני ב ד | 10 שבפניו ב שבפני ד | 10 זה שעל כתפי
 ב ד | 11 באותו ב ד | 11 ומעלן ב ד | 11 אותן > ב ד | 11 הנתוצתי] הנתופתי
 ב ד | 11 שבשעה ב ד | 12 פרדסיאות ד פרדיאות ב | 12 לירושלם < כדרך שהושיב ירבעם
 בן נבט ב ד | 12 כל מי שהיה כשר וירא חטא וכשר ב ד | 12/13 ירא חטא וכשר ב ד | 13 באותו ב ד | 13 מה
 היה עושה > ב ד | 13 מביא] נוטל ב | 13 גזרי ב ד | 14 כשהגיע ב ד | 14 לאן ב ד | 15 הללו
 > ב ד | 15 שבפני ב ד | 15 הסולם | 15 זה שעל כתפי ב ד | 15 באותו ב ד | 16 להן >
 ב ד | 16 על < התורה ועל ב ד | 16 לכך] לפיכך ב ד | 17 הוא אומר ב ד | 18 ליום הובה |
 19 היה > ב | 19 היתה] היה ב ד | 19 יהויריב < היתה ב ד | 20 היו > ב ד | 20 והלויים
 ב ד | 21 אלהים > ב ד | 22 לבדן] לפניו ד < ברוך שם כבודו וגו' ב ד | 22 בחודש ב ד |
 22 הובקעה ב ד | 22 העיר בשניה ובראשונה וכו' בו ב ד | 23 בעשור] כתשעה ב ד | 23 בעשור |
 כתשעה ב ד | 24 כיבשו < גזים ב כותים ד | 24 ההיכל < ונטלו את העמודים ואת הים ואת
 המכוונות ב ד | 24 מקרקרין < בו ב | 24 ותשיעי ב ד | 25 יוס ב ד | 26 וגשרף ב ד |

1 מסעודת חשעה באב אסור לאכול בשר ולשתות יין לאכול שני תבשילין לרחוק ולסוך וכל שאינו מסעודת חשעה באב מותר לאכול בשר ולשתות יין ולאכול שני תבשילין לרחוק ולסוך ר' ישמעאל בר' יוסי אומ' משום אביו כל שעה שמותר לאכול מותר לרחוק פניו ידיו ורגליו: ¹² אין שאילת שלום להכירים בתשעה באב ולהדיוטות בשפה רפה: ¹³ תשעה באב שחל להיות בשבת אוכל אדם כל צרכו ושוחה כל צרכו ועולה על שולחנו כמסעודת שלמה בשעתה ואינו מונע מעצמו כלום מתקנין מתשעה באב למוצאי שבת עבר תשעה באב מותר ככולן: ¹⁴ אותן הימים עתידין להיות ימים טובים לישראל שנ' כה אמ' יי' צום הרביעי צום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיו לבית יהודה לששון ולשמחה ולמו' טובים וכל המתאכלין לעולם הזה שמחים עמה לעולם הבא שנ' שמחו את ירושלם ונילו בה כל אוהביה שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה:

מליק פירקא ומסכתא.

15

מגילה.

א א ¹ כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר ר' יהושע בן קרח אומ' מימות אחשורוש אמ' ר' יוסי בר' יהודה היכן מציינו בשושן הבירה שמוקפת חומה אלא משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר הסמוכין לכרך והנראין עמו הרי הן כיוצא בו: ² היוצאין בשירא והמסרשין בספינה קורין עמהן בארבעה עשר חל להיות ערב שבת כרכין המוקפין חומה מקדימין ליום הכניסה ועיירות גדולות קורין בו ביום א' ר' יוסי אומ' אני שלא יקדמו בני כרכין לבני עיירות אלא קורין עמהן בארבע עשר חל להיות בשבת כפרים מקדימין ליום הכניסה ועיירות גדולות קורין בערב שבת ²⁵ ומוקפין חומה לאחר שבת אמ' ר' אומ' אני הואיל ונדרחו ועיירות גדולות ממקומן ידחו ליום הכניסה: ³ אמ' ר' יהודה אימתי מקום שנכנסין בשיני ובחמישי אבל מקום שאין נכנסין בשיני ובחמישי הואיל ומתכנסין בה לא יתכנסו אלא בזמנה: ⁴ קריית מגילה והרומת שקלים מקדימין ולא מאחרין ספק מעילה זמן עצי כהגים תשעה באב חגיגה והקהל מאחרין ולא מקדימין אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין קורין את המגילה גובין ומחלקין בו ביום ³⁰ לפי שאין עיניהם של עניים נשואות אלא ליום מקרא שנ' והימים האלה נזכרים

4 י טס; ג כ"ט; | 7 ג ל'; כ"ה י"ט | 7/8 זכיה ס' י"ט | 10 יספיה ס"ו י' | 18 י ע"ב ב' (ב' ב'); ג כ: | 20 ספק ס' כ"ט | 20 י ע"ג ב' (ב' ב'); ג ד': | 26 י טס (ב' ד'), ג כ; ג' ס' סמחאל ב' ג' (דפוס פלסק-פונס) | 27 י טס; ג ה' | 30 ספק ס' כ"ט

1 תשעה > ב | 1 לוכל ב ד | 1 בשר < ואסור ב ד | 1 לשתות ב ד | 1 ואסור לוכל ב ד | 1 ואסור לרחוק | 2 לוכל ב ד | 2 ומותר לוכל ב ד | 2 ומותר לרחוק ב ד | 3 לוכל ב ד | 4 ואין ב ד | 4 ולהריום ב ד | 4 מן מתקנין שורה 6 עד ככולן שורה 7 לפני תשעה באב ב ב ד | 5 ומעלה ב ד | 5 שולחנו < אפילו ב ד | 6 למוצאי שבת | למוצאי ס"ב ב לט"ב ד | 7 ימים ב ד | 8 ויום פ | 8 יהיה פ | 8 מן צום החמישי עד 9 טובים | וגי ב ד | 9 המתאבלים עליה ב ד | 9 בעולם הזה ב ד | 10 את > ב ד | 10/11 שישו . . עליה | וגי ב ד | 18 ר' יהושע | ר' יהודה | 19 בר | בן | 20 חומה < מימות יהושע בן נון ב ד | 21 עמהן > ב ד | 22 בערב ב ד | 22 קורין > ב ד | 23 ר' יוסי אומר ב ד | 23 אלא | אבל ב ד | 23/24 בו ביום | 25 ר' אומר ב ד | 26 יהודה | יוסה ב | 27 לא בשיני | לא בחמישי | 27 מתכנסין | ומסתכנין ב ומסתכלין ד | 27 אל יסתכנו ב אין מסתכלין ד | 27 מקרא מגילה ב ד | 28 מעילה | מילה ב ד | 29 גובין | 30 לפי > ב ד | 30 מקרא מגילה ב ד |

ונעשים וגו' ומקיימין את השמחה בזמנה: ⁵ מגבית פורים לפורים מגבית העיר לאותה 1
העיר אין מדקדקין במגבית פורים אבל לוקחין את העגלים שוחטין ואוכלין והמתור אל
יפול לכיס של צדקה ר' אלעזר אומ' מגבית פורים אל יעשה מהן עני רצועה לסנדלו ר'
מאיר אומ' הלוח מעות לחבירו ליקח בהן פירות ולקח בהם כלים כלים ולקח בהן פירות
אסור מפני שגונב דעת המלוה ר' שמעון בן אלעזר אומ' משום ר' מאיר הלוח מעות לחבירו 5
ליקח בהן הלוק לא יקה בהם טלית טלית לא יקה בהן הלוק מפני שגונב דעת המלוה:
⁶ קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני ר' אלעזר בר'
יוסי אומ' משום ר' זכריה בן הקצב אין קורין אותה באדר השני שכל מצוות הנהגות
באדר השני אין נוהגות באדר הראשון חוץ מהספד ותענית שנוהגין בזה ובה שמרות של
זה ושל זה כותבין אדר ואדר שני נכתב תנין ר' יהודה אומ' אדר שני נכתב תיו: ⁷ אין 10
בין יום טוב לשבת אלא אוכל גפש בלבד ר' יהודה אומ' מצדדי אוכל גפש נהוגי בין
הקנה אומ' יום הביפורים הרי הוא כשבת לתשלומין: ⁸ אין בין שלש תעניות לשבע
אחרונות אלא תרועה ונעילת חנויות אין בין המודר סתם הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל
אלא הריסת הרגל וכלים שעושים בהן אוכל גפש: ⁹ אין בין נזיר סתם לנזיר שלשים אלא
שנזיר סתם מגלח ליום שלשים ואחד אם גילה ביום שלשים יצא זה וזה מצותו לגלח 15
יום שלשים ואחד: ¹⁰ אין בין דם המת לדם תבוסה אלא שדם המת נזיר מגלח עליו
וחייבין עליו על ביאת מקדש ודם תבוסה אין נזיר מגלח עליו ואין חייבין עליו על ביאת
מקדש: ¹¹ אין בין אכר מן המת לאכר מן החי אלא שאכר מן המת בשר הפורש ממנו
אמא ואכר מן החי בשר הפורש ממנו טהור: ¹² אין בין המת לכזית מן המת אלא שכזית
מן המת פתחו בטפה והמת פתחו בארבעה טפחים: ¹³ אין בין כזית מן המת לעצם כשעורה 20
אלא טומאת אוהל בלבד: ¹⁴ אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן אין
בין זב לזבה אלא שהזב טעון ביאת מים חיים וזבה אינה טעונה ביאת מים חיים: ¹⁵ אין
בין זב לנידה אלא קרבן אין בין נידה ליולדת אלא הבאת קרבן אין בין נידה לשומרת
יום כנגד יום אלא ספירת שבע: ¹⁶ אין בין בית מוסגר לבית מוחלט אלא שבית מוסגר
מטמא מחוכו ומחלט מתוכו ומאחריו וזה מוסמאין כביאה אכנים שיש בהן נגע מטמאות 25
מאחריהן אין בין נדרים לנדרות אלא שהמקדש נדרים לבדק הבית ואכרו חייב באחריותן

3 י' סס; ג ז"ג ע"ח | 5 ע' לקמן ז"ק ז' מ' | 7 י' ע"ב ח' (ב' ע'); ג ו' | 10 ע' לעיל צילה ל' נ'; י' סס
(ב' ו'); ג ז' | 11/12 ע' לקמן ז"ק ז' י"ח | 12 ע' לעיל כ"ס נ' ג' 211/18 ג' טעמים י"ג | 14 ע' לקמן כ"ס
מזי; י' ע"ב ג' (ח' ז') | 16 ע' לקמן מזי ח' אכלוס ל'; מ' סס ג' ח' | 18 לקמן סס ח'; מ' סס ג' ו' |
19 סס | 20 סס | 21 לקמן ז"ס ג'; י' ע"ב ז' (ב' ז'); ג ח' | 24 לקמן נעמים ג'; י' סס; ג סס |

1 ועוד לקיים ב ד | 2 שוחטין ב ד | 3 חיבנו ב ד | 4 ולקח] אל יקח ב ד | 4 ולקח] אל יקח ב ד |
4 אל יקח ב ד | 5 אסור > ב ד | 5 מחברו ב ד | 6 אל יקח ב ד | 6 אל יקח ב ד | 7 צריבין לקרותה
ב ד | 7 השני < שכל מצות שנוהגות באדר השני [< אין ב] נוהגות באדר הראשון ב ד | 8 אין
צריבין לקרותה ב ד | 9 אין > ב | 9 הראשון < רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' יוסה צריבין
לקרותה באדר השני שכל מצות שנהגות באדר השני אין נוהגות באדר הראשון ב | 9 מספר ב | 9/10 שבוה
ושבוה ב ד | 10 מן ר' יהודה עד תיו > | 11 אומר < אף ב ד | 11 נהוגיה ב ד | 12 תענית
ב ד < שניות ב ד | 13 חנויות < בלבד ב ד | 13 מודר הנאה מחברו סתם ב ד | 14 שאין
קייסין ב ד | 15 יום ב | 15 ואחד < ואם גלח ביום ל' לא יצא נזיר ל' מגלח [יגלח ב] ליום ל'
ואחר ב ד | 16 ליום ב ד | 16 תפיסה ב ד | 17 עליו > ב ד | 17 על טומאת מקדש וקדשיו ב ד | 18 משנה 11
ד | 17 דם תפיסה ב ד | 17 עליו > ב ד | 17/18 על טומאת מקדש וקדשיו ב ד | 18 משנה 11
אחר כ"סנה 13 ב ד | 18 הכשר ב ד | 19 הבשר ב ד | 19 אין בין כזית מן המת למת ב ד |
19 אלא כזית ב | 21 תול אוהל א | 23 זבה ב ד | 23 נידה ליולדת] זבה ליולדת ב קרבן זבה
ליולדת ד | 24 שבעה בלבד ב ד | 24 בית > (ובב טענה וכתב הסופר בית במקום בין ונקד על בית
אבל לא תקן | 24 המוסגר ב ד | 24 המוחלט ב ד | 24 שהבית ב ד | 25 בתוכו ב ד | 25 המוחלט
ב ד | 25 ומאחריו | 25 מטמא | 26 שהמקדש ב ד |

1 ונדבות אין משלטין אלא טובת הגאה בלבד: ¹⁷ אין בין נכח יחיד לבנת ציבור אלא כל הנידר ונידב קרב בככת ציבור שילה בית של אבנים מלמטה ויריעות מלמעלה וירושלם בית של אבנים מלמטה ותקרה מלמעלה: ¹⁸ אין בין כהן משיח משמש לכהן משיח שעבר אלא פר יום הכיפורים ועשירית האיפה: ¹⁹ אין בין כהן משיח משמש למרובה בנדים משמש אלא פר הבא על כל המצות אין בין מרובה בנדים משמש למרובה בנדים שעבר אלא פר יום הכיפ' ועשירית האיפה אין בין כהן משיח שעבר למרובה בנדים שעבר אלא פר הבא על כל המצוות: ²⁰ אין בין כהן משיח המשמש למרובה בנדים שעבר אלא פר יום הכיפורים ועשירית האיפה: ²¹ אין בין מרובה בנדים משמש לכהן משיח שעבר אלא פר הבא על כל המצות:

10 ב ¹ הקורא את המגילה למפרע לא יצא וכן בהלל וכן בתפילה וכן בשמע: ² הקורא ב את המגילה ופעו והשמיט בה פסוק אחד לא יתחיל ויקרא את אותו פסוק בפני עצמו אלא מתחיל מאותו פסוק וגומר עד סוף וכן בהלל וכן בתפילה וכן בשמע: "הנכנס לבית הכנסת ומצאן שקראו הציה וגמר עמהן לא יתחיל ויקרא מראשה ועד אותה מקום אלא מתחיל מראשה וגומר עד סוף וכן בהלל וכן בתפילה וכן בשמע: ⁴ קראה בלילה לא יצא ידי חובתו אמ' ר' יוסי מעשה בר יוחנן בן גורי שקראה בציפורי בלילה אמרו לו אין שעת הסכנה ראייה: ⁶ קראה על פה לא יצא ומעשה בר' מאיר שהלך לאכיל לעבר שנה ולא מצא שם מגילה כתובה עכרית כתבה מפיו וקראה מתוכה קראה בין עומד בין יושב העמיד לה מתורגמן בירך לפניו ולא בירך לאחריה ולאחריה ולא בירך לפניו לא בירך לא לפניו ולא לאחריה יצא אמ' ר' שמעון בן אלע' מעשה בר' מאיר שקראה בבית הכנסת של 20 שיבעין מיושב והיו בני הכנסת יושבין כיון שגמרה נתנה לאחר ובירך עליה: ⁶ קראה בלעז הלעזות יוצאין ידי חובתן קראה אשורית שומעין ואינן שומעין יוצאין ידי חובתן ולעולם אין יוצאין ידי חובתן עד שתרא כתובה אשורית לשון עכרית על העור בדיו: ⁷ הכל חייבין בקריית המגילה כהנים ולוים וישראל גרים ועבדים משהדרים חללים ונתנים ומטורים מרים אדם וסרים חמה פצוע דכא וברות שפכה כולן חייבין בקריאת מגילה ומוציאין את הרבים 25 ידי חובתן טומט' ואנדרגניס חייבין ואין מוציאין את הרבים ידי חובתן אנדרגניס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו

1 ע' לקמן סוף זמנים; י' ע"ג ב' (6' 6); ג זמנים ק"ס | 4 י' סס | 7 סס | 10 עיין לעיל בכתב 310 | 12 סס ל' | 16 י' ע"ד ג' ל' (7' 6); ג י"ח | 20 ע' זמנים כ"ל מ' | 22 ע' לעיל 2126; ג ענכנ' 3: |

2 שגדר ונדב ב ד | 2 בככת < יחיד כל שאין נדר ונדב קרב בככת ב ד | 2 צבור < אין בין שילה [שילו ב] לירושלם אלא ב ד | 2 שבשילה ד שבשילו ב | 2 בית [בין ב ד | 2 כן וירושלם עד מלמעלה > | 3 בנין אבנים ב | 3 משוח ד < כסמן המשתח ב ד | 3 המשמש ב ד | 3 משוח | 4 כהן משיח] מרובה בנדים ב ד | 5 משמש] שעבר ב ד | 5 הבא על כל המצות > ב | 5 מרובה בנדים משמש] כהן משוח שעבר ב ד | 5 שעבר] משמש ב | 6 אלא פר הבא על כל המצות ב ד | 6 משיח שעבר] מרובה בנדים משמש ב ד | 6 למרובה בנדים] לכהן משוח ב ד | 7 פר יום הכיפורים ועשירית האיפה ב ד | 7 משמש ב ד | 7 לכהן מרובה בבנדים ב ד | 8 מן אין: עד אלא > ב ד | 9 ופר ב ד | 10 בקרית שמע ב ד | 11 טעה ב | 11 יתחיל] יתוור (ובב כתב הספר יתוור ונקד עליה) | 11 את > ב ד | 11 הפסוק ב ד | 12 הפסוק ב ד | 12 בקרית שמע ב ד | 12 נכנס ב ד | 13 יתחיל] יתוור ב ד | 14 בקרית שמע ב ד | 16 יצא < ידי חובתו אמר ר' שמעון בן אלעזר ב ד | 16 מיעשה ב ד | 16 את השנה ב ד | 17 כתבה] קראה ב | 17 יתוור וקראה ב ד | 17 יושב < בין טומט' בין ב ד | 17 שהעמיד ב שהעמיד ד | 18 תורגמן ב תורגמן ד | 18 בין שגור . . . ובין שברך ב ד | 18 לא לפניו] לפניו ב ד | 19 בן אלעז' > | 19/20 בבכעין ב ד | 20 שגמרה . . . ושאינו ב ד | 22 בלשון עברי ב ד | 22 על הספר ובדיו | 23 וישראלים ב ד | 23 גידים > | 24 בקריאת מגילה > ב ד | 25 מן טומטום: עד חובתן > | 25 אנדרגניס ב ד | 25 אה > ב ד | 26 ואינו מוציא] ולא | 26 שאינו מינו < מי שהציו עבד וחציו בן הרובין אין מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו ב ד |

מגילה ב [8—11] ג (ב) [1—7]

נשים ועבדים וקטנים פטורין ואין מוציאין את הרבים ידי הוכתן: ⁸ א' ר' יהודה קמן 1
 הייתי וקריתיה לפני ר' יהו' באושא והיו שם זקנים ולא אמר אהר מהם דבר אמרו לו אין
 מביאין ראה מן המתיר מיכן ואילך הגדונו שיהו קטנים קורין אותה לרבים: ⁹ מצות מגילה
 מראשה ועד סופה דברי ר' מאיר ר' יהודה אר' מאיש יהודי ר' יוסי אומ' מאהר
 הדברים האלה ר' שמעון או' מבלילה הוא אבל הכל מודים שמצוותה לנמור: 5
¹⁰ כל יום הגף אסור בחדש כל יום השביעי חייב בסוכה כל יום השמיני כשר למילה, כל
 הלילה כשר לקצירת העומר להקטר הלבים המתורין זה הכלל דבר שמצוותו ביום כשר כל
 היום דבר שמצוותו בלילה כשר כל הלילה: ¹¹ אבל אין חייבין עליהם משום נותר ואין
 מהשבה פוסלת בהן משום סיגול עד שיעלה עמוד השחר:

ג (ב) ¹ ר' יוסי אומ' בני הכנסת לא יקחו את הרחבה אמ' ר' יהודה במה דברים 10
 אמורים בזמן שהיתנו עמהן פרנסי אותה העיר לא היתנו עמהן פרנסי אותה העיר רשאין ²
 לשנותו לכל דבר שירצו: ² העושה תיבה ומטפחות לספר עד שלא נשתמש בהן גבוה
 רשאי הדיוט להשתמש בהן משנשתמש בהם גבוה אין רשאי להשתמש בהן הדיוט כלים
 שנשתמש בהן גבוה אל ישתמש בהן הדיוט אבל משאיל אדם מטפחות לספר וחזור ולקחה
 הימנו מטפחות ספרים משנין אותן מספרים לספרים אבל לא לדברים אחרים: ³ העושה 15
 מנורה ונר לבית הכנסת עד שלא נשתקע שם בעלים מהן אין רשאי לשנותן לדבר אהר
 משנשתקע שם בעלים מהן רשאי לשנותן לדברים אחרים: ⁴ יחיד שפסק צדקה לעירו
 נותנה לעניי עירו אחרת נותנה לעניי עירו פרנסין שפסקו צדקה בעירן נותנין אותה
 לעניי עירן בעיר אחרת נותנין אותה לעניי אותה העיר הפוסק צדקה עד שלא זכו בה
 פרנסין אין רשאי לשנותן לדבר אחר אלא מדעתן: ⁵ גוי שהקדיש קורה לבית הכנסת 20
 וכתוב עליה לשם בודקן אתו אם אמר לשום הקדש נדרתי גזנן אותו ואם א' לשום
 בית הכנסת נדרתי גורדין את מקום השם וגזנן אותו ומשתמשין בהן במותר כלי גבוה עד
 שלא נשתמש בהן גבוה רשאי הדיוט להשתמש בהן משנשתמש בהן גבוה אין הדיוט רשאי
 להשתמש בהן כלים שנעשו מתהילתן להדיוט אין עושין אותן לגבוה אבנים וקורות שנפסלו
 מתהילה להדיוט אין בונין אותן כדו הבית אבני היכל שנפגמו אין להן פדיון ושעונין ננייה: 25
⁶ אמ' ר' יהודה מעשה בר' אלעזר בר' צדוק שלקה בית הכנסת של אלכסנדרים שהיו בירושלם
 והיה עושה בה כל חפצו הוי לא אסרו אלא שלא יהא שם הראשון קרוי עליו: ⁷ בתי
 כנסות אין נוהנין בהן קלות ראש לא יכנס בהן בחמה מפני החמה ובצינה מפני הצינה

1 י' ע"ג ב' (ב' ה'); ג' כ' | 8 י' סס (ב' ל'); ג' י"ע כ' | 4 ספסל ב' ה' | 4/5 סס ג' ב' | 5 סס ז' ב' |
 6 י' ע"ג ב' (קוף ב'); ג' כ"ה ל' יומל כ"ס | 10 י' ע"ג ל' (ג' ב'); 22 פ"ג: | 12 י' סס; ג' פסלדין ע"מ: |
 15 י' סס (ג' ב'); ג' פכזן ו': | 17 י' סס; ג' כ"ז | 20 מ' לעיל סקלים ב'; ג' ו' | 23 י' יומל מ' ג' (ג' ו') |
 27 י' ע"ג ל' (ג' ב'); ג' כ"ג: | 27 י' ע"ד ב' (ג' ב'); ג' כ"ח |

2 וקריתיה ד' < לפני ר' מרסן בלוד וקלטני [וקבלני ב] אמר ר' קמן הייתי וקריתיה לפני ב' ד'
 2 ר' יהו' ר' יהודה ב' ד' | 3 קמן ב' ד' | 4 מתלתיה ב' ד' | 4 ר' יהודה > ב' | 5 לנמור < ער סוף
 ב' ד' | 6 בסוכה < וכל יום השביעי כשר ללולב ב' ד' | 6 וכל ב' ד' | 7 הקטר הלבים ואיברים ב' ד'
 7 המתורין > ב' ד' | 10 ר' מנחם בר' יוסי ב' ד' | 10 בנין בית ב' | 11 בזמן שלא התנו ב' ד'
 11 אבל אם התנו ב' ד' | 11 אותה > ב' ד' | 11/12 משנין ב' | 13 לשתמש בהן הדיוט ב' ד' |
 14 בהן > ב' ד' | 14 מן גבוה עד הדיוט > ב' | 14 מטפחות ב' ד' | 16 אין > ב' ד' | 17 אין
 רשאי ב' ד' | 17 לדברי אחר ב' ד' | 17 בעירו ב' ד' | 18 נותנם ב' ד' | 18 בעיר אחרת ב' ד' | 18 נותנם
 ב' ד' | 18 עירן עיר אחרת ב' ד' | 18 הפרנסים ב' ד' | 19 אותה העיר עיר אחרת ב' ד' | 20 הפרנסין
 ב' ד' < רשאי לשנותה לדבר אחר משזכו בו הפרנסים ב' ד' | 20 לשנותה ב' ד' | 21/22 מן גזנן
 עד נדרתי > ב' | 22 נגדוין | 22 את > ב' ד' | 22 בהן > ב' ד' | 23 לשתמש בהן הדיוט ב' ד' |
 23/24 אין רשאי להשתמש בהן הדיוט | 24 שנפסלו שהצבו ב' ד' | 25 היכל < תצרות ב' ד' | 25 שנפגמו
 < שנפגמו ב' | 26 שהיתה ב' ד' | 27 הוי > ב' ד' | 28 בהן | 28 לא בחמה ב' ד' |

בחמישי בחמישי שם מתחילין בשבת הכאה ר' יהודה או' ממקום שפוסקין שנת שחרית 1
 שם מתחילין שבת הכאה: '1! ביום טוב המשה ביום הכי' ששה וכשבת שבעה אם רצה
 להוסיף אל יוסף דברי ר' עקיבא ר' ישמעאל ר' עקיבא ר' ישמעאל ר' עקיבא ר' ישמעאל ר' עקיבא ר' ישמעאל
 ובשבת שבעה אם רצה להוסיף מוסיפין הכל עולין למניין שבעה אפילו קטן אפילו אשה
 אין מביאין אשה לקרות לרבים: 12 בני הכנסת שאין להן מי שיקרא אלא אחד עומד קורא 5
 ויושב עומד קורא ויושב אפילו שבעה פעמים: 13 בית הכנסת של לעזות אם יש להן
 מי שיקרא פותחין עברית פותחין עברית והותמין עברית אם אין להם מי שיקרא אחד אין
 קורין אלא אחד: 14 אין עושין מעמד ומושב פחות מעשרה ואין מעמד ומושב פחות
 משבעה פעמים ואין אומרין ברכת אבלים פחות מעשרה ואין אבלים מן המניין ואין אומ' ברכת
 חתנים בפחות מעשרה והתנים מן המניין אומ' ברכת חתנים בין מן האירוסין בין מן הנישואין 10
 בין מן האירוסין בין בחול בין בשבת ר' יהוד' אומ' אם כאו פנים חדשות אומ' ברכת
 חתנים ואם לאו אין אומ' ברכת חתנים: 15 אימתי מסיבין על ההודש לאור עיבורו הא
 כיצד חל להיות ערב שבת ושבת מסיבין עליו למוצאי שבת אמ' ר' אלע' בר' צדוק כך
 היו חבורות שבירושלם נהגות אילו לסעודת אירוסין ואילו לסעודת נישואין אילו לשבוע
 הבן ואילו ללקט עצמות אילו לבית המשתה ואילו לבית האבל שבוע הבן ולקוט עצמות 15
 שבוע הבן קודם לליקוט עצמות בית המשתה ובית האבל בית המשתה קודם לבית האבל
 ר' ישמעאל היה מקדים בית האבל לכולן שנ' טוב ללכת אל בית אבל וגו':
 16 ר' מאיר אומ' משום ר' עקיבא מה תלמ' לומר והחי יתן אל לבו אלא עבר
 דיעברון לך לוי דילונך ספור דיספרונך קבור דיקברונך: 17 אין קורין בתורה יותר משלשה
 פסוקין בכרך אחד אם היתה פרשה של ארבעה ושל המשה הרי זה קורא את כולה אם 20
 היתה פרשה של חמשה קורא שלשה והניח שנים והעומד אחריו לקרות קורא אותן שנים
 ועוד שלשה מפרשה אחרת אם היתה של ארבעה ושל המשה הרי זה קורא את כולה:
 18 אין מספירין בנביא יותר משלשה פסוקין בכרך אחד היתה פרשה של ארבעה ושל חמשה
 הרי זה קורא את כולן אם היתה פרשה קטנה כגון כה אמ' י"י הנם נמכרתם קורין
 אותה בפני עצמה אין משיירין בסוף הספר אלא כדי שיקראו שבעה שייר כדי שיקראו 25
 שבעה וקראו ששה ועד שבעה מחומש אחד אין משיירין בסוף התורה אלא כדי שיקראו
 שבעה שייר כדי שיקראו שבעה וקראו חוזר לתחילת העניין וקורא שבעה מרלגין בנביא

2 י' ע"ס ט' (ל' נ'); ג כ"ג | 5 י' טס | 6 י' טס | 8 ע' לעיל מקמס ז' י"ד 159₁₆; ג כ"ז ק': י' ע"ס ט'
 (ל' ל') | 12 ע' ג כהדקין ע' לעיל כ"ה ז' ז' 210₁₈ | 14 ע' כהדקין ל"ג ד' (י' ב') | 17 קבלה ז' ז' ע' לקמן
 כמנחה ז' ט' | 18 י' ע"ס ט' (ר' ד'), כמנחה ל"ט ז' (ז' ה'); ג טס ע"ג | 18 קבלה ז' ז' | 19 י' ע"ס ז'
 (ד' ה'); ג כ"ד | 23 י' טס; ג טס | 24 יעלי כ"ג נ' |

1 משם ב ד | 1/2 מן ר' יהודה, עד הכאה > ב | 1 מקום | 1 בשבת בשחרית ב ד | 2 משם
 2 לשבת ב ד | 2 בשבת ב ד | 3 אל יוסיפו ב ד | 3 ר' ישמעאל ר' עקיבא ב ד | 3 ששה] שבעה
 ב | 4 שבעה] ששה ב | 4 רצו ב ד | 4 אפילו אשה אפילו קטן ב ד | 5 רבים | 6 לעזות |
 7 פותחין עברית > ב ד | 7 והותמין עברית] והותמין | 7 אלא אחד ב ד | 8 מן אין, עד
 מעשרה > | 8 ואין] אין עושין ב ד | 9 מעשרה > ואין מעמד פחות מעשרה | 10 פחות ב ד |
 11 בין בסעודת אירוסין בין בסעודת נישואין ב ד | 12 מסיבין] מסיבין ב ד | 13 חל > | 13 מסיבין |
 14 נהגין ב ד | 14 אילו לבית המשתה . . האבל שורה 15, לפני אילו לסעודת אירוסין ב ד |
 19 דילון לך ב ד | 19 יותר] פחות ב ד | 20 כולם ב ד | 20 אם > ב ד | 21 את השנים |
 21 קורא ב ד | 21 העומד ב ד | 22 מפרשה ב ד | 22 היתה < פרשה ב ד | 23 יותר] פחות |
 23 חמשה < פסוקים | 23 מן אין, עד 24 כולן > ב | 24 כולה ד < המקצה הרי זה משובח ב |
 24 קורא ב ד | 25 שבעה] ששה ב ד | 26 קורא אותן [את ב] ב ד | 26 ועוד ב ד | 26 בחומש
 ב ד | 27 שבעה] ששה ב ד | 27 וקראו < אותה ששה ב ד | 27 לתחלת > | 27 וקראו <
 אותן ב ד |

1 ואין מדלגין בתורה ואין מדלגין מנביא לנביא ונביא של שנים עשר מדלגין: ¹⁹ מדלגין מנביא לנביא ובלבד שלא ידלג מסוף הספר לתחילתו: ²⁰ נותנין תורה על גבי תורה וחומשין על גבי חומשין תורה וחומש על גבי נביאים אבל לא נביאים על גבי תורה וחומשים כורכין תורה במטפחות תורה וחומש במטפחות חומשין תורה וחומשין במטפחות נביאים אבל לא נביאים במטפחות תורה וחומשים אחד קורא בתורה ואחד מתרגם ולא יהא אחד קורא ושנים מתרגמין ולא שנים קורין ואחד מתרגם ולא שנים קורין ושנים מתרגמין אחד קורא במגילה ואחד מתרגם אחד קורא ושנים מתרגמין קורין ושנים מתרגמין: ²¹ קמן מתרגם על ידי גדול אבל אינו נכוד שיתרגם גדול על ידי קמן שנ' אהרן אהיך 10 יהיה נביאך ראש הכנסת אל יקרא עד שיאמרו לו אתרים שאין אדם מכבדו ב... לו חזן העומד לקרות ואחד עומד מחזק לו ער שעה שיקרא כיצד היו זקנים יושבין פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי קודש וכשמניחין את התיבה פניה כלפי העם ואחוריה כלפי קודש וכשכהנים נושאים את כפיהם פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי קודש וכל העם פניהם כלפי קודש שנ' ותקהל העדה אל פתח אהל מועד: ²² 15 אין פותחין פתחי בתי כנסת אלא למורה שכן מצונו במשכן שפתחו למורה שנ' וההנים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחיה: ²³ אין פותחין אותה אלא בגובה של עיר שנ' בראש הומיות תקרא בס' ש' בעיר: ²⁴ אינו היא קימה שאמרה תורה מפני שיבה תקום עומד מפניו שואל ומשיב בתוך ארבע אמות אינו היא הידור שאמרה תורה והדרת פני זקן לא עומד במקומו ולא מדבר במקומו ולא סותר ²⁰ את דבריו נוהג בו מורא ויראה משא ומתן כניסה ויציאה והן קודמין לכל אדם שנ' ויתן אתם ראשים על העם וגו': ²⁵ היוצא למלחמת הרשות חוסר ויושב חוסר ומכסה שנ' והפרת בה ושבת וכסית את צאתך: ²⁶ פניו כלפי קודש והמשיך את המים אחריו כלפי קודש א' ר' יוסי במה דברים אמורים מן הצופים ולפנים אבל מן הצופים ולחזק אינו צריך: ²⁷ הפורס על שמע והמברך על הפירות ועל המצוות לא יענה אחר ²⁵ עצמו אמן ואם ענה הרי זה דרך הברות אין עונין אמן לא יתומה ולא קטופה בן עזאי אומ' העונה אמן יתומה יהיו בניו יתומין קטופה יקטפו ימיו ארוכה יאריכו לו ימים ושנים פוחת פורס על שמע ומתרגם רבן שמעון בן גמלי' או' יהא זהיר על עצמו שלא יתגלה: ²⁸ סומא פורס על שמע ומתרגם ר' יהודה או' כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרס על

1 י סס; ג סס | 2 י ע"ג ד (ג' ב') | 3 י ע"ג ז' (ז' ז'); ג כ"ד | 9/10 טמוס ז' ס' | 14 ויקבל ס' ד' | 15 ג נכנסת מ' | 15/16 נמדנכ נ' ל"ס | 16 ג טנם י"ב | 17 משלי ס' כ' | 17 ג קדושין י"ג ר' נהגלוסך | 18 ויקבל י"ב ל"ג | 19 טס טס | 20/21 טמוס י"ב כ"כ | 22 זכנים כ"ג י"ד | 24 נכנסת ס' ג' (ס' ס'); ג טס מ"ס; | 28 י ע"ס ז' (ז' ז') |

1/2 מדלגין מנביא לנביא > ב ד | 2 לראשו ב ד | 2 נותנין תורה, אחר וחומשים, שורה 5 | 3 וחומשין ב ד | 4 מכרכין ב ד | 4 וחומשין ב ד | 6 מן אחר, עד 7 ושנים מתרגמין > ב | 7 ולא יהא > ב ד | 7 ולא אבל לא ב ד < שנים קורין ואחד מתרגם ב ד | 8 מגלה | 8 קורין < ואחר מתרגם שנים קורין ב ד | 9 ואהרן ב ד פ | 10 נביאך < חזן הכנסת לא יקרא עד שיאמרו לו אתרים וכן ב ד | 10 ראש < בית ב ד | 10 אל | לא ב ד | 10/11 מכוזתו בידיו לעצמו ב ד | 11 חזן | הכנסת ב ד | 11 מחזק | מחזין ב מחזן ד | 11 שיקראו ב | 12 פניהם... ואחוריהם ב ד | 15 אלא למורה > ב | 15 בהיכל שהיה פתוח ב ד | 16 פותחין| בונין ב ד | 17 עיר > א | 17 בס' ש' בעיר > ב ד | 18 שואל ומשיב > | 19 הדרון ב | 20 בכניסה וביציאה ב ד | 20/21 ואתן אותם ראשים עליכם ב ד (דברים א' ס"ו) | 21 וגו' > ב ד | 22 וכסית את צאתך וגו' < המוסך את רגליו ב ד | 22 קודש | העם ב ד | 23 אהריו ד פניו ב | 23 קודש | העם ב | 24 שמע | הללם ב | 24 הרי זה לא ב ד | 25 דרך כורות ב ד | 26 ימין | חיו ב | 26 יאריכו לו | יאריך ב ד | 27 בעצמו ב ד |

שמע אמרו לו הרבה דרשו במרכבה ולא ראו אותה מימיהם: ²⁹ כהן שיש מומין בידו 1
 וברגליו לא ישא את כפיו מפני שהעם מסתכלין בו אם היה הבר עיר הרי זה מותר:
³⁰ הרי שהיה עמוף במעפורת בכידום ובפלוס אין כבוד שיקרא ויתרגם ויעבור לפני התיבה
 וישא את כפיו התולה מזותו בפתחו סכנה ואין בה מצוה נתנה במקל ותלאה אחר הדלת
 סכנה ואין בה מצוה של בית מונבו היו עושין בפונדקאות: ³¹ יש נקראין ומתרגמין נקראין 5
 ולא מתרגמין לא נקראין ולא מתרגמין מעשה כראשית נקרא ומתרגם מעשה לום ובנותיו
 נקרא ומתרגם מעשה יהודה וחמר נקרא ומתרגם מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם אזהרות
 ועונשין נקראין ומתרגמין ברכות וקללות נקראין ומתרגמין לא יהא אחד מתחיל ואחד גומ'
 אלא הוא מתחיל וגומ' את כולן: ³² מעשה פילגש כנכעה נקרא ומתרגם מעשה אמנון
 וחמר נקרא ומיתרגם: ³³ מעשה אבשלום בנשי אביו נקרא ומתרגם: ³⁴ תוכחת ירושלם 10
 נקרא ומתרגם ומעשה באחד שעמד וקרא לפני ר' אליעזר אמ' לו צא והודע תועבותיה של
 אמך והמרכבה קורין אותה לרבים: ³⁵ מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם מעשה בר' חנניא
 בן גמליאל שעמד וקרא בכבול וילך ראובן וישכב את בלהה וגו' ויהיו בני
 יעקב שנים עשר ואמר למתורגמן אל תתרגם אלא אחרון: ³⁶ מעשה עגל השיני
 נקרא ולא מתרגם ואלו הן מעשה עגל השיני ויאמר משה אל אהרן מה עשה 15
 לך העם הזה כי הבאת עליו חמא גדולה וירא משה את העם כי
 פרוע הוא כי פרעה אה' לשמ' בקמ' ועוד כת' אחר את העגל אשר
 עשה אהרן: ³⁷ מיכן היה ר' שמעון בן אלעז' אומ' אין היחיד רשאי להשיב על
 הקלקלה שבחשובה שהשיבו משה לאהרן משם פרשו מינין: ³⁸ ברכת כהנים ומעשה
 דוד בכת שבע לא נקראין ולא מתרגמין והסופר מלמד כדרכו: ³⁹ כל המקראות הכתובין 20
 לגנאי מכנין אותן לשבח כגון אשה תארש ואיש אחר ישגלנה בכל מקום
 שכתוב ישגלנו קורין ישכבנה: ⁴⁰ בשחין מצרים ובעפלים כל מקום שכתוב
 בעפלים קורין אותו במחורים: ⁴¹ קב הריונים בחמ' כסף לאכול את צאתן
 ולשתות את מימי רגליהם וישימו למוצאות קורין אותו ככתבו מפני
 שהוא גנאי לעבודה זרה כתב הכתב ליחיד מכנין אותו לרבים אין מכנין אותו 25
 ליחיד ר' יהודה אומ' המתרגם פסוק כצורתו הרי זה בדאי והמוסיף הרי זה מגדף

1 י' סס (ד' ח'); ג כ"ד; | 5 י' ט"ז; ג כ"ו; | 9 י' טס; ג סס ל"ב; | 12 סס | 13/14 גלגלים
 ל"ב כ"ב | 14 י' סס; ג סס, מ"ו | 15/17 טעו ל"ב כ"ב כ"ה | 17/18 סס סס ל"ב; | 19 י' סס; ג סס |
 21 דברים כ"ט ל' | 22 סס, סס | 23 מלכים ב' ר' כ"ט; | 23/24 ישעיה ל"ז י"ג | 24 מלכים ב' י' כ"ג |

1 מימיהם] מעולם ב ד | 1 מום ב ד < בפניו ב ד | 2 הרי זה לא ב ד | 2 מפני > ב | 3 עומף
 ב ד | 3 בכידום > ב ד | 3 ובפלוס ב | 4 בתוך פתחו ב ד | 5 מולכו ב < המלך ד | 6 לא נקראין
 ולא מתרגמין > ב | 6 ושתי בנותיו ב ד | 7 ראשון ב ד | 7/8 מן אזהרות, עד ברכות > ב ד | 8 תקללות
 שבתורה ב ד | 9 הוא > ב ד | 9 המתחיל ב ד | 9 הוא גומר ב ד | 9 הסדר הכי ב ב ד:
 (1) מעשה אמנון וחמר (2) מעשה אבשלום, (3) מעשה פילגש | 10 בנשין] בפילגשו ב ד | 10 תוכחת
 הודע את ב ד | 11 באחר שהיה קורא ב ד | 11 אליעזר < הודע את ירושלם ומתרגם ב ד |
 12 המרכבה ב ד | 12 שהיה קורא ב ד | 13 בכבול] בעכו | 14 למתרגם ב ד | 15 מיואמר ב מן
 ויאמר ד | 16 מן כי, עד גדולה > ב ד | 16 עד וירא ב ד | 17 פרע פ | 17 לשמ' בקמ' > ב |
 17/18 את העגל . . . אהרן] ויגוף ה' את העם ב ד | 18 אמר רשב"א | 18 היחיד] אדם | 18 למשיב
 19 שבתשובה ב ד | 19 שהשיבה ד > ב | 19 אהרן למשה ב ד | 19 משם > ב ד | 19 המינין
 ב ד | 19 ברכת כהנים > ב ד | 19 מעשה ב ד | 20 בכת ב ד | 20 לא נקרא ולא מתרגם ב ד |
 20 הכתובות ב ד | 21 מכנין קורין ב ד | 21 כל ב ד | 22 קורין < אותו ב ד | 22 כגן בשחין
 ב ד | 22 בעפלים ב ד | 23 וכגן הרובע הקב דביונים | 23 צואתן ב ד | 24 וישוממו למתראות פ
 24 למתארות ד < עד היום ר' יהושע בן קרחה אמר וישומם למתראות ב ד | 24 וישוממו למתראות פ
 25 של עבודת אחרים ב ד | 25 הנכתב ב ד | 25 אותה ב ד | 25 אין > ב |

1 תורמנן העומד לפני חכם אינו רשאי לא לפחות ולא להוסיף ולא לשנות אלא אם כן היה אביו או רבו:

סליק פירקא וסריק מסכתא.

5

מועד קמץ.

א א מעיין היוצא כתחילה משקין הימנו שדה הבעל דברי ר' מאיר וחכמי אומ' אין
 10 משקין הימנו אלא שדה בית השלחין שחרבה ר' אלעזר בן עזריה אומ' אין משקין הימנו
 ואין מטלין הימנו בקילון אפילו מן הנריכה שנתמלאת בקילון אבל בריכה שניטופה משדה
 בית השלחין משקין הימנו ר' שמעון בן מנסא אומ' שתי בריכות זו על נבי זו לא יזלף
 מן התחתונה לעליונה וישקה אבל משקה הוא מן העליונה לתחתונה וישקה ר' אלעזר בר'
 שמעון אומ' ערוגה שמקצתה נמוך ומקצתה גבוה לא יזלף מן הנמוך שבה לגבוה שבה
 15 וישקנה: ² מרצפין שדה בית השלחין כמועד אילו הן עוגיות אילו בדידן שבניקרי אילנות
 טישכיר אדם ענתו של מים לגוי ומחליף עמו משבת למוצאי שבת ואינו חושש: ³ אין
 חופרין בורות שיחין ומערות אבל מתקנין אותן אמ' ר' גראין דברי ר' יהודה כמועד ודברי
 חכמ' בשביעית: ⁴ כיצד היה ר' יהודה אומ' בשדה לבן שלא כדרכו תוחב בשפוד ומכה
 בקרדום ופרד אדמה תחתיה אמ' ר' שמע' בן אלעז' וכי כאינו שדה היה ר' מאיר או'
 20 כשדה הסמוכה לשדה בית השלוחין ולא בשדה הסמוכה לשדה בית האילן: ⁵ מחריבין
 חורי גמלים כמועד רבן שמעון בן גמליאל אומ' נטל עפר מחורו של זה ונתן לתוך חורו
 של זה והן מתקנין זה את זה: ⁶ מרביצין מים על נבי פשתן מפני העקרב ונחול דבורים
 ישברה מהזרין אוהו למקומו: ⁷ מי שהיה כותלי גואה לרשות הרבים סותרו ובונה אותו
 מפני סכנת נפשות חומת העיר שנפרצה נודרין אותה גדרה ונפרצה אין נודרין אותה היתה
 25 סמוכה לספר סותרו ובונה כדרכו: ⁸ רואין את הנעעים להקל אבל לא להחמיר דברי ר'
 מאיר ר' יוסי אומ' אינו נזקק לו להחמיר אבל נזקק לו להקל א' ר' גראין דברי ר' יוסי
 כמסגר ודברי ר' מאיר במחלף: ⁹ איזהו חינוך הקברות מאריך בה ומרחיב בה זו היא
 נברכת וזה הוא בקיע ומורה ר' יהודה במיד שיכול לנוטרו שסדין אותו כמועד: ¹⁰ אין

1 ג יונא כ'; 9 ע' לעיל טקלים א' ח'; י ע' ט (ה' ח'); ג נ' ז'; 15 ע' לעיל 61₂₃; י ט' ט' (ה' ח');
 ג מניס י"ס | 16 י טס (ה' ז') | 17 י ט' נ' (ה' ד'); ג ז' | 20 ע' לעיל 20₁₄; י טס | 23 י טס (ז' ד');
 ג ז' | 25 י טס (ה' ט'); ג טס | 27 י טס (ה' ו'); ג ט' ט' | 28 י (ה' ט'); ג טכך י"י; ת סמרי קמ"ז |

1 אם יהיה ב' ד' | 9 בתחלה | 9 שדה < בית ב' ד' | 10 הימנו] ומשקין ב' ד' | 11 שניטופה
 ב' שניטופה ד' | 11 השדה ב' | 13 מן העליונה להתחתונה ב' ד' | 13 ומשקה ד' > ב' | 13 וישקה
 > ב' ד' | 13/14 ר' שמעון בן אלעזר ב' ד' | 14 על הנבוקה ב' ד' | 15 וישקה ב' ד' < אבל מולף
 הוא מן הנבוקה שבה על הנמוך שבה ומשקה ב' ד' | 15 מרביצין ב' ד' | 15 בריוין ב' ד' | 15 אילנות < מותרין
 ומשמשין] ומשמשין ב' [כקנים רבר האבד עושין אותו כמועד רבר שאינו אבד אין עושין אותו כמועד ב' ד' |
 16 טישכיר] טישכיר ב' ד' | 16 ענתו | 17 ומערות < כמועד ב' ד' | 17 אבל < מהניכין ב' ד' |
 17 ומתקנין ב' ד' | 19 ומרדירין ב' ד' | 19 תחתיו ב' ד' | 19 שדה < לבן ב' ד' | 19 ר' יהודה ב' ד' |
 20 סמוכה ב' ד' | 20 השלחין ב' ד' | 21 כמועד < כיצד מהריבין חורי גמלים ב' ד' | 21 נטל |
 אדם ב' ד' | 21 לחורו ב' ד' | 22 מרביצין ב' ד' | 22 ונחול < של ב' ד' | 23 מחזירין > ב' | 23 גאה
 ב' ד' | 24 גדרה ב' ד' | 24 אם היתה ב' ד' | 25 סותרה ב' ד' | 26 אינו] אם | 26 נזקקין |
 26 להחמיר] להקל ב' ד' | 26 אבל] אין ב' > ד' | 26 נזקקין | 26 להקל] להחמיר ב' ד' | 26 ר'
 יוסי] ר' מאיר ב' ד' | 27 ר' מאיר] ר' יוסי ב' ד' | 27 מרחיב בה ומאריך בה ב' ד' | 27 בה <
 אי | 28 זו ב' ד' | 28 ר' יהודה] ר' יוסי ב' ד' |

מקדשין נשים במועד ור' יהודה מתיר שמא יקדמו אחר מנרשין וממאנין וחולצין במועד 1
 מלקט אדם עצים ועשבים בין משלו ובין משל חבירו ובלבד שלא יעשה אומן: 11 אין
 מוחנין במועד דבר האבד עושין אותו במועד ושאינו אבד אין עושין אותו במועד במה דברים
 אמורים בתלוש אבל כמחובר אפילו דבר האבד אין עושין אותו במועד אם אין לו מה
 יאכל קוצר ומעמר ורש ובלבד שלא ידוש בפרות: 5

ב (א) 1 לוקחין מן הגוים בתים שדות וכרמים בהמה עבדים ושפחות מפני שהוא
 מצציל מידם וכותב ומעלה בערכיים כהן מיטמא להם לערער ולרזן עליהן בחוצה לארץ
 בשם שמיטמא בחוצה לארץ כך מיטמא בבית הקברות מיטמא לתלמוד תורה ומיטמא לישא
 אשה ר' יהודה או' אם יש לו מי שילמד הרי זה לא יטמא ואם לאו הרי זה יטמא ר'
 יוסי אומ' אף על פי שיש לו ממי שילמד הרי זה יטמא שאין סבל אדם זוכה אדם ללמוד 10
 אלא ממי שזכה לו: (ב) 2 כל אלו שאמרו מספרין במועד מותר לספר בתוך שלשים (ב)
 יום של אבל אף על פי שהתירו לו לספר לא יספר ברש' הרבים אלא בצינעא כל אילו
 שאמרו מכבסין במועד מותרין לכבס בתוך שלשים של אבל אף על פי שהתירו לכבס לא
 יולך כלים לכבוס אלא מכבס בצינעא בתוך ביתו וכשם שאסור לספר לכבס כך אסור
 ליטול ציפורניים דברי ר' יהודה ור' יוסי מתיר וכן היה ר' יהודה אומר הכאין מחוקף הים 15
 וממדינת הים אכורין לספר ולכבס וחכמי מתירין א' ר' גראין דברי ר' יהודה בזמן שלא
 נטל רשות ודברי חכמי בזמן שנטל רשות: 3 אין כוהבין שמרי ארסיות וקבלות במועד ר'
 יהודה מתיר שמא יקדמו אחר: 4 כותב אדם השכנותיו במועד ומחשב אדם יציאותיו במועד:
 5 מקבלין קיבולת במועד במוצאי מועד ובלבד שלא ימנה ולא ישקול ולא ימדוד כדרך
 שעושה בחול: 6 הקובר את מתו שני ימים קודם לרגל מונה חמשה אחר הרגל והרבים 20
 מתעסקין ומלאכתו נעשית על ידי אחרים ועבדיו ושפחותיו עושין בצינעא אצל אחרים:
 7 הקובר את מתו שלשה ימים מתוך הרגל מונה שבעה אחר הרגל ארבעה הראשונים
 הרבים מתעסקין בו שלשה האחרונים אין הרבים מתעסקין בו לפי שאין הרגל עולה לו
 שיתעסקו בו הרבים ומלאכתו נעשית על ידי אחרים ועבדיו ושפחותיו עושין בצינעא אצל
 אחרים: 8 הקובר את מתו שמונה ימים קודם לרגל מספר ערב הרגל לא סיפר ערב הרגל 25
 אסור לספר עד שיעברו עליו שלשים יום אף על פי שאין הרגל עולה לו לספירת שבעה
 עולה לו לספירת שלשים: 9 מי שקיים כפיית המיטה שלשה ימים קודם לרגל לא ינפה
 לאחר הרגל ר' אליעזר אומ' אפילו יום אחר ר' אלע' בר' שמע' אומ' בית שמאי אומ' שלשה

2 י (ב' 6); ג י"ג | 6 ע' לקמן פ"ז ב'; ג י"ג | 12 פ"ב ב' (ב' 6) ג י"ס ז' | 17 פ"ג ס' (ג' ל');
 ג י"ח | 18 י"ט; ג י"ז | 20 י"ט (ג' ה'); ג י"ט | 22 י"ט; ג י"ט | 25 י"ט; ג כ"ד | 27 י"ט; ג
 (ס); ג כ"ו

1 אחר < כרהמי | 1 ממאנין ומגרשין ב ד | 1 וחולצין < ומיכמין ב ד | 2 אומן > א
 (ומקומו ריק) | 2 אין מוחנין] ומוחנין ב ד | 3 תשינו] דבר שאין ב ד | 4 אפילו] אף ב
 ד | 4 אם > ב ד | 6 (ב ב ד ליכא הכא פרק אלא לקמן שורה 11) | 6 שדות בתים ב ד |
 7 בערכאין ב ד | 7 ואם היה כהן ב ד | 7 לערער] ולא עוד אלא ב ד | 7 לרזן ב ד | 8 שמיטמא
 ב ד | 8 מסמא ב ד | 8 ומטמא ב ד | 8 ומטמא ב ד | 9 לון] שם ב ד | 9 שילמוד ב ד |
 10 לון] שם ב ד | 10 מטמא ב ד | 11 מספרין] מנלהין ב ד | 12 אלא] אבל מספר ב ד | 13 מותר
 ב ד | 13 שלשים < יום ב ד | 13 שהתירו] < לו ב ד | 14 כליו לכובס ב ד | 14 אבל מכבס
 ב ד < הוא ב ד | 14 וכשם ב ד | 14 ולכבס ב ד | 15/16 מחוקף הים וממדינת הים ב ד |
 16 לכבס לספר ב ד | 17 שננטל רשות] שננטל | 17 ארסיות ד עריסיות ב | 17 וקבלות | 19 למוצאי
 ב ד | 20 הרגל ב ד < מפסיק את כל [כל > ב ד | 20 ומונה ב ד | 20 ורבים ב ד |
 21 מתעסקין < בו ב ד | 22 הקובר את מתו > ב ד | 22 קודם לרגל מונה ב ד | 22 ראשונים
 ב ד | 23 רבים ב ד | 23 אחרונים ב ד | 23 רבים ב ד | 25 הקובר את מתו > ב ד | 25 שמונה]
 שבעה | 25 בערב ב ד | 25 אם לא | 25 בערב ב ד | 26 שאף ב ד | 26 לו > ב ד | 28 אחר
 ב ד | 28 ר' אליעזר < בן יעקב ב ד |

1 ימים ובית הלל אומ' אפילו שעה אחת בערב שבת זוקף את מיטתו במוצאי שבת כופה אפילו לא נשתייר לו אלא יום אחד בלבד אין אבל רשאי שיחאבל במועד אבל נהג בצניעא בתוך ביתו: ¹⁰ שותין מי זבלים ומי דקלים וכוס עיקרין בראשונה היו אומרין אין שותין מי זבלים ומי דקלים וכוס עיקרין עד שבא ר' עקיבא ולימד ששותין מי זבלים ומי דקלים וכוס עיקרין: ¹¹ מקזין דם לבהמה ולחיה ולעופות ואין מונעין רפואה מן הבהמה במועד בהמה שתבעה זכר אין מרביעין אותה אבל מורדין אותה לביקורת ר' יהודה אומ' חמורה שתובעת זכר מרביעין אותה כשכיל שלא תצין ושאר כל הבהמה מורדין אותה לביקורת אין מרביעין במועד ואין מרביעין בחול בכבוד ובפסולי המוקדשין ודיני דיני סמונות ודיני נפשות ודיני קנסות ושורפין את הפרה ועורפין את העגלה ורוצעין עבד עברי ופורקין ¹⁰ מנעל מן האימוס ובלבד שלא יחזיר: ¹² מכבש של כובס שהתירו מערב יום טוב נוטלין הימנו ואין מחזירין לו ושל בעלי בתים מחזירין לו ואין צריך לומר נוטלין הימנו: ¹³ חנות פתוחה לסטיו פותח ונועל כדרכו היתה פתוחה לר' הרבים פותח אחד ונועל אחד ובערב יום טוב האחרון מוציא ומעטר את כל השוק: ¹⁴ יושבין על ספסל של גוים בשבת בראשונה היו אומ' אין יושבין על ספסל של גוים בשבת: ¹⁵ מעשה ברכן גמליאל שהיה יושב על ¹⁵ ספסל של גוים בשבת בעכו אמרו לו אין נוהגין כן להיות יושבין על ספסל של גוים בשבת לא רצה לומר להם מותרין אתם אלא עמד והלך לו מעשה ביהודה והלל בנו של רבן גמליאל שנכנסו לרחוץ בכבול אמרו להן אין נוהגין כאן להיות רוחצין שני אחין כאחד ולא רצו לומר להם מותרים אתם אלא נכנסו ורוחצו זה אחר זה: ¹⁶ ישוב מעשה ביהודה והלל בנו של רבן גמליאל שהיו יוצאין בקורדקיסין בשבת בכירי אמרו להם אין נוהגין כן להיות ²⁰ יוצאין בקורדקיסין כשכ' ולא רצו לומר להם מותרין אתם אלא שלחום ביד עבדיהם: ¹⁷ חכם שמת הכל קרוביו הכל קורעין עליו הכל חולצין הכל סופדין הכל מברין עליו אפילו ברחבה של עיר אין מוליכין חלילין לבית האבל אבל מוליכין לבית המשתה ולבית השמחה למקום שנהגו איזה הוא הספד על לב שני על שדיים סופדים, טיפוח בידים, קלום זה פישוש ורעות:

סליק פירקא וסליק מסכתא.

25

ר א י י ה (חגיגה).

א ¹ המא פטור מן הראייה שנא' ו ב א ת ש מ ה ו ה ב א ת ש מ ה הראוי ליכנס לעזרה יצא ממא שאינו ראוי ליכנס לעזרה יחזן בן דהבאי אומ' משום ר' יהודה אף הסומא ³ ע' לפני 127¹⁹ | 5 י פקסיס ל"ב (ד' ס'); ג סס כ"ג: | 10 י ס' ז' (ב' ז'); ג י"ד | 14 י פקסיס ל' ד' (ד' ב'); ג סס ל' | 18 י סס; ג סס | 21 י פ"ג ז' (ב' ז'); ג כ"ה | 23 י פקסיס ל"ב י"ב | 27 י ע"ו א' (ב' ל' ז'); ג כ' | 27 י פקסיס י"ב ס' ו' |

1 ובערב ב ד | 1 וכמוצאי ב ד | 2 אבל אין ב | 2 להתאבל בתוך המועד ב ד | 3 ומי דקלים > ב | 3 עקרון < במועד ב ד | 3 שבראשונה | 3 מן בראשונה. עד במועד > ב | 4 עקרון < במועד ב ד | 5 ליהיה ב ד | 6 את הזכר ב ד | 6 לביקורת ב לביקורת ד | 6 ר' יהודה אומר > | 7 את הזכר | 7 תצטנן ב ד | 8 לביקורת | 8 בחול > ב | 9 עברי < ופחין את הערכין ואת ההרמים ואת התקדשות ואת מעשר השני ב ד | 9 ומפרקין ב ד | 10 האכוס ב | 10 כובשים ב ד | 10/11 שהתירו קודם למועד אין מחזירין לו אין צריך לומר שאין נוטלו הימנו ב ד | 11 ושל בעלי בתים נוטלו הימנו ואין צריך לומר שמהירו ב ד | 11/12 חניות פתוחות ב ד | 12 חיתה פתוחה > ב ד | 12 אהת . אחת | 13 האחרון < של חג ב ד | 13 יוצא ב ד | 13 כל > ב ד | 13 השוק < כשכיל > ב | 13 יום האחרון של חג ב ד | 14 בשבת < עד שבא ר' עקיבא ולימד שיושבין על ספסל > ב | 14 כבוד ב | 14 יום האחרון של חג ב ד | 14 לא היו נוהגין ב ד | 17 כאן > ב ד | 17 של גוים בשבת ב (ומעשה זכו נכתב שני פעמים) | 17 לא היו נוהגין ב ד | 20 בקורדקיסין של זהב ב ד | 19 בקורדקיסין ב ד < של זהב ב ד | 19 לא היו נוהגין ב ד | 20 בקורדקיסין של זהב ב ד | 22 אבל מוליכין אלא ב ד | 23 במקום ב ד | 23 זה שעל הלב ב ד | 23 קילום ב ד |

שנ' יראה פרט לסומא הכריעו חכמ' לסייע לדברי ר' יהודה וחנה לא עלתה כי 1
אמרה לאישה עד יגמל הנערה: 2 קמן שאינו צריך לאמו חייב בסוכה יודע
לנענע חייב כלולב יודע לעטף חייב בציצית יודע לשמר תפילין אביו לוקח לו תפילין יודע
לדבר אביו מלמדו שמע ותורה ולשון הקודש אם לאו ראוי לו כאילו לא בא לעולם יודע
לשחוט שחיטתו כשירה יודע לפרוס את חיקו חולקין לו בנתן יש בו דעת לשאול ספיקו 5
כרשות היחיד טמא ברשות הרבים טהור יודע לשמור את גופו אוכלין על גב גופו טהרות
לשמור את ידיו אוכלין על גב ידיו טהרות כיצד בודקין אותו מטבילין אותו ונותנין לו
חולין לשם תרומה יודע לשמור את גופו אוכלין על גב גו' טהרו לשמור את ידיו אוכלין
על גב ידיו טהרות יכול לאכול כזית דגן מרחיקין מצואתו ומסימי רגליו ארבע אמות כזית
צלי שוחטין עליו את הפסח ר' יהודה אומ' לעולם אין שוחטין עליו את הפסח אלא אם 10
כן יודע הפרש אכילה ואחה היא הפרש אכילה כל שנותרין לו ביצה ונומלה אבן וזרקה:
3 תינוקת שהביאה שתי שערות חייבת בכל המצות האמורות בתורה או חולצת או מתייבמת
וכן תינוק שהביא שתי שערות חייב בכל מצוות האמורות בתורה נתמלא זקנו ראוי לעשות
שליח ציבור לעבור לפני התיבה ולישא את כפיו ובמקדש משהביא שתי שערות ר' אומ' אומ'
אני עד שיהא בן עשרים שנ' ויעמידו הלויים מבן עשרים שנה ומעלה: 15
4 בית שמאי אומ' מרובה הראייה ממידת חגינה הראייה כולה לנכוה מה שאין כן בחגינה
ובית הלל אומ' מרובה מידת חגינה ממידת הראייה חגינה נוהגת לפני הדיבור ולאחר דיבור
מה שאין כן בראייה שלש מצוות נוהגות כרגל ראייה חגינה ושמחה יש בראייה שאין
בשתייהן ובחגינה שאין בשתייהן ובשמחה שאין בשתייהן וראייה כולה לנכוה מה שאין כן
בישתייהן וחגינה נוהגת לפני הדיבור ולאחר הדיבור מה שאין כן בשתייהן שמחה נוהגת 20
באנשים ובנשים ונוהגת כל שבעה מה שאין כן בשתייהם ואיזו היא ראייה אילו עולות
הבאות לראייה איזו היא חגינה אילו שלמים הבאים בחגינה אם יש לו להביא מתוך ביתו
יביא ואם לאו משתתף עם אחרים ובלבד שלא יפחות מבישועור וזו חזו קרויות חגינה אומ' ר'
שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולות הבאות לעולם שלא יביא
אלא מן החולין ועל שלמים הבאים בשאר ימות השנה שאם רצה לכמוך מן המעשר סומך 25
ועל מה נחלקו על חגיגת יום טוב עצמו שכית שמאי אומ' מביא הכל מן החולין ובית

1 שמוס ל"ד כ"ג | 1/2 שמוסל ב' ה' כ"ג | 2 י סוכה ל"ג ב' (ג' מ); ג טס ל"ס | 9 ע' לעיל כנסת 51
חמוסות 2519 | 12 י כנסת י"ג ל' (י"ג ד), ג טס ק"ס, סולין כ"ד: | 15 שמוס ב' מ' | 16 י ט"ו ב' (ב' ב');
ג' | 24 י טס (ב' ב'); ג כ"ס י"ס |

1 לסומא השיב ר' על דברי יוחנן בן דהבאי [דהבי ב] ב ד | 2 שאינו צריך לאמו > ב |
2 בסוכה < קמן שצריך לאמו ד < יוצא בעירוב אמו ב ד < ושאינו צריך לאמו ד < מערבין
[ומערבין ב] עליו מבין שתי סעודות בערבו תחומין ב ד | 3 להתעטף ב ד | 3 לו תפילין] תפילין
אלא ב | 3 מן יודע לשמור, עד לו תפלין, אחר לעולם שורה 4 ב ד | 3 קודש ב ד | 4 כאילו לא
שלא ב ד | 4 מן יודע, עד 7 טהרות > ב ד | 8 את > ב ד | 8 גו' גופו ב ד | 8 לשמור את
> ב ד מן ידיו, עד 8 טהרות > ד | 9 גב > ב | 9 טהרות < יודע לפרוש חוקו (ענין לעיל
שורה 5) חולקין לו על הגזון יש בו דעת לשאול ספיקו ברשות היחיד טמא ברשות הרבים טהור יודע
לשחוט שחיטתו כשירה (ענין לעיל) ב ד | 9 לנכול ב ד | 9 מרחיקין] פורשין ב ד | 10 את הפסח
עליו ב ד | 11 כן > ב | 11 ואיזה] אמר לו איזה ב ד | 13 בתורה < ראוי להיות בן סורר ומורה
ב ד | 13 לעשות ב ד | 14 ובמקדש] אבל אין חולק בקדשי מקדש ב ד | 14 עד שיביא ב ד |
15 עשרים > שנה ב ד | 15 ויעמידו < את ב ד | 15 ומעלה < לנכוה על מלאכת בית ה'
ב ד | 16 מדה הראייה ב ד | 16 ראייה ב ד | 17 ראייה ב ד | 17 דבור ב ד | 18 כרגל <
אלו הן ב ד | 18 מה שאין ב ד | 19 מן ובחגינה, עד ובשמחה שאין בשתייהן > ב | 19 מה שאין
. . מה שאין | 19 ראייה ב ד | 20 חגינה ב ד | 20 דבר . . דבר ב ד | 21 ונשים | 21 עולת |
22 לחגינה ב ד | 23 הרי זה מביא ב ד | 23 זה זה קרויין ב ד | 26 מן ועל, עד דף 233
שורה 1 סומך < ב | 26 יביא |

1 הליל אומ' מביא חובתו מן התולין שאם רצה לסמוך מן המעשר סומך ושאר ימות השנה מביא מן החולין: ⁶ ישראל יוצאין ידי חובתן בנדרים ונכרבות ובמעשר בהמה והכהגים בחטאת ובאשם ובנכור ובחזה ושוק נזיר יוצא בעולות בין משלו ובין משל חבירו ובלבד שיאכל מן הזבח כל שבועה: ⁶ אין מביאין תודה כחג המצות מפני חמץ 5 שבה ולא כעצרה מפני שהוא יום טוב אבל מביא אדם תודה כחג הסוכות ויוצא בה ידי חובתו ר' שמעון או' אין מביאין תודה כחג הסוכות שכל שבא כחג המצות בא כחג השבועות וכחג הסוכות תודה שאינה באה כחג המצות אינה באה לא כחג השבועות ולא כחג הסוכות ר' אלע' בר' שמע' אומ' מביאין תודה כחג המצות ויוצא בה ידי חובתו משום שמחה ואינו יוצא בה ידי חובתו משום חגיגה: ⁷ עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו על זה נאמר 10 מעוות לא יוכל לתקון וגו' ואומ' לווה רשע ולא ישלם וגו' ר' שמעון בן גמלי אומ' גנב אדם איפשר לו להחזיר גניבו נזל אדם יכול הוא להחזיר גזלו בא על אשת איש פסלה מתחת בעלה נטרד והלך לו על זה נאמר מעוות לא יוכל לתקון וגו' ואוי לווה רשע ולא ישלם וגו': ⁸ ר' שמעון בן יוחי או' אין אומדין בקרו נמל זה שמא יש בו מום בקרו חזיר זה שמא יש בו מום אין מבקרין אלא תמימים ואיזה 15 זה זה תלמיד חכם התורה על זה נאמר מעוות לא יוכל לתקון ואומ' לווה רשע ולא ישלם ר' יהודה בן לקיש אומ' הרי הוא אומ' כציפור נודדת מן קינה וגו' ואומ' מה מצאו אבותיכם ביעול כי רחקו מעלי וגו': ⁹ היתר נדרים פורחים באויר ואין להם על מה שיסמכו אבל חכם מתיר לפי חכמתו הילכות שבת חגיגות ומעילות מקרא טועט והלכות מרובות כהררים התלויות במערה ואין להם על מה 20 שיסמכו מכן היה ר' יהושע אומר צבתא בצבתא איהעבידא צבתא קמיתא מה הוות אלא בירא הוות אבל הדינין והעבודות הטהרות והטמאות והעריות מוסף עליהם הערכין והחרמים והקרקעות ומעשר שני יש להן על מה שיסמכו מקרא מרובה מדרש והלכות טעשות אבא יוסי בן חנין אומ' אילו שמונה מקצועי תורה נופי הלכות:

ב ¹ אין דורשין בעריות לשלשה אבל דורשין לשנים ולא כמעשה כראשית לשנים 25 אבל דורשין ליחיד ולא כמרכבה ליחיד אלא אם כן היה חכם מבין מדעתו מעשה בר אלעזר בן ערך שהיה מחמר אחר ר' יוחנן בן זכאי אמ' לו ר' דרוש לי פרק אחד כמעשה מרכבה אמ' לו לא כך אמרתי לך אין דורשין במרכבה ליחיד אלא אם כן היה חכם מבין

2 י סס (ב' ל'); ג ח' | 4 נ סס ט' פקחים ח' | 9 נ סס | 10 קהלס ל' ט"ז | 10 משלי כ"ז ח' | 12 קבל; סס | 13 משלי סס | 16 סהלים ל"ז כ' | 17 ירמיה ב' ח' | 17 ע' למל 164 | 24 י ע"ז ב' ב' (ב' ח) ס ג' ב' י"ב ל'

1 ואם ב' ד | 2 יביא ב' ד | 3 כהנים ב' ד | 8 ואשם ב' ד | 8 וכשוק ב' ד < אבל לא בעשות ולא במנחות ב' ד | 8 בעולות] באלו ב' ד | 3/4 בשל אחרים ב' ד | 5 טוב] סוכה ב' ד | 5 אדם > ב' ד תודה > | 8 אלעזר] ליעזר ב' אלעזר ד | 8 תודה באה ב' ד | 8 המצות] הסוכות ב' ד | 10 מן ואומר, עד גומ' > ד | 10 לזה ב' פ | 10 גומי] צדיק חונן ונתון ב' | 11 יכול שיהזיר ב' ד | 11 אדם > ב' ד | 11 יכול שיהזיר ב' ד | 12 מתחת < יר ב' ד | 12 לו > ד < מן העולם ב' ד | 13 מן ואוי, עד וגו' > ב' ד | 14 זה > ב' ד | 14 אלא < כל | 15 שמירש מן > א | 15 ועל ב' ד | 15 לזה ב' פ | 16 הרי] עליו ב' ד | 16/17 מקינה ב' ד | 17 גומי > ב' ד | 17 מן כי, עד וגו' > ב' ד | 19 תלוין ב' ד . . . (כהררים . . . לפני מקרא . . .) | 19 אין ב' ד | 20 מתעבדא ב' ד | 20 קדמיתא ב' ד | 20 אלא] הא לוי כרייה ב' ד | 21 אבל > ב' ד | 22 הקרקעות] וההקדשות ב' ד | 22 ומעשר שני > ב' ד | 22 מקרא מרובה מדרש והלכות מרובות יש להן על מה שיסמכו ב' ד | 23 תנן ב' ד | 24 בשלשה ב' ד | 24 בשנים ב' ד | 24 בשנים ב' ד | 25 ביהיד ב' ד | 25 ביחיד ב' ד | 25/26 מעשה כרבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה ר' אליעזר [עזר] בן ערך מחמר אחריו ב' ד | 27 דרוש לי] שנה ב' ד | 27 לא כן | 27 לך < מתחלה ב' ד | 27 שאין שונן ב' ד | 27 ביחיד ב' ד

מדעתו אמ' לו תן לי רשות וארצה לפניך מיד ירד רבן יוחנן בן זכאי מן החמור ונתעטפו וישבו שניהם על גבי אבן תחת הוית והירצה לפניו ועמד ונשקו על ראשו ואמ' ברוך יי אלהי ישראל שנתן בן לאברהם אבינו שיוודע לדרוש ולהבין בכבוד אבינו שבשמים יש נאה דורש ואין נאה מקיים נאה מקיים ואין נאה דורש ואלעזר בן ערך נאה דורש ונאה מקיים אשרך אברהם אבינו שאלעזר בן ערך יצא מחלצ'ך שיוודע לדרוש ולהבין בכבוד אבינו 5 שבשמים: ² ר' יוסי בר' יהודה אמ' ר' יהושע הירצה לפני רבן יוחנן בן זכאי ר' עקיבא הירצה לפני ר' יהושע חנניא בן חכנאי הירצה לפני ר' עקיבא: ³ ארבע נכנסו לפרדס בן עזאי ובן זומא אחר ור' עקיבא בן עזאי הציץ ומת עליו הכתוב אמ' יקר בעיני יי המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע עליו הכתוב אמ' דבש מצאת אכול דייך אחר הציץ וקיץ את הנטיעות עליו הכתוב אמ' אל תתן את פיך לחטיא 10 את כשרך: ⁴ ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום עליו הכתוב אומר משכני אחרריך נרוצה ונ': ⁵ מעשה בר' יהושע שהיה מהלך באיסטרא ובן זומא בא כנגדו הגיע אצלו ולא שאל בשלמו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמ' לו מסתכל הייתי במעשה בראשית ואין בין מים העליונים למים התחתונים אפילו מפת שני ורוח אלהים מרחפת על פני המים ואמ' כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף מה נשר זה מס על 15 גבי קינו נוגע ואינו נוגע כך אין בין מים העליונים למים התחתונים אפילו מפת באותה שעה אמ' להן ר' יהושע לתלמידיו כבר בן זומא מבחוק לא היו ימים מועטים עד שנסתלק בן זומא: ⁶ מושלו משל למה הדבר דומה לפרדס של מלך ועלייה בנויה על גביו מה עליו על אדם אלא להציץ ובלבד שלא יזוז עיניו ממנו דבר אחר מישלו משל למה הדבר דומה לאיסטרא העוברת בין שני דרכים אחד של אור ואחד של שלג הימה לכאן וניכוזה 20 כאור הימה לכאן וניכוזה בשלג מעלין על אדם להלך באמצע ולא ידא עשה לכאן ולכאן כל המסתכל בארבע דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם מה למעלה ומה למטה ומה היה ומה עתיד להיות יכול ישאל אדם קודם שיברא העולם תל לומ' כי שא לא לימים ראשונים יכול ישאל קודם למעשה בראשית תלמ' לומ' למקצה השמים ועד קצה השמים מה תלמ' לומ' למן היום אשר ברא אלהי אדם על הארץ 25 למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ אתה שואל ואי אתה שואל מה למעלה ומה למטה מה היה ומה עתיד להיות: ⁸ מיטיהם לא נחלקו על הסמיכה חמשה זוגות הן

7 י סס; ג ד' | 8/9 סגלים קט"ו ט"ו | 9/10 משלי כ"ט פ"ו | 10/11 קהלת ס' ס' | 11/12 ס"ט ס' ד' | 12 י סס; ג ט"ו | 14/15 גלגלים 6 ב' | 15 דברים ל"ב י"ב | 22 י ט"ז ג' (סס); ג י"ב: | 23/24 דברים ל' ל"ב | 24/25 סס | 27 י ט"ז ד' (כ' ט'); ג ט"ז |

1 תן לי רשות] מעתה ב ד | 1 ארצה ב ד | 1 לפניך < אמר לו אמור פתח ר' אלעזר בן ערך ודרש במעשה מרכבה ב ד | 1 מיד > ב ד | 1 ונתעטפו כמליתו ב ד | 2 על ראשו > | 3 אשר נתן ב ד | 8 להבין ולדרוש ב ד | 5 להבין ולדרוש ב ד | 5 לכבוד ב | 7 חכנאי] יהודה ב | 7 ארכעו ב ד | 8 עקיבא < אחר הציץ ומת אחר הציץ ונפגע אחר הציץ וקיץ כנטיעות ואחר עלה בשלום וירד בשלום ב ד | 10 דייך < וזומר ב ד | 10 אחר] אלישע ב ד | 10 כנטיעות ב ד | 11 כשרך < וזומר ב ד | 11 נכנס] עלה ב ד | 11 יוצא] ירד ב ד | 12 משנה 6 לפני 5 ב ב | 12 באסטרא ב ד | 12 והיה בן זומא ב ד | 12 בא כנגדו > ב | 13 ולא נתן לו שלום ב ד | 13 מסתכל] צופה ב ד | 14 אפילו] אלא ב | 15 על גחליו ירחף] וזומר ב ד | 16 גבי > ב | 16/17 באותה שעה > ב ד | 19 אלא ב ד | 19 יזוז את עיניו ב ד | 19 דבר אחר] ועוד ב ד | 20 לאיסטרא ב ד | 21 מעלין] מה עליו ב ד | 21 ולא] ובלבד שלא ב ד | 22 בארבעה ב ד | 22 דאתו לו ב | 22/23 מה לפניו מה לאחור ב ד | 23 מן יכול. עד 24 ראשונים > ב ד | 24 ישאל > ב ד | 24 בראשית < תלמוד לומר למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ יכול עד שלא נבראו סדרי הקופות ב ד | 24 למקצה ב ד | 24 עד 26 מן ב ד | 26 אתה דורש ב ד | 26 ואי אתה דורש ב ד | 27 נחלקו < אלא ב ד |

1 שלשה מזונות הראשונים שאמרו שלא לסמוך היו נשיאים ושנים אבות בית דין שנים
 מזונות האחרונים שאמרו לסמוך היו נשיאים ושנים אבות בית דין דברי ר' מאיר וחכמי
 אומר שמעון בן שמח היה נשיא ויהודה בן טבאי אב בית דין: ⁹ א' ר' יוסי כתחילה
 לא היו מחלוקות בישראל אלא בבית דין של עשרים ושלשה שלשה היו בעיירות של
 5 ארץ ישר' ושני בתי דינים של שלשה שלשה היו בירושלם אחד בהר הבית ואחד בהל
 נצרך אחד מהן הלכה הולך לבית דין הסמוך לעירו אם שמעו אמרו לו אם לאו הוא
 ומופלג שבהם באין לבית דין שבהר הבית אם שמעו אמרו להן אם לאו הן ומופלג שבהם
 באין לבית דין שבחיל אם שמעו אמרו להן ואם לאו אילו ואילו באין לבית דין
 הגדול שבלשכת הגזית אף על פי שהוא שבעים ואחד אין פחות מעשרים ושלשה נצרך
 10 אחד מהם לצאת רואה אם יש שם עשרים ושלשה יוצא ואם לאו אינו יוצא עד שיהו
 שם עשרים ושלשה ושם היו יושבין מתמיד של שחר ועד תמיד של בין הערביים כשבתות
 וכימים טובים לא היו נכנסין אלא לבית המדרש שבהר הבית נשאלה שאילה אם ישמעו
 אמרו להן ואם לאו עומדין למנין רבו המממאין ממאו רבו המטהרין מהרו משם הלכה
 יוצאה ורווחת בישראל משרבו תלמידי שמאי והילל שלא שימשו כל צורכן הירבו מחלוקות
 15 בישר' משם שולחין ובודקין כל מי שחכם ועניו ושפוי וירא חטא ופרק טוב ורוח הבריות
 נוחה הימנו עושין אותו דין בעירו מעלין ומושיבין אותו בהר הבית משם מעלין ומושיבין
 אותו בחיל ומשם מעלין ומושיבין אותו בלשכת הגזית ושם יושבין ובודקין את יחסי כהונה
 ואת יחסי לוייה כהן שנמצא בו פסול לובש שחורים ומתעטף שחורים מתעטף והולך לו
 מי שלא נמצא בו פסול לובש לבנים ונכנס ומשמש עם אחיו הכהנים מביא עשירית האיפה
 20 משלו ועובדה בידו אף על פי שאין המשמר שלו אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט שעכרו
 עד שלא הביאו עשירית האיפה עבודתן כשירה: ¹⁰ אינו היא סמיכה שנחלקו עליה בית
 שמאי או' אין סומכין ביום טוב שלמים שחגג בהן סומך עליהן מערב יום טוב ובית הלל
 אומ' מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהן אמרו בית הלל לבית שמאי ומה אם בשעה
 שאי אתה מותר לעשות להדיוט אתה מותר לעשות לגבוה בשעה שאתה מותר לעשות
 25 להדיוט אינו דין שאתה מותר לעשות לגבוה אמרו להם בית שמאי נדרים ונדבות יזכיתו
 שאתה מותר לעשות להדיוט ואי אתה מותר לעשות לגבוה אמרו להן בית הלל לא אם
 אמרת בנדרים ונדבות שאין זמן קבועה תאמר בחגיגה שזמנה קבוע אמרו להן בית שמאי
 אף חגיגה פעמים שאין זמנה קבוע שאם לא חג יום טוב הראשון של חג חוגג והולך את

3 ע' לקטן סנהדרין ז'; סס; ג ז' ק קט. מנחם ע"ס | 21 י' ע"ס ב' (נ' ז'); ג זילא י"ס |

1 מן היו עד בית דין > ב ד | 1 ושנים ב ד | 2 לסמוך < שלשה ד (ומוסגר ונראה דהוא תקן
 המדפיס) | 2 ושנים < להם ב מהם ד | 2 וחכמים | ר' יהודה ב ד | 3 היה > ב ד | 3 יוסי |
 יהודה ב | 3 בתחלה ב ד | 4 לא היתה מחלוקת ב ד | 4 אלא בית דין של שבעים ואחד היה בלשכת
 הגזית ושאר בתי דינים של עשרים < עשרים ב | ושלשה היו בעיירות ב ד | 5 של > ב ד |
 5 שכאן ב | 6 הלכה > ב ד | הולך אצל בית דין שבעירו אין בית דין < בעירו ב | ב ד |
 6 אצל בית דין ב ד | 6 לו | להם ב ד | 7 ומופלג ב ד | 7 ומופלג ב ד | 8 שבחיל ב ד |
 9 הגדול > ב ד | 9 הגזית (בהעתקה נכתב ברוב מקומות "הגזית" אבל זה בלי ספק טעות המעתיק
 כי לא הערתי בליקוטי) < ובית דין שבלשכת הגזית | 11 ושם > ב ד | 12 לא היו > ב ד |
 12 באין ב | 12 אלא > ב ד | 12 שאילה | הלכה ב ד | 13 במנין ב ד < אם | 13 ממאו >
 ב < אם ד או ב | 14 רווחת | 15 בישראל < ונעשו שתי [כשתי ד] תרות ב ד | 15 ומשם היו
 יושבין ובודקין ב ד | 15 ופרקו | 16 בעירו < משנעשה דין בעירו ב ד | 17 בחיל | 18 מתעטף |
 יוצא ב ד | 19 ושלא ב ד | 19 לבנים < ומתעטף לבנים ב ד | 20 הכהנים < יום טוב היו עושין
 שלא נמצא פסול בזרעו של אהרון ב ד | 21 האיפה < שלהן ב ד | 22 שחגג | בא נשכח ח'
 החוגג ב ד | 23 לבית שמאי > ב | 24 שעה ב ד | 25 אין דין שיהא ד אי אתה ב | 26 שמתרין |
 26 ואין מתרין | ב ד | 28 שמי' | שאם ב ד | 28 והולך > ב ד |

כל הרגל ויום טוב האחרון אבא שאל היה אומרה כלשון אחרת משום בית הילל ומה 1
 במקום שכירתך סתומה כירת רבך פתוחה מקום שכירתך פתוחה אינו דין שכירת רבך
 פתוחה דבר אחר שלא יהא שולחך מלא ושולחך רבך ריקם: 11 מעשה בהילל הזקן שמסך
 על העולה בעזרה חברו עליו תלמידי בית שמאי אמ' להם בואו וראו שהיא נקבה צריכני
 לעשותה שלמים הפליגן בדבר יצאו והלכו להן מיד גברה ידן של בית שמאי ונקשו לקבוע 5
 הלכה כדבריהם היה שם בבא בן בוטא מתלמידי בית שמאי והיה יודע שהלכה כדברי
 בית הילל הלך והביא כל צאן קדר והעמידן בעזרה ואמ' להם כל מי שצריך להביא יביא
 וישל וימסוך באו ולקחו את הבהמה והעלו עולות וסמכו עליהן כו ביום נקבעה הלכה
 כדברי בית הילל ולא היה אדם עורר על דבר: 12 מעשה בתלמיד אחד מתלמידי בית
 הילל שמסך על העולה בעזרה מצאו תלמיד אחד מתלמידי בית שמאי אמ' לו מה זו 10
 שמיכה אמ' לו מה זו שתיקה שיתקו בנערה: 13 עצרת פעמים שחלה בישיני ובחמישי או'
 באחד מכל ימות השבת בית שמאי אומ' יום מביחה יום של אחריה בית הילל אומ' יום
 מביחה מעשה שמת אלכסא בלוד וכאו אנשי עיירות והספידו א' להם ר' טרפון צאו אין
 מספידין ביום טוב:

ג 1 איזו היא חזקה כל שעוקר רגליו מן המים או שהיו רגליו במים מבל לקל 15
 שבהן והחזק לחומר שבהן מה שעשה עשוי: 2 הטובל לעלות מטומאה לטהרה הרי זה 2
 טהור לכולן מובל אם נתכוון טהור ואם לאו שטא אבל מטביל ידיו בין כך ובין כך ידיו
 מטהרות רבן גמליאל היה אוכל על שהרת חולין כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לקודש:
 3 אונקלוס הגר היה אוכל על שהרת הקודש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס לחטאת:
 4 חומר בקודש מבתרומה שמטבילין כלים בתוך כלים וכוסות בתוך כוסות ותמחויין בתוך 20
 תמחויין בתרומה אבל לא לקודש ובקודש נתן לתוך המל או לתוך גרנותי ומטביל אבה
 שאל היה אומ' כך היו עושין בתרומה אבל לא בקודש: 5 אהוריים ותוך ובית צביעה
 בתרומה אבל לא בקודש אמ' ר' יוסי זה לשון כפול כל שיש לו אהוריים ותוך יש לו
 בית צביעה וכל שאין לו אהוריים ותוך אין לו בית הצביעה: 6 הגושא את המדרס הוא
 נושא את התרומה אבל לא בקודש כיצד מי שהיו סנדליו שטאים ונושא חבית של תרומה 25
 על כתפו שאין עושין כן בקודש כגדי אוכלי הרומה מדרס לקודש לא כמידת הקו' מרת
 הרומה שבקודש מתיר ומטביל ומגניב ואחר כך קושר ובתרומה קושר ואחר כך מטביל
 אחר קדשי מקדש ואחר קדשי הגבול בכך: 7 כלים הנגמדין בטהרה אפילו בעזרה צריכים מטבילה

3 י' טס; ג כ"ב | 9 י' טס; ג י"ט | 15 י' ט"ס כ"ב (ו') ג י"ט | 16 י' טס, ג טס | 20 ג כ"ז |
 22 ע' לקמן כלים כ"ז ג; ט כ"ט ע'; י' ע"ט ל' (ג' ב'); ג כ"ז; 24 י' טס; ג כ': י"ט | 28 י' ע"ט ג'
 (ג') | ג כ"ז כ"ד |

2 במקום] בשעת ב ד | 2 מקום] שעה ב בעת ד | 2 לא תהא כירת רבך ב ד | 4 בית > ב |
 4 תצרך אני ב צריכין אנו ד | 5 לעשותה < זבהי ב ד | 5 בדברים ב ד | 7 הילל < בכל מקום | 7 להם
 6 כדבריהם] כמותן ב ד | 6 בוטא < שהוא ב ד | 7 יודע ב ד | 7 הילל < בכל מקום | 7 להם
 > ב ד | 7 להביא < עולות השלמים ב ד | 8 וימסוך > ב ד | 8 ולקחן] ונטלו ב ד | 9 ולא
 ערצו אדם בדבר ב ד | 9 טוב מעשה ב ד | 10 בית > ב | 11 בנערה] בנזיפה ב ד | 11 פעמים
 > ב ד | 11 שחל להיות ב ד | 11 או בחמישי או בששי ב ד | 12 יום טבוח ב ד | 12 ביום של
 ב ד | 12 אומר < אין ב ד | 13 טבוח ב ד | 13 אחר "מביחה" מקום ריק בא וסימן שחסרו כאן תיבות
 אבל כ ב ד ליחא כלום | 13 אלכסנדר ב ד | 13 אנשי העיר ב ד | 15 שעקר ב ד | 15 שעקר
 רגליו במים ב ד | 15 או שהיו] עוררו ב ד | 16 וחזק א | 16 הטובל < על מנת ב ד | 17 ככולם
 ב ד | 17 הטביל את ידיו ב ד | 18 מטפחתו | 20 בתוך כלים > | 21 לא בקודש ב ד |
 21 אבא ב ד | 22 היה > ב ד | 24 הצביעה ב ד | 24 הוא > ב ד | 25 את הקודש ב ד |
 25 כיצד היו ב ד | 26 כתיפיו ב ד | 26 במקדש | 27 התרומה ב ד < מרובה מרת הקודש ממרת
 התרומה ב ד | 27 מתיר ומטביל] מטביל ב ד |

1 לקודש אבל לא לתרומה הכלי מצרף את מה שנתוכו לקודש אבל לא לתרומה כיצד סולת שנתונה בכסא ונגע טבול יום במקצתה פסל את כולה ובתרומה לא פסל אלא מקום מנעו ובקרקע אינו מצרף לא את הקודש ולא את התרומה הרביעי פסול בקודש ושלישי בתרומה: 8 ובתרומה אם ניטמאת אחת מידיו וחבירתה טהורה: 9 ובקודש מטביל את שתיהן אינו 5 מטביל לא טומאה בפני עצמה ולא טהורה בפני עצמה אלא הרי הוא מטביל את שתיהם כאחת: 10 המטביל את אחת מהם כל אותן הטהרות שעשה בטהורה עד שלא הטביל את הטמאה כולן הן טמאות שהיד מטמאה את חבירתה לק' וד' לממא בקודש דברי ר' ר' יוסי בר' יהודה אומ' לפסול בקודש: 11 אוכלין אוכלין נגובים כידים מסואבות לתרומה אבל לא לקודש: 12 אמ' ר' חנניה בן אנטינוס וכי יש נגובים לקודש אלא תוחב את 10 חררה בכוש או בקיסס ואוכל עמה זית או בצל בתרומה אבל לא בקודש: 13 חומר בקודש מבתרומה ומבחסאת שהכל נאמנין על החסאת ואין הכל נאמנין לא על הקודש ולא על התרומה: 14 חומר בחסאת שהטהור לקודש ולתרומה טמא לחסאת: 15 יש מינין לקודש ולתרומה ואין מנין לחסאת אונן אסור במעשר ומותר בתרומה ובכפרה: 16 טבול יום אסור בתרומה ומותר בכפרה ובמעשר: 17 מחוסר כיפורים אסור בכפרה ומותר בתרומה ובמעשר: 18 אמ' ר' יוסי מנין לרביעי בקודש שהוא פסול ודין הוא ומה אם מחוסר כיפורים שאינו פוסל בתרומה פוסל בקודש שלישי שהוא פוסל בתרומה אינו דין שיהא פוסל בקודש למדנו בשלישי מן הכתוב ולרביעי מקל חומר: 19 וכן היה ר' יוסי אומ' מפני מה הכל נאמנין על החסאת ואין הכל נאמנין לא על הקודש ולא על התרומה שלא יהא כל אחד ואחד אומ' הריני בונה מזבח לעצמי הריני שורף את הפרה לעצמי שנ' אתה ובניך 20 אתך תשררו את כהונתכם לכל דבר המזבה ונ' יכול אף תרומה ותרומת מעשר וחלה תלמ' מביית לפרוכת מה מביית לפרוכת מיוחד שאין דעתן של ישראל יצאו תרומה ותרומת מעשר וחלה שדעתן של ישראל: 20 ר' יהודה אומ' הרי הוא אומ' והיתה לעדת בני ישראל למשרת למי נידה חסאת היא שהכל נאמנין הן על שמירתה: 21 ספק רשות עם הארץ מדרסו וחציצו והמיטו מהורין לחולין ומטמאין 25 לתרומה: 22 שש מעלות בחסאת מעלין ומקדשין מי חסאת מכל מקום טביאין מי חסאת ואמר חסאת מכל מקום עם הארץ שאמר טהור אני לחסאת מקבלין אותו כלים הללו

3 ע' לקמן שול' 15 | 4 סס | 6 סס | 8 סס (נ' ג'); ג כ"כ | 10 סס | 12 ע' לקמן פנה סוף ד'; מ סס כ' ה' | 15 ע' לקמן סוסה ה' י"ג; י' (נ' ג'), סוסה כ' ה' (כ' נ'); ג כ"ד | 18 ג כ"ג | 19/20 במדכ י"ס ז' | 21 סס | 22 לקמן פנה סס; מ סס ה' ה'; י' סס; ג סס | 23 במדכ י"ס ט' | 24 לקמן פסגוס ט'; י' ג סס | 25 סס

1 לתרומה < כיצד סולת שנתערכה ונגע טבול יום במקצתה פסל את כולה בתרומה לא פסל אלא מקום מנעה הקרקע אינו מצרף לא את הקודש ולא את התרומה ב ד | 1 מן כיצד. עד 3 התרומה > ב ד | 3 בקודש פסול ב ד | 3 השלישי ב ד | 4 חבירתה ב ד | 4 ושתיהן < כאחת ב ד | 5 את הטהורה . . . ואת הטמאה . . . ב ד | 5 הרי הוא > ב ד | 6 הטובל ב ד | 6 מהם < ועשה טהרות ב ד | 6 אותן > ב ד | 6 עניניו בטהרה ב ד | 6 יטביל ב ד | 7 את הטמאה > ב ד | 7 כולן שניהם ד שנייה ב | 7 לק' וד' > ב ד | 8 נגובין א | 8 מסואבות ב ד | 8 בתרומה ב ד | 9 בקודש ב ד | 9 נגובים א (ואחר כן כתב הסופר נגבה בנקודות תחת האותיות ונקד עליו לסימן שמעה) | 9 בקודש ב ד | 13 ומותר < במעשר ב | 14 במעשר ובכפרה ב ד | 14 כפרה ב ד | 14 במעשר ובתרומה ב ד | 16 פסול | 16 בקודש > | 16 שלישי ב ד | 16 שהוא פסול ב ד | 16 שופסיל | 16 בקודש > ב | 17 לשלישי ב ד | 17 וכן היה ר' יוסי אומר אמר ר' נחמיה ב ד | 18 מן על החסאת עד נאמנין > | 18 לא > ב | 19 שורף פרה ב ד | 19 ואתם ב ד פ | 20 ונ' או לכל דבר המזכה ב ד | 20 לתרומה ב ד | 20 לתרומה ב | 21 תלמי לומר ב ד | 21 ולמביית ב ד פ | 22 שיש [שהו ב] להיתן ב ד | 23 חסאת היא ב ד | 24 הן > ב ד | 24 וחציצו ב > ד | 25 שש מעלות בחסאת > | 25 מעלין כסלין ב ד | 25 בכל ב ד | 25 מקום > | 26 ואמר חסאת > | 26 ממקום למקום ב ד | 26 אנו > |

1 שהורין להטאת מקבלין היטנו שכל להוות אוכל כתרומה לערב: ²³ ראו בידו מי הטאת 1 ואפר הטאת אוכלין על גבו מהורות על גב בגדיו ועל גב סנדליו: ²⁴ עם הארץ שהביא כלים להטאתו חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו: ²⁵ הביא לתרומתו אין חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו: ²⁶ הביא להטאתו ולתרומתו של הטאת חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו של תרומה אין חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו: ²⁷ חבר שאמר לו לעם 5 הארץ הבא כלים להטאת חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו הביא לתרומתו אין חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו הביא להטאתו ולתרומתו של הטאת חבר לוקח היטנו לאחר וכלבד שלא יערים ואם הערים טמאין: ²⁸ משל תרומה אין חבר לוקח היטנו להטאתו ולתרומתו עם הארץ שאמ' כלים הללו הבאתים להטאתי ונמלכתי עליהם לתרומתי הואיל ונתייהדו ברשות עם הארץ שעה אחת הרי אילו 10 טמאים: ²⁹ הגבאים שניכנסו לתוך הבית וכתוב עליו מכהוץ כל שבגית מהור נאמנים על מהרת הטאת ואין נאמנים על מהרת תרומה: ³⁰ ביהודה נאמנין על מהרת יין ושמן כל ימות השנה אבל לא על התרומה ובשעת הגיתות והבדים אף על התרומה וקודם לגתות ולבדים שבעים יום נאמנין על הקודש ועל המדומע ועל הקנקן אבל לא על התרומה ובשעת הגתות והבדים נאמנין אף על התרומה: ³¹ נאמנין על היין בשעת היין ועל השמן בשעת 15 השמן אבל לא על היין בשעת השמן ולא על השמן בשעת היין: ³² עברו הגתות והבדים חזרו לאיסורן הביאו לו חביות של יין של תרומה לא יקבל היטנו אלא אם נאמר לו יש בתוכה רביעית קודש ומביאה לו לנת הבאה אף על פי שמכירה שהיא היא יקבל היטנו: ³³ מן המודיעים ולפנים נאמנין על כלי הרם הדקים מן המודיעים ולחוץ אין נאמנים: ³⁴ בירושלם נאמנין על מהרת הכלים לקודש ובשעת הרגל אף על התרומה: ³⁵ הלוקח 20 כלים מאומני עם הארץ המוסר כלים לאומן עם הארץ נאמנין על מהרת תרומה ואין נאמנין על מהרת הטאת כלי שלהם שניטמא מטבילין אותו בזמנו אפילו בשבת ומעשה שהטבילו את המנורה והיו הצדוקים אומרין בואו וראו פרושים שמטבילין מאור הלבנה: ³⁶ מעשה בר' טרפון שהיה מהלך בדרך מצאו זקן אחד אמ' לו מפני מה הכריות מרננות אחרך והלא כל דרכיך אמת וישר הן אלא שאתה מקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם 25 אמ' ר' טרפון אקפה את בניי אם אין הלכה בידי מרבין גמליאל יוחנן בן זכאי מאימתי

3 טס ט'; פכה סוף ל' (נ); ג טס | 11 ע' לקחן ספכות ח' ו'; י ע"ט ל' (נ' ו'); ג כ"ו | 12 י ע"ט נ' (נ' ל'); ג כ"ד | 15 י טס; ג טס | 19 י טס (נ' פ'); ג כ"ט | 22 ע' לעיל 203²⁷ | 22/23 י ע"ט ל' (נ' פ') |

1 מקבלין < אותן ב ד | 1 להוות < ולא הזה הרי זה ב ד | 1 בתרומות ב ד | 1 בידיו ב ד | 2 על גביו מהרות ב ד | 3 כלים להטאתו > ב | 4 היטנו לא . . . ולא | 5 של תרומה [ב ד | 5 היטנו לא . . . ולא ב ד | 6 הביא > ב ד | 7 היטנו לא . . . ולא ב ד | 7/8 . . .] בין לא ובין ב ד | 8 . . .] הרי אלו ב ד | 8 מן ושל עד 9 ולתרומתו > ב ד | 11 הסדר הכי כ ב ד (1) מן המודיעים שורה 19 (2) ביהודה נאמנין ש' 11 עד יקבל היטנו ש' 18 (3) מעשה בר' טרפון ש' 23 עד קודש ש' 3 דף 239 (4) הגבאים שניכנסו ש' 11 (5) בירושלם ש' 20 עד מאור הלבנה ש' 23 | 11 לבית ב ד | 11 וכתבו ב ד | 12 מיהודה ב ד | 13 ימות > ב | 14 והבדים ב ד | 17 של יין > ד של > ב | 17 אם כן אמר לו ב ד | 17 יש < לו ב ד | 18 הביאה ב ד | 18 לא יקבל ב ד | 19 הדקים] רקים ב ד | 20 כל הכלים ב ד | 20 לקודש < אבל לא לתרומה ב ד | 21 והמוכר | 21 לאומני ב ד | 21 תרומה] החטאת ב ד | 22 חטאת] תרומה ב ד | 22 כלי שלהם] שלהן ב ד | 22 מעשה והטבילו ב ד | 23 המנורה < ביום סוכ ב ד | 23 צדוקין ב ד | 23 לאור | 25 דרכיך] דבריך ב ד | 26 אין] לא ב ד | 26 גמליאל > ב ד (ונ"ל שהוא טעות המעתיק כי לא העדתי בליקוטי) | 26 מאימתי] שאמר לי ב ד |

חגיגה ג

1 מותר אדם לקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם ועכשיו הבריות טרונות אחריי מקבל
 אני עלי שלא אקבל תרומה בשאר ימות השנה מכל אדם אלא אם כן נאמר לי יש בתוכה
 רביעית קודש:

5 סליק פירקא וסליקא מסכתא חגיגה וסיימתי סדר מועד.

1 ארם] אתה ב | ד | 1 הבריות > ב | ד | 1 מקבל] גזר ב | ד | 2 שאיני מקבל ב | ד | 2 נאמר
 לי > ב | ד | 2 יש לו ב | ד | 5 הסלת מסכתא וסליק סדרא ב | 5 חגיגה] מועד קמן א (בטעות) |
 5 מועד < י"ב מסכתות ס"ג פרקים א מסכתא תרי עשר פרקי שתין ותריין ב (ומנין הפרקים בטעות
 בשניהם וצ"ל ע"ג פרקים):